

2021

[קישור לדוח נגיש](#)

Q1

31.03

2021

תמצית
דוחות
כספיים

דוח הדירקטוריון וההנהלה

7	דוח הדירקטוריון וההנהלה – רשימת לוחות
9	פרק א' – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
9	מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות
10	נתח שוק
10	יעדים ואסטרטגיה עסקית
12	פרק ב' – הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
12	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
17	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
23	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
29	הון והלימות ההון
32	חלוקת דיבידנדים
32	פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים – נתונים כמותיים עיקריים והתפתחויות עיקריות
38	חברות מוחזקות עיקריות
42	פרק ג' – סקירת הסיכונים
42	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
42	סיכוני אשראי
60	סיכוני שוק
64	סיכוני נזילות ומימון
65	סיכונים תפעוליים
66	סיכונים סביבתיים
66	סיכוני ציות
66	סיכונים אחרים
66	פרק ד' – מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
66	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים
68	בקרות ונהלים

בקרה פנימית על דיווח כספי

71	הצהרת המנהל הכללי
72	הצהרת החשבונאי הראשי

תמצית דוחות כספיים

75	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ
76	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
77	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
78	תמצית מאזן מאוחד
79	תמצית דוח על השינויים בהון העצמי
80	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
83	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

נספחים לדוח הרבעוני

נספחים - רשימת לוחות	189
נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	190
נספח מס' 2 - פירוטים נוספים - תיק ניירות ערך	194
נספח מס' 3 - פירוטים נוספים	196
נספח מס' 4 - מילון מונחים	199
נספח מס' 5 - אינדקס	201

ממשל תאגידי, ביקורת, ופרטים

נוספים בנוגע לעסקי התאגיד

הבנקאי ואופן ניהולם

ממשל תאגידי ופרטים נוספים - רשימת לוחות	169
---	-----

170 ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון וההנהלה	170
הביקורת הפנימית בקבוצה	170
עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים	170
ועדה מיוחדת ובלתי תלויה - הליכים באוסטרליה	170

171 פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד

הבנקאי ואופן ניהולם

תרשים מבנה האחזקות של בנק דיסקונט	171
רכוש קבוע ומתקנים	172
ההון האנושי	172
דירוג התחייבויות הבנק וחברות בת מסוימות	173
פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות פיקוחיים - פרטים נוספים	173
הפעילות בתחום כרטיסי האשראי	177
שיפורים טכנולוגיים וחדשנות	177
קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם	179
בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021	
חקיקה ופיקוח	183
הליכים משפטיים	185
הליכים של רשויות	186

דוח הדירקטוריון וההנהלה

7	דוח הדירקטוריון וההנהלה - רשימת לוחות
9	פרק א' - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
9	מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות
10	נתח שוק
10	יעדים ואסטרטגיה עסקית
12	פרק ב' - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
12	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
17	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
23	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
29	הון והלימות ההון
32	חלוקת דיבידנדים
32	פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים - נתונים כמותיים עיקריים והתפתחויות עיקריות
38	חברות מוחזקות עיקריות
42	פרק ג' - סקירת הסיכונים
42	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
42	סיכוני אשראי
60	סיכוני שוק
64	סיכוני נזילות ומימון
65	סיכונים תפעוליים
66	סיכונים סביבתיים
66	סיכוני ציות
66	סיכונים אחרים
66	פרק ד' - מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
66	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים
68	בקורות ונהלים

דוח הדירקטוריון והנהלה – רשימת לוחות

עמוד	
9	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן - מאוחד
10	נתח שוק
10	התפתחות במניית דיסקונט
18	ההתפתחויות בסעיפים תוצאתיים, ברבעון הראשון של שנת 2021, לעומת רבעון רביעי 2020 ולעומת רבעון ראשון 2020
18	רווחיות - בניטרול רכיבים מסויימים
19	התפלגות היקף הפעילות בהתאם לנושאי הריבית, הכנסות הריבית נטו ופער הריבית בחתך מגזרי הצמדה
20	הרכב הכנסות מימון, נטו
20	ניתוח של סך הכנסות מימון, נטו
20	נתונים על התפתחות ההכנסות מריבית, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
21	ההתפתחות הרבעונית של ההוצאות בגין הפסדי אשראי
22	התפלגות העמלות
22	ההתפתחות הרבעונית של הוצאות משכורות והוצאות נלוות, תוך פירוט ההשפעה של רכיבים מסויימים
23	תמצית דוח על הרווח הכולל
23	ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
24	נתונים על הרכב האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי הצמדה
24	נתונים אודות התפתחות היתרות של האשראי לציבור, נטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
25	התפתחות סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק עיקריים
25	סיכון האשראי הכולל ושיעור סיכון האשראי הבעייתי בענפי משק עיקריים
26	התפלגות ההוצאות ושיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי בענפי המשק השונים ביחס ליתרת האשראי לציבור באותם ענפים
27	הרכב תיק ניירות ערך לפי בסיסי הצמדה
27	הרכב ההשקעות בניירות ערך על פי הסיווג לתיקים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים
28	נתונים על הרכב פקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
29	נתונים אודות התפתחות היתרות של פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
31	מרכיבי ההון הפיקוחי ליום 31 במרס 2021
33	נתונים עיקריים אודות מגזר משקי בית (פעילות בישראל)
34	נתונים עיקריים אודות מגזר בנקאות פרטית (פעילות בישראל)
35	נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים קטנים וזעירים (פעילות בישראל)
35	נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים בינוניים (פעילות בישראל)
36	נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל)
37	נתונים עיקריים אודות מגזר גופים מוסדיים (פעילות בישראל)
37	נתונים עיקריים אודות מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל)
38	נתונים עיקריים אודות מגזר פעילות בחו"ל
38	התפלגות הרווח הנקי לפי מבנה הקבוצה
39	דיסקונט בנקורפ אינק. – נתונים עיקריים
40	בנק מרכנתיל דיסקונט – נתונים עיקריים
41	כרטיסי אשראי לישראל – נתונים עיקריים
42	דיסקונט קפיטל – נתונים עיקריים
44	יתרת חובות שלגביהם בוצעו שינויים בתנאים, במסגרת ההתמודדות עם משבר הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי

דוח הדירקטוריון והנהלה – רשימת לוחות (המשך)

עמוד	
46	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
47	שינויים ביתרות של חובות פגומים
47	יחסים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי
48	סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד
51	חשיפות למדינות זרות – מאוחד
52	נתונים על חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים, על בסיס מאוחד
53	מאפייני סיכון מסוימים של תיק ההלוואות לדיור של הקבוצה
53	סכום הלוואה ושיעורי מימון ממוצעים
53	התפלגות יתרות האשראי לדיור לפי גודל האשראי ללווה
53	היקף החוב הבעייתי בהלוואות לדיור
54	התפלגות ביצועי אשראי לדיור שניתן בפילוח לפי שיעורי מימון וכשיעור ממתן האשראי
54	התפתחות יתרות האשראי לדיור לפי מגזרי הצמדה
54	הרכב ביצוע אשראי למטרת מגורים בפילוח לפי שיעור ההחזר מההכנסה
55	התפלגות בחתך הכנסות קבועות ללקוח ובחתך תיק נכסים פיננסיים מקושרים לחשבון
55	התפלגות בחתך תקופה נותרת ממוצעת לפרעון
55	התפלגות בחתך גודל האשראי ללווה
56	התפלגות בחתך חשיפה לשינויים בשיעור הריבית
56	התפלגות הבטחונות המבטיחים את האשראי
56	התפתחות סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים
58	האשראי הכולל ושיעור האשראי הבעייתי בענף בינוי ונדל"ן
59	חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענפי משק של התאגיד הנרכש
60	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים
60	השפעת תרחישים של שינויים בשערי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם
61	השפעת תרחישים של שינויים בשערי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
62	השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי של הקבוצה
63	החשיפה של דיסקונט לריבית הליבור בגין חשיפות שיימשכו לאחר 30 ביוני 2023 – במטבע דולר
63	החשיפה של דיסקונט לריבית הליבור בגין חשיפות שיימשכו מעבר לשנת 2021 – במטבעות אחרים
64	רגישות הון הבנק לשינויים בשערי חליפין
64	רגישות ההון לשינויים במדד
65	פקדונות הציבור
65	פקדונות מבנקים
68	ההתאמה של הנכסים וההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

פרק א' – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 24 במאי 2021, אושרו הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של בנק דיסקונט לישראל בע"מ וחברות הבת שלו ליום 31 במרס 2021 (להלן: "תמצית הדוחות הכספיים"). הנתונים המוצגים בדוח הם נתונים מאוחדים, אלא אם נאמר מפורשות אחרת.

מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן - מאוחד

רבעון ראשון 2020	2021	
באחוזים		
מדדי ביצוע עיקריים:		
6.0	14.5	תשואה להון
0.42	0.89	תשואה לנכסים
85.7	80.3	אשראי לציבור, נטו ביחס לפקדונות הציבור
9.99	10.20	יחס הון עצמי רובד 1
13.09	12.90	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
6.5	6.1	יחס המינוף ⁽¹⁾
128.8	145.6	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
58.6	65.1	יחס יעילות
מדדי איכות אשראי עיקריים:		
1.63	1.83	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת האשראי לציבור
1.49	1.40	שיעור יתרת אשראי פגום לציבור בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר בפיגור של 90 ימים או יותר, מיתרת האשראי לציבור
0.30	0.10	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור, מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
1.42	(0.30)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרה הממוצעת של האשראי לציבור
במיליוני שקלים חדשים		
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לתקופת הדיווח:		
279	662	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
1,455	1,504	הכנסות ריבית, נטו
656	(147)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
1,156	1,033	הכנסות שאינן מריבית
739	724	מזה: עמלות
1,531	1,652	הוצאות תפעוליות ואחרות
824	801	מזה: משכורות והוצאות נילוות
304	654	רווח כולל המיוחס לבעלי המניות של הבנק
0.24	0.57	רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של הבנק (בש"ח)
נתונים עיקריים מהמאזן לסוף תקופת הדיווח:		
276,404	306,142	סך כל הנכסים
מזה:		
29,392	50,307	מזומנים ופקדונות בבנקים
42,605	44,212	ניירות ערך
183,187	193,292	אשראי לציבור, נטו
256,960	285,744	סך כל ההתחייבויות
מזה:		
213,667	240,787	פקדונות הציבור
7,339	12,241	פקדונות מבנקים
13,069	10,136	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
18,929	19,836	הון עצמי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
19,444	20,398	סך-כל ההון העצמי
נתונים נוספים:		
1,050	1,389	שער המניה
4.19	-	דיבידנד למניה (באגורות)
1.1	1.0	יחס עמלות לנכסים

הערה:

(1) היחס מחושב בגין שלושת החודשים שהסתיימו בסוף תקופת הדיווח.

לפרטים בדבר החלטת דירקטוריון הבנק מיום 7 באפריל 2020, להפסיק בשלב זה חלוקת דיבידנדים, על רקע משבר הקורונה, ראו ביאור 18 לתמצית הדוחות הכספיים.

נתח שוק

בהתבסס על נתוני המערכת הבנקאית ליום 31 בדצמבר 2020, כפי שפורסמו על ידי בנק ישראל, חלקה של קבוצת דיסקונט במערכת הבנקאית בישראל היה כלהלן:

31 בדצמבר 2020 ⁽¹⁾	31 בדצמבר 2019	
באחוזים		
15.2	15.6	סך-כל הנכסים
16.7	16.6	אשראי לציבור, נטו
14.6	15.4	פקדונות הציבור
18.3	17.8	הכנסות ריבית, נטו
24.2	22.5	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית

הערה:

(1) בעבר ההשוואה נערכה אל מול חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל. נוכח מיזוג בנק איגוד ובנק מזרחי טפחות ועל מנת לאפשר השוואתיות, מוצגת בדוח זה השוואה אל מול נתוני כלל המערכת הבנקאית.

התפתחות במניית דיסקונט

השינוי ברבעון הראשון של 2021	שער סגירה בסוף יום המסחר			
באחוזים	31.12.2020	31.3.2021	19.5.2021	
12.4	1,236	1,389	1,605	מניית דיסקונט
16.0	2,037.01	2,362.22	2,622.34	מדד ת"א בנקים-5
7.0	1,499.05	1,604.62	1,650.90	מדד ת"א-35
12.4	14.39	16.17	18.68	שווי שוק דיסקונט (במיליארדי ש"ח)

יעדים ואסטרטגיה עסקית

במהלך שנת 2020, לאחר יישום מוצלח של התוכנית האסטרטגית הרב שנתית שהושקה בשנת 2014, גובשה תוכנית אסטרטגית רב-שנתית חדשה לבנק ולקבוצה לשנים 2021-2025.

התכנית האסטרטגית החדשה מכוונת למימוש חזון שאפתני של **להיות המוסד הפיננסי הטוב ביותר ללקוחותיו, המייצר ערך מכסימלי לבעלי המניות לאורך זמן**. התוכנית האסטרטגית מורכבת משלושה נדבכים מרכזיים - אבולוציה מואצת של הבנקאות המסורתית, רבולוציה בבנקאות באמצעות חדשנות פורצת דרך ומקסום ערך הקבוצה.

נדבך ראשון – אבולוציה מואצת של הבנקאות המסורתית

כחלק מהשינויים שעובר ענף הבנקאות, קבוצת דיסקונט תפעל להאצת האבולוציה בפעילות הבנקאית, במטרה לשפר את היכולת התחרותית ולהגדיל את נתח השוק והרווחיות שלה בפעילות הבנקאית. ההאצה האמורה תעשה באמצעות התמקדות בחמישה תחומים:

חווית לקוח מנצחת

היעד: נהיה הבנק עם חוויית הלקוח הטובה ביותר במערכת

המציאות המשתנה מחייבת אותנו לשפר את חוויית הלקוח במהירות - הלקוחות מצפים לרמת שירות אחרת ובסיס ההשוואה אינו בהכרח בנקים אחרים אלא ארגונים המובילים בחווית הלקוח שהם מעניקים. דיסקונט יפעל ליצור יתרון תחרותי מבדל באמצעות חווית לקוח מנצחת. על מנת להגשים את החזון ולהפוך לבנק הטוב ביותר ללקוחותיו, דיסקונט השיק פרויקט אסטרטגי מקיף, שנועד להפוך את הבנק כולו לארגון ממוקד לקוח. זאת במאמץ משמעותי ורחב שיקיף את כל יחידות הבנק ויוביל לשינוי יסודי ועמוק של תהליכי עבודה ועקרונות שירות והתנהגות.

המדד המוביל למדידת ההצלחה של השינוי הוא מדד ההמלצה של הלקוחות - Net Promoter Score. מדד זה יושם בהצלחה באלפי ארגונים מובילים בעולם. מדד זה הוכח כמקושר באופן ישיר להגדלת הכנסות, לגיוס לקוחות חדשים והגברת נאמנות לקוחות. במסגרת מנגנון זה הבנק יטמיע תהליכי הקשבה ללקוחות, ניתוח מעמיק ומתודולוגי של משוב הלקוחות ויכולת תרגום המסרים ליוזמות אפקטיביות לשיפור חוויית הלקוח בכל נקודות הממשק שלו עם הבנק.

צמיחה משמעותית וגידול בנתחי שוק במגזרים במיקוד

היעד: צמיחה בקצב מהיר מצמיחת המתחרים בתיק האשראי ובהכנסות

- הבנק יפעל על מנת לצמוח בהכנסות מעבר לקצב צמיחת השוק, ולמקסום פוטנציאל ההכנסות מריבית, מעמלות ומהכנסות מימון שאינן מריבית; הבנק יפעל על מנת לצמוח בתיק האשראי, מעבר לקצב צמיחת השוק, בעיקר בתחומי הדיור, הבנקאות המסחרית, ובתחומים נוספים שבמיקוד;
- בכדי לאפשר את הצמיחה האמורה, הבנק מיישם מודלי הפעלה חדשים בתחומי הבנקאות הקמעונאית והעסקית, שיכלול, בין היתר, שינויים במערכי השירות, המכירה והתפעול.

חדשנות

היעד: לעמוד בחדית החדשנות של הבנקאות המסורתית

- הבנק יפעל להרחיב את היצע השירותים הדיגיטליים במטרה למקסם את השימושיות של שירותים אלה תוך מענה לציפיות הלקוחות ולתקופה;
- הבנק ימנף יכולות דאטה מתקדמות במטרה לשפר את הצעות הערך ללקוחות ולהפוך את הבנקאות לאישית, אפקטיבית ובעלת ערך;
- הבנק ימשיך להעמיק את מערכת היחסים ושיתופי הפעולה עם קהילת הפינטק בישראל ובעולם, במטרה להציע ללקוחותיו, וללקוחות כל הבנקים, את השירותים והמוצרים המתקדמים ביותר, הן בתחום הבנקאות והן בתחומים משקים.

מצוינות בנקאית

היעד: יצירת פלטפורמה ארגונית יעילה המבוססת על יעילות, מצוינות תפעולית וביצועיות גבוהה

- על מנת לתמוך בכל היעדים האסטרטגיים של הבנק, בכוונת הבנק להטמיע מצוינות תפעולית, שתתמוך בשיפור חוויית הלקוח, תקיין טעויות וסיכונים תפעוליים ותסייע להשגת התייעלות משמעותית;
- במסגרת זו הבנק יבצע אוטומציה, דיגיטציה ושיפורי תהליכים שיאפשרו התייעלות, קיצור זמני תגובה, ושיפור ביכולת המדידה והניטור, ויטמיע שיטות עבודה חדשות לשיפור תהליכים מרכזיים;
- הבנק ימשיך לבצע מהלכי התייעלות שיובילו להקטנת מצבת כוח האדם בקבוצת דיסקונט; לאופטימיזציה בשטחי נדל"ן; ולחיסכון בהוצאות רכש והוצאות אחרות.

תרבות ארגונית מנצחת

היעד: להיות המעסיק הטוב ביותר עבור העובדים שלנו

מתוך הבנת החשיבות והמרכזיות של עובדי הבנק במתן השירות הטוב ביותר ללקוחות וביכולת לממש את התוכנית האסטרטגית, הבנק יפעל על מנת להעצים את מנהליו ועובדיו ולעצב תרבות ארגונית המקדמת ביצועיות, מצוינות וחתימה לשיפור מתמיד. כמו כן הבנק יפעל לשפר את תחושת המחויבות והמחויבות הארגונית של העובדים והמנהלים ולהתאים את מיומנותיהם לסביבה המשתנה.

נדבך שני – חדשנות פורצת דרך

היעד: להיות שחקן מוביל ביישום מודלים בנקאיים פורצי דרך ומעוררי תחרות

ענף הפיננסים בכלל, והבנקאות בפרט, נמצאים בתהליך שינוי מואץ. השינוי מונע על ידי מגוון מגמות ובראשן - מעבר הולך וגובר לבנקאות דיגיטלית, רגולציה מעודדת תחרות, כניסת שחקנים חדשים לתחומי הבנקאות המסורתית, ועליה בציפיות הלקוחות להצעות ערך מותאמות ומגוונות יותר מאשר בעבר.

- המיצוב התחרותי הייחודי של קבוצת דיסקונט, שמצד אחד גדולה מספיק כדי להוביל שינוי ומנגד קטנה מספיק כדי לא להירתע מהשלכות השינוי, מייצר עבורה הזדמנות משמעותית לביסוס מעמדה כקבוצה בנקאית-פיננסית מובילה ומעודדת תחרות במערכת ולהגדלת נתח שוק, בין היתר על ידי הקמת מיזמים חדשים, חוץ בנקאיים, מבוססי שיתוף פעולה עמוק עם צדדים שלישיים וחברות פינטק:
- הבנק יפעל להקים מיזמים תוך שיתוף פעולה עם חברות פינטק וצדדים שלישיים אחרים, ליצירת מוצרים ושירותים שמיועדים ללקוחות כלל הבנקים;
 - המיזם הראשון של הבנק, בשיתוף שופרסל, יפתח את פייבוקס להיות הארנק הדיגיטלי המוביל בישראל, המשלב פלטפורמה פתוחה שעל גביה יוצעו מוצרים ושירותים של צדדים שלישיים, שיוצעו ללקוחות כלל הבנקים. לפרטים אודות שיתוף הפעולה האסטרטגי ראו "טיפול ההנהלה בנושאים שוטפים מהותיים" להלן.

נדבך שלישי – מקסום ערך הקבוצה

היעד: מיצוי הסינרגיות בין חברות הקבוצה ומקסום ערכן

- הבנק, כחברת החזקות, ימשיך לפעול ליישום האסטרטגיות הייחודיות שהוגדרו לחברות הבת המרכזיות - אי די בי ניו יורק, בנק מרכנתיל דיסקונט, דיסקונט קפיטל וכאל, במטרה להתאים את פעילותן לסביבה התחרותית החדשה;
- הבנק יפעל לזיהוי ומיצוי סינרגיות אפשריות בין חברות הקבוצה, הן בתחום ההכנסות והן בתחום ההוצאות, שיש בהן כדי לתרום תרומה משמעותית לערך הכלכלי של הקבוצה;
- הבנק יפעל לריכוז כלל יחידות המטה של חברות הקבוצה בקמפוס משותף במתחם האלף בראשון לציון, במטרה להאיץ מימושן של סינרגיות ותהליכי העבודה, תוך התייעלות נדל"נית משמעותית.

יעדי התכנית האסטרטגית

התוכנית האסטרטגית החדשה כוללת תוכנית פיננסית לשנים 2021 עד 2025 ויעדים פנימיים המשקפים מקסום התשואה להון, שיפור ביחס היעילות התפעולית, ונידול בנתחי השוק של קבוצת דיסקונט. בעת הזו, לאור הימשכות משבר הקורונה ואי הוודאות המהותית הכרוכה בו, ולאור הצבתה של תוכנית אסטרטגית חדשה, היעדים הפיננסיים שהוצבו בתוכנית הקודמת, אינם רלבנטיים עוד.

מידע צופה פני עתיד. האמור משקף את תוכניות הנהלת הבנק וכוונותיה, בשים לב למידע המצוי בידיה במועד עריכת הדוחות באשר להתפתחות ענף הבנקאות ולאי ודאות הכרוכה בתכנון לטווח של מספר שנים. שינויים מהותיים בסביבה הכלכלית והרגולטורית או במצב הגיאו פוליטי או הביטחוני, התפתחויות טכנולוגיות, פעולות של המתחרים הפועלים בענף הבנקאות ומתחרים פוטנציאליים אחרים, ושינויים בדפוסי הצריכה ובציפיות הלקוחות, שאינם בשליטת הבנק, עשויים להביא לשינוי ביכולת להוציא לפועל את תוכניות הבנק הקיימות במועד פרסום הדוחות.

להגדרת המונח "מידע צופה פני עתיד", ראו "נספח מס' 4 - מילון מינוחים".

פרק ב' – הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

טיפול ההנהלה בנושאים שוטפים מהותיים

גם הרבעון הראשון של שנת 2021 עמד בצל משבר הקורונה. התפשטות הנגיף הביאה למשבר כלכלי משמעותי שהשפיע על המשק ובכללו המערכת הבנקאית וקבוצת דיסקונט. הבסיס הפיננסי והתשתית ההונית של הבנק ממשיכים להיות יציבים ומנוהלים בקפידה. יחס הון עצמי רובד 1 עומד על 10.20% ויחס כיסוי הנזילות עומד על 145.6%. זוהי התשתית ההונית המאפשרת לקבוצה להמשיך ולצמוח. האתגרים והסוגיות המרכזיות ברבעון הראשון של שנת 2021 היו:

משבר הקורונה

כללי. ברבעון הראשון של שנת 2020 התפרץ נגיף חדש, מסוג "קורונה", שהתפשט במהירות למרבית המדינות בעולם תוך גרימת תחלואה נרחבת ושיעור תמותה משמעותי. בחודש מרס 2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על נגיף הקורונה כ"מגיפה עולמית".

בעקבות התפרצות הנגיף, ממשלות בכל רחבי העולם, ובכללם בישראל, נקטו בצעדי התגוננות, אשר כללו הגבלת המעבר בין מדינות, אמצעי בידוד כדי הטלת סגר, הגבלות על סוגים שונים של פעילויות ועסקים וכיוצא בזה. הצעדים האמורים הביאו לפגיעה משמעותית בפעילות העסקית, לעליה בשיעורי האבטלה, לפגיעה ביכולת השרידות הכלכלית של עסקים ולפגיעה בהכנסות ובצריכה של משקי הבית. בחודשים דצמבר 2020 - ינואר 2021 ניכרה בישראל התפרצות משמעותית נוספת של התחלואה, השלישית במספר. בעקבות ההתפרצות הנוספת הוטל בישראל סגר נוסף, בחודשים ינואר-פברואר 2021, אשר הביא לצמצום משמעותי של הפעילות הכלכלית ולירידה בתחלואה. יצוין כי בשלהי שנת 2020, מספר חברות תרופות השיקו חיסונים לנגיף והחל חיסון האוכלוסייה. מהלכי החיסון המשמעותיים מתחילים שנת 2021 הביאו, החל מחודש מרס 2021, לירידה בשיעורי התחלואה ואיפשרו ביטול הדרגתי של חלק מההגבלות (ראו להלן "התפתחויות כלכליות עיקריות").

היערכות הבנק. עם תחילת המשבר מיקדה הנהלת הבנק את מלוא תשומת הלב הניהולית במשבר ובהשלכותיו. צוותי עבודה חוצי ארגון, בראשות מנכ"ל הבנק, ניהלו את הרבדים השונים של פעילות הבנק תחת המשבר, תוך מעקב הדוק אחר ההתפתחויות ונקיטת פעולות לצמצום הסיכונים השונים ולשמירת המשכיות העסקית. החטיבות העסקיות הגבירו את פעילויות הניטור והבקרה אחר מצב תיק האשראי ותיק הנכסים הפיננסיים של הבנק. במקביל לניהול המשבר, החלו לפעול צוותים חוצי ארגון, בהובלת חטיבת תכנון, אסטרטגיה וכספים, לתכנון היערכות הבנק ליציאה ממשבר הקורונה ולייזום מהלכים בתחום זה.

תמיכה בלקוחות. מאז תחילת משבר הקורונה והמגבלות שהוטלו על הפעילות המשקית, הבנק נערך על מנת לסייע ללקוחותיו להתמודד עם אי הודאות הכלכלית ולצלות את המשבר. לפרטים נוספים, ראו להלן "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים - נתונים כמותיים ופעילויות עיקריות".

תפעול והמשכיות עסקית. ברבעון הראשון של שנת 2021 פעל מערך הסניפים בבנק ובבנק מרכזית דיסקונט במתכונת מלאה. על רקע הירידה בשיעורי התחלואה והשיעור הגבוה של העובדים שהתחסנו, חזרו הבנק ובנק מרכזית דיסקונט, החל מיום 4 באפריל 2021 לשגרת עבודה מלאה באתרי הבנק.

הפחתת דרישות ההון והפסקת תשלומי דיבידנד. על רקע התפשטות נגיף הקורונה ובמטרה לתמוך בצרכי האשראי של לקוחותיו בתקופה זו, החליט דירקטוריון הבנק, להתאים את יעד יחס הון עצמי רובד 1 ל-8.9% (במקום 9.9% קודם לכן), כפי שמאפשרת הוראת השעה שפרסם הפיקוח על הבנקים. במקביל, החליט דירקטוריון הבנק כי הבנק יפסיק בשלב זה חלוקת דיבידנדים (לפרטים נוספים, ראו "הון והלימות ההון" להלן).

עליה ברמת הסיכון. משבר הקורונה והשלכותיו המקומיות והעולמיות הובילו לעליה בסיכון במרבית תחומי הסיכון המנוהלים. להערכת הבנק, גברה במיוחד החשיפה לסיכון האשראי ולסיכון התפעולי. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020, עמ' 16.

הוצאות בגין הפסדי אשראי. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 נרשמה הקטנת הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 147 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 656 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 122.4%. הירידה המשמעותית במצב התחלואה וביטול הסגר השלישי הביאו לפתיחת המסחר והמשק כולו ולפעילות כלכלית מוגברת לקראת סוף הרבעון הראשון, שנמשכת גם לתוך הרבעון השני. אלה השפיעו לחיוב על מצב העסקים והלווים ועל פרמטרים מקרו כלכליים.

הוצאות ההפרשה להפסדי אשראי ברבעון הראשון הושפעה בעיקר מהגורמים הבאים:

- הקטנת הוצאות על בסיס קבוצתי, בסך של 174 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 516 מיליון ש"ח ברבעון ראשון 2020, ירידה שהושפעה בעיקר מהקטנת מקדם ההתאמה בשל פתיחת המשק, העליה המשמעותית בפעילות הכלכלית ועדכון פרמטרים כלכליים שהביאו להחזר הפרשה ברבעון וכן מירידה בשיעור ההחלטה;
 - הוצאות על בסיס פרטני, בסך של 29 מיליון ש"ח, לעומת 111 מיליון ש"ח ברבעון ראשון 2020, ירידה שהושפעה, בעיקר, משינוי בהפרשה בעקבות פירעונות;
 - הקטנת הוצאות בהלוואות לזיור לפי עומק הפיגור, בסך של 2 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 29 מיליון ש"ח ברבעון ראשון 2020, ירידה שהושפעה, בעיקר, מהחזר הפרשה קבוצתית שבוצעה על אשראי בגינו נדחו תשלומי משכנתא בקשר עם משבר הקורונה.
- (ראו להלן "ההוצאות בגין הפסדי אשראי" בסעיף "התפתחות ההכנסות וההוצאות"; "סיכונים אשראי"; ו-"הפרשה להפסדי אשראי - הפרשות על בסיס קבוצתי" בסעיף "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים").

המשך תנאי אי הודאות. בשלהי הרבעון הראשון של שנת 2021 ולאחריו פחתה רמת אי הודאות נוכח החיסון רחב ההיקף של האוכלוסייה בישראל, הירידה הדרגתית בשיעורי התחלואה והסרת מרבית המגבלות שהוטלו על הפעילות במשק. יחד עם זאת, ההשלכות הכלכליות הכוללות של משבר הקורונה טרם התבררו, והן תלויות בקצב ההתאוששות המשקית והחזרת ענפי המשק השונים לפעילות מלאה. אי הודאות מושפעת גם מחשש מגלים נוספים של התפרצות המגיפה וההשלכות של גלים נוספים אלה. הבנק וחברות הבת העיקריות ממשיכים לעקוב אחר ההתפתחויות בנושא זה ובוחנים את ההשלכות האפשריות על סקטורים ולקוחות, אשר עשויים להיות מושפעים מהמצב. להערכת הבנק, משבר הקורונה עשוי להמשיך להשפיע על מצבם של לווים ועל יכולת החזר שלהם, אם כי בשלב זה, כאמור, קיימת אי ודאות בדבר קצב ההתאוששות מהמשבר ומשך הזמן בו הוא צפוי להשפיע.

מידע צופה פני עתיד. הערכות הבנק בדבר השלכותיו האפשריות של המשבר, הן בבחינת מידע צופה פני עתיד, המבוסס על המידע הקיים בידי הבנק במועד עריכת הדוח. הערכות אלה עשויות שלא להתממש באופן שונה מהמוערך על ידי הבנק.

שיתוף פעולה אסטרטגי להקמת ארנק דיגיטלי

ביום 19 בינואר 2021 חתם הבנק עם חברת שופרסל בע"מ הסכם לשיתוף פעולה אסטרטגי להקמת ארנק דיגיטלי ללקוחות כל הבנקים, על בסיס פלטפורמת התשלומים פייבוקס שבבעלות הבנק. שיתוף הפעולה יתבצע במסגרת חברה בשליטת הבנק כשהבנק יחזיק ב-50.1% מהזכויות בחברה ושופרסל תחזיק 49.9% מהזכויות. הבנק יעביר לחברה את נכסי פייבוקס במתכונתה הנוכחית. שופרסל תקנה לחברה זכות בלעדית להענקת הטבות כספיות המיועדות ללקוחותיה, מחזיקי כרטיס שופרסל וחברי מועדון שופרסל, באמצעות פייבוקס (למעלה מ-2 מיליון לקוחות, מתוכם כ-641,000 מחזיקי כרטיס אשראי של מועדון שופרסל, לפי דוח תקופתי של קבוצת שופרסל לשנת 2020, נכון ליום 3 במרץ 2021), וכן זכות לשיוך כרטיסי אשראי שופרסל ליישומון, זכות להצגה ביצוע תווים דיגיטליים וכדומה.

במסגרת שיתוף הפעולה תורחב פעילות פייבוקס, כך שבשלב הראשון היא תאפשר לכ-1,500,000 לקוחותיה להשתמש בארנק פייבוקס כאמצעי תשלום, לממש תווי קנייה דיגיטליים, לקבל הטבות שונות ועוד. כמו כן, החברה תציע ללקוחותיה כרטיס אשראי וירטואלי שישויך למועדון פייבוקס, לרבות לחברי מועדון שופרסל שאינם מחזיקים בכרטיס אשראי של מועדון שופרסל.

הצדדים הסכימו לפעול בהמשך על מנת לאפשר פעילות פיננסית ובנקאית נוספת במסגרת פייבוקס, ללקוחות כל הבנקים. בין היתר באמצעות פלטפורמה בה יוצעו שירותים ומוצרים פיננסיים של ספקים שונים וחברות פינטק ללקוחות כל הבנקים, והכל בכפוף לכל דין.

ביום 1 במרץ 2021 התקבלה הסכמת הממונה על התחרות לעסקת המיזוג במסגרתה ימוזגו חברות פייבוקס בע"מ (חברה בהקמה) ושופרסל חברת המועדון בע"מ (שם זמני) (חברה בהקמה).

נכון למועד פרסום הדוח, טרם התקבל אישור בנק ישראל להקמת תאגיד העזר, ומתקיימים דיונים עם הבנק בנוגע למתכונת האישור ותנאיו. שיתוף הפעולה מותנה ההסכם - מותנה בקבלת אישורים של צדדים שלישיים ובכלל זה בנק ישראל וכן בגיבוש הסכמות עם חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ. בהתאם, אין ודאות כי עסקת המיזוג תושלם.

מידע צופה פני עתיד. האמור משקף את הערכות הנהלת הבנק וכוונותיה, בשים לב למידע המצוי בידיה במועד עריכת הדוחות באשר להתפתחות תחום התשלומים. שינויי חקיקה ורגולציה שאינם ידועים במועד פרסום הדוחות, לרבות שינויים ביוזמות ובטיטות קיימות, התפתחויות טכנולוגיות ו/או פעולות של המתחרים ושינויים בהרגלי הצריכה ובציפיות הלקוחות, וכן התפתחויות מאקרו בארץ ובעולם, שאינם בשליטת הבנק, עשויים להביא לשינוי בהערכות או ביכולת להוציא לפועל את תכניות הבנק הקיימות במועד פרסום הדוחות.

הנפקת כתבי התחייבות נדחים (הרחבת סדרה ז')

ביום 22 באפריל 2021 השלים הבנק, באמצעות חברת הבת דיסקונט מנפיקים בע"מ, מהלך של הנפקת כתבי התחייבות נדחים (הרחבת סדרה ז'), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן, שהינם מכשירי הון המסווגים כהון רובד 2 לצורך הכללתם בהון הפיקוחי של הבנק, בהיקף כולל של כ-932 מיליון ש"ח. הריבית האפקטיבית בהנפקה הייתה 1.07%.

סוגיות נוספות

- **תוכנית פרישה 2020.** בתקופת הדוח שקדה הנהלת הבנק על השלמת היישום של תוכנית פרישה 2020. לפרטים נוספים, ראו להלן "תוכנית פרישה 2020";
- **הליכים באוסטרליה.** בחודש ינואר 2021 נחתמו הסדרי פשרה בעניין ההליכים באוסטרליה והסדר עם המבטחים של הבנק. לפרטים, ראו ביאור 10 סעיף 3.2 לתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר ועדה מיוחדת ובלתי תלויה בעניין ההליכים באוסטרליה, ראו להלן בפרק "ממשל תאגידי וביקורת";
- **קמפוס דיסקונט.** בתקופת הדוח נמשכו העבודות להקמת הקמפוס. לפרטים נוספים, ראו ביאור 10 סעיף 5 לתמצית הדוחות הכספיים וסעיף "רכוש קבוע ומתקנים" להלן;
- **החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות.** הן בבנק והן בכאל נמשכת ההיערכות לשינויים במערכת הפיננסית בעקבות החוק להגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל. לפרטים נוספים, ראו ביאור 17 לתמצית הדוחות הכספיים.

התפתחויות כלכליות עיקריות

להלן התפתחויות כלכליות עיקריות שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פעל ברבעון הראשון של שנת 2021 ענף הבנקאות בישראל, ובכלל זה הבנק. **צמיחה.** הפעילות הכלכלית בעולם מתרחבת. עם זאת, קיימת שונות משמעותית בין המדינות, המושפעת מהמשך התפשטות הקורונה בחלק מהמדינות ומפערים בקצב חיסון האוכלוסייה. כלכלת ארה"ב התרחבה ברבעון הראשון בשיעור שנתי של 6.4%, ומנגד, גוש האירו התכווץ ב-12.4%. התוצר בישראל התכווץ ברבעון הראשון בקצב שנתי של 6.5%, כאשר הירידה החדה נובעת, במידה רבה, מנסיגה דרמטית ביבוא מכוניות נוסעים, על רקע הקדמת יבוא לרבעון האחרון אשתקד, בשל שינוי במדיניות המיסוי בראשית השנה. בניכוי מיסים נטו על יבוא, התכווץ התוצר ב-2.5% (שיעור שנתי). להערכת הבנק, הצמיחה תעמוד השנה על כ-5%.

שערי חליפין. הדולר התחזק בעולם במהלך הרבעון הראשון, לאור ההתאוששות מההירה, ההאצה בקצב חיסון האוכלוסייה ועליית התשואות בארה"ב. בסיכום הרבעון תוסף הסל הדולרי (ה-"דולר אינדקס") בשיעור של 3.7%. בראשית השנה המשיך השקל במגמת ההתחזקות, עובדה שהובילה את בנק ישראל להכריז על תוכנית רכישות מט"ח בהיקף של 30 מיליארד דולר, ובמהלך הרבעון הראשון נרכשו כ-14 מיליארד דולר. כתוצאה, ובמקביל להתחזקות הדולר בעולם, נחלש השקל מראשית השנה ב-3.7% מול הדולר, ובכ-1% מול סל המטבעות.

אינפלציה. על רקע העליה במחירי הסחורות, ההאצה באינפלציה בעולם והתאוששות הפעילות במשק, חלה עליה בקצב האינפלציה. האינפלציה ברבעון הראשון הסתכמה ב-0.8%, לעומת ירידה של 0.1% ברבעון המקביל אשתקד. כתוצאה, עלתה סביבת האינפלציה, לרמה של 0.2% (במהלך 12 החודשים האחרונים), לעומת -0.7% בסוף 2020. במקביל, נרשמה עליה חדה בציפיות האינפלציה לכל הטווחים, ולטווח הקצר בפרט, מכ-0.3% לשנה, בסוף 2020, לכ-1.4% בסוף חודש מרס (חוזה מדד). להערכת הבנק, בשנת 2021 צפויה אינפלציה בשיעור של 1.9%.

מדיניות מוניטרית. בנקים מרכזיים בעולם, ובראשם הפד, ממשיכים לנקוט במדיניות מרחיבה. למרות ההתאוששות בכלכלה והעליה באינפלציה, ולאור החשש מפגיעה ארוכת טווח בשוק העבודה.

במהלך הרבעון הותיר בנק ישראל את הריבית ללא שינוי, ברמה של 0.1%, והמשיך לנקוט במדיניות מרחיבה מאד, תוך שימוש במגוון הכלים העומדים לרשותו. להערכת הבנק, ריבית בנק ישראל תעמוד בסוף שנת 2021 על 0.1%.

השוקים הפיננסיים. מדדי המניות בעולם נסחרו בעלויות שיערים על רקע ההאצה בקצב החיסונים, ההתאוששות הגלובלית והמשך המדיניות המוניטרית המרחיבה. במקביל, נרשמה במהלך הרבעון עליית תשואות חדה באג"ח ממשלת ארה"ב, שנתמכה, בעיקר, בהאצה בפעילות הכלכלית, בהרחבה הפיסקלית ובעליית מחירי הסחורות. זאת, תוך עליה בציפיות האינפלציה.

בשוק ההון המקומי נמשכו עליות השערים, בדומה למגמה בעולם. המסחר באיגרות החוב הממשלתיות בישראל התאפיין, בדומה למגמה הגלובלית, בעליית תשואות, אם כי בשיעור מתון יחסית לאג"ח האמריקאי. עליית התשואות לוותה בעליה בציפיות האינפלציה, לכל אורך העקום.

הרבעון השני של שנת 2021. ההתרחבות בכלכלה העולמית נמשכה בתמיכת ההאצה בחיסונים וחזרה לפעילות. ההתאוששות בפעילות, מלווה בביקושים חזקים היוצרים לחצי מחירים, ויחד עם עליית מחירי הסחורות, תומכים בעליה באינפלציה ובציפיות האינפלציה. עם זאת, הבנקים המרכזיים מעריכים שהעליה באינפלציה תהיה זמנית, וממשיכים לשמור על מדיניות מוניטרית מרחיבה. בישראל, עם חזרת המשק לפעילות כמעט מלאה, נמשכה ההתרחבות בפעילות הכלכלית, תוך ירידה מתונה באבטלה. מדד המחירים לצרכן לחודש אפריל עלה בשיעור מתון מהצפוי, וקצב האינפלציה השנתי עלה ל-0.8%, תוך המשך מגמת העליה בציפיות האינפלציה המגולמות בשוק.

בנק ישראל המשיך להתערב בשוק המט"ח, וכתוצאה, שמר השקל על יציבות מול סל המטבעות, אך התחזק בכ-2% מול הדולר.

שוק המניות המקומי המשיך במגמה החיובית, זאת על אף ההסלמה במצב הבטחוני במהלך חודש מאי.

מתיחות בטחונית. לאחרונה חלה הסלמה במצב הביטחוני. במועד סמוך למועד אישור הדוח שככה המתיחות הביטחונית. עד כה תגובת השווקים הפיננסיים לאירועים הייתה מתונה.

מידע צופה פני עתיד. האמור לעיל כולל, בין היתר, הערכות של הבנק בדבר ההתפתחות העתידית של אינדיקטורים עיקריים, שהן בבחינת מידע צופה פני עתיד. האמור משקף את הערכת הנהלת הבנק, בשים לב למידע המצוי בידיה במועד הכנת הדוח הרבעוני, באשר למגמות במשק הישראלי ובכלכלה העולמית. האמור עשוי שלא להתממש במידה ויחול שינוי במגמות, בישראל ו/או בעולם, וכתוצאה מהתפתחויות שונות בתנאים המקרו כלכליים, שאינם בשליטת הבנק.

לפרטים נוספים, ראו "קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020", בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים

הבנק רואה בסיכונים המודל העסקי, סיכוני סייבר ואבטחת מידע, סיכון סביבת המקר, סיכונים מודלים, היבטי הגנת הפרטיות וסיכון התנהגותי וסיכון סביבה ואקלים, סיכונים מובילים ומתפתחים המהותיים ביותר. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 18-19).

1 נתוני הצמיחה בישראל לרבעון הראשון של שנת 2021 לא היו זמינים במועד הבאת הדוח לבית הדפוס.

יזמות הנוגעות למערכת הבנקאית ופעילותה

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות. ביום 31 בינואר 2017 פורסם ברשומות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017. החוק מהווה אימוץ של המלצות ועדת שטרם, שמונתה בחודש יוני 2015 על ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל, כדי להמליץ, בין היתר, על דרכים לשילוב שחקנים חדשים בתחרות על אספקת שירותים פיננסיים נפוצים, לרבות באמצעות הפרדת הבעלות על חברות כרטיסי אשראי מהבנקים.

בשלב ראשון, במסגרת יישום החוק, הופרדו חברות כרטיסי האשראי הישראליים MAX (לשעבר: לאומיקארד) מבנק הפועלים ומבנק לאומי, בהתאמה, והפרדת הבעלות בחברות כרטיסי האשראי מהבנקים לא חלה על המחזיקים בכאל. רק בשלב השני תיבחן שוב סוגיית הפרדת הבעלות בכאל. בהתאם לחוק, ביום 1 בפברואר 2021 התחילה תקופה של שנתיים, שבמהלכה רשאי שר האוצר להורות על הפרדת כאל מידי הבנקים המחזיקים בה. זאת ועוד, אם בעבר הבנקים הגדולים (הפועלים, לאומי ודיסקונט) הנפיקו ללקוחותיהם כרטיסי אשראי של חברות כרטיסי האשראי שבבעלותם (ישראכרט, MAX, ו-כאל) הרי שכעת קיימת תחרות בין החברות. כל בנק שהחזיק אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב נדרש להסיט חלק מהנפקת כרטיסים חדשים ללקוחות הבנקים הבעלים, אולם בה בעת נפתחה האפשרות להתחרות על הנפקת כרטיסים חדשים ללקוחות הפועלים ולאומי. בעידן שלאחר כניסת החוק החדש לתוקף, השחקנים השונים בשוק כרטיסי האשראי, בנקים מזה וחברות כרטיסי אשראי מזה, ניצבים בפני מגוון מהלכים ואפשרויות פעולה, של כל אחד מהם ושל כל אחד מהשחקנים האחרים.

לאמור לעיל עשויה להיות השפעה מהותית על המערכת הבנקאית ובכלל זה על הבנק, על ענף כרטיסי האשראי ועל כאל. עם זאת, בשלב זה, טרם שהתבררו מהות, אופי, היקף ועיתוי כל המהלכים שיינקטו, לא ניתן להעריך את ההשפעות כאמור, לא במונחים של מהות ולא במונחים של כמות. תוספת המס שתדרש, אם יעלה ספק בדבר המשך החזקות הבנק בכאל, מחושבת בהתייחס לשווי ההחזקה בכאל בספרי הבנק ליום 31 במרס 2021, נאמדת בכ-52 מיליון ש"ח.

לפרטים בדבר החוק האמור ויזמות חקיקה נוספות הנוגעות למערכת הבנקאית, ראו "חקיקה ופיקוח" בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם" להלן ובדוח שנתי 2020 (עמ' 332-334). לפרטים בדבר הסכמים בין כאל לבין בנקים במערכת מזה ובין הבנק לבין MAX מזה, ראו ביאור 36 ב' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (עמ' 263-267) וביאור 17 לתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר "תמורות בתחום התחרות בשוק כרטיסי האשראי", ראו "הפעילות בתחום כרטיסי האשראי" בדוח שנתי 2020 (עמ' 318).

המשך התוכנית להגברת התחרות בשוק הבנקאות. לפרטים נוספים, ראו "חקיקה ופיקוח".

הפחתת שיעור העמלה הצולבת. ביום 2 בנובמבר 2018 פורסם צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיסי חיוב ושל עסקאות חיוב מיידי), התשע"ט-2018, במסגרתו עוגן מתווה הפחתה של העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה משיעור של 0.7% באותו מועד, לשיעור של 0.5%, בחמש פעימות, במהלך השנים הקרובות, ומתווה הפחתה לעמלה הצולבת בגין עסקאות בחיוב מיידי משיעור של 0.3% באותו מועד, לשיעור של 0.25%. להערכת כאל והבנק, עלולה להיגרם פגיעה מהותית בתוצאותיה העסקיות של כאל כתוצאה מהפחתת שיעורי העמלה כאמור. לפרטים נוספים, ראו ביאור 17 לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר תנאי פטור להסכם (הסדר חדש בענף, במקום זה שפקע ביום 31 בדצמבר 2018), שפרסמה הממונה על התחרות, ראו בביאור האמור.

יזמות בצל משבר הקורונה. לפרטים בדבר אסדרה בצל משבר הקורונה, ובכלל זה מהלכי אסדרה שזים הפיקוח על הבנקים, שנועדו לאפשר למערכת הבנקאית למלא את תפקידה בתקופת המשבר ולאחריה, ראו "חקיקה ופיקוח" להלן. לפרטים בדבר קרנות אשראי שהקימה המדינה, המופעלות באמצעות המערכת הבנקאית, לתמיכה בפעילות המשק בתקופה זו, ראו להלן "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים - נתונים כמותיים ופעילויות עיקריות".

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 20).

תוכנית פרישה 2020

התייעלות המערכת הבנקאית - הציפייה הפיקוחית. עמדת הפיקוח על הבנקים היא שהמערכת הבנקאית בישראל מתאפיינת ביעילות נמוכה לעומת הבנקים במדינות המפותחות. אחד מיעדי המפתח שהגדיר הפיקוח על הבנקים הנו שיפור היעילות של הבנקים, כלומר - צמצום ההוצאות של הבנקים ביחס להכנסותיהם. מטרת הפיקוח היא שהתייעלות הבנקים "תגולגל" ללקוחות - כלומר שתביא להחלת עלויות השירותים הבנקאיים, להסדת משאבים לחדשנות ושיפור השירות הבנקאי, ולהגדלת חלוקת דיבידנדים לבעלי המניות - שהם בעיקר הציבור הרחב בישראל.

ביום 17 בדצמבר 2019 האריכה המפקחת על הבנקים את תוקפם של המכתבים בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית מהימים 12 בינואר 2016 ו-13 ביוני 2017, במסגרתם ניתנו לבנקים הקלות מסוימות בנושא הלימות ההון, עד ליום 31 בדצמבר 2021. זאת, על מנת לאפשר לתאגידים הבנקאיים ליישם תוכניות התייעלות נוספות.

תוכנית פרישה 2020. ביום 26 באוגוסט 2020, אישר דירקטוריון הבנק תוכנית פרישה, לאחר שהנהלת הבנק גיבשה מתווה, על רקע משבר הקורונה והרצון להגדיל משמעותית את מספר הפורשים מעבר לעובדים שצפויים לפרוש בפרישה טבעית. לאור האמור, הוחלט לשנות את מתווה הפרישה בבנק באופן חריג וחד פעמי, ולהציע לפורשים תנאים מועדפים בהשוואה לתנאי הפרישה הרגילים ולתנאים שהוצעו בתוכניות קודמות.

בהתאם לתוכנית, התאפשר לכ-300 עובדים קבועים בבנק, המשתייכים לאוכלוסיית היעד שהוגדרה (גילאי 50-66), לפרוש בפרישה מוקדמת בתנאים מועדפים. לפרושים הוצעו פיצויים מוגדלים בשיעור של עד 200% (מעבר לפיצויים על פי דין). במסגרת התוכנית ניתנים מענקים נוספים לאוכלוסיית המימון (גילאי 56-60) בהתייחס למספר השנים שנותרו עד הפרישה, לעובדי פיצול/משמורת ולבעלי שטר נמוך. לאור הצלחת תוכנית הפרישה וההתעניינות של עובדים רבים נוספים בפרישה בהתאם לתנאי התוכנית, אישר דירקטוריון הבנק, ביום 19 באוקטובר 2020, את הגדלת תוכנית הפרישה בהיקף של עד 200 עובדים נוספים. הדירקטוריונים של בנק מרכנתיל דיסקונט ושל כאל אישרו תוכנית פרישה מוקדמת לכ-60 עובדים ולכ-80 עובדים, במהלך השנים 2020-2021, בהתאמה (ראו ביאור 23 ט' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, עמ' 178-179). בהתאם, להערכת הנהלת הבנק, בשנים 2020-2021 עשויים לפרוש עד כ-800 עובדים מהקבוצה בישראל (כולל פרישה טבעית של כ-150 עובדים, מהם פרשו בפועל 99 עובדים עד ליום 31 במרץ 2021). עד ליום 31 במרץ 2021, פרשו בקבוצה בארץ 754 עובדים (כולל פרישה טבעית של עובדים). התוכניות כאמור הגדילו בשנת 2020 את ההתחייבות בספרים ב-555 מיליון ש"ח (ללא השפעת המס; מעבר לעלות הפיצויים על פי דין ויתרת עודפים מתוכנית קודמת; סך של 365 מיליון ש"ח לאחר השפעת המס, אשר נקף בשנת 2020 להון כ-"התאמות בגין הטבות לעובדים" במסגרת "רווח (הפסד) כולל אחר"). הפיקוח על הבנקים אישר לבנק ולבנק מרכנתיל דיסקונט הקלות לעניין חישוב הלימות ההון בגין תוכניות הפרישה כאמור. השפעת ההקלות על יחס הון רובד 1 הסתכמה בכ-0.21% (לפרטים נוספים, ראו ביאור 25 סעיף 1 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, עמ' 181). סכום הסילוק שנזקף לרווח והפסד ברבעון הראשון של שנת 2021, הגיע ל-115 מיליון ש"ח (ללא השפעת המס). זאת, בהמשך לסך של 413 מיליון ש"ח (ללא השפעת המס) שנזקף בשנת 2020 (לרבות בגין תוכניות פרישה קודמות). היתרה תיפרס על פני מח"מ ההתחייבות העומד כיום על כ-13 שנים, בהתאם לכללי החשבונאות החלים על הבנק.

סקירת רואי החשבון המבקרים

בסקירה של רואי החשבון המבקרים על תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים בלתי מבוקרים של הבנק לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2021, הפנו רואי החשבון המבקרים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 סעיף 4 בדבר הליכים שונים נגד הבנק וחברות מוחזקות.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

- הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק** הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 662 מיליון ש"ח, לעומת 279 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 137.3%.
- התשואה נטו להון המיוחס לבעלי המניות של הבנק** הגיעה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 לשיעור של 14.5%, על בסיס שנתי, לעומת 6.0% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 5.1% בכל שנת 2020.
- הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הקבוצה** בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:
- עליה בהכנסות ריבית, נטו, בסך של 49 מיליון ש"ח (3.4%), שהושפעה בעיקר מהפער בשינויים במדד המחירים לצרכן (עליה לעומת ירידה);
 - ירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, בסך של 803 מיליון ש"ח (122.4%). הירידה נבעה, בעיקר, מהקטנת הוצאות במסלול הקבוצתי לאור החזרה לשגרה ועדכון פרמטרים המשפיעים על מרכיב שיעור ההתאמה וכן מירידה בשיעור ההחלטה.
 - ירידה בסך כל ההכנסות שאינן מריבית, בסך של 123 מיליון ש"ח (10.6%), שהושפעה בעיקר מירידה בסך של 119 מיליון ש"ח בהכנסות מימון שאינן מריבית (28.5%) בעיקר ירידה בהכנסות מפעילות בנגזרים, ירידה בסך של 15 מיליון ש"ח בעמלות (2.0%), בעיקר ירידה בעמלות כרטיסי אשראי וניהול חשבון, שקוזזו בחלקה בעליה מעמלות מפעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים.
 - עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך של 121 מיליון ש"ח (7.9%), שהושפעה, בעיקר מעליה בסך של 135 מיליון ש"ח בהוצאות אחרות (32.0%), בעיקר השפעת הסילוק, מעליה בסך של 9 מיליון ש"ח באחזקה ופחת בניינים וציוד (3.2%), שקוזזו בחלקן בירידה בסך של 23 מיליון ש"ח במשכורות (2.8%).
 - הפרישה למסים על הרווח בסך של 353 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, לעומת 151 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- פרטים והסברים נוספים מובאים להלן.

ההתפתחויות בסעיפים תוצאתיים, ברבעון הראשון של שנת 2021, לעומת רבעון רביעי 2020 ולעומת רבעון ראשון 2020

רונחיות - בניטרול רכיבים מסויימים

		2020	2021		
לעומת רבעון רבעון ראשון 2020	לעומת רבעון רביעי 2020	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
שינוי באחוזים		במיליוני שקלים חדשים			
137.3	150.8	279	264	662	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק - כפי שדווח בניטרלי:
		-	(3)	-	תוכנית פרישה בחברה בת
		4	246	76	השפעת סילוק
		-	(112)	-	הפרשה לתביעות בניכוי הכנסות מביטוח
		-	26	-	הוצאות פינוי מבנה ההנהלה בדיסקונט ניו יורק
160.8	75.3	283	421	738	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק - בניטרול הרכיבים לעיל

הערה:
(ו) ראו להלן "פרטים בדבר הרכיבים שנוטרלו".

פרטים בדבר הרכיבים שנוטרלו

השפעת סילוק. האצת ההפחתה של "רווחים והפסדים אקטואריים" (זקיפה לדוח רווח והפסד) בעקבות תשלום פיצויים לפורשים, לרבות כאלה שפרשו במסגרת תוכנית פרישה 2020 (ראו בדוח שנתי 2020, עמ' 176-178, וביאור 8 לתמצית הדוחות הכספיים).
לפרטים בדבר רכיבים שנוטרלו ברבעון רביעי 2020, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 24).
לפרטים בדבר רווח בגין מניות צים, ראו ביאור 5 י' לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן פרטים בדבר שינויים מהותיים בסעיפים תוצאתיים:

הכנסות ריבית, נטו. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, הסתכמו הכנסות ריבית, נטו, בסך של 1,504 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,455 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 3.4%. העליה בהכנסות מריבית, נטו, בסך של 49 מיליון ש"ח, מוסברת בהשפעת מחיר שלילית בסך של 51 מיליון ש"ח, והשפעת כמות חיובית בסך של 100 מיליון ש"ח (ראו "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית" בנספח מספר 1).

פער הריבית ללא השפעת נגזרים הגיע בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 לשיעור של 2.16%, לעומת 2.32% בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה הממוצעת של הנכסים נושאי הריבית עלתה בשיעור של כ-12.9%, מסך של 237,422 מיליון ש"ח לסך של 267,926 מיליון ש"ח והיתרה הממוצעת של ההתחייבויות נושאות הריבית עלתה בשיעור של כ-6.6%, מסך של 183,503 מיליון ש"ח לסך של 195,674 מיליון ש"ח.

הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי הצמדה

התפלגות היקף הפעילות בהתאם לנכסים נושאי הריבית, הכנסות הריבית נטו ופער הריבית בחתך מגזרי הצמדה

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס					
2021			2020		
היקף פעילות ⁽¹⁾	ריבית, נטו	פער	היקף פעילות ⁽¹⁾	ריבית, נטו	פער
ב-100%	במיליון ש"ח	ב-100%	ב-100%	במיליון ש"ח	ב-100%
72.5	1,171	2.38	70.2	1,197	2.82
7.7	79	0.15	8.2	5	(0.37)
19.8	254	1.84	21.6	253	1.89
100.0	1,504	2.16	100.0	1,455	2.32

הערה:

(1) על פי היתרה הממוצעת של הנכסים נושאי ריבית.

העליה בהכנסות מריבית, נטו, נבעה בעיקר מהשפעת הפער בין עליית מדד המחירים לצרכן בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, בשיעור של 0.1%, לבין ירידה של 0.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 298 מיליון ש"ח, לעומת 417 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 28.5%.

הקטין בהכנסות מימון שאינן מריבית נבע, בעיקר, מירידה בהכנסות מפעילות בנגזרים (ראו להלן "ניתוח של סך הכנסות מימון, נטו").
הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות את השפעת הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, המהווים חלק בלתי ניפרד מניהול חשיפת הריבית וחשיפת הבסיס של הבנק. לפיכך, לצורך ניתוח הרווח המימוני מפעילות שוטפת יש לסכום את הכנסות הריבית, נטו, ואת הכנסות המימון שאינן מריבית.

הרכב הכנסות מימון, נטו

	2020			2021	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
במיליוני שקלים חדשים					
הכנסות ריבית	1,791	1,742	1,730	1,724	1,711
הוצאות ריבית	336	279	254	220	207
הכנסות ריבית, נטו	1,455	1,463	1,476	1,504	1,504
הכנסות מימון שאינן מריבית	417	276	301	148	298
סך-כל הכנסות המימון, נטו	1,872	1,739	1,777	1,652	1,802

ניתוח של סך הכנסות מימון, נטו

	2020			2021	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
במיליוני שקלים חדשים					
הכנסות מימון מפעילות שוטפת	1,617	1,552	1,523	1,535	1,544
השפעת מדד המחירים לצרכן	(24)	(16)	5	-	10
רווחים נטו, מממוש ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב ⁽¹⁾	178	142	96	41	76
רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות ⁽²⁾⁽³⁾	(8)	7	116	116	⁽⁴⁾ 100
התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים	6	18	14	(42)	2
הפרשי שער, אופציות ונגזרים אחרים ⁽¹⁾	103	36	23	(1)	70
רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו	-	-	-	3	-
סך-כל הכנסות המימון, נטו	1,872	1,739	1,777	1,652	1,802
הערות:					
(1) הפרשי שער בגין אגרות חוב למסחר נכללו בשורת הפרשי שער	55	(7)	(1)	(9)	1
(2) מזה - הכנסות מממושם בדיסקונט קפיטל בניכוי הפרשות לירידת ערך	-	(3)	18	115	11
(3) מזה - רווח ממכירת מניות של ויזה אינק	-	-	88	-	-
(4) ראו ביאור 5 י'.					

הכנסות מימון, נטו, הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 1,802 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,872 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 3.7%. הירידה בהכנסות המימון נבעה, בעיקר, מירידה ברווחים מממוש ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב ומירידה בהכנסות מנגזרים אשר קוזזו בעליה ברווחים מהשקעה במניות.

שיעורי הכנסה והוצאה. בנספחים לדוח הרבעוני - נספח 1, מוצגות הכנסות ריבית, נטו, בגין הפעילות המאזנית. לצורך הסבר פער הריבית הכולל של הבנק, יש להוסיף את השפעת פעילות נגזרים שאינם למסחר (ללא התאמות לשווי הוגן והפרשי שער).

פער הריבית כולל נגזרים שאינם למסחר הגיע בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 לשיעור של 1.97%, לעומת 1.96% בתקופה המקבילה אשתקד.

נתונים על התפתחות ההכנסות מריבית, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב- 31 במרס			
שינוי	2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים			
ב-%			
פעילות ישראל:			
משקי בית	519	468	(9.8)
בנקאות פרטית	22	12	(45.5)
עסקים קטנים וזעירים	387	346	(10.6)
עסקים בינוניים	86	88	2.3
עסקים גדולים	195	211	8.2
גופים מוסדיים	9	10	11.1
מגזר ניהול פיננסי	22	170	672.7
סך-כל פעילות ישראל	1,240	1,305	5.2
סך-כל פעילות חו"ל	215	199	(7.4)
סך-הכל	1,455	1,504	3.4

ההוצאות בגין הפסדי אשראי. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 נרשמה הקטנת הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך של 147 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 656 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 122.4%. הירידה המשמעותית במצב התחלואה וביטול הסגר השלישי הביאו לפתיחת המסחר והמשק כולו ולפעילות כלכלית מוגברת לקראת סוף הרבעון הראשון, שנמשכת גם לתוך הרבעון השני. אלה השפיעו לחיוב על מצב העסקים והלווים ועל פרמטרים מקרו כלכליים.

הוצאות ההפרשה להפסדי אשראי ברבעון הראשון הושפעו בעיקר מהגורמים הבאים:

- הקטנת הוצאות על בסיס קבוצתי, בסך של 174 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 516 מיליון ש"ח ברבעון ראשון 2020, ירידה שהושפעה בעיקר מהקטנת מקדם ההתאמה בשל פתיחת המשק, העליה המשמעותית בפעילות הכלכלית ועדכון פרמטרים כלכליים שהביאו להחזר הפרשה ברבעון וכן מירידה בשיעור ההחלטה;
 - הוצאות על בסיס פרטני, בסך של 29 מיליון ש"ח, לעומת 111 מיליון ש"ח ברבעון ראשון 2020, ירידה שהושפעה, בעיקר, משינוי בהפרשה בעקבות פירעונות;
 - הקטנת הוצאות בהלוואות לדירור לפי עומק הפיגור, בסך של 2 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 29 מיליון ש"ח ברבעון ראשון 2020, ירידה שהושפעה, בעיקר, מהחזר הפרשה קבוצתית שבוצעה על אשראי בגינו נדחו תשלומי משכנתא בקשר עם משבר הקורונה.
- יצוין כי ברבעון הראשון המשיך הבנק וביצע מהלך רוחבי לאיתור וסיווג קבוצות לוויים על בסיס מאפיינים כלליים כגון אשראי בדחייה, תקופת דחייה, ירידה במחזור ומאפייני סיכון נוספים. מנגד, לאור הירידה בכמות הדחיות הרבעון, ולאור הסיווגים הגורפים שבוצעו ברבעונים קודמים, הוחלט הרבעון על הורדת הסיווג ללוויים אשר חזרו לשלם 3 תשלומים רצופים, אשר נמצאים מעל סף החיתום וללא חריגה בימי פיגור. עוד יצוין כי ההוצאה בגין הפסדי אשראי נבחנה, בין השאר, גם אל מול חישוב בתרחישים שונים, שהבנק עורך מעת לעת.

לפרטים נוספים, ראו להלן "האשראי לציבור" וכן "סיכוני אשראי" בפרק ג' להלן. לפרטים בדבר מרכיבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי, ראו ביאור 14 לתמצית הדוחות הכספיים.

ההתפתחות הרבעונית של ההוצאות בגין הפסדי אשראי

2020					2021	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	סך-הכל שנתי	רבעון ראשון	
במיליוני שקלים חדשים						
על בסיס פרטני						
59	10	18	86	173	(9)	
108	68	78	95	349	91	
(56)	(67)	(49)	(68)	(240)	(53)	
111	11	47	113	282	29	
על בסיס קבוצתי						
459	432	227	62	1,180	(188)	
165	151	124	104	544	77	
(79)	(62)	(68)	(79)	(288)	(65)	
545	521	283	87	1,436	(176)	
656	532	330	200	1,718	(147)	
שיעור ההוצאה (הקטנת הוצאה) בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרה הממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾ :						
1.42%	⁽²⁾ 1.14%	0.70%	0.42%	-	⁽²⁾ (0.30%)	
1.42%	⁽²⁾ 1.28%	⁽²⁾ 1.08%	⁽²⁾ 0.91%	⁽²⁾ 0.91%	⁽²⁾ (0.30%)	
השיעור ברבעון						
שיעור מצטבר מתחילת שנה						

לפרטים נוספים, ראו להלן "האשראי לציבור" ו-"סיכוני אשראי" בפרק ג' להלן.

העמלות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 724 מיליון ש"ח, לעומת 739 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 2.0%.

התפלגות העמלות

השינוי באחוזים	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
ניהול חשבון	118	105
כרטיסי אשראי	343	331
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים	87	109
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	39	37
טיפול באשראי	47	42
הפרשי המרה	36	32
פעילות סחר חוץ	12	13
הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי	1	1
עמלות מעסקי מימון	36	37
עמלות אחרות	20	17
סך-כל העמלות	739	724

עמלות כרטיסי אשראי. משבר הקורונה גרם לירידה בפעילות כרטיסי אשראי.

עמלות ניהול חשבון. הירידה בעמלות ניהול חשבון הינה המשך מגמה של מעבר לפעולות בערוצים ישירים וירידה בפעולות על ידי פקיד, מגמה שהוצאה משמעותית בתקופת משבר הקורונה.

הוצאות משכורות והוצאות נלוות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 801 מיליון ש"ח, לעומת 824 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 2.8%. בניטרול השפעת רכיבים מסוימים, כמפורט להלן, הייתה נרשמת ירידה בשיעור של 7.1%. הירידה הנושפה מתוכנית פרישה 2020.

ההתפתחות הרבעונית של הוצאות משכורות והוצאות נלוות, תוך פירוט ההשפעה של רכיבים מסוימים

2021					2020	
רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון ראשון	רבעון ראשון
במיליוני שקלים חדשים						
801	794	830	794	794	824	824
(55)	(60)	(24)	(17)	(21)	(21)	(21)
-	7	(38)	-	-	-	-
746	741	768	777	803	803	803

הוצאות אחרות הסתכמו בסך של 557 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, לעומת סך של 422 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020, עליה בשיעור של 32.0%. העליה הנושפה בעיקר מעליה בסך של 109 מיליון ש"ח בסילוק, שהנושפה מתוכנית פרישה 2020, ומעליה בהטבות לזמן ארוך.

התפתחויות ברווח הכולל

תמצית דוח על הרווח הכולל

לשלושת החודשים שהסתיימו ב- 31 במרס		
שינוי	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים באחוזים		
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק	279	662
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר, המיוחס לבעלי המניות של הבנק:		
הפסד כולל אחר, לפני מיסים ⁽¹⁾	(22)	(76)
השפעת המס המתייחס	47	68
רווח (הפסד) כולל אחר, המיוחס לבעלי המניות של הבנק, לאחר מיסים	25	(8)
הרווח הכולל המיוחס לבעלי המניות של הבנק	304	654
	115.1	

הערה:

(1) לפרטים בדבר מרכיבי השינוי ברווח כולל אחר, ראו ביאור 4 לתמצית הדוחות הכספיים.

ההפסד הכולל האחר לאחר מיסים הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2021 בסך של 8 מיליון ש"ח. הסעיפים העיקריים הנכללים ברווח (הפסד) הכולל האחר הם:

- התאמות נטו בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן - ברבעון הראשון של שנת 2021 חלה עליה בתשואות איגרות החוב שהוחזקו על ידי קבוצת הבנק, אשר גרמה להפסד כולל אחר לאחר ייחוס מיסים בסך של 270 מיליון ש"ח. לצד ההשפעה של ירידת השווי ההוגן כאמור, הרווח הכולל האחר הושפע גם ממימוש איגרות חוב ברווח;
- התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברת הבת בניו יורק - ברבעון הראשון של שנת 2021 חל פיצוח בשער החליפין של השקל ביחס לדולר בשיעור של 3.7% בהתאם, נרשם רווח כולל אחר עקב עליה בערך השיקלי של ההשקעה בחברה הבת, בסך של 135 מיליון ש"ח;
- התאמות בגין הטבות לעובדים - ההטבות לעובדים בגין זכויותיהם לאחר פרישה והטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים, מחושבות, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, על פי שיעור היוון הנגזר מתשואות איגרות של ממשלת ישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי). לאור הירידה שחלה בתשואות איגרות החוב ברבעון הראשון של שנת 2021, נרשם הפסד אקטוארי משינוי בשיעור ההיוון, לאחר ייחוס מיסים, בסך של 6 מיליון ש"ח. הרווח הכולל האחר גדל בסך של 134 מיליון ש"ח.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההון והלימות ההון

התפתחות הנכסים וההתחייבויות

סך כל הנכסים ליום 31 במרס 2021 הסתכם בסך של 306,142 מיליון ש"ח, לעומת סך של 293,969 מיליון ש"ח בסוף שנת 2020, עליה בשיעור של 4.1%.

ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2020	31 במרס 2021
במיליוני שקלים חדשים ב-%		
נכסים		
מזומנים ופקדונות בבנקים	42,936	50,307
17.2		
ניירות ערך	42,785	44,212
3.3		
אשראי לציבור, נטו	188,718	193,292
2.4		
התחייבויות		
פקדונות הציבור	226,118	240,787
6.5		
פקדונות מבנקים	13,107	12,241
(6.6)		
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	10,201	10,136
(0.6)		
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	19,182	19,836
3.4		
סך-כל ההון	19,727	20,398
3.4		

להלן יובאו פרטים בדבר האשראי לציבור, ניירות ערך ופקדונות הציבור.

מזומנים ופקדונות בבנקים

ברבעון הראשון של שנת 2021 חל גידול משמעותי בפיקדונות הציבור (6.5%) בהמשך לגידול בשנת 2020 (12.2%) (ראו להלן). לאור העובדה כי הגידול ביתרת האשראי היה נמוך ביחס לגידול ביתרת הפיקדונות, נוצרו לבנק עודפי נזילות משמעותיים, אשר חלקם הושקעו בתיק ניירות ערך והחלק האחר הגדיל את יתרות הנזילות של הבנק אשר מופקדות בבנק ישראל.

האשראי לציבור

כללי. האשראי לציבור, נטו, (בניכוי הפרשה להפסדי אשראי) הסתכם ליום 31 במרס 2021 בסך של 193,292 מיליון ש"ח, לעומת 188,718 מיליון ש"ח בסוף שנת 2020, עליה בשיעור של 2.4%. לפרטים בדבר תיק האשראי, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 31-34). לפרטים בדבר ניהול סיכונים האשראי ובכלל זה סיכונים אשראי בהלוואות לדיר, סיכון אשראי לאנשים פרטים וסיכון אשראי לענף בינוי ונדל"ן, ראו "סיכונים אשראי" בפרק ג' להלן ובדוח שנתי 2020 (עמ' 54-71). לפרטים בדבר איכות האשראי, ראו ביאור 14 ב' 3 לתמצית הדוחות הכספיים ובדוח שנתי 2020 (עמ' 235-236).

הרכב האשראי לציבור לפי מגזרי הצמדה

נתונים על הרכב האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי הצמדה

שיעור	31 בדצמבר 2020		31 במרס 2021		
	% מסך	במיליוני האשראי	% מסך	במיליוני האשראי	
השינוי	האשראי	ש"ח	האשראי	ש"ח	
ב-	לציבור		לציבור		
2.2	73.7	139,083	73.6	142,154	מטבע ישראלי לא צמוד
3.1	10.1	18,999	10.1	19,579	מטבע ישראלי צמוד למדד
3.0	16.2	30,636	16.3	31,559	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
2.4	100.0	188,718	100.0	193,292	סך-הכל אשראי לציבור, נטו

האשראי לציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ עלה בשיעור של 3.0% לעומת 31 בדצמבר 2020. במונחים דולרים ירד האשראי במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 63 מיליון דולר, ירידה של 0.7% לעומת 31 בדצמבר 2020. סך כל האשראי לציבור, הכולל את האשראי במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ, כשהם מחושבים במונחים דולריים, עלה בשיעור של 1.8%, לעומת 31 בדצמבר 2020.

הרכב האשראי לציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

נתונים אודות התפתחות היתרות של האשראי לציבור, נטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

שינוי	31 בדצמבר		31 במרס		
	2020	במיליוני שקלים חדשים	2021	במיליוני שקלים חדשים	
ב-					
					פעילות ישראל:
2.8	72,620	74,653			משקי בית*
(1.6)	364	358			בנקאות פרטית*
(0.1)	36,439	36,397			עסקים קטנים וזעירים
2.1	12,865	13,139			עסקים בינוניים
1.8	45,687	46,521			עסקים גדולים
(22.2)	1,007	783			גופים מוסדיים
1.7	168,982	171,851			סך-כל פעילות ישראל
6.6	23,497	25,050			סך-כל פעילות חו"ל*
2.3	192,479	196,901			סך-הכל אשראי לציבור
(4.0)	(3,761)	(3,609)			הפרשה להפסדי אשראי
2.4	188,718	193,292			סך-הכל אשראי לציבור, נטו
4.0	42,651	44,347			*מזה - הלוואות לדיר

בתקופת משבר הקורונה זוהתה מגמה של ירידה חדה בביקוש לאשראי מצד משקי הבית. בסוף הרבעון הראשון של שנת 2021 חל שינוי מגמה והחלה התאוששות בביקוש.

הגידול באשראי לציבור ברבעון הראשון של שנת 2021 משקף את הצמיחה במיקודים שנקבעו בתוכנית האסטרטגית המעודכנת. האשראי למשקי בית ללא הלוואות לדיור עלה ב-352 מיליון ש"ח (1.2%). האשראי לעסקים בינוניים עלה ב-274 מיליון ש"ח (2.1%). האשראי לעסקים גדולים גדל ב-834 מיליון ש"ח (1.8%) והאשראי לדיור עלה ב-1,696 מיליון ש"ח (4.0%).

הרכב סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

התפתחות סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק עיקריים

ענף	31 במרס 2021		31 בדצמבר 2020	
	סיכון אשראי	שיעור מסך	סיכון אשראי	שיעור מסך
	כולל	הכל	כולל	הכל
	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	%
תעשייה	21,399	7.1	21,365	7.3
בינוי ונדל"ן - בינוי	34,489	11.3	33,302	11.3
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	24,850	8.2	24,579	8.3
מסחר	30,195	9.9	29,794	10.0
שירותים פיננסיים	30,113	9.9	27,070	9.2
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	50,993	16.7	47,827	16.2
אנשים פרטיים - אחר	67,805	22.3	67,707	22.9
ענפים אחרים	44,813	14.6	44,051	14.8
סך-הכל סיכון אשראי כולל לציבור	304,657	100.0	295,695	100.0
				3.0

מהנתונים שהובאו לעיל עולה כי ברבעון הראשון של שנת 2021 גדל סיכון האשראי הכולל לציבור ב-3.0% בהשוואה לסוף שנת 2020. הגידול חל בעיקר אנשים פרטיים - הלוואות לדיור, שירותים פיננסיים, בינוי ונדל"ן - בינוי, מסחר ובינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן.

התפתחות סיכון אשראי בעייתי

להלן פרטים בדבר האשראי לציבור, כמפורט בביאור 14 לתמצית הדוחות הכספיים:
אשראי פגום לציבור. האשראי המאזני הפגום לציבור (צובר ריבית ושאינו צובר ריבית) עמד ביום 31 במרס 2021 על 2,409 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,207 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, עליה בשיעור של 9.2%.
אשראי פגום לציבור שאינו צובר ריבית. האשראי הפגום לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית ואשר נבדק על בסיס פרטני, עמד ביום 31 במרס 2021 על 1,649 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,424 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, עליה בשיעור של 15.8%.

סיכון האשראי הכולל ושיעור סיכון האשראי הבעייתי בענפי משק עיקריים

ענף	31 במרס 2021		31 בדצמבר 2020	
	סיכון	מזה: סיכון	סיכון	מזה: סיכון
	כולל	אשראי	כולל	אשראי
	במיליוני ש"ח	%	במיליוני ש"ח	%
תעשייה	21,399	5.0	21,365	4.8
בינוי ונדל"ן - בינוי	34,489	1.4	33,302	1.9
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	24,850	7.9	24,579	6.0
מסחר	30,195	2.8	29,794	2.7
שירותים פיננסיים	30,113	1.3	27,070	1.5
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	50,993	0.6	47,827	0.7
אנשים פרטיים - אחר	67,805	1.0	67,707	1.1
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	3,966	44.7	3,959	44.5
תחבורה ואחסנה	6,685	7.0	7,025	6.5
ענפים אחרים	34,162	2.7	33,067	2.0
סך-הכל ציבור	304,657	8,906	295,695	8,280
בנקים	6,415	-	7,126	-
ממשלות	36,664	-	35,904	-
סך-הכל	347,736	8,906	338,725	8,280
				2.4

ברבעון הראשון של שנת 2021, עלה היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לבין סיכון האשראי הכולל. חל גידול בשיעור החוב הבעייתי בענפים בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן, תחבורה ואחסנה ותעשייה, מנגד חל קיטון בשיעור החוב הבעייתי בענפים בינוי ונדל"ן - בינוי ושירותים פיננסיים.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, הכוללת הפרשה על בסיס קבוצתי והפרשה על בסיס פרטני, לא כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני, עמדה ביום 31 במרס 2021 על 3,609 מיליון ש"ח והיוותה 1.83% מהאשראי לציבור, לעומת יתרת הפרשה בסך של 3,761 מיליון ש"ח, שהיוותה 1.95% מהאשראי לציבור, ביום 31 בדצמבר 2020.

יתרת ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי. יתרת ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי בגין אשראי פגום לציבור אשר חושבה על בסיס פרטני עמדה ביום 31 במרס 2021 על 505 מיליון ש"ח, בדומה ליתרה ליום 31 בדצמבר 2020.

יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי. יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, למעט הלוואות לדיור, עמדה ביום 31 במרס 2021 על 2,849 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,997 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020, המהווה ירידה בהפרשה השוטפת בסך של 148 מיליון ש"ח, שיעור של כ-4.9%.

מאפייני סיכון של תיק האשראי לציבור

התפלגות ההוצאות ושיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי בענפי המשק השונים ביחס ליתרת האשראי לציבור באותם ענפים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס			
2020		2021	
הוצאה	הוצאה	הוצאה	הוצאה
להפסדי	להפסדי	להפסדי	להפסדי
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
(הקטנת	(הקטנת	(הקטנת	(הקטנת
הוצאות)	הוצאות)	הוצאות)	הוצאות)
במיליוני	במיליוני	במיליוני	במיליוני
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח
%	%	%	%
1.4	43	(0.3)	(8)
1.2	47	(0.8)	(35)
1.2	61	0.8	44
1.9	114	(0.5)	(27)
2.1	17	(2.5)	(22)
2.4	34	(0.2)	(3)
0.3	8	0.2	5
3.7	57	(0.7)	(11)
0.8	24	0.3	9
2.1	36	(0.3)	(43)
1.5	441	(0.3)	(91)
0.3	30	(0.0)	(2)
2.3	185	(0.7)	(56)
1.4	656	(0.3)	(149)
-	-	-	-
-	-	0.2	2
1.4	656	(0.3)	(147)

מהנתונים שהובאו לעיל עולה כי הירידה בהוצאה בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2021 התמקדה בענפים אנשים פרטיים - אחר, מסחר, בינוי ונדל"ן - בינוי ושירותים עסקיים אחרים.

ניירות ערך

כללי. ליום 31 במרס 2021 הסתכמו ניירות ערך בתיק הנוסטרו בסך של 44,212 מיליון ש"ח, לעומת 42,785 מיליון ש"ח בסוף שנת 2020, עליה בשיעור של 3.3%. ניירות הערך בתיק הנוסטרו של קבוצת דיסקונט, שההשקעה בהם ליום 31 בדצמבר 2020 היוותה שיעור של 5% או למעלה מזה מכלל התיק: "ממשלתית משתנה 1130", "ממשלתית משתנה 0330" ו-"ממשלתית שקלית 219" ו-"ממשלתית שקלית 1026", שהגיעו לכ-8.0%, לכ-6.9% ולכ-5.2% מכלל התיק, בהתאמה.

ליום 31 במרס 2021, כ-70.1% מהתיק מושקע באיגרות חוב ממשלתיות וכ-17.7% מהתיק מושקע באיגרות חוב מגובות משכנתא של סוכנויות פדרליות שונות (Freddie Mac, Fannie Mae, Ginnie Mae) בדירוג AAA (מזה כ-1.1% מהתיק מושקע באיגרות חוב של סוכנויות הפועלות בחסות ממשלת ארה"ב (GSE)). לפרטים בדבר השקעות הבנק באיגרות חוב, לפי ענפי משק, ראו "נספחים לדוח הרבעוני", נספח 2, סעיפים 1-3. לפרטים בדבר התפלגות ההשקעה באיגרות חוב ממשלתיות, לפי ממשלות עיקריות, ראו "נספחים לדוח הרבעוני" - נספח 3, סעיף 2. לפרטים בדבר מדיניות ניהול תיקי הנוסטרו, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 34).

הרכב תיק ניירות ערך לפי מגזרי הצמדה

הרכב תיק ניירות ערך לפי בסיסי הצמדה

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2020	31 במרס 2021	
במיליוני שקלים חדשים			
מטבע ישראלי לא צמוד	25,814	25,029	(3.0)
מטבע ישראלי צמוד למדד	991	1,723	73.9
מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ	14,887	16,046	7.8
מניות - פריטים שאינם כספיים	1,093	1,414	29.4
סך-הכל	42,785	44,212	3.3

ניירות ערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ עלו בשיעור של 7.8% לעומת 31 בדצמבר 2020. במונחים דולריים גדלה ההשקעה בניירות הערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 182 מיליון דולר, עליה של 3.9% לעומת 31 בדצמבר 2020. סך כל ניירות הערך, הכוללים את ניירות הערך במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ כשהם מחושבים במונחים דולריים, עלה בשיעור של 2.0% לעומת 31 בדצמבר 2020.

הרכב תיק ניירות הערך לפי הסיווג לתיקים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מסווגים ניירות הערך כלהלן: איגרות חוב המוחזקות לפדיון, איגרות חוב זמינות למכירה, השקעה במניות שאינן למסחר וניירות ערך למסחר.

הרכב ההשקעות בניירות ערך על פי הסיווג לתיקים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים

31 בדצמבר 2020			31 במרס 2021		
הערך במאזן	שווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	שווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)
במיליוני שקלים חדשים					
איגרות חוב					
מוחזקות לפדיון	8,233	7,923	9,026	9,224	9,026
זמינות למכירה	32,633	31,917	32,256	32,256	31,951
למסחר	1,136	1,130	1,512	1,512	1,514
מניות					
שאינן למסחר	1,092	1,051	1,414	1,414	1,287
למסחר	1	1	4	4	4
סך-הכל ניירות ערך	43,095	42,022	44,212	44,410	43,782
	42,785				

איגרות חוב קונצרניות (לא כולל איגרות חוב מגובות משכנתאות ונכסים). תיק איגרות חוב זמינות למכירה של קבוצת דיסקונט ליום 31 במרס 2021, כולל השקעה באיגרות חוב קונצרניות בסכום של 2,729 מיליון ש"ח (מזה סך של 438 מיליון ש"ח המוחזק על ידי בי ניו יורק), לעומת סך של 2,789 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020, ירידה של 2.2%. לפרטים בדבר רווחים (הפסדים) שטרם מומשו הכלולים ביתרת איגרות החוב האמורות, ראו ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים.

השקעות בניירות ערך מגובי משכנתאות ונכסים

כללי. תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 31 במרס 2021 כולל השקעה באיגרות חוב מגובות משכנתאות ונכסים בסכום של 8,932 מיליון ש"ח, לעומת סך של 8,004 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, עליה בשיעור של 11.6%. הסכום כולל השקעה באיגרות חוב מגובות משכנתאות ונכסים בסכום של 8,373 מיליון ש"ח, אשר מוחזקות בידי בי ניו יורק, לעומת סך של 7,469 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, עליה בשיעור של 12.1%. כ-87.5% מאיגרות החוב מגובות משכנתאות ונכסים, מורכבות מאיגרות חוב של סוכנויות פדרליות שונות (Freddie Mac, Fannie Mae, Ginnie Mae) בדירוג AAA בארצות הברית. ההשקעה באיגרות החוב האמורות אינה כוללת חשיפה לשוק ה-Subprime. ליום 31 במרס 2021, כלל תיק ניירות הערך מגובי משכנתאות ונכסים רווחים שטרם מומשו, נטו, בסך של 77 מיליון ש"ח, לעומת 148 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020.

לפרטים בדבר הסוכנויות הפועלות בחסות ממשלת ארה"ב, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 35).

CL0. אי די בי ניו יורק מחזיק איגרות חוב מובטחות מסוג CL0, בסך כולל של כ-558 מיליון ש"ח. ניירות הערך כאמור מדורגים בדירוג AA-AAA, על ידי סוכנות דירוג אחת לפחות. הבנק מחזיק איגרות חוב מובטחות מסוג CL0, בסך של 556 מיליון ש"ח. ניירות הערך כאמור מדורגים בדירוג AA-AAA. לפרטים, ראו ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים.

פרטים בדבר ירידת ערך של איגרות חוב זמינות למכירה

לפרטים בדבר בחינת ירידת ערך של איגרות חוב זמינות למכירה, ראו "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים" בדוח שנתי 2020 (עמ' 88-89) וביאור 1 ד' 5.7 (עמ' 118). בהתבסס על בחינת ירידת הערך של איגרות החוב האמורות ליום 31 במרס 2021, העריכה הנהלת הבנק, ובמקרים הרלבנטיים, בהתבסס על הערכת הנהלת חברת הבת הרלבנטית, כי ירידת הערך הינה זמנית. לימים 31 במרס 2021, 31 במרס 2020 ו-31 בדצמבר 2020, ההפסדים שנצברו וטרם מומשו בגין ניירות ערך מגובי משכנתאות ונכסים זמינים למכירה, הסתכמו בסך כולל של 55 מיליון ש"ח, 113 מיליון ש"ח ו-6 מיליון ש"ח, בהתאמה. לפרטים נוספים, ראו ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים.

נכסי לקוחות

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2021, הסתכמו בסך של 240,787 מיליון ש"ח, לעומת 226,118 מיליון ש"ח בסוף שנת 2020, עליה בשיעור של 6.5%.

נתונים על הרכב פקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה

שיעור השינוי ב-%	31 בדצמבר 2020		31 במרס 2021	
	מסך	במיליוני ש"ח	מסך	במיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד	4.4	157,927	68.5	164,909
מטבע ישראלי צמוד למדד	2.5	4,576	1.9	4,689
מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ	11.9	63,615	29.6	71,189
סך-הכל פקדונות הציבור	6.5	226,118	100.0	240,787

פקדונות הציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ עלו בשיעור של 11.9% לעומת 31 בדצמבר 2020. במונחים דולריים עלו פקדונות הציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ בסך של 1,565 מיליון דולר, עליה של 7.9% לעומת 31 בדצמבר 2020. סך כל פקדונות הציבור, הכוללים את הפקדונות במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ כשהם מחושבים במונחים דולריים, עלו בשיעור של 5.4% לעומת דצמבר 2020.

נתונים אודות התפתחות היתרות של פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

	31 בדצמבר 2020	31 במרס 2021	שינוי במיליוני שקלים חדשים ב-%
פעילות ישראל:			
משקי בית	88,888	90,149	1.4
בנקאות פרטית	17,959	18,115	0.9
עסקים קטנים וזעירים	41,818	45,012	7.6
עסקים בינוניים	9,842	9,819	(0.2)
עסקים גדולים	25,382	28,649	12.9
גופים מוסדיים	14,615	17,450	19.4
סך-כל פעילות ישראל	198,504	209,194	5.4
סך-כל פעילות חו"ל	27,614	31,593	14.4
סך-הכל	226,118	240,787	6.5

סך כל האשראי לציבור, נטו, ביחס לפקדונות הציבור היווה ביום 31 במרס 2021 כ-80.3%, לעומת 83.5% בסוף שנת 2020. **פקדונות הציבור של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות**, הסתכמו ביום 31 במרס 2021, בסך של 4,151 מיליון ש"ח.

ניירות ערך המוחזקים עבור לקוחות. ביום 31 במרס 2021, עמדה יתרת ניירות ערך המוחזקים בבנק עבור לקוחות על סך של כ-199.09 מיליארד ש"ח, כולל סך של כ-1.64 מיליארד ש"ח ניירות ערך לא סחירים, לעומת סך של כ-187.12 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, אשר כלל סך של כ-1.58 מיליארד ש"ח ניירות ערך לא סחירים, עליה של כ-6.4%. לפרטים בדבר הכנסות מפעילות בניירות ערך, ראו ביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים. בנוסף, יתרת ניירות ערך שהוחזקו בבנק מרכנתיל דיסקונט עבור לקוחותיו עמדה ביום 31 במרס 2021 על סך של 10.8 מיליארד ש"ח, לעומת 10.15 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, עליה של 6.4%.

ייעוץ פנסיוני. הצבירה הכוללת בגין כל הלקוחות המיועצים של הבנק ליום 31 במרס 2021, הסתכמה בכ-21.8 מיליארד ש"ח, לעומת 21.3 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, עליה של 2.35%, אשר נבעה, בין היתר, מהעליות בשווקים ברבעון הראשון של שנת 2021.

הון והלימות ההון

ההוראות. ההוראות בדבר "כללי באזל III", אשר חלות מיום 1 בינואר 2014, כוללות דרישה לעמידה ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וכן התייחסות מפורטת באשר להוראות המעבר. לפרטים בדבר השפעת הדרישה בעניין הלוואות לדיור ולפרטים בדבר הקלה זמנית שניתנה בעניין זה, ראו ביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיף 1 (ב).

הנפקות של מכשירי הון. מכשירי הון שניתן להנפיק בהתאם להוראות באזל III, כוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים" בין בהמרה למניות ובין במחיקה (חלקית או מלאה) של מכשיר הון.

הוראות המעבר. בהתאם להוראות המעבר, מכשירי הון שאינם מוכרים עוד כהון פיקוחי, הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים, עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, התקרה בשנת 2021 עומדת על 10%. ההכרה במכשירים כאמור הינה כסכום הנמוך בין התקרה כאמור לבין סכומם המופחת של המכשירים עצמם.

הקלות בגין תוכנית ההתייעלות. הפיקוח על הבנקים אישר לבנק הקלות בגין תוכניות פרישה 2016, 2018 ו-2020. הפיקוח על הבנקים אישר גם לבנק מרכנתיל דיסקונט הקלות בגין תוכנית פרישה 2020. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 181) וביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיף 1 (ג).

היערכות הבנק. הבנק ערך תוכנית מפורטת לעמידה ביעדי הון, שהם לפחות ברמת ההון שנקבעה בהנחיות המפקח על הבנקים ובלוחות הזמנים שפורסמו על ידו, והוא פועל ליישומה.

הוראת שעה להקלה בדרישות ההון לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. ביום 31 במרס 2020 פרסמה המפקחת על הבנקים הוראת שעה, לפיה על רקע התפשטות נגיף הקורונה, ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הופחתו דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים, כך שיחס ההון העצמי רובד 1 המינימלי (ללא כרית ההון הנוספת בגין החשיפה לאשראי לדיור) יעמוד על 8% (לעומת 9% עובר לשינוי), ויחס ההון הכולל המינימלי יעמוד על 11.5% (לעומת 12.5% עובר לשינוי). הוראת השעה עמדה בתוקף למשך שישה חודשים. ביום 22 בספטמבר 2020 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לפיו הוארכה הוראת השעה לשישה חודשים נוספים (עד ליום 31 במרס 2021). ביום 22 במרס 2021 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לפיו הוארכה הוראת השעה לשישה חודשים נוספים (עד ליום 30 בספטמבר 2021). ההקלה בדרישות ההון תחול במשך 24 חודשים לאחר תום תוקף הוראת השעה (היינו, עד ליום 30 בספטמבר 2023) ובלבד שיחסי ההון של הבנק לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף הוראת השעה או יחסי ההון שחלו על הבנק טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם. במסגרת החוזר מיום 22 במרס 2021, נקבע כי הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף הוראת השעה (דהיינו, עד ליום 31 במרס 2022) לא תחשב כחריגה מדרישות ההון הרגולטוריות.

הנפקת כתבי התחייבות נדחים (הרחבת סדרה ז'). ביום 22 באפריל 2021 השלים הבנק, באמצעות חברת מנפיקים, מהלך הנפקת כתבי התחייבות נדחים בסך של כ-932 מיליון ש"ח. אילו ההנפקה הייתה מתבצעת ביום 31 במרס 2021, היה יחס ההון הכולל גדל ב-0.47%. **פרעון מוקדם של מכשירי הון פיקוחיים.** בהתאם לתנאי שטרי ההון סדרה א' וסדרה ב' (הון ראשוני מורכב), כמפורט בדוח שנתי 2020 (עמ' 184-186), ביום 1 בינואר 2022 רשאי הבנק, בכפוף לאישור המפקח על הבנקים, לבצע פדיון מוקדם מלא של קרן שטרי ההון הנדחים האמורים. בכוונת הבנק לפעול לפדיון מלא של שטרי ההון בתנאים כאמור. כמו כן, בהתאם לתנאי כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה יב' (הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים), רשאי הבנק, בכפוף לאישור המפקח על הבנקים, לבצע פדיון מוקדם מלא של קרן כתבי ההתחייבות הנדחים האמורים בתקופה שבין 10 בינואר 2022 לבין 10 בפברואר 2022. הבנק עשוי לפעול לפדיון מוקדם מלא של כתבי ההתחייבות האמורים. אילו הפדיון המוקדם של מכשירי ההון הפיקוחיים האמורים היה מתבצע ביום 31 במרס 2021, היה יחס ההון הכולל יורד ב-0.39%.

השפעת דירוג האשראי של ישראל. לדירוג האשראי של ישראל ישנה השפעה על דרישות ההון, נוכח העובדה שדרישות ההון בגין חשיפות לממשלות, לישויות סקטור ציבורי (למשל: רשויות מקומיות) ולבנקים, נגזרות מדירוג האשראי של המדינה. להערכת הבנק, אם וככל שירד דירוג האשראי של ישראל, יגרום הדבר לירידה של 0.22% ביחס הון רובד 1, במונחי 31 במרס 2021.

יעד הון עצמי רובד 1 ויעד הון כולל

אחת לשנה לפחות מאשר הדירקטוריון את יעדי ההון של הבנק, אשר כוללים יעד הון עצמי רובד 1 ויעד הון כולל. יעדים אלה מבוססים על המדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון, המבטאת את התיאבון לסיכון של הבנק, לפיה הבנק נדרש להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהשיעור הנדרש על פי תוצאת ה-ICAAP ועל פי תרחיש קיצון מערכתי.

ביום 22 בדצמבר 2019, אימץ הדירקטוריון יעד הון עצמי רובד 1 מינימלי ברמה של 9.9% ויעד הון כולל מינימלי ברמה של 12.8% בשנת 2020. יצוין כי יעדים אלה מביאים בחשבון, בין היתר, את תוצאות תהליכי קביעת יעדי ההון הפנימיים של הבנק (תוצאות ה-ICAAP) ואת תוצאות הליך ה-SREP האחרון שהתקיים, הכולל דיאלוג בין הבנק לבין הפיקוח על הבנקים ביחס לסיכונים הספציפיים של הבנק במועד שבו הליך זה התקיים ומבחני הקיצון האחידים שבוצעו¹.

על רקע התפשטות נגיף הקורונה ובמטרה לתמוך בצרכי האשראי של לקוחותיו בתקופה זו, החליט דירקטוריון הבנק ביום 7 באפריל 2020, להתאים את יעד יחס הון עצמי רובד 1 ל-8.9% (במקום 9.9% קודם לכן), כפי שמאפשרת הוראת השעה שפרסם הפיקוח על הבנקים (ראו לעיל). יעד ההון הכולל הותאם אף הוא, בהתאמה.

ביום 20 בדצמבר 2020 אימץ דירקטוריון הבנק, על יסוד הליכי ה-ICAAP וה-SREP כאמור, לרבות מבחני הקיצון האחידים האחרונים שבוצעו, והוראת השעה להקלה בדרישות ההון לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, יעד יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 8.9% עד לתום תקופת הוראות המעבר (1 באוקטובר 2021).

לפרטים בדבר הארכת תוקף הוראת השעה, ראו לעיל. לפרטים נוספים, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם במסגרת דוח שנתי 2020.

תכנון ההון

במסגרת תהליך תכנון ההון נקבעו יעדי ההון של תוכנית העבודה, במתווה המאפשר הגעה ליעדי הדירקטוריון, תוך שמירת כרית הון למקרה של תנודות בלתי צפויות בעלות השפעה על יחס ההון, ומהם נגזר תקציב נכסי הסיכון. הקצאת נכסי הסיכון בין היחידות העסקיות וחברות הבת תואמת לתכנון האסטרטגי, תוך אופטימיזציה של התשואה להון של הקבוצה.

במתווה ההון נלקחים פרמטרים שונים המשפיעים על יחסי ההון, כגון: הנחת רווחיות בהלימה לתקציב נכסי הסיכון, חלוקת דיבידנד, שינויים בקרנות ההון השונות, התאמות פיקוחיות והפחתות בהתאם להוראות מעבר. הבנק בוחן מספר תרחישים להגעה ליחסי ההון שנקבעו.

במסגרת תהליך ניהול ההון, הבנק בוחן באופן שוטף את יכולת העמידה ביעדי ההון הפנימיים שקבע הדירקטוריון ובתוכנית העבודה. במידה ויחס ההון החזוי רחוק מהתכנון (בשיעור שנקבע מראש), מתקיים דיון הנהלה לבחינת הצעדים הנדרשים לעמידה במתווה שנקבע - צעדים כגון צמצום נכסי סיכון, שימוש בכרית ההון ועוד.

לפרטים נוספים, ראו "הלימות ההון" במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם במסגרת דוח שנתי 2020. המסמך עומד לעיון יחד עם הדוח השנתי של הבנק לשנת 2020 באתר הבנק, באתר מג"א של רשות ניירות ערך, ובאתר מא"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

1 למשמעות המונח "תרחיש קיצון אחיד" ולפרטים נוספים, ראו "תרחיש קיצון" בפרק ג' בדוח שנתי 2020 (עמ' 54) וכן "הערכת הנאותות ההונית" במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע הוסף על סיכונים", אשר פורסם במסגרת דוח שנתי 2020.

חשיפה בגין ההשקעה בדיסקונט בנקורפ. אינק

קיימת חשיפה דולרית (פוזיציה מבנית) בסך של 1,148 מיליון דולר ליום 31 במרס 2021, אשר נובעת מההשקעה בחברת הבת הבנקאית בניו יורק (דיסקונט בנקורפ. אינק). חשיפה זאת מונעת תנודות מהותיות ביחס ההון לרכיבי סיכון הנגרמות מהשפעת שינויים בשער החליפין של הדולר על סיכון האשראי. מאידך, שינויים בשער החליפין של הדולר משפיעים על הערך השקלי של ההשקעה בחברה הבת האמורה וגורמים לתנודות ברווח הכולל האחר ובהון הבנק.

מרכיבי ההון

סך-כל ההון ליום 31 במרס 2021, הסתכם בסך של 20,398 מיליון ש"ח, לעומת סך של 19,727 מיליון ש"ח בסוף שנת 2020, עליה בשיעור של 3.4%.

ההון המיוחס לבעלי המניות של הבנק ליום 31 במרס 2021, הסתכם בסך של 19,836 מיליון ש"ח, לעומת 19,182 מיליון ש"ח בסוף שנת 2020, עליה בשיעור של 3.4%. השינוי בהון המיוחס לבעלי המניות של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 הושפע, בין היתר, מהרווח הנקי בתקופה, מירידה בסך של 270 מיליון ש"ח במרכיב של התאמות נטו בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, בניכוי השפעת המס, מעליה בסך של 135 מיליון ש"ח בהתאמות מתרגום דוחות כספיים ומרווח אקטוארי, נטו, בסך של 128 מיליון ש"ח.

יחס סך-כל ההון, לסך כל הנכסים ליום 31 במרס 2021, הגיע לשיעור של 6.7% בדומה ליום 31 בדצמבר 2020.

מרכיבי ההון הפיקוחי ליום 31 במרס 2021

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2021, הגיע לשיעור של 10.20%, בדומה ליום 31 בדצמבר 2020.

יחס ההון הכולל ליום 31 במרס 2021, הגיע לשיעור של 12.90%, לעומת 13.06% ליום 31 בדצמבר 2020.

מרכיבי ההון הפיקוחי ליום 31 במרס 2021

31 בדצמבר 2020	31 במרס 2020	31 במרס 2021
במיליוני שקלים חדשים		
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
19,707	19,218	20,333
356	356	178
20,063	19,574	20,511
הון רובד 1		
5,170	5,588	5,211
25,233	25,162	25,722
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
173,317	171,162	178,806
3,337	4,542	4,039
1,763	2,216	1,491
14,815	14,379	14,991
193,232	192,299	199,327
3. יחס ההון לרכיבי הסיכון		
10.20	9.99	10.20
13.06	13.09	12.90
יחס ההון המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים		
8.18	8.20	8.17
11.68	11.70	11.67

הערות:

- (1) בתוספת 0.17% בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיר – ראו ביאור 9 (ב) לתמצית הדוחות הכספיים (ליום 31 במרס 2020: 0.20%, ליום 31 בדצמבר 2020: 0.18%).
- (2) מסך היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחת סך של 415 מיליון ש"ח (ליום 31 במרס 2020: 10 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2020: 439 מיליון ש"ח) בשל התאמות בגין תוכניות ההתייעלות.

העליה בסיכון השוק שנרשמה ברבעון הראשון נבעה בעיקר מגידול בהקצאה בגין סיכון ריבית.

גיוס מקורות

גריעת מכשירי הון פיקוחיים בשנת 2021. שטרי הון נדחים, אשר תחת הוראות באזל II הוכרו כהון ראשוני מורכב או כהון משני עליון, אינם כשירים בהתאם להוראות באזל III, אך בהתאם להוראות המעבר הם יוכרו כהון רובד 1 נוסף ומבוטלים בהדרגה בשנים 2014-2022. כמו כן, כתבי התחייבות נדחים, אשר תחת הוראות באזל II הוכרו כהון רובד 2, אינם כשירים בהתאם להוראות באזל III, אך בהתאם להוראות המעבר הם יוכרו כהון רובד 2 ומבוטלים בהדרגה בשנים 2014-2022. מכשירי הון פיקוחי אשר ייגרעו בהתאם להוראות המעבר בשנת 2021, מסתכמים בסך של 369 מיליון ש"ח (בהתאם להוראות באזל II היה נגרע סך של 191 מיליון ש"ח). בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 נגרעו כ-204 מיליון ש"ח. הבנק עשוי לגייס מכשירי הון פיקוחיים נוספים, בהתאם לתוכנית העבודה של הבנק לשנת 2021 ותנאי השוק, על מנת לעמוד ביעדי ההון הכולל לשנת 2021.

גילוי נוסף לפי נדבך 3 של באזל

במסגרת המסמך "גילויים פיקוחיים נוספים" מובא תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו. במסגרת המסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" מובא גילוי על ההון הרגולטורי וניהולו ובכלל זה הרכב ההון הפיקוחי. המסמכים עומדים לעיון באתר מג"א של רשות ניירות ערך, באתר מא"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ובאתר הבנק.

חלוקת דיבידנדים

לפרטים בדבר מדיניות הדיבידנד שאישר הדירקטוריון, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 40). ביום 7 באפריל 2020 החליט דירקטוריון הבנק, על רקע משבר הקורונה ובמטרה לתמוך בצרכי האשראי של לקוחותיו, כי הבנק יפסיק בשלב זה חלוקת דיבידנדים עד לתום תוקף הוראת השעה שפרסמה המפקחת על הבנקים ביום 31 במרץ 2020 (ראו "הון והלימות ההון" לעיל) והתבהרות התנאים. תוקף הוראת השעה הוארך עד ליום 30 בספטמבר 2021 (ראו "הון והלימות ההון" לעיל). לפרטים בדבר דיבידנדים ששולמו החל מרבעון ראשון 2018 ובדבר מגבלות שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 180).

פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים – נתונים כמותיים עיקריים והתפתחויות עיקריות

כללי

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בהוראות החדשות בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד ערכי, בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים. בהתאם להוראות, תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה ("מגזרי פעילות ניהוליים"), בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מגזרי פעילות - (ASC 280). ואולם, בהתאם להוראות החדשות ולהבהרות של הפיקוח על הבנקים, הגילוי בדוח הדירקטוריון וההנהלה יתייחסו למגזרי פעילות פיקוחיים בלבד. בביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים מובא גילוי כמותי למגזרי הפעילות הניהוליים שהבנק זיהה. נתונים מרוכזים אודות הפעילות במגזרים השונים מובאים בביאורים 12 ו-13 לתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הוראות הדיווח לציבור הרלבנטיות, והגדרת המגזרים השונים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח אשר שימשו בהכנת הנתונים, ראו ביאור 29 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (עמ' 206-207).

מגזר משקי בית (פעילות בישראל)

מגזר משקי בית בצל משבר הקורונה

מאז פרוץ משבר הקורונה והמגבלות שהוטלו על הפעילות המשקית, הבנק נערך על מנת לסייע ללקוחותיו להתמודד עם אי הודאות הכלכלית ולצלו את המשבר. בין יתר הצעדים שהבנק הוביל במגזר משקי בית:

- הרחבת והנגשת הפעולות הבנקאיות בערוצים הישירים ובדיגיטל, הן להקלה על פעילות הלקוחות והן במטרה לצמצם מופע לקוחות בסניפים.
- הלוואות סיוע למשקי בית - פותחו מסלולי הלוואה ייעודיים, ללקוחות פרטיים, לרבות הלוואות גישור והלוואות לכל מטרה. כמו כן, הבנק אפשר ללקוחות הלוואות עם מנגנון דחיית תשלומים קרן וריבית עד 6 חודשים.
- דחיית תשלומי הלוואות קיימות - על פי בקשת הלקוחות אושרו דחייה/הקפאה של תשלומי הלוואות לתקופות של עד 6 חודשים ללא צורך בהגעה לסניף.
- דחיית תשלומים בגין משכנתאות, קרן וריבית או קרן בלבד (לפי בחירת הלקוח), לתקופה של עד 6 חודשים, ללא צורך בהגעה לסניף. בנוסף, איפשר הבנק את הארכת תוקף האישור העקרוני ל-30 יום. החל מיום 1 במרס 2021 החזיר הבנק את תוקפו של האישור העקרוני ל-24 יום כנדרש על פי הוראות המפקח.
- מתן אפשרות לשבירת פקדונות ללא עמלות.
- הנפקה יזומה של כרטיסי כספומטים וכרטיסי דביט עבור לקוחות, במטרה לסייע במשיכת כספי קצבאות ביטוח לאומי.

הרחבת התמיכה בלקוחות. בשנת 2020 הבנק אפשר מתווה גמיש וייחודי להקפאת משכנתא תחת ההגדרות שהתווה הפיקוח על הבנקים בעניין זה. המתווה לעניין הקפאות המשכנתא הסתיים ביום 31 במרס 2021. עם תום המתווה הבנק י שקול בקשות אלו לפי שיקול דעתו באופן ספציפי ופרטני.

ללקוחות הפרטיים מוצע מגוון הלוואות בתנאים נוחים ובפריסה גמישה. בין השאר, מציע הבנק את הלוואת "השלמת משכורת" ללקוחות שבחל"ת או ללקוחות שהכנסתם נפגעה. מסלול הלוואות זה יאפשר קבלת סכום של עד 6,000 ש"ח מידי חודש, ולמשך תקופה של עד 5 חודשים. בתקופת קבלת הלוואה של "השלמת המשכורת" הלקוח לא משלם ולא צובר ריבית, כלומר הלקוח נהנה גם מדחיית החזר ההלוואה וגם מפטור מתשלום הריבית. רק בתום קבלת הכספים יתחיל הלקוח להחזיר את ההלוואה, בפריסה נוחה של 24 ועד 36 תשלומים.

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 52 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הושפעה, בעיקר, מהקטנת הוצאות להפסדי אשראי.

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 נרשמה הקטנת הוצאות בסך של 59 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 210 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 128.1%. הירידה בהוצאות נבעה, בעיקר, מירידה בהפרשה הקבוצתית, על רקע שיפור במדדים מקרו כלכליים ובמצב הלווים.

נתונים עיקריים אודות מגזר משקי בית (פעילות בישראל)

לשנה		
לשלושת החודשים שהסתיימו		
31 בדצמבר	31 במרס	2021
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
3,475	917	827
518	210	(59)
3,194	739 ⁽¹⁾	798
(144)	(17)	52

הערה:

(1) סווג מחדש - ראו ביאור ב'1 לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות מגזר משקי בית (פעילות בישראל), ובכלל זה פרטים בדבר פעילות המשכנתאות, ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מגזר בנקאות פרטית (פעילות בישראל)

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 7 מיליון ש"ח, לעומת סך של 11 בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 36.4%.

נתונים עיקריים אודות מגזר בנקאות פרטית (פעילות בישראל)

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס	לשנה
2020	2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים			
146	41	34	סך ההכנסות
1	1	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
162	23 ^{י)}	24	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(20)	11	7	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי המניות של הבנק

הערה:

(ו) סווג מחדש - ראו ביאור 12 ב' לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות מגזר בנקאות פרטית, ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מגזר עסקים קטנים וזעירים (פעילות בישראל)

מגזר עסקים קטנים וזעירים בצל משבר הקורונה

מאז פרוץ משבר הקורונה והמגבלות שהוטלו על הפעילות המשקית, הבנק נערך על מנת לסייע ללקוחותיו להתמודד עם אי הודאות הכלכלית ולצלוח את המשבר. בין יתר הצעדים שהבנק הוביל במגזר עסקים קטנים וזעירים:

- שימוש בשירותים דיגיטליים לעסקים בלי להגיע לסניף - תשלום משכורות, העברות בסכומים גבוהים, תשלום חשבוניות, הפקדת המחאות באפליקציה והקלות תפעוליות נוספות שעמדו לרשות הלקוחות;
- הלוואות סיוע לעסקים - פותחו מסלולי הלוואות ייעודיים עבור עסקים שנקלעו לקשיים תזרימים ובתוך כך, הלוואות גישור לתשלום משכורות והוצאות שוטפות, והלוואות סיוע עם מנגנון דחיית תשלומי הקרן עד 6 חודשים;
- פריסה ודחיה של תשלומי הלוואות;
- החל מפרוץ המשבר הבנק סייע ללקוחותיו העסקיים המתקשים לעמוד בהחזרי הלוואות עקב השפעות המשבר. בין השאר הבנק מאפשר לדחות תשלומי הלוואות ו/או לפרוס את החוב כך שיקל על תזרים הלקוח בתקופת המשבר.

קרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה. מדינת ישראל באמצעות החשב הכללי במשרד האוצר הקימה קרן סיוע לעסקים להתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה. המדינה ערבה בשיעור של 85% מכל הלוואה בודדת שהועמדה במסגרת הקרן, אך סכומה הכולל של הערבות מוגבל עד שיעור של 15% מכלל הלוואות שהועמדו על ידי הבנק במסגרת זו. בקרן ניתנות הלוואות בתנאים נוחים ובהתאם לכללים שאותם קבעה המדינה. בקרן נוטלים חלק כל הבנקים במערכת הבנקאית. הבנק ובנק מרכזית דיסקונט קיבלו מהקרן הקצאות בסכום כולל של 4,028 מיליון ש"ח. עד ליום 31 במרס 2021 אישרו שני הבנקים 10,046 הלוואות, בהיקף כולל של 3,436 מיליון ש"ח. עד ליום 10 במאי 2021 אישרו שני הבנקים 10,209 הלוואות, בהיקף כולל של 3,451 מיליון ש"ח.

קרן לעסקים בסיכון מוגבר. ביום 21 ביוני 2020 החליטה הממשלה לסייע לעסקים נוספים בישראל, המדורגים ברמת סיכון גבוהה מזו שמאפיינת את העסקים שמקבלים הלוואות מהבנק במסגרת המסלול הקיים ולהוסיף קרן ב"מסלול מוגבר". במסלול המוגבר ערבות המדינה נחלקת לשתי שכבות, כאשר סכומה הכולל של הערבות מוגבל עד שיעור מצטבר של 60% מכלל הלוואות שהועמדו על ידי הבנק במסלול זה. בשכבה הראשונה, בשיעור של 85% מכל הלוואה בודדת שהועמדה במסגרת הקרן, אך סכומה הכולל של הערבות מוגבל עד שיעור של 15% מכלל הלוואות שהועמדו על ידי הבנק במסגרת זו. בשכבה השנייה, בגין אותו חלק העולה על 15% כאמור, תהיה המדינה ערבה בשיעור של 95%. הבנק ובנק מרכזית דיסקונט קיבלו מהקרן הקצאה של 311 מיליון ש"ח. עד ליום 31 במרס 2021 אישרו שני הבנקים 390 הלוואות מהקרן בהיקף כולל של 189 מיליון ש"ח. עד ליום 10 במאי 2021 אישרו שני הבנקים 409 הלוואות מהקרן בהיקף כולל של 196 מיליון ש"ח.

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 162 מיליון ש"ח, לעומת סך של 18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 800.0%. העליה ברווח הושפעה, בעיקר, מהקטנת הוצאות להפסדי אשראי.

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 נרשמה הקטנת הוצאות בסך של 93 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 190 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 148.9%. הירידה בהוצאות נבעה, בעיקר, מירידה בהפרשה הקבוצתית, על רקע שיפור במדדים מקרו כלכליים ובמצב הלווים.

נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים קטנים וזעירים (פעילות בישראל)

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס	לשנה
2020	2020	2021	2020
במיליוני שקלים חדשים			
1,974	532	485	סך ההכנסות
593	190	(93)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
1,329	312 ⁽¹⁾	332	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
28	18	162	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק

הערה:

(1) סווג מחדש - ראו ביאור 12 ב' לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות מגזר עסקים קטנים וזעירים (פעילות בישראל), ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מגזר עסקים בינוניים (פעילות בישראל)

מגזר עסקים בינוניים בצל משבר הקורונה

לעניין ההיערכות לסיוע ללקוחות המגזר, ראו להלן "מגזר עסקים גדולים". לעניין העמדת הלוואות מהקרן לעסקים קטנים בערבות המדינה, ראו לעיל "מגזר עסקים קטנים וזעירים".

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 35 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הושפעה, בעיקר, מהקטנת הוצאות להפסדי אשראי.

ההוצאות בגין הפסדי האשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 3 מיליון ש"ח, לעומת סך של 52 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 94.2%. הירידה בהוצאות נבעה, בעיקר, מירידה בהפרשה הקבוצתית, על רקע שיפור במדדים מקרו כלכליים ובמצב הלווים.

נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים בינוניים (פעילות בישראל)

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס	לשנה
2020	2020	2021	2020
במיליוני שקלים חדשים			
477	115	120	סך ההכנסות
198	52	3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
267	60 ⁽¹⁾	65	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
7	1	35	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק

הערה:

(1) סווג מחדש - ראו ביאור 12 ב' לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות מגזר עסקים בינוניים (פעילות בישראל), ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל)

מגזר עסקים גדולים בצל משבר הקורונה

מאז פרץ משבר הקורונה והמגבלות שהוטלו על הפעילות המשקית, הבנק נערך על מנת לסייע ללקוחותיו להתמודד עם אי הודאות הכלכלית ולצלו את המשבר. בין יתר הצעדים שהבנק הוביל במגזר עסקים גדולים ובבנקאות המסחרית:

- הפעלת שירות לעידוד הלקוחות לשימוש בשירותים דיגיטליים לעסקים, לרבות תמיכה בביצוע פעולות באתר העסקי מבלי להגיע לסניף;
- דחיית תשלומי הלוואות קיימות - על פי בקשת הלקוחות אושרו דחייה/הקפאה של תשלומי הלוואות לתקופה של עד 3 חודשים;
- מנהלי העסקים ומרכזי העסקים והבנקאים העסקיים, פעלו באופן יזום ועמדו בקשר שוטף עם הלקוחות במטרה לסייע בתקופת המשבר תוך מתן פתרונות מותאמים.

קצין לעסקים גדולים בערבות המדינה. מדינת ישראל באמצעות החשב הכללי במשרד האוצר הקימה קרן סיוע לעסקים גדולים שנפגעו ממשבר הקורונה, אשר עומדים בתנאים שקבעה המדינה ובכלל זה, מחזור עסקים העולה על 200 מיליון ש"ח בשנה והעסקה של למעלה מ-100 עובדים בישראל. המדינה ערבה בשיעור של 75% מכל הלוואה בודדת שהועמדה במסגרת הקרן, אך סכומה הכולל של הערבות מוגבל עד שיעור של 12% מכלל הלוואות שהועמדו על ידי הבנק במסגרת זו. בקרן ניתנות הלוואות בהתאם לכללים שאותם קבעה המדינה. הלוואה בודדת הוגבלת ב-8% ממחזור בית העסק ולא יותר מ-100 מיליון ש"ח.

בקרן נוטלים חלק בנקים נוספים במערכת הבנקאית. בנק דיסקונט קיבל הקצאה של 450 מיליון ש"ח במסגרת הקרן. עד ליום 31 במרס 2021 אישר הבנק 8 הלוואות בהיקף כולל של 188 מיליון ש"ח (10 במאי 2021 - ללא שינוי).

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 150 מיליון ש"ח, לעומת סך של 3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העליה ברווח הושפעה, בעיקר, מהקטנת הוצאות להפסדי אשראי.

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 נרשמה הקטנת הוצאות בסך של 57 מיליון ש"ח, לעומת הוצאות בסך של 149 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 138.3%. הירידה בהוצאות נבעה, בעיקר, מירידה בהפרשה הקבוצתית, על רקע שיפור במדדים מקרו כלכליים ובמצב הלווים.

נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל)

לשנה		
לשלושת החודשים שהסתיימו		
31 בדצמבר	31 במרס	2021
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
1,163	287	320
סך ההכנסות		
261	149	(57)
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי		
589	135 ⁽¹⁾	147
סך הוצאות תפעוליות ואחרות		
202	3	150
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק		

הערה:

(1) סווג מחדש - ראו ביאור 12 ב' לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל), ובכלל זה פרטים בדבר פעילות בניה ונדל"ן, ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מגזר גופים מוסדיים (פעילות בישראל)

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

ההפסד של המגזר הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסכום זניח, לעומת סך של 3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

נתונים עיקריים אודות מגזר גופים מוסדיים (פעילות בישראל)

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס	2021
2020	2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים			
47	12	12	סך ההכנסות
2	1	(1)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
59	16 ^י	15	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
(9)	(3)	-	הפסד המיוחס לבעלי המניות של הבנק

הערה:

(1) סווג מחדש - ראו ביאור 12 ב' לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות מגזר גופים מוסדיים (פעילות בישראל), ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל)

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

סך ההכנסות של המגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו בסך של 472 מיליון ש"ח, לעומת 386 מיליון בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 22.3%.

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 227 מיליון ש"ח, לעומת סך של 194 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 17.0%.

נתונים עיקריים אודות מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל)

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס	2021
2020	2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים			
1,575	386	472	סך ההכנסות
15	-	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
386	86 ^י	105	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
767	194	227	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק

הערה:

(1) סווג מחדש - ראו ביאור 12 ב' לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל), ובכלל זה פרטים בדבר פעילות חברות ריאליות, ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

פעילות בחו"ל

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 29 מיליון ש"ח, לעומת סך של 72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 59.7%.

הוצאות בגין הפסדי האשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 58 מיליון ש"ח, לעומת סך של 53 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 9.4%.

נתונים עיקריים אודות מגזר פעילות בחו"ל

לשנה		
לשלושת החודשים שהסתיימו		
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
1,048	321	267
סך ההכנסות		
130	53	58
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
695	160	166
סך הוצאות תפעוליות ואחרות		
144	72	29
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק		

לפרטים נוספים אודות מגזר פעילות בחו"ל, ראו בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

חברות מוחזקות עיקריות

התפלגות הרווח הנקי לפי מבנה הקבוצה

תרומה לרווח הקבוצה				
לשלושת החודשים הראשונים של שנת				
2020		2021		
במיליוני ש"ח	% מהרווח הנקי	במיליוני ש"ח	% מהרווח הנקי	% השינוי
פעילות בנקאית:				
בנקים מסחריים:				
423	63.9	159	57.0	166.0
הבנק				
150	22.7	49	17.6	206.1
בנק מרכזי לדיסקונט				
28	4.2	69	24.7	(59.4)
בחו"ל - דיסקונט בנקורפ				
פעילות אחרת:				
37	5.6	(4)	(1.4)	
כרטיסי אשראי לישראל				
20	3.0	2	0.7	900.0
דיסקונט קפיטל				
4	0.6	4	1.4	-
שירותים פיננסיים אחרים				
סך-הכל	662	279	100.0	137.3

התרומה של החברות המוחזקות, בארץ ובחוץ לארץ, לתוצאות העסקיות של הבנק, בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, הסתכמה ברווח בסך של 239 מיליון ש"ח, לעומת 120 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ורווח בסך של 554 מיליון ש"ח בכל שנת 2020. להלן יובאו עיקרי ההתפתחויות בחברות המוחזקות העיקריות.

דיסקונט בנקורפ אינק.

דיסקונט בנקורפ אינק. (להלן: "בנקורפ") הינה חברת בת בבעלות מלאה של הבנק. בנקורפ היא חברת החזקות בנקאיות שהתאגדה על פי חוקי מדינת דלאוור. בנקורפ מחזיקה במלוא הבעלות והשליטה ב-אי די בי ניו יורק. אי די בי ניו יורק הינו הגדול בין הבנקים הישראליים הפועלים בחו"ל. הנתונים המובאים בסעיף זה להלן נלקחו מהדוחות הכספיים של בנקורפ.

דיסקונט בנקורפ אינק. – נתונים עיקריים

שנת 2020 ^(י)	רבעון ראשון 2020	2021	
במיליוני דולר			
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לתקופת הדיווח:			
58	22	10	הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות
237	59	59	הכנסות ריבית, נטו
37	15	17	הוצאות בגין הפסדי אשראי
72	32	23	הכנסות שאינן מריבית
204	47	52	הוצאות תפעוליות ואחרות
נתונים עיקריים מהמאזן לסוף תקופת הדיווח:			
11,010	10,998	11,667	סך-כל הנכסים
7,155	6,945	7,354	אשראי לציבור, נטו
2,746	2,672	2,966	ניירות ערך
9,001	8,365	9,928	פקדונות הציבור
1,153	1,081	1,148	סך-כל ההון
מדדי ביצוע עיקריים:			
5.1	8.1	3.4	התשואה להון
66.0	51.6	63.4	יחס יעילות
15.3	14.9	15.2	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
0.54	0.88	0.96	הוצאות בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרה הממוצעת של האשראי לציבור
2.44	2.51	2.30	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית

^(י) לפרטים בדבר נתונים בניטרול הוצאות פינוי מבנה ההנהלה, ראו בדוח שנתי 2020 עמ' 24 ו-47.

התוצאות ברבעון הראשון משקפות התאוששות בפעילות הליבה של אי די בי ניו יורק עם צמיחה באשראי ובהכנסות מעמלות, ובמיוחד ביצועים טובים בהכנסות מעמלות הנגבות מפעילות מסחר של הלקוחות, אשר קוזזו חלקית בהפרשות גבוהות להוצאות בגין הפסדי אשראי, בעקבות השפעה מתמשכת של המגפה.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות ברבעון, בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד, הם: עליה של 2 מיליון דולר בהוצאות להפסדי אשראי, ירידה של 9 מיליון דולר בהכנסות שאינן מריבית ועליה של 5 מיליון דולר בהוצאות תפעוליות ואחרות.

התרומה של בנקורפ לתוצאות העסקיות של הבנק הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2021 לרווח בסך של 28 מיליון ש"ח (לאחר ניכוי הפרשה למס בסך של 5 מיליון ש"ח), לעומת 69 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2020 (לאחר ניכוי הפרשה למס בסך של 11 מיליון ש"ח). הדוחות הכספיים השנתיים של בנקורפ ושל אי די בי ניו יורק עומדים לעיון באתר של אי די בי ניו יורק (IDB Bank). נתונים כספיים, שנתיים ורבעוניים, עומדים לעיון באתר האינטרנט של ה-FDIC.

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

בנק מרכנתיל דיסקונט הינו חברה בת בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק.

בנק מרכנתיל דיסקונט – נתונים עיקריים

שנת 2020 ^(י)	רבעון ראשון 2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לתקופת הדיווח:		
211	49	150
הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות		
1,219	317	306
הכנסות ריבית, נטו		
320	98	(9)
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי		
426	98	155
הכנסות שאינן מריבית		
999	241	243
הוצאות תפעוליות ואחרות		
נתונים עיקריים מהמאזן לסוף תקופת הדיווח:		
50,937	44,781	51,363
סך-כל הנכסים		
33,118	31,792	34,022
אשראי לציבור, נטו		
6,300	4,715	5,733
ניירות ערך		
40,842	35,844	41,476
פקדונות הציבור		
3,239	3,133	3,337
סך-כל ההון		
מדדי ביצוע עיקריים:		
6.6	6.5	19.9
התשואה להון		
60.7	58.1	52.7
יחס יעילות		
13.72	13.76	13.72
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
0.98	1.22	(0.10)
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי ביחס ליתרה הממוצעת של האשראי לציבור		
2.71	2.99	2.54
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית		

הערה:

^(י) לפרטים בדבר נתונים בניטרול השפעת סילוק, ראו בדוח שנתי 2020 עמ' 24 ו-48.

הגורמים העיקריים אשר השפיעו על התוצאות העסקיות.

הרווח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הושפע, בין היתר, מירידה בסך של 107 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מירידה בסך של 11 מיליון ש"ח בהכנסות הריבית, נטו, ומעליה בסך של 57 מיליון ש"ח בהכנסות המימון שאינן מריבית.

המעבר לרישום הכנסות להפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2021, לעומת הוצאות להפסדי אשראי בסך של 98 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, מוסבר בעיקר ברישום הכנסות בסך של 26 מיליון ש"ח על בסיס קבוצתי. הירידה בהפרשות על בסיס קבוצתי נובעת מירידה בהיקפי יתרות האשראי שהיו מסווגות תחת סיווג בעייתי וכן מירידה מסוימת במקדמי ההפרשה.

הירידה בהכנסות הריבית נבעה מירידה בפער הריבית, שקווצה בחלקה בעליה ביתרה הממוצעת של נכסים מניבים. העליה בהכנסות מימון שאינן מריבית מוסברת, בעיקר, בגידול בסך של 50 מיליון ש"ח ברווחים שטרם מומשו בגין מניות שאינן למסחר (בגין מניות חברת צים, ראו ביאור 5 י'). לפרטים בדבר חקירת משטרת ישראל, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 48). ביום 30 באפריל 2021, הסתיימו בהסכמה יחסי עובד מעביד בין בנק מרכנתיל דיסקונט לבין המנהל לשעבר של החטיבה המסחרית בבנק זה.

לפרטים בדבר תוכנית אסטרטגית בבנק מרכנתיל דיסקונט ופרויקטים עיקריים שיתבצעו במסגרתה, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 49). לפרטים בדבר תובענות ובקשות לאשר אותן כתובענות ייצוגיות ולפרטים בדבר הליכים נוספים, ראו ביאור 26 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, סעיפים 12.3, 12.4 ו-12.5, (עמ' 192-194), וביאור 10 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיף 3.2, 4.3 ו-4.4.

הדוחות השנתיים והרבעוניים של בנק מרכנתיל דיסקונט עומדים לעיון באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מא"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, תחת "מרכנתיל הנפקות", ובאתר של בנק מרכנתיל דיסקונט.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

כרטיסי אשראי לישראל ("כאל") הינה חברה בת של הבנק. ליום 31 במרס 2021 הבנק החזיק 71.8% מזכויות ההון ו-79.0% מזכויות הצבעה בכאל. יתרת המניות מוחזקת בידי הבנק הבינלאומי.

כרטיסי אשראי לישראל – נתונים עיקריים

שנת רבעון ראשון	2020	2021
2020 ^(א)		
במיליוני שקלים חדשים		
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לתקופת הדיווח:		
115	(7)	60
הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות		
70	(4)	37
התרומה לתוצאות העסקיות של הבנק ^(א)		
1,254	330	317
הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי		
530	134	129
הכנסות ריבית, נטו		
73	8	1
הכנסות מימון שאינן מריבית		
1,716	484	360
סך כל ההוצאות		
223	105	(4)
מזה: הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי		
נתונים עיקריים מהמאזן לסוף תקופת הדיווח:		
18,535	18,359	19,385
סך-כל הנכסים		
5,959	6,614	5,822
אשראי לציבור נושא ריבית		
1,930	1,823	1,989
סך-כל ההון		
באחוזים		
מדדי ביצוע עיקריים:		
6.2	(1.5)	12.9
התשואה להון		
80.4	80.3	81.4
יחס יעילות		
14.8	14.0	15.0
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
107,929	27,052	28,703
מחזור עסקאות בכרטיסי אשראי – במיליוני ש"ח		
2,968	2,905	2,970
מספר כרטיסים פעילים – באלפים		

הערות:

^(א) הפער בין הרווח הנקי לבין התרומה לתוצאות העסקיות של הבנק נובע מהכרה בחבות מס שוטפת בגין ההשקעה בחברה.
^(ב) לפרטים בדבר נתונים בניטרול רווח ממכירת מניות ויזה אינק ועלות תוכנית פרישה, ראו בדוח שנתי 2020 עמ' 24 ו-49.

תוצאות הרבעון הראשון הושפעו מחד מקיטון בהוצאות הפסדי אשראי ומאיך מקיטון בבניית עמלות מפעילות של ישראלים בחו"ל (ובהתאמה, תיתכן אי עמידה ביעדי הארגונים הבינלאומיים, כתלות בהיקף הפגיעה), מקיטון בהכנסות מעמלה צולבת הנובעת מהיקפי הפעילות בענפים שנפגעו, ומקיטון של הכנסות סליקה של תיירים בישראל.

למשבר הקורונה והשלכותיו עלול להיות השפעה מהותית על פעילות כאל בתחום מועדוני הלקוחות בענפי התיירות והתעופה, ובפרט על מועדון FlyCard.

התוצאות העסקיות של כאל בתקופת הדוח, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הושפעו בעיקר מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, שהסתכמו בהקטנת הוצאות בסך של 4 מיליון ש"ח לעומת הוצאות בסך של 105 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ומנגד מירידה בהכנסות, בסך של 25 מיליון ש"ח (5.3%).

תוכנית אסטרטגית. לפרטים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 49-50).

התפרצות נגיף הקורונה. פעילות כאל מושפעת במישורן מפעילות המשק בישראל, ולפיכך הצעדים שנקטה הממשלה בעקבות התפרצות הנגיף, כמו גם שינויי ההתנהגות הצרכניים, השפיעו באופן מהותי על היקפי מחזורי העסקאות של החברה. החל מחודש מרס 2020, נוכח התפרצות נגיף ה"קורונה", חלה ירידה בהיקפי הפעילות במגזרי ההנפקה והסליקה. החל מחודש מרס 2021, עם צמצום התחלואה וההגבלות בעטיה, נרשמה צמיחה ניכרת בהיקפי הפעילות במרבית הענפים, אם כי היקפי השימושים בכרטיסי החברה מחוץ לישראל עודם ברמה נמוכה משמעותית מכפי שהיו קודם לפרץ המשבר.

לפרטים בדבר הפעילות בתחום כרטיסי אשראי, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 263-267, 315-321), בפרק "ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם" להלן וביאור 17 לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר תובענות ובקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות, שהוגשו כנגד כאל, ראו ביאור 26 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, סעיפים 11.1, 11.4 ו-11.6 (עמ' 191-193) וביאור 10, סעיפים 3.1, 3.4 ו-4.5 לתמצית הדוחות הכספיים.
הדוחות השנתיים והרבעוניים של כאל עומדים לעיון באתר החברה.

דיסקונט קפיטל בע"מ

דיסקונט קפיטל בע"מ הינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאים של הבנק, הפועלת בתחום ההשקעות בחברות, בקרנות השקעה פרטיות ובקרנות הון סיכון ומזנין, בתחום הבנקאות להשקעות, בתחום הפצת ניירות ערך ובתחום חיתום להנפקות וניהולן (באמצעות חברה בת).

דיסקונט קפיטל – נתונים עיקריים

במיליוני שקלים חדשים			
שינוי	2020	2021	ב-1%
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לרבעון הראשון של שנת:			
הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות	618.4	27.3	3.8
התרומה לתוצאות העסקיות של הבנק	773.9	20.1	2.3
נתונים מאזניים			
סך-כל הנכסים	1,779.9	1,806.8	2.0
סך-כל ההון	982.1	1,011.1	3.0

הערה:

(ז) הפער בין הרווח הנקי לבין התרומה לתוצאות העסקיות של הבנק נובע מההבדלים ביישום כללי חשבונאות ומהכרה בחבות מס שוטפת בגין ההשקעה בחברה.

לפרטים בדבר מימוש השקעות, ראו להלן "חברות ריאליות" בסעיף "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות פיקוחיים - פרטים נוספים". בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, השתתפה דיסקונט קפיטל, באמצעות חברה בת, ב-16 הנפקות לציבור ו-3 עסקאות פרטיות בהיקף כולל של כ-3.5 מיליארד ש"ח. זאת, לעומת 11 הנפקות לציבור ו-6 עסקאות פרטיות, בהיקף כולל של כ-5.0 מיליארד ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

פרק ג' – סקירת הסיכונים

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

פרופיל הסיכון של קבוצת דיסקונט

לפרטים בדבר פרופיל הסיכון של קבוצת דיסקונט, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 51-52). לפרטים בדבר עקרונות ניהול סיכונים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 54-52).

גילויים בהתאם לנדבך השלישי של באזל

הוראות באזל מרחיבות את דרישות הגילוי, האיכותי והכמותי, בנושא ניהול החשיפות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק והסיכון התפעולי, ובתחומים נוספים. גילוי איכותי וכמותי אודות הסיכונים השונים לעיל ולהלן בפרק זה, מובא בדוח שנתי 2020 (עמ' 51-86) וכן במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים". המסמך עומד לעיון יחד עם הדוח השנתי של הבנק לשנת 2020 ויחד עם הדוח של הבנק לרבעון ראשון 2021 (דוח זה) באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך, ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

סיכוני אשראי

לפרטים בדבר "סיכוני האשראי" ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 54-71).

מערכת אוצ"ר (מערכת חדשה לניהול אשראי וצרופותיו). לפרטים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 55).

לפרטים בדבר היערכות הבנק לאימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 57).

היערכות הבנק בעקבות משבר הקורונה – סיכון אשראי

הירידה המשמעותית במצב התחלואה וביטול הסגר השלישי הביאו לפתיחת המסחר והמשק כולו ולפעילות כלכלית מוגברת לקראת סוף הרבעון הראשון, שנמשכת גם לתוך הרבעון השני. אלה השפיעו לחיוב על מצב העסקים והלווים ועל פרמטרים מקרו כלכליים. יחד עם זאת, שיעורי האבטלה נותרו גבוהים ובמקטעים מסוימים במשק ההתאוששות צפויה לארוך זמן רב. המשבר עלול להשפיע על מצב הלווים ועל יכולת ההחזר שלהם, ובשלב זה עדיין קיימת אי ודאות משמעותית בדבר פרק הזמן בו המשבר צפוי להשפיע.

מצב זה מצריך ערנות מוגברת, הערכת סיכונים ויכולת תגובה מהירה, ולכן הבנק מבצע דיווח, בקרה וניטור, בתדירות מוגברת, אחר חשיפות הלווים בכל קווי העסקים בבנק, בין היתר, בענפי המשק השונים, במסגרת דיונים פרטניים במצבם של לוויים רגילים ובקשיים, באמצעות סקירות ענפיות וניטור תיק האשראי בהיבט השפעות קורונה, תוך מעקב אחר ההתפתחויות הרגולטוריות. זאת ועוד, הבנק נעזר בכלים מתקדמים לאנליזה ובוחן תרחישים שונים, המתעדכנים מעת לעת, כחלק מהאסטרטגיה להיערכות ולניהול סיכון האשראי.

חובות ששוננו תנאיהם במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה

ביום 21 באפריל 2020, פרסמה המפקחת על הבנקים מכתב בדבר דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות, במסגרת מדיניות הפיקוח לעודד תאגידים בנקאיים לפעול באופן זהיר כדי לייצב לוויים שאינם עומדים או עשויים שלא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם בעקבות השפעת אירוע נגיף הקורונה. במכתב נקבעו התנאים שבהתקיימם, שינוי תנאים ללוויים שאינם בפיגור, בשל משבר הקורונה, לא ייחשב כארגון מחדש של חוב בעייתי. לפרטים נוספים, ראו ביאור 1 ג' 5 (2) לדוחות הכספיים. במכתב נקבע, בין היתר, לגבי חובות שהיו בפיגור לפני מתן הדחייה, כי מצב הפיגור המחושב יקפא במשך תקופת דחיית התשלום, למעט אם החוב סווג כחוב פגום או אם הוא נמחק חשבונאית. בנוסף, ובהמשך לפרסום המתווים הנוספים לדחיית תשלומים, מיום 30 בנובמבר 2020 ומיום 10 בדצמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים בחודש דצמבר 2020 שני מכתבים נוספים לתאגידים הבנקאיים, בנושא "משבר נגיף הקורונה - דגשים בנושא המתווה הנוסף לדחיית תשלומים" ובנושא "משבר הקורונה - דגשים בנושא המתווה הנוסף לדחיית תשלומים לעסקים קטנים", במסגרתם נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות לדיר, הלוואות אחרות לאנשים פרטיים והלוואות לעסקים קטנים אשר לא היו בפיגור של 30 יום או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו עד ליום 31 במרס 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווים הנוספים לדחיית תשלומים, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים. במסגרת מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 3 בדצמבר 2020 בנושא "משבר נגיף הקורונה - דגשים בנושא המתווה הנוסף לדחיית תשלומים" נקבע כי תאגיד בנקאי שבחר שלא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות אשר לא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו עד ליום 31 במרס 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווה הנוסף לדחיית תשלומים, יכלול בדוחות הרבעוניים והשנתיים לציבור בשנת 2021 גילוי פרפורמה להצגת ההשפעות העיקריות של יישום בחירה זו על הדוחות הכספיים. הבנק בחר לא לעשות שימוש בהקלה שנכללה במסגרת המתווה הנוסף. בנק מרכזנל דיסקונט בחר אמנם לעשות שימוש בהקלה כאמור, אולם היקף החובות שבהתאם להקלה לא נערך לגביהם ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו מהותי אף במונחים של בנק מרכזנל דיסקונט. ציון כי ייתכן שאילולי הקפאת מניין ימי הפיגור ביחס לתשלומים שנדחו, כאמור לעיל, יתרת החובות בפיגור ליום 31 במרס 2021 הייתה גבוהה יותר. עוד צוין כי לאור התרומה של מגוון צעדי התמיכה הממשלתית במשקי הבית ובעסקים (כגון: חל"ת, מענקים, אשראי), ואף של דחיית התשלומים עצמה, לשירותם הכלכלית של משקי הבית והעסקים, הרי שירידה בהיקפם של אלה עשויים להשפיע בעתיד על יכולת הפרעון של לוויים. להלן יובאו פרטים בדבר מספר בקשות הדחייה שהוגשו ונפחי הלוואות שאושרה דחייתן.

בקשות דחייה בחתך חודשי

הערה:
(1) היתרות מוצגות במונחי מועד ביצוע הדחייה.

מנתוני הלוח לעיל עולה כי נפחי הבקשות לדחיית פרעונות ירד החל מחודש מאי 2020, הן מספר הבקשות והן היקפן הכספי. להלן יובאו פרטים בדבר יתרת החובות שלגביהם בוצעו שינויים בתנאים, בהתאם למכתבי הפיקוח על הבנקים בנושא זה.

יתרת חובות שלגביהם בוצעו שינויים בתנאים, במסגרת ההתמודדות עם משבר הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי

ליום 31 במרס 2021												
במיליוני שקלים חדשים												
חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח ⁽²⁾	פירוט נוסף של יתרת החוב של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים ⁽³⁾	פירוט נוסף של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים ⁽³⁾					פירוט נוסף של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים ⁽³⁾					
		חובות לא בעייתיים					חובות לא בעייתיים					
יתרת חוב	מספר הלוואות	שכונ	התשלומים חובות בעייתיים	ביצוע ימים או יותר	אשראי יותר	אשראי יותר	אשראי יותר	אשראי יותר	אשראי יותר	אשראי יותר	אשראי יותר	אשראי יותר
אשראי לציבור	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים	אנשים פרטיים - ללא הלוואות לדירור	הלוואות לדירור	סך הכל	שכונ	התשלומים חובות בעייתיים	ביצוע ימים או יותר	אשראי יותר	אשראי יותר	אשראי יותר
535	11	42	448	2	-	85	87	-	87	87	779	-
64	17	20	-	-	-	64	51	64	64	10	724	-
259	1,200	83	125	16	-	118	134	33	83	4,488	71	-
88	2,108	26	24	16	-	48	64	26	30	1,364	24	-
1,885	2,868	116	49	473	5	1,358	1,836	243	1,528	6,419	76	-
2,831	6,204	287	646 ⁽⁴⁾	507	5	1,673	2,185	353	1,738	13,774	171	-
853	17	29	782	9	-	62	71	-	9	940	-	-
31.3.2021	3,684	6,221	316	1,428	5	1,735	2,256	353	1,747	14,714	171	-
31.12.2020	5,523	23,699	481	1,074⁽⁴⁾	802	3,647	4,449	1,204	2,447	12,165	133	-
אי די בי ניו יורק ליום 31.12.2020⁽⁵⁾	848	18	26	780	8	60	68	-	8	768	25	-
30.9.2020	7,018	37,152	691	706	613	5,694	6,312	3,482	1,259	11,143	124	-
אי די בי ניו יורק ליום 30.9.2020⁽⁵⁾	571	14	16	152	304	115	419	-	-	822	26	-
30.6.2020	15,743	73,770	1,061	259	1,438	14,039	15,484	1,235	70	2,404	10	-
אי די בי ניו יורק ליום 30.6.2020	1,595	47	27	273	573	749	1,322	791	220	-	-	-

הערות:

(1) חובות - יתרת חוב לפני מחיקות חשבונאיות.

(2) יתרת חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים ליום 30 באפריל 2021 הינה בסך של 2,966 מיליון ש"ח (מזה: אי די בי ניו יורק 698 מיליון ש"ח).

(3) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחיות שלהן הלווה זכאי לפי כל דין.

(4) מזה: חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית בסך של 39 מיליון ש"ח (ליום 31.12.2020 - 39 מיליון ש"ח).

(5) תוקן בעקבות טיוב נתונים.

במהלך המשבר ועד ליום 31 במרס 2021 איפשרו הבנק ובנק מרכזי דיסקונט ("פעילות בארץ") דחיית תשלומי הלוואות בגין אשראי בהיקף של 16,605 מיליון ש"ח, מתוכם הלוואות לדירור בהיקף של 8,304 מיליון ש"ח.

עד ליום 31 במרס 2021, לגבי 83% מההלוואות בכלל (פעילות בארץ), ו-73.3% מההלוואות לדירור (פעילות בארץ), הסתיימה תקופת הדחייה וההלוואות חזרו להיפרע. מתוך יתרת ההלוואות שטרם הסתיימה לגביה תקופת הדחייה, סך של 646 מיליון ש"ח סווג כחובות בעייתיים - 22.8%. מתוך יתרת החובות שהסתיימה לגביהם תקופה הדחייה 171 מיליון ש"ח הם בפיגור של 30 ימים או יותר. המגזר בו שיעור החובות שסווגו כבעייתיים הוא הגבוה ביותר, הינו מגזר עסקים גדולים.

כעולה מהנתונים לעיל, היקף החובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים יורד בהתמדה ובמקביל, היקף החובות אשר חזרו לפרוע ללא פיגורים גדל בהתאמה, כאשר היקף החובות בפיגור מתוך סך החובות אשר תקופת דחיית התשלומים בגינם הסתיימה שומר על דפוס מתון. עם זאת, קיימת אפשרות שדפוסי ההחזר של חובות אשר עדיין נמצאים בדחיית תשלומים יהיו שונים מדפוסי ההחזר של חובות אשר חזרו לפרוע בשלב מוקדם יותר. לאור האמור, ונכח אי הוודאות בדבר ההתפתחויות המשקיות הצפויות ביציאה מהמשבר, קיימת אפשרות שהיקף החובות שיתבררו כחובות בפיגור יהיה גבוה יותר מזה המסתמן בשלב זה.

ניטור חשיפת תיק האשראי למשבר הקורונה

כאמור, מאז פרוץ המשבר, החטיבות העסקיות הגבירו את פעילויות הניטור והבקרה אחר מצב תיק האשראי של הבנק. פעילות הניטור והבקרה מתבצעת בהלימה לרמת הסיכון המוערך של הלקוחות והענפים בהם הם פועלים. תוצרי הניטור והבקרה כאמור משמשים את הנהלה והדירקטוריון בדיונים אודות תיק האשראי של הבנק בצל משבר הקורונה. להערכת הבנק, המשבר שנוצר השפיע כמעט על כל ענפי המשק, אם כי יש שונות ברמת הפגיעות של הענפים השונים למשבר הקורונה. ענפי המשק בהם פועל הבנק סווגו בהתאם להערכת מידת הפגיעות שלהם למשבר הקורונה: גבוהה, בינונית ונמוכה.

להערכת הבנק, הענפים הבאים הינם בעלי רמת פגיעות גבוהה יחסית

ענף משק	מאפייני פגיעות כתוצאה ממשבר הקורונה
תעשיית יהלומים	ענף היהלומים חווה פגיעה משמעותית ברמה העולמית והמקומית כתוצאה מפגיעה בשרשרת האספקה, ירידה בביקושים ומלאי גבוה, שהוביל לתנודתיות במחירים. עם זאת, מתחילת הרבעון הרביעי אשתקד נראה שחלה התאוששות בהיקפי היצוא ביחס לנקודת השפל שנרשמה בשיא המשבר וזאת, בין היתר, בתמיכת ההסכם החדש עם בורסת היהלומים בדובאי - מהגדולות בעולם.
פעילויות נדל"ן	תחום המשרדים נותר יציב יחסית בשל חוזים ארוכי-טווח, אולם מסקירת הדוחות של החברות הציבוריות לשנת 2020 עלה כי השפעות המשבר חלחלו גם לתחום זה, והחברות רשמו קיטון של 5%-10% ב-NOI ביחס לשנה קודמת כתוצאה ממתן הקלות לשוכרים וההשפעה המצטברת של קיטון בהכנסות מחניונים. בתחום מרכזי המסחר נתוני 2020 חידדו את הפער בין קניונים סגורים שרשמו קיטון של 25%-30% ב-NOI ביחס ל-2019 למרכזים הפתוחים, בהם נרשמה שחיקה נמוכה בכמחצית. גם לאחר חזרת המשק לשגרה והגידול הניכר בפדיונות - רמת הסיכון גבוהה מזו שהוערכה טרם הקורונה.
מסחר	הסרת המגבלות ופתיחת מרכזי המסחר תומכת בירידה של רמת הסיכון בהשוואה לזו שנרשמה עם פרוץ המשבר, אך עוצמת ומשך ההתאוששות תהיה מתואמת עם כוח הקניה של הצרכן שנגזר, בין היתר, משיעור האבטלה.
מלונות, שירותי אירוח והסעדה	הענף נהנה מביקוש גבוה במהלך חגי האביב כשהמלונות באזורי הנופש רשמו תפוסות גבוהות של 80%-90% (גבוה מהממוצע לעונה) ובמחירים גבוהים, הודות לביקוש המקומי הגבוה שנובע, בין היתר, מפעילות נמוכה בתיירות היוצאת בשל תחלואה גבוהה יחסית בעולם. עם זאת, הענף טרם התאושש במלואו ובמלונות האורבניים (בפרט אלו המתבססים על תיירות חוץ) שיעורי התפוסה עדיין נמוכים.
אנשים פרטיים	הסרת המגבלות וחזרת המשק לשגרה תמכה בירידה של שיעור האבטלה אל מתחת ל-10%, דבר שצפוי להוביל לצמצום בתכניות הסיוע של הממשלה להתמודדות עם משבר הקורונה. עם זאת, שיעור האבטלה עדיין גבוה ביחס לסביבת התעסוקה המלאה שהייתה טרם המשבר, כך שרמת אי הודאות באשר לכוח הקניה עדיין גבוהה באופן יחסי.
תעשיית מוצרי נפט	מתחילת שנת 2021 חלה התאוששות ניכרת במרווחים שתומכת בפעילות, לצד השפעה חיובית נוספת מכיוון הדולר ששמר מתחילת 2021 על יציבות יחסית. זאת, בהשוואה להיחלשות הניכרת שנרשמה בסוף שנת 2020.

כמו כן, להערכת הבנק, רמת הפגיעות של עסקים קטנים גבוהה יותר יחסית לרמת הפגיעות של עסקים גדולים. יצוין כי במסגרת הערכת הפסדי האשראי הגלומים בתיק האשראי בגין לווים שנפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו, נעשה בשנת 2020, בין היתר, שימוש במקדמי החמרה המבוססים על הערכת הסיכון של ענפי המשק השונים. כמו כן, ברבעון השלישי וברבעון הרביעי של שנת 2020 ביצע הבנק מהלך רוחבי לאיתור וסיווג קבוצות לווים על בסיס מאפיינים כלליים כגון אשראי בדחייה, תקופת דחייה, ירידה במחזור ומאפייני סיכון נוספים. ברבעון הראשון של שנת 2021 המשיך הבנק וביצע מהלך רוחבי לאיתור וסיווג קבוצות לווים על בסיס מאפיינים כלליים כגון אשראי בדחייה, תקופת דחייה, ירידה במחזור ומאפייני סיכון נוספים. מנגד, לאור הירידה בכמות הדחיות הרבעון, ולאור הסיווגים הגורפים שבוצעו ברבעונים קודמים, הוחלט הרבעון על הורדת הסיווג הידני ללווים אשר חזרו לשלם 3 תשלומים רצופים, ואינם בעלי סממנים שליליים. יצוין כי סיווג הענפים השונים לרמות פגיעות התבצע על בסיס הערכות פנימיות של הבנק. סיווג הענפים לרמות פגיעות שונות משמש לצורך מיקוד תשומת הלב באיזורי הפגיעות, אולם בענף נתון נכללים אשראים ברמות פגיעות מגוונות, שחלק משמעותי מהן שונה מרמת הפגיעות שהוערכה, היינו: ישנם אשראים ברמת סיכון נמוכה בענפים שסווגו כענפים בפגיעות גבוהה ומאידך קיימים אשראים ברמת רגישות גבוהה למשבר בענפים שהוגדרו שסווגו ברמת פגיעות נמוכה. במקביל לבחינה הענפית, נערכה בחינה פרטנית של הלווים בתיק בהיבט החשיפה לקורונה. לווים שאותרו כבעלי חשיפה לקורונה סווגו באופן דומה לפי רמת החשיפה המוערכת ("רשימת מעקב קורונה"). בהמשך לאמור לעיל, יצוין כי אין בהכרח מתאם בין סיווג הלקוחות במהלך האמור לבין הסיווג המוערך של הענפים אליהם הם משתייכים. ראו להלן "סיכון אשראי לפי ענפי משק".

איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2020				יתרה ליום 31 במרס 2021			
מסחרי	דיוור	פרטי	סך-הכל	מסחרי	דיוור	פרטי	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים							
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾							
122,478	43,578	28,950	195,006	120,945	41,808	28,221	190,974
48,143	5,483	35,456	89,082	45,594	4,367	35,656	85,617
170,621	49,061	64,406	284,088	166,539	46,175	63,877	276,591
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:							
5,334	472	2,396	8,202	4,618	516	2,763	7,897
1. לא בעייתי							
2. בעייתי							
3,542	109	313	3,964	3,131	121	365	3,617
1,603	186	85	1,874	1,452	204	81	1,737
⁽⁴⁾ 2,239	2	258	⁽⁴⁾ 2,499	⁽⁴⁾ 1,959	2	259	⁽⁴⁾ 2,220
7,384	297	656	8,337	6,542	327	705	7,574
12,718	769	3,052	16,539	11,160	843	3,468	15,471
2,520	1,163	347	4,030	2,462	809	362	3,633
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי							
15,238	1,932	3,399	20,569	13,622	1,652	3,830	19,104
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾							
32	290	28	350	65	318	30	413
185,859	50,993	67,805	304,657	180,161	47,827	67,707	295,695
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:							
⁽⁴⁾ 1,651	2	86	⁽⁴⁾ 1,739	⁽⁴⁾ 1,362	2	73	⁽⁴⁾ 1,437

הערות:

- (1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (3) לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיוור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (4) לרבות איגרות חוב קונצרניות לא צוברות בסך של 89 מיליון ש"ח (31.12.2020 - סך של 13 מיליון ש"ח).

יצוין כי היקף האשראי הלא בעייתי שאינו בדירוג ביצוע, נותן ביטוי לסיכון האשראי לנוכח הערכת השפעת משבר הקורונה על הפעילות הכלכלית במשק.

שינויים ביתרות של חובות פגומים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2020			2021		
סך-הכל	פרטי	מסחרי	סך-הכל	פרטי	מסחרי
במיליוני שקלים חדשים					
תנועה בחובות פגומים (בגין אשראי לציבור בלבד):					
1,814	189	1,625	2,207	261	1,946
יתרת חובות פגומים לתחילת השנה					
843	89	754	461	65	396
חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך התקופה					
(10)	-	(10)	(1)	-	(1)
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום					
(141)	(61)	(80)	(102)	(28)	(74)
חובות פגומים שנמחקו					
(196)	(20)	(176)	(163)	(38)	(125)
חובות פגומים שנפרעו					
(4)	-	(4)	7	-	7
אחר					
2,306	197	2,109	2,409	260	2,149
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה					
מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש					
1,043	158	885	1,399	245	1,154
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת השנה					
178	29	149	260	45	215
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה					
(10)	-	(10)	-	-	-
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש עוקב					
(38)	(18)	(20)	(23)	(11)	(12)
חובות בארגון מחדש שנמחקו					
(140)	(14)	(126)	(96)	(38)	(58)
חובות בארגון מחדש שנפרעו					
(4)	-	(4)	3	-	3
אחר					
1,029	155	874	1,543	241	1,302
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה					
שינויים בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות פגומים:					
307	66	241	505	132	373
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
204	48	156	159	43	116
גידול בהפרשות					
(137)	(47)	(90)	(159)	(47)	(112)
גביות ומחיקות					
374	67	307	505	128	377
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה					

יחסים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי

31.12.2020	31.3.2020	31.3.2021	
1.15%	1.24%	1.22%	שיעור יתרת אשראי פגום לציבור מיתרת האשראי לציבור
0.21%	0.25%	0.18%	שיעור יתרת אשראי שאינו פגום לציבור, שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר, מיתרת האשראי לציבור
1.95%	1.63%	1.83%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת האשראי לציבור
1.56%	1.30%	1.45%	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור
170.41%	131.31%	149.81%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי פגום לציבור ⁽¹⁾
2.80%	2.13%	2.92%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור, מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.91%	1.42%	(0.30%)	שיעור ההוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור (במונחים שנתיים) ⁽²⁾
0.19%	0.30%	0.10%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור, מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור (במונחים שנתיים)
9.70%	18.23%	5.54%	שיעור המחיקות נטו, בגין אשראי לציבור, מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור (במונחים שנתיים) ⁽³⁾
143.55%	109.00%	130.81%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי פגום לציבור בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר בפיגור של 90 ימים או יותר
1.36%	1.49%	1.40%	שיעור יתרת אשראי פגום לציבור בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר בפיגור של 90 ימים או יותר, מיתרת האשראי לציבור
0.74%	0.92%	0.84%	שיעור חובות פגומים שאינם נושאים ריבית, מיתרת האשראי לציבור

הערות:

- (1) הירידה בשיעור נובעת, הן מקטיון ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי והן מגידול ביתרת האשראי הפגום.
- (2) הירידה בשיעור ההוצאה ביחס ליתרה הממוצעת נובעת, בעיקר, מרישום הקטנת הוצאות במהלך הרבעון.
- (3) הירידה בשיעור נובעת מקטיון במחיקות נטו.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

להלן יובאו נתונים בדבר סיכון אשראי לפי ענפי משק. כדי לאפשר בחינה של יותר ענפים רלבנטיים, על רקע משבר הקורונה, הלוח ברבעון הנוכחי מובא במתכונת רחבה יותר.

יצוין כי גידול בהיקף האשראי הלא בעייתי שאינו בדירוג ביצוע, נובע בעיקר ממחנן ביטוי לעליה בסיכון האשראי לנוכח הערכת השפעת משבר הקורונה על הפעילות הכלכלית במשק.

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

31 במרס 2021							
הפסדי אשראי ⁽³⁾							
סיכון אשראי לא	מזה: דירוג ביצוע	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁵⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁶⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁷⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁸⁾
במיליוני שקלים חדשים							
תעשייה	15,103	13,839	778	486	267	(1)	11
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾	34,299	33,020	493	786	151	(35)	19
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	13,001	12,377	325	299	140	(7)	-
מסחר	22,442	20,938	664	840	199	(22)	1
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	2,175	1,617	396	162	119	(11)	1
תחבורה ואחסנה	5,842	5,208	469	165	193	(1)	3
שירותים פיננסיים ⁽⁷⁾	18,455	17,594	349	512	298	4	-
שירותים עסקיים אחרים	7,984	7,030	280	674	97	(10)	4
שירותים ציבוריים וקהילתיים	10,002	9,750	102	150	25	(9)	-
ענפים אחרים	9,068	8,718	141	209	183	(43)	(13)
סך-הכל מסחרי	138,371	130,091	3,997	4,283	1,672	(135)	26
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	50,775	48,876	294	1,605	2	(2)	2
אנשים פרטיים - אחר	65,933	62,615	620	2,698	258	(57)	3
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	255,079	241,582	4,911	8,586	1,932	(194)	31
בנקים בישראל וממשלת ישראל	34,249	34,249	-	-	-	-	-
סך-הכל פעילות בישראל	289,328	275,831	4,911	8,586	1,932	(194)	31
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	49,578	42,506	3,995	3,077	620	45	19
בנקים וממשלות בחו"ל	8,830	8,830	-	-	-	2	-
סך-הכל פעילות בחו"ל	58,408	51,336	3,995	3,077	620	47	19
סך-הכל פעילות בישראל וחו"ל	347,736	327,167	8,906	11,663	2,552	(147)	50

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽¹⁾, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה וערבויות והתחייבויות על חשבון לקוחות בסך של 204,378 מיליון ש"ח, 42,793 מיליון ש"ח, 1,135 מיליון ש"ח, 5,099 מיליון ש"ח ו-94,331 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בניה בסך של 206 מיליון ש"ח.
- (7) כולל ניירות ערך מגובי משכנתאות בסך של 7,340 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י GNMA ובסך של 474 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י FNMA ו-FHLMC.
- (8) כולל מסגרות אשראי בערבות בנקים שאינם מהקבוצה בסך של 6,867 מיליון ש"ח.
- (9) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 230 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה.

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד (המשך)

31 במרס 2020							
הפסדי אשראי ⁽³⁾							
סיכון אשראי	מזה: דירוג ביצוע	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי
סיכון אשראי	מזה: דירוג ביצוע	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי
כולל ⁽¹⁾ (8) (9)	אשראי ⁽⁴⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	ביצוע	פגום	אשראי	נטו	אשראי
במיליוני שקלים חדשים							
תעשייה	14,486	13,347	592	547	167	46	279
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾	31,658	30,848	543	267	200	47	307
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	12,284	11,455	213	616	137	17	(7)
מסחר	22,060	20,443	546	1,071	208	118	496
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	1,946	1,603	136	207	108	13	29
תחבורה ואחסנה	6,173	5,396	397	380	144	31	8
שירותים פיננסיים ⁽⁷⁾	14,390	13,795	484	111	423	3	93
שירותים עסקיים אחרים	7,688	6,847	135	706	85	49	11
שירותים ציבוריים וקהילתיים	9,053	8,868	83	102	12	13	1
ענפים אחרים	8,641	7,979	471	191	389	36	5
סך-הכל מסחרי	128,379	120,581	3,600	4,198	1,873	373	47
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	41,846	38,781	386	2,679	5	29	-
אנשים פרטיים - אחר	67,660	63,753	588	3,319	192	182	63
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	237,885	223,115	4,574	10,196	2,070	584	110
בנקים בישראל וממשלת ישראל	33,911	33,471	-	439	-	-	-
סך-הכל פעילות בישראל	271,796	256,586	4,574	10,635	2,070	584	110
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	48,840	44,738	1,541	2,561	340	72	28
בנקים וממשלות בחו"ל	7,330	7,294	36	-	36	-	-
סך-הכל פעילות בחו"ל	56,170	52,032	1,577	2,561	376	72	28
סך-הכל פעילות בישראל וחו"ל	327,966	308,618	6,151	13,196	2,446	656	138

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽¹⁾, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה וערבויות והתחייבויות על חשבון לקוחות בסך של 193,427 מיליון ש"ח, 41,512 מיליון ש"ח, 488 מיליון ש"ח, 7,757 מיליון ש"ח ו-84,782 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בניה בסך של 152 מיליון ש"ח.
- (7) כולל ניירות ערך מגובי משכנתאות בסך של 6,549 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י GNMA ובסך של 700 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י FNMA ו-FHLMC.
- (8) כולל מסגרות אשראי בערבות בנקים שאינם מהקבוצה בסך של 7,206 מיליון ש"ח.
- (9) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 203 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה.

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2020							
הפסדי אשראי ⁽³⁾							
		סיכון אשראי לא					
מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:	מזה:
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	סיכון אשראי בדירוג ביצוע	סיכון אשראי פגום	ההוצאה השנתית	מחיקות חשבונאיות להפסדי אשראי	יתרת ההפרשה
במיליוני שקלים חדשים							
15,116	13,900	796	420	234	122	13	346
33,119	31,700	630	789	153	115	39	342
13,186	12,492	356	338	140	137	-	223
22,581	21,085	639	857	181	215	49	560
2,126	1,619	393	114	112	83	(3)	102
6,177	5,523	446	208	193	65	10	176
16,492	16,050	357	85	299	7	2	96
7,871	6,930	284	657	73	167	32	235
9,884	9,621	131	132	23	24	-	53
8,665	8,388	130	147	91	30	10	158
135,217	127,308	4,162	3,747	1,499	965	152	2,291
47,628	45,994	321	1,313	2	69	19	255
65,857	62,037	711	3,109	259	449	185	973
248,702	235,339	5,194	8,169	1,760	1,483	356	3,519
34,686	34,686	-	-	-	-	-	-
283,388	270,025	5,194	8,169	1,760	1,483	356	3,519
46,993	41,252	3,086	2,655	525	221	9	540
8,344	8,344	-	-	-	14	-	15
55,337	49,596	3,086	2,655	525	235	9	555
338,725	319,621	8,280	10,824	2,285	1,718	365	4,074

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה וערבויות והתחייבויות על חשבון לקוחות בסך של 199,508 מיליון ש"ח, 41,692 מיליון ש"ח, 1,074 מיליון ש"ח, 6,399 מיליון ש"ח ו-90,052 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בניה בסך של 214 מיליון ש"ח.
- (7) כולל ניירות ערך מגובי משכנתאות בסך של 6,385 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י GNMA ובסך של 504 מיליון ש"ח שהונפקו ע"י FNMA ו-FHLMC.
- (8) כולל מסגרות אשראי בערבות בנקים שאינם מהקבוצה בסך של 7,022 מיליון ש"ח.
- (9) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 212 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרייקטים שהן בנות מצויים בהליכי בניה.

חשיפות למדינות זרות – מאוחד

ליום 31 בדצמבר			ליום 31 במרס					
2020			2020			2021		
חשיפה חוץ			חשיפה חוץ			חשיפה חוץ		
מאזנית ⁽²⁾ מאזנית ⁽²⁾ סך הכל			מאזנית ⁽²⁾ מאזנית ⁽²⁾ סך הכל			מאזנית ⁽²⁾ מאזנית ⁽²⁾ סך הכל		
המדינה								
במיליוני שקלים חדשים								
22,827	7,679	15,148	25,657	7,418	18,239	23,483	8,117	15,366
13,325	6,217 ⁽⁵⁾	7,108	13,188	5,527 ⁽⁵⁾	7,661	13,112	5,705 ⁽⁵⁾	7,407
36,152	13,896	22,256	38,845	12,945	25,900	36,595	13,822	22,773
234	213	21	372	359	13	233	217	16
451	122	329	658	65	593	538	186	352
52	17	35	36	11	25	50	20	30

הערות:

- (1) חשיפות למדינות ששך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך - על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.
- (5) כולל העברת סיכונים אשראי לקונסורציום מבטחים בינלאומיים ליום 31 במרס 2021 במדינות: שווייץ - סך של 2,209 מיליון ש"ח וגרמניה - סך של 2,021 מיליון ש"ח; ליום 31 במרס 2020 במדינות: שווייץ - סך של 2,137 מיליון ש"ח וגרמניה - סך של 1,935 מיליון ש"ח; וליום 31 בדצמבר 2020 במדינות: שווייץ - סך של 2,291 מיליון ש"ח וגרמניה - סך של 2,188 מיליון ש"ח.
- (6) שורת "סך החשיפות למדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) שהינן ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

כללי. הגדרת מוסדות פיננסיים זרים כוללת בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים האמורים.

בשונה מהגדרת ענף משק "שירותים פיננסיים", לצורך הגילוי בסקירת הנהלה של "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק", החשיפה בגין מוסדות פיננסיים זרים המוצגת בטבלה שלהלן כוללת חשיפות לבנקים זרים ולבנקים להשקעות זרים שאינם נכללים באשראי לציבור מחד, ומאיך אינה כוללת חשיפות בגין השקעות בניירות ערך מגובי נכסים ובגין חשיפה חוץ מאזנית פוטנציאלית.

הבנק מקיים מדיניות אשראי זהירה ועוקב באופן שוטף וברמה קבוצתית, במסגרת פורום ביחסיבתי, אחר ההתפתחויות והיקפי החשיפות בשווקי מפתח ובמדינות בסיכון. חדר העסקאות של הבנק עוקב אחר השווקים לקבלת תמונה מקיפה ומנטר בזמן אמת את סיכונים המטבע בהתאמה לפרופיל הסיכון של כל לקוח ולמסגרות המאפשרות.

בשל משבר הקורונה הבנק מקיים מעקב אחר היקף החשיפות ומרכז את חשיפות האשראי בבנקים בדירוג גבוה.

כעולה מהנתונים שהובאו לעיל, בדבר "חשיפה למדינות זרות", החשיפה הישירה של הבנק למדינות בסיכון אינה מהותית.

לפרטים בדבר אופן ניהול חשיפת האשראי הנובעת ממוסדות פיננסיים זרים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 62).

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים. חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה ברובה לבנקים ולבנקים להשקעות. כעולה

מהנתונים שיובאו להלן, כ-92% מהחשיפה ליום 31 במרס 2021 הינה למוסדות פיננסיים בדרוג "A" ומעלה, לעומת כ-91% ליום 31 בדצמבר 2020.

המדינות בגין קיימת לבנק חשיפת אשראי כאמור ליום 31 במרס 2021 כוללות, בין היתר, את ארה"ב, בריטניה וקנדה.

ברבעון הראשון של שנת 2021 לא נכללו בגין החשיפה למוסדות פיננסיים הפסדים בגין ירידת ערך של ניירות ערך.

נתונים על חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים, על בסיס מאוחד

חשיפת אשראי נוכחית ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾ (4)	סיכון אשראי מאזני ⁽⁵⁾ (4) (5)
במיליוני שקלים חדשים		
31 במרס 2021		
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים ⁽⁶⁾ (1)		
דירוג אשראי חיצוני ⁽⁷⁾		
1,047	13	1,034
AAA עד AA-		
4,231	603	3,628
A+ עד A-		
297	74	223
BBB+ עד BBB-		
21	20	1
BB+ עד B-		
130	23	107
ללא דירוג		
5,726	733	4,993
סך-הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים		
-	-	-
יתרת איגרות חוב בעייתיים		
31 בדצמבר 2020		
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים ⁽⁶⁾ (1)		
דירוג אשראי חיצוני ⁽⁷⁾		
555	5	550
AAA עד AA-		
5,070	570	4,500
A+ עד A-		
329	71	258
BBB+ עד BBB-		
25	21	4
BB+ עד B-		
186	23	163
ללא דירוג		
6,165	690	5,475
סך-הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים		
-	-	-
יתרת איגרות חוב בעייתיים		

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים האמורים.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) חשיפות האשראי וסיכון האשראי הבעייתיים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני הניכויים כהגדרתם בסעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313.
- (5) למידע נוסף אודות הרכב חשיפות האשראי שכללו בטבלה בגין מכשירים נגזרים מול בנקים/דילרים/ברוקרים, ראו ביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים.
- (6) חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. (לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך מגובי נכסים, ראו ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים).
- (7) לפי דירוג Moody's ובהעדרו, דירוג Fitch או S&P.

בנוסף לחשיפה המוצגת בטבלה לימים 31 במרס 2021 ו-31 בדצמבר 2020 קיימת חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית לבנקים זרים בגין מכשירים נגזרים (כהגדרתם בסעיף 4)(א) להגדרת חבות בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים" דהיינו, אחוז משתנה מיתרת עסקה עתידית בסך של 84 מיליון ש"ח ו-115 מיליון ש"ח, בהתאמה.

סיכוני אשראי בהלוואות לדיר

כללי. הנתונים המוצגים להלן מתייחסים לכלל פעילות הקבוצה בתחום זה: הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט ו-אי די בי ניו יורק (והם יכנו להלן, לשם הנוחות, "הקבוצה"). יצוין עם זאת שהנתונים המתייחסים ל-אי די בי ניו יורק הינם זניחים (אשראי לדיר בסך של 143 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2021 ו-143 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020).

התפתחויות בתחום ההלוואות לדיר. בשנים האחרונות נרשם גידול בביקושים ובהיקף הביצוע של הלוואות לדיר, שנגרמו בעקבות התגברות הביקושים בשוק הדיר ועלויות המחירים שנגרמו כתוצאה מהמחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים כאמור.

העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיר במערכת הבנקאית, אשר חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות משקי הבית, יחד עם תרחיש של עליה באבטלה ובריבית, עלולה לפגוע באיכות תיק האשראי לדיר ולהגדיל את החשיפה לסיכונים אשראי במערכת הבנקאית. שנת 2021 המשיכה את מגמת הגידול בהיקף הביצוע בהלוואות לדיר בכלל המערכת ולמרות משבר הקורונה לא הסתמנה האטה בביקוש למשכנתאות. במקביל, עם התקדמות תוכנית מחיר למשתכן, הסתמנה בשנת 2021 ירידה קלה בשיעור הביצוע בפלח זה ביחס לשיעורים שנרשמו ברבעונים האחרונים בבנק ובמערכת. לפרטים בדבר הצעדים שנקטו על ידי הקבוצה, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 64).

היקף תיק ההלוואות לדיר של הקבוצה ליום 31 במרס 2021 הסתכם ב-44,577 מיליון ש"ח (31.12.2020 - 42,863 מיליון ש"ח).

לפרטים בדבר דחיית תשלומים בהלוואות דיר, על רקע משבר הקורונה, ראו לעיל "היערכות הבנק בעקבות משבר הקורונה - סיכון אשראי".

מאפייני סיכון מסויימים של תיק ההלוואות לדיור של הקבוצה

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרס 2021	
1.5	1.4	שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ-75% משווי הנכס
8.5	8.6	שיעור ההלוואות לדיור, שההחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסות הלווה
58.8	58.7	שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור ⁽¹⁾
הערה: (1) בחישוב היחס נכללו גם הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.		

סכום הלוואה ושיעורי מימון ממוצעים

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרס 2021	
861	855	סכום הלוואה ממוצעת (באלפי ש"ח)
55.0	55.4	שיעור מימון ממוצע לדיור (באחוזים)
24.4	25.9	שיעור מימון ממוצע לכל מטרה (באחוזים)

התפלגות יתרות האשראי לדיור לפי גודל האשראי ללווה

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרס 2021	
מסך האשראי לדיור	מסך האשראי לדיור	תקרת אשראי נטו ⁽¹⁾ (באלפי ש"ח)
76.5	75.7	עד 1,200
22.0	22.8	מעל 1,200 ועד 4,000
1.5	1.5	מעל 4,000
100.0	100.0	סך-הכל

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרס 2021	
143	143	מזה: הלוואות לדיור שניתנו בחו"ל הערות: (1) יתרת האשראי הינה לאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בסך של 255 מיליון ש"ח (31.12.2020: 259 מיליון ש"ח). (2) יתרת האשראי לציבור כוללת הלוואות לדיור בסך של 230 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטוחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בנות מצויים בהליכי בניה (31.12.2020: 212 מיליון ש"ח).

היקף החוב הבעייתי בהלוואות לדיור

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת אשראי בעייתי ⁽¹⁾	יתרת אשראי לציבור ⁽¹⁾	יתרת אשראי לדיור
במיליון שקלים חדשים	במיליון שקלים חדשים	במיליון שקלים חדשים	במיליון שקלים חדשים
0.8	70	44,577	31 במרס 2021
0.8	71	42,863	31 בדצמבר 2020

הערות:
(1) יתרת חוב רשומה.
(2) ליום 31 במרס 2021 יתרת ההפרשה כוללת הפרשה לפי עומק פיגור בסך של 69 מיליון ש"ח והפרשה מעבר לעומק הפיגור בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2020: 70 מיליון ש"ח ו-1 מיליון ש"ח, בהתאמה).
(3) לא כולל הפרשה קבוצתית בסך 184 מיליון ש"ח המהווה 0.42% מיתרת האשראי אשר בגינה לא בוצעה הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור (31.12.2020: 187), וכן 1 מיליון ש"ח בגין הפרשה קבוצתית אחרת.
(4) כולל סך של 5 מיליון ש"ח המוגדר כאשראי בעייתי, שאינו בפיגור (31.12.2020: 7 מיליון ש"ח).
(5) יתרת האשראי לציבור כוללת הלוואות לדיור בסך של 230 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטוחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בנות מצויים בהליכי בניה (31.12.2020: 212 מיליון ש"ח).

התפלגות ביצועי אשראי לדיור שניתן בפילוח לפי שיעורי מימון וכשיעור ממתן האשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				שיעור מימון ⁽¹⁾ (LTV)
	2020	2021	2020	2021	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
28.0	2,814	26.3	633	27.7	825
34.2	3,433	35.9	863	33.6	1,000
37.8	3,790	37.8	908	38.7	1,154
100.0	10,037	100.0	2,404	100.0	2,979

הערה:

(1) שיעור המימון (LTV) מחושב ביחס לנכס הנרכש ולא כולל בטוחות נוספים, באם ניתנו.

התפתחות יתרות האשראי לדיור לפי מגזרי הצמדה

אשראי לא צמוד		אשראי צמוד מדד		אשראי צמוד מט"ח	
ריבית קבועה	ריבית משתנה	ריבית קבועה	ריבית משתנה	ריבית קבועה	ריבית משתנה
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
13,065	17,816	4,784	8,497	115	44,322
12,386	17,111	4,698	8,246	118	42,604

הערות:

- (1) יתרת האשראי לציבור כוללת הלוואות לדיור בסך של 230 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטוחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרויקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה (31.12.2020: 212 מיליון ש"ח).
- (2) יתרת האשראי הינה לאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בסך של 255 מיליון ש"ח (31.12.2020: 259 מיליון ש"ח).

עיקר ההלוואות ניתנות לתקופה מקורית של עד 25 שנה. תקופת ההלוואה הממוצעת בבנק נמוכה במקצת מזו של המערכת. יתרת תיק האשראי לדיור לפי תקופה נוכחית לפירעון של מעל 20 שנה ליום 31 במרס 2021 עומדת על סך של 4,912 מיליון ש"ח ומהוות 11.1% מסך תיק האשראי לדיור (ליום 31 בדצמבר 2020 עמדה היתרה על סך של 4,662 מיליון ש"ח והוותה 10.9% מסך תיק האשראי לדיור).

הרכב ביצוע אשראי למטרת מגורים בפילוח לפי שיעור החזר מההכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				שיעור החזר מהכנסה ⁽¹⁾
	2020	2021	2020	2021	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
2,740	99.6	2,164	99.7	9,049	99.5
11	0.4	6	0.3	43	0.5
2,751	100.0	2,170	100.0	9,092	100.0

הערה:

(1) סכומי הביצוע אינם כוללים הלוואות במשכון דירת מגורים, הלוואות בולט והלוואות בלון.

בהתאם להוראות מוגבל יחס החזר לשיעור של 50%. הקצאת ההון הנדרשת בהלוואות ביחס החזר גבוה מ-40% עומדת על 100%, וזאת ללא קשר לשיעור המימון המבוקש. על רקע דרישות אלה, ביצוע הלוואות לדיור בשיעור גבוה מ-40% הינו זניח.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא סיכון אשראי לדיור)

כללי. הנתונים בסעיף זה הם נתוני הפעילות בארץ, ללא הלוואות לדיור, והם כוללים את הבנק ואת בנק מרכזי דיסקונט. בנפרד מובאים להלן נתונים מסויימים אודות האשראי לאנשים פרטיים בכלל, בהתאם לנתונים שהיו זמינים בכלל.

הגדרות. להלן ההגדרות ששימשו בעת הכנת דיווח זה:

גובה ההכנסה לחשבון - ממוצע הכנסות בעלות דפוס חוזר ממשכורת, קצבאות, העברות והפקדות, בנטרול סכומים חריגים. תקרת אשראי מאזני - בהתאם לדיווח לפיקוח לפי הוראת דיווח לפיקוח מס' 836 - יתרות עו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות. ללא מסגרות לא מנוצלות של עו"ש וכרטיסי אשראי.

"תיק נכסים פיננסיים" - תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון הלקוח: פקדונות כספיים (לרבות יתרת עו"ש), תיק ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפתחות היתרות

התפלגות בחתך הכנסות קבועות ללקוח ובחתך תיק נכסים פיננסיים מקושרים לחשבון

סיכון אשראי מאזני				
תיק נכסים פיננסיים				
הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך-הכל סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל
יתרה במיליוני שקלים חדשים				
31 במרס 2021				
גובה ההכנסה לחשבון				
1,382	102	1,484	496	1,980
4,282	985	5,267	3,274	8,541
3,721	1,688	5,409	3,386	8,795
2,723	2,708	5,431	4,215	9,646
12,108	5,483	17,591	11,371	28,962
31 בדצמבר 2020				
גובה ההכנסה לחשבון				
1,363	104	1,467	473	1,940
4,134	876	5,010	3,151	8,161
3,874	1,613	5,487	3,462	8,949
3,032	2,755	5,787	4,528	10,315
12,403	5,348	17,751	11,614	29,365

מאפיינים כמותיים נוספים

התפלגות בחתך תקופה נותרת ממוצעת לפרעון

ליום 31 במרס 2021	ליום 31 בדצמבר 2020
יתרת הלוואות	
במיליוני שקלים חדשים	
1,370	1,406
4,780	4,763
4,098	4,119
2,172	2,242
12,420	12,530

הערה:
(ז) הצגה מחדש - עקב טיוב נתונים.

יצוין כי בטבלה לעיל מוצגת ההתפלגות בהתייחס להלוואות בלבד, בעוד שבשאר הטבלאות מוצגת ההתפלגות בהתייחס לתקרת אשראי מאזני, הכוללת גם יתרות עו"ש וכרטיסי אשראי.

התפלגות בחתך גודל האשראי ללווה

ליום 31 במרס 2021	ליום 31 בדצמבר 2020
תקרת אשראי מאזני (באלפי ש"ח)	
במיליוני שקלים חדשים	
3,580	3,589
9,323	9,406
4,688	4,756
17,591	17,751

התפלגות בחתך חשיפה לשינויים בשיעור הריבית

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים		
5,184	5,302	אשראי בריבית קבועה
12,567	12,289	אשראי בריבית משתנה
17,751	17,591	סך הכל אשראי

התפלגות הבטחונות המבטיחים את האשראי

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2020	2021	
סך הביטחונות		
במיליוני שקלים חדשים		
1,400	1,409	סוג הביטחון
910	903	נכסים פיננסיים נזילים
		בטחונות אחרים
2,310	2,312	סך-הכל

התפתחות סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים

שיעור מסך אשראי לציבור מאזני			ליום 31		
ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		בדצמבר	ליום 31 במרס	
2020	2021	שינוי	2020	2021	
			במיליוני ש"ח		
2.2	1.8	(17.4)	387	320	סיכון אשראי בעייתי
0.7	0.8	10.7	124	137	מזה: סיכון אשראי פגום
0.2	0.2	(6.7)	30	28	חובות בפיגור מעל 90 יום
0.4	-		73	(0)	מחיקות חשבונאיות נטו
3.2	2.9	(9.6)	569	514	יתרת הפרשה להפסדי אשראי

סיכון אשראי לרכישת כלי רכב. יתרת האשראי לרכישת רכב ששועבד (בבנק ובבנק מרכנתיל דיסקונט) הסתכמה בסך של 1,114 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2021, לעומת 1,102 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

פרטים נוספים

רקע

מוצרי אשראי. פעילות האשראי בתחום זה מתבצעת ב-3 אפיקים עיקריים; מסגרות עו"ש, מסגרות כרטיסי אשראי והלוואות. ההלוואות מהוות את עיקר יתרות האשראי הצרכני וניתנות לרוב בסכומים הנמוכים מ-50 אלף ש"ח ולתקופות קצרות (לרוב עד 5 שנים). נתח פעילות ההלוואות מחוץ לכותלי הסניף, עולה בהדרגה מדי שנה ומהווה רוב מרכזי מסך פעילות האשראי הצרכני.

חיתום האשראי. במהלך השנים הבנק פיתח מודלים מתקדמים, האומדים את סיכון הלקוח מבקש האשראי. תהליכי חיתום האשראי הצרכני בבנק מלווים בשימוש נרחב בתוצרי המודלים ומתבצעים בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, תוך הקפדה על התאמת המוצר לצרכי הלקוח.

החיתום בסניפים מחולק ל-2 רבדים: האחד, חיתום על פי סמכות - מבוצע לפי שיקול דעת בעל סמכות, תוך שימוש באינדיקציות ותוצרים של מודלי דירוג סיכון הלקוח, כושר החזר ואינדיקציות נוספות הנדרשות בהתאם לסיכון הלקוח וגובה החבות. השני, חיתום אוטומטי - מבוצע לרוב בסכומים נמוכים יחסית בהתאם להמלצת המודל המשקללת את רמת סיכון הלקוח, כושר החזר וניסיון העבר של הבנק מול הלווה.

התפתחות הסיכון

החל מתחילת העשור הקודם, הכפיל האשראי למשקי בית את שיעורו בתיק האשראי של 5 הקבוצות הבנקאיות הגדולות. בתחילת שנת 2016, עמד שיעור האשראי למשקי בית על קרוב למחצית מתיק האשראי של המערכת הבנקאית בישראל. עיקר הגידול באשראי משקי הבית בישראל מקורו בהלוואות לדיור (כשני שלישים מהאשראי למשקי בית). במקביל, המשיך לגדול היקף האשראי למשקי הבית שמעמידים הגופים החוץ-בנקאיים, אם כי חלקן עדיין נמוך ביחס לאשראי הבנקאי.

משבר הקורונה, שפרץ ברבעון הראשון של שנת 2020, גרם לירידה בתוצר ולעליה משמעותית באבטלה. עיקר העליה באבטלה נבע כתוצאה ישירה ממדיניות הסגרים, אשר באה להפחית את רמת התחלואה. יש לציין כי גם בנטרול הקפיצה באבטלה במצב סגר, עדיין מדובר בהיקפים גבוהים משמעותית ביחס לעשור האחרון. עם זאת, חשוב להדגיש כי בהשוואה למגזר העסקי, משקי הבית נהנו מתמיכה משמעותית יותר יחסית של הממשלה ולתשלום, כמעט גורף, של דמי אבטלה לתקופת זמן ארוכה. תשלום זה מעמיד את סיכון האשראי למשקי בית במצב טוב יותר בהשוואה למגזר העסקי ובפרט בהשוואה לעסקים קטנים.

בבחינת סיכון האשראי בשנת 2021, קיימת חשיבות יתרה לשיעור החזרה לעבודה של המובטלים החדשים, עם התאוששות המשק וסיום תשלומי קצבת האבטלה.

פעולות מפחיתות סיכון

קביעת ספי חיתום. במסגרת קביעת התיאבון לסיכון, נקבעו ספי חיתום, המשקפים את רמת הסיכון המקסימלית בה ניתן להעמיד אשראי צרכני חדש. חריגה מכללים אלו מתאפשרת רק במקרים חריגים ובסכומים מוגבלים, תוך אסקלציה במדרג הסמכויות.

מודלים וכלים אנליטיים. תהליכי קביעת סיכון אשראי הצרכני בבנק מלווים במודלים סטטיסטיים המחשבים את אומדני סיכון האשראי (PD ו-LGD) החוזים את רמת סיכון הלקוח והעסקה השולית. המודלים מתבססים על משתנים, המתייחסים למאפייני הלקוח, כושר ההחזר, איתנותו הפיננסית ועברו הבנקאי. המודלים מעודכנים מעת לעת בהתאם לשינויים במשק, מצב הלווים וגורמים נוספים.

מידה אפקטיבית. כלל היחידות העסקיות בבנק נמדדות באופן שוטף על פי איכות תיק האשראי הצרכני שבאחריותן ועמידה בכללי החיתום. לכל בעלי התפקידים הקשורים לחיתום אשראי, מוגדרים מדדים שמטרתם שמירה על איכות התיק ופיזור אשראי רחב ככל הניתן.

שימוש במידע המתקבל ממאגר נתוני אשראי. חיתום האשראי מבוצע תוך שימוש במידע המתקבל ממאגר בכפוף לספי מהותיות כפי שהוגדרו ע"י הבנק ולמגבלות החוק.

עקרון ההוגנות

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים הוגדרו קריטריונים לייזום ושיווק אשראי לאוכלוסיית הלקוחות הפרטיים, מולם רשאי הבנק ליזום הצעות אשראי. הכללים מתבססים על רמת סיכון הלקוח וכן על כדאיות נטילת האשראי מבחינת הלקוח. הפניה ללקוחות מתבצעת לפי תסריטי שיחה הכוללים גילוי נאות לגבי תנאי האשראי, צרכי הלקוח ומאפייניו וכן אזכור הנכסים וההתחייבויות בחשבון הלקוח.

יצוין כי עקרון ההוגנות מול הלקוח הוגדר הן כחלק מהתיאבון לסיכון של קבוצת דיסקונט והן כחלק ממדיניות חיתום האשראי ללקוחות פרטיים. עקרון ההוגנות וההגינות כלפי חייבים מופעל הן בהיותם בטיפול באחריות הסניף המנהל והן לאחר העברתם לטיפול משפטי, באמצעות משרדי עורכי דין המועסקים על ידי הבנק. ההנחיה היא לנסות ולהגיע מול כל חייב שכשל להסדר המתאים ליכולותיו ולכושר ההחזר שלו. הבנק מיישם את דרישות חוק אשראי הוגן. לפרטים בדבר החוק, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 335).

ניטור ובקרה

הבנק מבצע באופן שוטף בקרה על איכות החיתום, עמידה בכללי מדיניות וכללי גילוי נאות. הבקרה מתבצעת באמצעות קציני הציות ביחידות העסקיות, בקרי אשראי והביקורת הפנימית.

כמו כן מתבצע ניטור שוטף אחר איכות תיק האשראי הצרכני בבנק.

עם פרוץ משבר הקורונה, הוגברו פעולות הניטור והבקרה אחר מצב התיק לרבות מעקב שוטף אחר הקפאת/דחיית תשלומי הלוואות. מרכזי הגביה הונחו להפחית ככל הניתן את פעילות הגביה מול החייבים, לרבות פתיחת הליכים כנגד חייבים חדשים, ולחדש אותה לאחר החזרה לשיגרה.

נתונים כמותיים בדבר אשראי לאנשים פרטיים בבאל

ברבעון הראשון של שנת 2021 נרשמה ירידה בשיעור של 2.6% ביתרת האשראי נושא הריבית שניתן לאנשים פרטיים וזאת בהמשך לירידה של 5.5% בשנת 2020. אשראי זה הסתכם ביום 31 במרס 2021 בסך של 5,024 מיליון ש"ח ומהווה 50.7% מסך האשראי לאנשים פרטיים באחריות כאל, ועיקרו אשראי בריבית משתנה בעסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, הלוואות, אשראי ייעודי לרכישת רכב ועסקאות אחרות. יתר האשראי לאנשים פרטיים, הסתכם בסך של 3,794 מיליון ש"ח לעומת 3,371 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020 (עליה של כ-12.5%), ומשקף יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות. הרוב המכריע של הפסדי האשראי נובע מאשראי נושא ריבית. הפסדי האשראי בגין אנשים פרטיים הסתכמו ברבעון הראשון בהכנסה בסך של 2 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה בסך של 85 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סיכון אשראי לענף בינוי ונדל"ן

ענפי הבינוי והנדל"ן הינם מרכזיים בתיק האשראי של הבנק, ומרבית האשראי לענפים אלו מנוהל באגף נדל"ן ותשתיות בחטיבה העסקית, אשר הינו בעל מיומנות גבוהה וניסיון רב בתחום. בתחום זה פועל הבנק בכפוף למגבלה הרגולטורית ובהתאם להקלות שקבע הפיקוח על הבנקים במסגרת הוראת שעה בכדי לאפשר התמודדות עם משבר הקורונה, לפיהן בנקים יוכלו להגדיל את האשראי לענף הבינוי והנדל"ן, כך ששיעור האשראי לענף זה לא יעלה על 26% מסך האשראי, ובניכוי חביות לתשתיות לאומיות יעלה משיעור של 20% ל-22%. כדי לאפשר לבנקים לחזור לשיעור של 20% עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים מיום 31 בדצמבר 2025 ובלבד ששיעור החבות לא יעלה על השיעור במועד תום תוקף ההוראה. הבנק עומד במגבלות האמורות וגם במגבלות הפנימיות המשמשות כספי התראה. כמו כן, מדיניות האשראי לענף מתמקדת במימון הפעילות בישראל תוך מתן עדיפות ללווים ותיקים ובעלי איתנות פיננסית גבוהה, אשר לבנק ניסיון חיובי בפעילות עימם. מימון ייזום פרויקטים למגורים ונכסים מניבים מבוצע בשיטת הליווי הסגור תחת דרישות סף. בכלל זה הון עצמי, רווחיות מינימאלית חזויה, עמידה בתרחישי קיצון (בין השאר תרחישי ירידת מחיר), כושר ספיגת ירידת מחירים, מכירות מוקדמות ועוד - לפירוט נרחב ראו להלן "פעילות בניה ונדל"ן" בפרק "פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם".

האשראי הכולל ושיעור האשראי הבעייתי בענף בינוי ונדל"ן

ענף	31 במרס 2021			31 בדצמבר 2020		
	מזה:		שיעור אשראי לציבור ⁽¹⁾⁽²⁾	מזה:		שיעור אשראי לציבור ⁽¹⁾⁽²⁾
	אשראי בעייתי ⁽²⁾	במיליוני ש"ח		אשראי בעייתי ⁽²⁾	במיליוני ש"ח	
נדל"ן מניב	12,023	311	2.6	12,262	342	2.8
בינוי קבלנות בניין כללית	2,325	113	4.9	2,538	170	6.7
ליווי פרויקטים למגורים	25,619	77	0.3	24,427	201	0.8
רכישת קרקעות לבניה	8,685	29	0.3	7,418	84	1.1
קבלנות משנה	2,387	75	3.2	2,388	53	2.2
עבודות הנדסה אזרחית	3,222	93	2.9	3,228	150	4.7
אחר	4,538	278	6.1	4,531	140	3.1
סך-הכל⁽²⁾	58,799	977	1.7	56,792	1,140	2.0

הערות:

- (1) אשראי לציבור מאזני וחוז מאזני, למעט מכשירים נגזרים.
- (2) הנתונים בטבלה זו רחבים יותר מנתוני הדיווח לפי ענפי משק, בהלימה לדיווחים הפנימיים בבנק, והם כוללים פעילויות נוספות עם מתאם גבוה לפעילויות בענף הבינוי והנדל"ן. הנתונים בטבלה כוללים פעילות בישראל בלבד.

קעולה מהטבלה, עיקר הגידול הינו בתחום של ליווי פרויקטים למגורים ורכישת קרקעות לבניה. לפרטים בדבר רכישת פוליסה לביטוח סיכוני אשראי בערבויות חוק מכר וערבויות ביצוע ובדבר רכישת ביטוח סיכוני אשראי בתחום הנדל"ן, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 307).

סיכוני אשראי בגין מימון ממונף (Leveraged Finance)

הגדרת מימון ממונף. מימון ממונף מוגדר כאשראי למימון עסקאות הוניות בתאגידים הניתן בשיעור מימון גבוה ואשראי הניתן ללווים המאופיינים ברמת מינוף פיננסי העולה באופן משמעותי על הנורמות המקובלות בענף הפעילות. לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 327, נקבעה ההגדרה להלוואות ממונפות הכוללת, בין היתר, עסקאות רכישת תאגיד אחר, פעילות רכישת עצמית של מניות וחלוקת הון.

סיכוני אשראי בגין מימון ממונף. מדיניות האשראי של הבנק קובעת הנחיות מחמירות לחיתום ומגבלות על היקף החשיפה למימון ממונף. בנוסף, התפתחות המימון הממונף והעמידה במגבלות שנקבעו מדווחים להנהלת הבנק ולדירקטוריון אחת לרבעון, לצורך מעקב אחר הסיכונים הגלומים במימון זה.

בהוראות ניהול בנקאי תקין נקבעו מגבלות ביחס למימון עסקאות הוניות, אשר הבנק עומד בהן. להלן יובאו נתונים אודות סיכוני האשראי בגין מימון ממונף ליום 31 במרס 2021. הגילוי מתמקד בחשיפות בגין עסקאות ממונפות שכל אחת מהן עולה על הרף שנקבע במדיניות הבנק ובכפוף להוראות ניהול בנקאי תקין.

חשיפות הבנק בגין מימון ממונף לפי ענפי משק של התאגיד הנרכש

31 בדצמבר 2020			31 במרס 2021		
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סך החשיפה	סך	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	סך החשיפה	סך
במיליוני שקלים חדשים			במיליוני שקלים חדשים		
-	148	148	-	128	128
-	162	161	-	-	-
-	310	309	-	128	128

החשיפה בגין מימון ממונף ליום 31 במרס 2021 הסתכמה ב-128 מיליון ש"ח לעומת 309 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, ירידה בשיעור של 58.6%. הירידה האמורה נבעה, בעיקר, משינויים ביחסים פיננסיים שגרמו לציאת אשראי קיים מהגדרת מימון ממונף. יתרת החשיפה המוצגת בטבלה לעיל הינה לאחר מחיקות חשבונאיות בהתאם להוראות חובות פגומים. ליום 31 במרס 2021 לא קיימת חשיפה חוץ מאזנית בגין עסקאות מימון ממונף. לפרטים נוספים, ראו "סיכון אשראי" במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" העומד לעיון באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך, באתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב ובאתר הבנק.

גילוי נוסף על סיכון אשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לוויים

ליום 31 במרס 2021 אין קבוצת לוויים שהחבות שלה עולה על 15% מההון כהגדרתו בהוראה.

סיכוני שוק

סיכוני השוק מוצגים בסקירה זו על בסיס קבוצתי הכולל את הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט, אי די בי ניו יורק, כאל והקופה לפיצויים של עובדי הבנק (להלן בסעיף זה: "הקבוצה"). חברות הקבוצה האחרות אינן בעלות סיכון שוק מהותי. לפרטים בדבר סיכוני שוק, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 71-78).

מידע כמותי על סיכון הריבית – ניתוח רגישות

שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים

31 בדצמבר 2020			31 במרס 2020			31 במרס 2021		
מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע
סך-הכל	חוץ ⁽²⁾	ישראלי	סך-הכל	חוץ ⁽²⁾	ישראלי	סך-הכל	חוץ ⁽²⁾	ישראלי
במיליוני שקלים חדשים								
15,126	5,442	9,684	15,636	4,723	10,913	16,164	5,329	10,835
14,299	5,590	8,709	17,254	6,191	11,063	14,692	4,447	10,245

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ (3)
 (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
 (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 (3) לא כולל התחייבויות בגין חכירות.

השפעת תרחישים של שינויים בשערי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם

31 בדצמבר 2020			31 במרס 2020			31 במרס 2021		
מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע	מטבע
סך-הכל ⁽⁵⁾	חוץ ⁽⁴⁾	ישראלי	סך-הכל ⁽⁵⁾	חוץ ⁽⁴⁾	ישראלי	סך-הכל ⁽⁵⁾	חוץ ⁽⁴⁾	ישראלי
במיליוני שקלים חדשים								
שינויים מקבילים								
247	354	(107)	407	484	(77)	(203)	73	(276)
220	347	(127)	433	510	(77)	(249)	71	(320)
(162)	(391)	229	(353)	(515)	162	(137)	(414)	277
(136)	(384)	248	(385)	(546)	161	(86)	(409)	323
שינויים לא מקבילים								
(349)	38	(387)	(32)	295	(327)	(506)	(27)	(479)
366	(7)	373	87	(201)	288	402	1	401
410	128	282	471	256	215	306	25	281
(516)	(224)	(292)	(424)	(173)	(251)	(502)	(208)	(294)

הערות:
 (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
 (2) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.
 (3) השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.
 (4) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 (5) לאחר השפעות מקזזות.

מטבע חוץ - הגידול בחשיפת הריבית בתרחיש של עליית ריבית נבע מהגדלת תיק האשראי ותיק האג"ח וכן מהארכת מח"מ תיק איגרות החוב כתוצאה מעליה בעקום הריבית בארה"ב. שינוי זה לא בא לידי ביטוי בתרחיש של ירידת ריבית כיוון שקיימת ריבית בתרחיש של ירידת ריבית. בתרחיש זה, ככל שריביות הבסיס (הריביות בשוק איגרות החוב הממשלתיות) קרובות יותר לריבית השפעת ירידת הריבית בתרחיש קטנה יותר. מאחר וריביות הבסיס בארה"ב עלו ברבעון הראשון, הן התרחקו מאותה ריבית ולכן ההשפעה של ירידת ריבית היתה גבוהה יותר ובכך קיזזה את הגידול שהוצג בעליית ריבית.

יצוין כי חוסר הסימטריה בין תוצאות תרחיש עליית ריבית לתרחיש ירידת ריבית נובע בעיקר מכך שבחלק מהפיקדונות בניו יורק קיימת "ריצפת ריבית" - שיעור ריבית מינימאלי המשולם בפיקדונות מסוימים ללא קשר לריבית השוק. ההנחה הינה כי בתרחיש של ירידת ריבית הריבית על פיקדונות אלה אינה יורדת ואינה מקטינה את הוצאות הריבית ובכך מקטינה את ההשפעה של ירידת ריבית בצד הנכסים.

מטבע ישראלי - במהלך הרבעון הראשון חל גידול בפיקדונות הקמעונאיים והסיטונאיים בבנק אשר נבע, להערכת הבנק, מהגידול בפעילות במשק.

השפעת תרחישים של שינויים בשערי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

31 בדצמבר 2020			31 במרס 2020			31 במרס 2021		
הכנסות מימון			הכנסות מימון			הכנסות מימון		
סך-הכל	הכנסות מריבית	שאינן מריבית	סך-הכל	הכנסות מריבית	שאינן מריבית	סך-הכל	הכנסות מריבית	שאינן מריבית
במיליוני שקלים חדשים								
1,048	48	1,000	897	84	813	1,110	53	1,057
1,044	55	989	888	82	806	1,104	59	1,045
(1,225)	(51)	(1,174)	(1,080)	(93)	(987)	(1,306)	(55)	(1,251)
(1,222)	(58)	(1,164)	(1,071)	(89)	(982)	(1,300)	(61)	(1,239)
שינויים מקבילים								
עליה במקביל של 1%								
מזה: תיק בנקאי								
ירידה במקביל של 1%								
מזה: תיק בנקאי								

רגישות ההכנסה מחושבת על בסיס הנחות שונות לגבי השפעת השינוי בריבית על תשואת הנכסים ועלות הפיקדונות (Beta) ויישום רצפות ריבית לתמחור.

העליה ברגישות ההכנסות לשינויים בריבית ברבעון הראשון של שנת 2021 נובעת מגידול בהיקף פיקדונות העו"ש, אשר שימשו לגידול באשראי, לרכישת ניירות ערך ולהגדלת יתירות הנדל"ת, ומכך שרצפות הריבית הפכו לאפקטיביות כך שבתרחיש עליית ריבית הגידול בהוצאות היה חלקי. לפרטים נוספים, כמותיים ואיכותיים, על סיכוני הריבית, ראו במסמך "גילויי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנא של רשות ניירות ערך ובאתר מאיה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים המאזניים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שהם אינם נסחרים בשוק פעיל. לפיכך, בהתאם להוראה, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, ובפרט חישוב ערך נוכחי של תזרימי המזומנים המהווים בריבית נכיון בשיעור התואם את רמת הסיכון הגלומה במכשיר.

קביעת שיעור ריבית הנכיון הינה סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, אומדן השווי ההוגן שיובא להלן אינו מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים נעשתה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה מתחשבת בתנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול יהיו שונים באופן מהותי. הדברים אמורים בעיקר לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

עוד יצוין כי יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין הערכים המוצגים כשווי הוגן לא ימומש כיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בפרק זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי.

יתר על כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ביישום הוראות הדיווח לגבי השווי ההוגן, יש להזהר בבחינת נתוני השווי ההוגן כשלעצמם, ובעריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

מכשירים פיננסיים מורכבים הינם מכשירי חוב, אשר משובצים בהם רכיבים נגזרים שלא הופרדו מהם. במידע על שווי הוגן, לא נדרש הבנק לסווג מכשירים פיננסיים כמכשירים פיננסיים מורכבים, כיון שבהתאם להנחיות בנק ישראל, החשיפה לריבית של מכשירים אלה כללה את הפריסה של עסקאות אלה על פי מועדי הפרעון, תוך הפרדת מרכיב האופציה ממכשירים אלה. להלן פירוט המכשירים הפיננסיים המורכבים, אשר בגילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי ריבית טופלה האופציה שהופרדה והמכשיר המארח כמכשירים העומדים בפני עצמם (ההשפעה על הדוחות אינה מהותית): פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה לקבלת ריבית משתנה, תוכניות חסכון צמודות למדד וצמודות למטבע חוץ עם אופציה לשינוי בסיס הצמדה ואופציה להבטחת קרן הפקדה שקלית, פקדונות והלוואות צמודים למדד וצמודים למטבע חוץ עם אופציה להבטחת קרן שקלית. לפרטים נוספים בדבר השיטות וההנחות העיקריות ששימשו באומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראו ביאור 34 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (עמ' 249-256).

להלן יובאו עידכונים מסויימים ליום 31 במרס 2021:

- השווי ההוגן של חובות פגומים - העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הפגומים ב-0.5 מיליון ש"ח. העלאת שיעור ריבית ההיוון ב-0.1 נקודת האחוז היתה מקטינה את השווי ההוגן של החובות הפגומים ב-2 מיליון ש"ח (לעומת 0 מיליון ש"ח ו-1 מיליון ש"ח, בהתאמה, ליום 31 בדצמבר 2020);
- תזרימי המזומנים בגין משכנתאות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרימי המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החזויים, הקטין את השווי ההוגן של המשכנתאות, בעיקר במגזר הצמוד למדד, ב-205 מיליון ש"ח (לעומת 131 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020);

- מח"מ הנכסים במגזר הצמוד למדד, על פי התזרים המקורי, שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים, הגיע ליום 31 במרס 2021 ל-4.10 שנים, לעומת 3.51 שנים לאחר התחשבות בתחזית לפירעונות מוקדמים (לעומת 4.15 שנים ו-3.54 שנים, בהתאמה, ליום 31 בדצמבר 2020);
 - תזרימי המזומנים בגין פקדונות הוערכו על פי תחזית לפירעון מוקדם המבוססת על מודל סטטיסטי. הוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים, הקטין את השווי ההוגן של הפקדונות, ב-41 מיליון ש"ח (לעומת 18 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020);
 - מח"מ ההתחייבויות במגזר הצמוד למדד, על פי התזרים המקורי, שאינו מביא בחשבון פרעונות מוקדמים, הגיע ליום 31 במרס 2021 ל-2.74 שנים, לעומת 2.60 שנים לאחר התחשבות בתחזית לפירעונות מוקדמים (לעומת 2.73 שנים ו-2.57 שנים, בהתאמה, ליום 31 בדצמבר 2020).
- לפרטים בדבר השפעת שינויים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של החובות הבעייתיים, ראו ביאור 34 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (עמ' 249).
- השינויים בשווי הוגן, נטו, במגזרי ההצמדה השונים, נובעים מניהול אקטיבי של ההון הפעיל והחלטה להסיט אותו בהתאם לתשואות הצפויות במגזרי ההצמדה השונים.
- בעשר השנים האחרונות לא ארע שינוי שבועי מצטבר, אשר לו היה מתרחש בתקופת הדיווח היה פוגע בהנחת העסק החי ששימשה בבסיס עריכת הדוחות הכספיים.

ניתוח רגישות על פי הנתונים המשמשים לניהול חשיפת הריבית (להלן: "החשיפה הכלכלית")

הנתונים שהוצגו לעיל, חושבו על בסיס השווי ההוגן, כנדרש על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובהתאמה לחישוב הלוח "חשיפה לשינויים בשיעור הריבית", המוצג במסגרת המסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים".

הניהול השוטף של חשיפת הריבית נערך על כלל פעילות הקבוצה ומובאים בו בחשבון נתונים נוספים המייצגים את הגישה הכלכלית לניהול חשיפת השווי הכלכלי של הון הבנק לשינויים בריבית.

ההבדלים העיקריים בין חישוב החשיפה לפי שווי הוגן חשבונאי לבין החשיפה הכלכלית המנוהלת הם אלה:

(א) בחישוב השווי ההוגן החשבונאי נעשה שימוש בעקומים אשר מביאים בחשבון את מרווחי האשראי. בחישוב החשיפה הכלכלית, נעשה שימוש בעקומים המייצגים את מחירי העברה;

(ב) סעיפי התחייבויות לזכויות עובדים נכללים במדידה הכלכלית במגזר הצמוד למדד ואילו במדידה החשבונאית הם מוצגים במגזר הלא צמוד;

(ג) החשיפה הכלכלית לוקחת בחשבון תזרימים עתידיים צפויים, כגון הפקדות בתוכניות חיסכון לעומת החישוב על פי שווי הוגן, שאינו לוקח בחשבון הפקדות עתידיות אלה;

(ד) חוב פגום לא צובר משויך בחשיפה הכלכלית למגזר הלא צמוד, כיוון שאינו נושא ריבית, בעוד שבשווי ההוגן הוא מוצג במגזר המקור שלו;

(ה) תוכניות ברירה מוצגות בשווי הוגן במגזר ההצמדה הראשי בעוד שבחשיפה הכלכלית כל רכיב מוצג במגזר ההצמדה המתאים לו.

השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי של הקבוצה

השינוי בשיעורי הריבית	לא צמוד	צמוד מדד	דולר	מט"ח אחר	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
לרבעון הראשון שהסתיים ביום 31 במרץ 2021					
עליה של BP100 בשיעורי הריבית	(345)	(152)	9	11	(476)
ירידה של BP100 בשיעורי הריבית	273	39	(381)	(19)	(88)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
עליה של BP100 בשיעורי הריבית	(219)	(164)	294	-4	(85)
ירידה של BP100 בשיעורי הריבית	280	146	(353)	(14)	59

השינויים בין השפעת השינויים בריבית בלוח זה לבין השינויים המוצגים בלוח "השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם" המובא לעיל נובעים בעיקר משימוש בעקומי היוון שונים בשתי המדידות, כמפורט לעיל. השפעה זו באה לידי ביטוי בעיקר במגזר הלא צמוד, מאחר ובמגזר זה קיים פער משמעותי בתוצאות כאשר עושים שימוש במחיר האשראי לבין שימוש במחיר המעבר, מאחר ורוב החשיפה לריבית נובעת מתיק האשראי. במגזר הדולרי (כולל מט"ח) לא קיים פער מהותי בין שני הלוחות, מאחר ועיקר החשיפה לריבית במגזר זה נובעת מצד הפיקדונות, אשר אינו מושפע מהפער בין מחיר המעבר למחיר האשראי.

בנוסף לתרחיש של תזוזה מקבילה בעקומי הריבית, נבחנת גם החשיפה לשינויים לא מקביליים בעקומי הריבית השונים.

החלפת עוגני הריבית בחו"ל והשלכותיה

כלי. ביום 20 במרס 2019 העביר הפיקוח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים טיוטת מכתב, שבו התבקשו להיערך להשפעת ההפסקה הצפויה של פרסום עוגני הריבית הקיימים בעולם והחלפתם בעוגנים אחרים. ביום 13 בפברואר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב שעניינו גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור, על רקע הנחיות גילוי שפרסמה ה-SEC בנושא.

הפסקת השימוש בריביות הליבור. בהתאם לפרסום של הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA) מחודש יולי 2017, הוחלט להפסיק את השימוש בריביות הליבור באופן הדרגתי באופן הדרגתי עד סוף שנת 2021. בהמשך להחלטה זו, הוקמו צוותי עבודה שונים ברחבי העולם לצורך קביעת מדדי ריבית חלופיים לריביות הליבור. בחודש מאי 2020 הבנק עדכן את הלקוחות הרלבנטיים אודות השינוי הצפוי ואודות היערכות הבנק בעניין זה.

ביום 30 בנובמבר 2020 הודיעה חברת ICE Benchmark Administration, אדמיניסטרטור ריביות הליבור הדולריות, על כוונתה לדחות את הפסקת פרסום ריביות הליבור במטבע דולר, ביחס לטנורים המהותיים ביותר (חודש ושלושה חודשים), לחודש יוני 2023.

כמו כן, ביום 23 באוקטובר 2020 פרסם האיגוד הבינלאומי לעסקאות החלף ועסקאות בנגזרים (ISDA) את פרוטוקול ה-ISDA 2020 Ibor Fallbacks, הכולל מנגנוני החלפה של ריביות הליבור. הבנק אימץ פרוטוקול זה ביום 1 בפברואר 2021.

סיכונים עיקריים והיערכות הבנק אליהם. הפסקת השימוש בריביות הליבור והמעבר למדדי ריבית חלופיים יוצרים סיכונים שונים - תפעוליים, מערכות מידע, יחסי בנק לקוח, פיננסיים ומשפטיים על פעילות הבנק מול לקוחותיו. הבנק נערך לזיהוי הסיכונים, בין היתר באמצעות מיפוי של כל הטפסים, החוזים והחשיפות הרלוונטיות.

הבנק נמצא בתהליך בחינת ההשפעה הצפויה של הפסקת פרסום ריביות הליבור, לרבות בחינה של חלופות אפשריות ביחס לכל אחד מהמטבעות הרלוונטיים, השלכות פיננסיות שעשויות להיגרם מהמעבר לשימוש בחלופות הנ"ל והיערכות הנדרשת הן בפן העסקי, הן בפן ניהול הסיכונים של החשיפות החדשות והן בפן המשפטי.

הבנק ממשיך בהיערכות לניהול והפחתת הסיכונים שזוהו. בין היתר, בוצע עדכון בחוברת "תנאים כלליים לפתיחת חשבונות בבנק וניהולם" באופן שיאפשר בעתיד הגדרת בסיס הריבית החלופי שייקבע. עדכון נוסח ההגדרה מבוצע, בימים אלה, ביתר המסמכים הרלבנטיים הנחתמים על ידי הלקוחות. כמו כן, נשלחה הודעה בכתב ללקוחות הבנק בדבר השינוי הצפוי וההיערכות בעניין.

כחלק מהיערכות, הבנק הקים וועדת היגוי וצוות ייעודי שמטרתו, בין היתר, לפתח תהליכי עבודה לצורך זיהוי הסיכונים, לבחון את ההשפעות של כל סיכון, להציע חלופות לאופן הפחתת הסיכונים, לנטר את הסיכונים והשפעותיהם. כוונת הבנק להעביר הדרכות לעובדים הרלוונטיים. עדכונים שוטפים נמסרים להנהלה ולדירקטוריון.

חשיפות מהותיות. לבנק קיימים חוזים שונים הנמשכים מעבר לשנת 2021 המתייחסים לליבור.

החשיפה של דיסקונט לריבית הליבור בגין חשיפות שיימשכו לאחר 30 ביוני 2023 – במטבע דולר

ליום 31 במרס 2021		ליום 31 בדצמבר 2020	
מספר עסקאות	ערך בספרים במיליוני ש"ח	מספר עסקאות	ערך בספרים במיליוני ש"ח
1,455	8,019	1,457	8,149
33	714	35	1,135
1,488	9,733	1,492	9,284
1,155	46,693	1,082	41,441
נגזרים (נפח עסקאות)			

החשיפה של דיסקונט לריבית הליבור בגין חשיפות שיימשכו מעבר לשנת 2021 – במטבעות אחרים

ליום 31 במרס 2021		ליום 31 בדצמבר 2020	
מספר עסקאות	ערך בספרים במיליוני ש"ח	מספר עסקאות	ערך בספרים במיליוני ש"ח
193	269	210	378
193	269	210	378
193	269	210	378
301	16,554	206	7,518
נגזרים (נפח עסקאות)			

הטבלאות כוללות את נתוני בנק דיסקונט, בנק מרכנתיל דיסקונט ואי די בי ניו יורק.

כאמור, פרסום ריביות הליבור הדולריות יימשך עד חודש יוני 2023, ואילו פרסום הריביות במטבעות אחרים ייפסק עד סוף שנת 2021. כעולה מהנתונים שהובאו לעיל, עיקר החשיפה נובע מריביות הליבור הדולריות.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 75-76).

סיכון אינפלציה ושערי חליפין

החשיפה לסיכון בסיס נמדדת במגזר הצמוד למדד המחירים ובמגזר מטבע חוץ (לרבות בשקלים צמודים למטבע חוץ). לפרטים בדבר נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, ראו ביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין. רגישות ההון לשינויים בשערי חליפין מוצגת בטבלה שלהלן, המפרטת את ההשפעה של שינויים בשערי החליפין במטבעות העיקריים על ההון ליום 31 במרס 2021.

השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה. חשיפה במגזר הצמוד למדד נוצרת בגלל עודף שימושים ביחס למקורות במגזר זה. על מנת לגדר את החשיפה במגזר הצמוד למדד, הבנק עושה שימוש בחוזים על מדד המחירים לצרכן. ככלל, מדיניות הבנק היא לא ליצור חשיפה לשערי מטבעות חוץ בפעילות השוטפת. החיסוי על הפוזיציה המבנית במט"ח, הנובעת מההשקעה ב-אי די בי ניו יורק, בוטל לפני מספר שנים, על מנת לצמצם את רגישות יחס ההון לשינויים בשערי חליפין (ראו לעיל "חשיפה בגין ההשקעה בדיסקונט בנקורפ. אינק" בסעיף "הון והלימות ההון").

רגישות הון הבנק לשינויים בשערי חליפין

ליום 31 במרץ 2021				
במיליוני שקלים חדשים				
מגזר	10%	5%	-5%	-10%
דולר	413	206	(197)	(387)
יורו	(12)	(10)	24	53
מט"ח אחר	-27	12	(8)	(13)

השפעה זו חושבה על פי השינוי הצפוי בשווי ההון של הקבוצה במטבעות השונים, בהינתן התרחיש שנקבע על ידי המפקח על הבנקים.

רגישות ההון לשינויים במדד. רגישות ההון לשינויים במדד מוצגת בטבלה שלהלן, המפרטת את ההשפעה של שינוי ב-3% על ההון ליום 31 במרס 2021.

רגישות ההון לשינויים במדד

ליום 31 במרץ 2021		
במיליוני שקלים חדשים		
תרחיש	עלייה 3%	ירידה 3%
	99	(108)

השפעה זו חושבה כפער בין השווי ההון נטו לפי מדד ידוע, כולל החוץ מאזני, לשווי הון נטו לאחר העלאה/הורדת המדד ב-3%.

לפרטים, כמותיים ואיכותיים, על סיכון מחיר מניות, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 77) ובמסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

סיכונים נזילות ומימון

סיכון מילות הינו הסיכון ליציבות הקבוצה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי הנזילות שלה וקושי לעמוד בהתחייבויותיה, בשל התפתחות בלתי צפויה, שכתוצאה ממנה תאלץ הקבוצה לגייס מקורות ו/או לממש נכסים באופן שיגרם לה הפסד מהותי. הבנק קבע מגבלות חשיפה מקסימלית לסיכון מילות. בנוסף, נבחן ומנוהל באופן שוטף יחס הכיסוי הרגולטורי, כנדרש על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221.

ברבעון הראשון של שנת 2020, לא נרשמו חריגות מהמגבלות האמורות.

לפרטים נוספים בדבר ניהול סיכונים מילות ומימון, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 78-80).

יחס כיסוי הנזילות

יחס כיסוי הנזילות של קבוצת דיסקונט ברבעון הראשון של שנת 2021, על בסיס ממוצע 76 תצפיות, עמד ביום 31 במרס 2021 על 146.61%, בהשוואה ל-147.51% ביום 31 בדצמבר 2020, מעבר לדרישות המינימום בהוראות. לפרטים נוספים, ראו ביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים.

מצב הנזילות וגיוס מקורות בבנק

עבירות נזילות בקבוצה. העברת נזילות בין חברות הקבוצה לבנק מתבצעת על בסיס מנגנון מחירי כסף שנקבע בבנק. כאמור, חברות הבת אינן רשאיות להסתמך על העברת נזילות מבלי שהוגדרה מסגרת נזילות שנקבעה בחשבון במודל הנזילות בצד הנגדי. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, הבנק שמר על נכסים נזילים בהיקף גדול מסך ההתחייבויות הנזילות ומודל הנזילות הפנימי של הבנק הראה עודפי נזילות ניכרים. מניתוח השינויים בפקדונות הציבור לפי בסיסי הצמדה במהלך התקופה עולה כי עיקר הגידול נובע מעליה בהיקף הפקדונות השקליים הלא צמודים וצמודי המדד. במהלך הרבעון הראשון חל גידול בפקדונות הקמעונאיים והסיטונאיים בבנק אשר נבע, להערכת הבנק, מהגידול בפעילות במשק.

פקדונות הציבור

שינוי לעומת 31.12.2020	שינוי לעומת 31.3.2020	31.12.2020	31.3.2020	31.3.2021	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
4.7	5,893	11.6	13,620	125,367	117,640
4.8	231	(8.0)	(433)	4,769	5,433
11.6	3,858	9.0	3,066	33,397	34,189
6.1	9,982	10.3	16,253	163,533	157,262
7.6	786	16.5	1,584	10,388	9,590
					11,174

פקדונות מבנקים

שינוי לעומת 31.12.2020	שינוי לעומת 31.3.2020	31.12.2020	31.3.2020	31.3.2021	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
21.1	1,044	231.1	4,189	4,958	1,813
(3.3)	(1)	(17.1)	(6)	30	35
(44.2)	(376)	(26.2)	(168)	850	642
11.4	667	161.2	4,015	5,838	2,490
					6,505

לפרטים נוספים אודות סיכונים הנזילות ודרכי ניהולם, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון כאמור, וכן ביאור 15 שעניינו נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה. לפרטים נוספים אודות סיכון המימון, ראו במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון באתר הבנק, באתר מג"א של רשות ניירות ערך ובאתר מא"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ.

סיכונים תפעוליים

לפרטים אודות הסיכונים התפעוליים ואופן ניהולם ובכלל זה בנושא המשכיות עסקית, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 80-81) ומסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר עומד לעיון כאמור.

סיכונים סביבתיים

לפרטים בדבר מכתב המפקח על הבנקים לתאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בנושא ניהול סיכונים סביבתיים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 82-83). ביום 3 בפברואר 2021 הועבר לבנקים שאלון בנושא סיכונים סביבתיים שהמענה עליו יהווה בסיס לשיחות המשך עם מנהלי הסיכונים בתאגידים הבנקאיים. הבנק העביר מענה לפיקוח ותוצאות השאלון יהוו בסיס לשיח עם הפיקוח, לקראת הסדרה עתידית שתיתכן בנושא.

סיכוני ציות

איסור הלבנת הון ומימון טרור

פעילות קבוצת דיסקונט מול בנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית. בשנת 2018 התקבלו בבנק כתב חסינות וכתב שיפוי חתומים בידי המדינה. תוקפם של כתבי השיפוי והחסינות הוארך בהמשך עד ליום 31 במאי 2021. בחודש ינואר 2021 החלו מגעים בין נציגי האוצר לבנק במטרה לבחון את המשך מתן השירותים, תוך הארכה נוספת של כתב החסינות וכתב השיפוי. ביום 23 במאי 2021 נמסר לבנק כי הקבינט המדיני-בטחוני אישר טלפונית את הארכת כתב השיפוי וכתב החסינות עד ליום 15 ביולי 2021.

לפרטים נוספים אודות סיכוני ציות ובכלל זה פעילות קבוצת דיסקונט מול בנקים הפועלים ברשות הפלשתינאית, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 83-84).

סיכונים אחרים

לפרטים נוספים בדבר סיכונים אחרים, ראו בדוח שנתי 2020 (ובכלל זה: סיכונים חוצי גבולות - עמ' 81; סיכוני טכנולוגיות המידע - עמ' 82; סיכון אסטרטגי - עמ' 82; סיכון מוניטין - עמ' 82; סיכונים אבטחת מידע והגנת סייבר - עמ' 82; סיכונים משפטיים - עמ' 83; סיכון התנהגותי (Conduct Risk) - עמ' 84; לפרטים בדבר טבלת גורמי סיכון, ראו בדוח שנתי 2020, עמ' 84-86).

פרק ד' – מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים (שהעיקריים בהם פורטו בביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, עמ' 111-124) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. רמת ההסדרה של הדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים הינה מהגבוהות בתחומי הדיווח הכספי בישראל. הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו הינן מקיפות, מפורטות, ומגיעות לעיתים עד כדי הכתבת הנוסחים שתאגיד בנקאי מחויב לנקוט בהם. עם זאת, ישנם תחומים בהם יישום המדיניות החשבונאית כרוך במידה גבוהה של הערכה ואומדן, אשר נערכים על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי במהלך עריכת הדוחות הכספיים. יישומם של כללי החשבונאות המקובלים והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו על ידי הנהלת הבנק, כרוך איפוא לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות לרבות התחייבויות תלויות, ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מהאומדנים ומההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושקול דעתה המקצועי. סקירה תמציתית של הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים "קריטיים" הובאה בדוח שנתי 2020 (עמ' 87-91).

הפרשה להפסדי אשראי – הפרשות על בסיס קבוצתי

כפי שצוין בדוח שנתי 2020 (עמ' 87), תהליך הערכת ההפסד הגלום בתיק האשראי, מתבסס על אומדנים משמעותיים הכרוכים באי וודאות ועל הערכות סובייקטיביות. לפיכך, לשינוי באומדנים או בהערכות עשויה להיות השפעה משמעותית על ההפרשה להפסדי אשראי המוצגת בדוחות הכספיים של הבנק.

משבר הקורונה יצר מצב קיצוני של אי וודאות: עוצמת המשבר ומשך הזמן בו הוא צפוי להשפיע; החשש מגלים נוספים של התפרצות המגיפה והשלכותיהם, לרבות שינויים במתכונת ובהיקף צעדי המנע; שינויים ארוכי טווח בשוק העבודה, בדפוסי הצריכה ובהיקפה; שינויים בהיקף תמיכת הממשלה (כגון: חל"ת, סיוע למשקי הבית ולמגזר העסקי); שינויים במדיניות הפיסקלית וכיוצ"ב. בשלהי הרבעון הראשון של שנת 2021 ולאחריו פחתה רמת אי הוודאות נוכח החיסון רחב ההיקף של האוכלוסיה בישראל, הירידה הדרסטית בשיעורי התחלואה והסרת מרבית המגבלות שהוטלו על הפעילות במשק.

לאור אי הוודאות כאמור, תהליך ההערכה הפך מאז פרוץ משבר הקורונה למורכב ומאתגר. זאת, בין היתר, נוכח העדר מודלים תקפים ונתוני עבר בני סמך, כמו אלה המשמשים בתהליך ההערכה בימים של שגרה. הדברים נכונים במיוחד בהתייחס להפרשה הקבוצתית, נוכח הצורך להעריך את הפסדי האשראי הגלומים בגין לווים שנפגעו מהמשבר אולם טרם זוהו - בדרך של עדכון מקדם ההתאמה, באופן שישקף את הערכת הפגיעה, בתנאים חריגים של אי וודאות.

במסגרת ההערכה הוחמרו בשנת 2020 הפרמטרים המשמשים בחישוב, בהתאם להערכות מעודכנות של נתונים מקור-כלכליים ולמקדמי החמרה המבוססים על הערכת הסיכון של ענפי המשק השונים. כמו כן, ברבעון הראשון וברבעון השני של שנת 2020 בוצעה בחינה של ההשפעה האפשרית על פלחי הלקוחות העסקיים ובחינה של השפעת דחיות אפשריות של פרעון אשראי על לווים ובוצעה תוספת הפרשה מסוימת על הסיכון הגלום על פי הערכה סובייקטיבית. ברבעון השלישי וברבעון הרביעי של שנת 2020 ביצע הבנק מהלך רוחבי לאיתור וסיווג קבוצות לווים על בסיס מאפיינים כלליים כגון אשראי בדחייה, תקופת דחייה, דירוג הלווה ומאפייני סיכון נוספים.

ברבעון הראשון של שנת 2021 המשיך הבנק וביצע מהלך רוחבי לאיתור וסיווג קבוצות לווים על בסיס מאפיינים כלליים כגון אשראי בדחייה, תקופת דחייה, ירידה במחזור ומאפייני סיכון נוספים. מנגד, לאור הירידה בכמות הדחיות הרבעון, ולאור הסיווגים הגורפים שבוצעו ברבעונים קודמים, הוחלט הרבעון על הורדת הסיווג ללווים אשר חזרו לשלם 3 תשלומים רצופים, ואינם בעלי סממנים שליליים.

עוד יצוין כי ההוצאה בגין הפסדי אשראי נבחנה, בין השאר, גם אל מול חישוב בתרחישים שונים, שהבנק עורך מעת לעת. יצוין כי לאור אי הוודאות ולצורך אתגור ההפרשה, נעשה גם שימוש בתרחישים, שבוחן הבנק בחישובים לעניין הקצאת הון והפסדי אשראי, במתודולוגיה הקושרת בין מדדי המקרו להפסדי הבנק. הבסיס לחישוב ההפסד במתודולוגיה זו הינו אומדני הסיכון הפנימיים של הבנק בתוספת השפעת השינוי של מדדי המקרו.

יודגש כי התהליך לקביעת ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, בפרט בנסיבות כמתואר לעיל, רגיש לשינויים אפשריים באומדנים או בהערכות הסובייקטיביות, באופן שסטיה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את סכום ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי במידה משמעותית.

לאורך זמן, ככל שתפחת רמת אי הוודאות וככל שיעמוד לרשות הבנק מידע נוסף לגבי סיכויי הגבייה של לווים, ימשיך הבנק להתאים את האומדנים בהתאם.

מבחני רגישות. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, הבנק ביצע הערכה של השפעת שינויים בפרמטרים מקרו כלכליים עיקריים, הניתנים לאומדן סביר, על חישוב ההפרשה הקבוצתית ליום 31 במרס 2021, בגין הבנק וחברות הבת העיקריות בארץ: בבסיס ההערכה שימש המודל לחישוב תרחישי קיצון המוחל ברמת התיק בכללותו.

בחישוב ההפרשה שנערכה בפועל הונח שיעור אבטלה ממוצע שנתי של 11% וצמיחה בתוצר בשיעור של 5%¹ (זאת, לעומת שיעור אבטלה של 16% וירידה בתוצר של 4% בחישוב ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2020).

להערכת הבנק, גידול של 2.0% בשיעור האבטלה במהלך שנת 2021 וירידה של 2.0% בשיעור התמ"ג בסוף שנת 2021, היו גורמים לעליה של -260 220 מיליון ש"ח בהפרשה להפסדי אשראי.

להערכת הבנק, ירידה של 2.0% בשיעור האבטלה במהלך שנת 2021 וצמיחה נוספת של 2.0% בשיעור התמ"ג בסוף שנת 2021, היו גורמים לירידה של כ-230-270 מיליון ש"ח בהפרשה להפסדי אשראי.

יודגש כי ההפרשה בפועל מושפעת ממשתנים רבים ושונים, ענפיים ומקרו כלכליים, וכן מהערכות סובייקטיביות. זאת ועוד, מבחני רגישות נועדו לבחון שינויים במצבי מציאות שכוחם ונורמליים, ותקפותם פוחתת במצבי אי וודאות קיצונית דוגמת משבר הקורונה. לאור האמור, יכולת הניבוי של חישוב הרגישות את ההפרשה שתידרש בפועל בהינתן הפרמטרים הכלכליים בשיעורים שצוינו לעיל, הינה מוגבלת. כן יודגש כי השפעות אלו אינן לינאריות ועל כן לא ניתן לגזור מההערכות שהובאו לעיל את ההשפעה שתהיה לשינוי אחר בפרמטרים הכלכליים העיקריים שצוינו לעיל.

עוד יודגש כי בהעדר מודל מוגדר ואחיד להערכת ההפרשה הקבוצתית הנדרשת בנסיבות אי הוודאות כמתואר לעיל ולאור העובדה שבנסיבות העניין הליך קביעת ההפרשה כרוך באומדנים ובהערכות סובייקטיביות, יש לנקוט משנה זהירות בבחינת מבחני הרגישות שהוצגו לעיל ובערכת השוואה בעניין זה בין הבנקים.

1 השיעורים שצוינו הם השיעורים שהוערכו במועד ביצוע ההערכה של ההפסד הגלום בתיק האשראי. יצוין כי הבנק מעדכן מעת לעת את הערכת הפרמטרים, בהתאם לשינויים בנסיבות.

מידת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן

סיכון האשראי. ברבעון הראשון של שנת 2021 רשמה הקבוצה הכנסה בסכום זניח בגין מקדם סיכון אשראי (CVA/DVA) לעומת הוצאה בסך של 25 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההתאמה של הנכסים וההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2020	31 במרס 2021	
במיליוני שקלים חדשים		
6,410	5,106	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(20)	(16)	התאמה בגין סיכון האשראי של נכסים בגין מכשירים נגזרים
7,375	4,928	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
16	19	התאמה בגין סיכון האשראי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

לפרטים נוספים בדבר מידת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 89-90).

זכויות עובדים

חוות דעת אקטוארית מעודכנת. הבנק הזמין הערכה אקטוארית מעודכנת ליום 31 במרס 2021. לפרטים אודות תחשיב בדבר סכום העתודה האקטוארית שהיה נדרש אילו שיעור ההיוון היה נקבע בהתאם להנחיית רשות ניירות ערך בדבר "שוק עמוק", ראו בהערכה האקטוארית אשר צורפה לדוח שנתי 2020.

העמדת חוות דעת האקטואר לעיון. חוות דעת האקטואר עומדת לעיון, בהסכמת נותנה, באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך ובאתר מאי"ה של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, יחד עם הדוח לרבעון ראשון 2021 (דוח זה).

ההערכה האקטוארית ליום 31 במרס 2021 בהשוואה להערכה ליום 31 בדצמבר 2020, הושפעה, בעיקר, מירידה בשיעור ההיוון. עיקר השינוי נבע מירידה במרווח הבינלאומי וירידה בשיעורי התשואה לפדיון של איגרות חוב ממשלתיות צמודות מדד.

בקורות ונהלים

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי שלו, בשיתוף הנהלת הבנק, העריכו לתום תקופת הדיווח את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי הגיעו למסקנה כי לתום תקופה זו, הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או שסביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, פרט להשלכות תוכנית פרישה 2020. במהלך הרבעון הרביעי יצאה אל הפועל תוכנית פרישה, בהיקף חסר תקדים בבנק, במסגרתה פרשו 754 עובדים (כולל פרישה טבעית של עובדים) עד ליום 31 במרס 2021. בכלל האמור, מנהלים רבים בדרגות הביניים ומעלה. במסגרת ההיערכות לפרישה, ננקטו מאמצים חריגים ושימור ידע. כמו כן, נערכים מהלכים לארגון מחדש של תהליכי עבודה, להקצאה מחדש של המשימות ובחלק מהמקרים - לסגירת פערי כוח אדם, בין בדרך של ניווד עובדים ובין בדרך של גיוס עובדים חדשים. בכלל האמור, ננקטו צעדים לשיוך כלל התהליכים והבקורות המיושמות במסגרת תהליכים אלה.

אורי לור
המנהל הכללי

שאול קוברנסקי
יו"ר הדירקטוריון

24 במאי 2021

בקרה פנימית על דיווח כספי

הצהרת המנהל הכללי	71
הצהרת החשבונאי הראשי	72

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אורי לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2021 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו;
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אורי לוי
המנהל הכללי

24 במאי 2021

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, יוסף ברסי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2021 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות (לרבות הרווח הכולל), השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו;
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יוסף ברסי, סמנכ"ל בכיר
חשבונאי ראשי

24 במאי 2021

תמצית דוחות כספיים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ	75
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד	76
תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל	77
תמצית מאזן מאוחד	78
תמצית דוח על השינויים בהון העצמי	79
תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים	80
ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים	83

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק דיסקונט לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק") הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2021 ואת הדוחות התמציתיים הביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכת ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 סעיף 4 בדבר הליכים שונים נגד הבנק וחברות מוחזקות.

דיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

24 במאי 2021

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

מבוקר	בלתי מבוקר		
לשנה	לשנה		
שהסתיימה	שהסתיימה		
ב-31	ב-31		
לשלושת החודשים	לשלושת החודשים		
בדצמבר	בדצמבר		
2020	2020	2021	ביאור
במיליוני שקלים חדשים			
6,987	1,791	1,711	הכנסות ריבית
1,089	336	207	הוצאות ריבית
5,898	1,455	1,504	הכנסות ריבית, נטו
1,718	656	(147)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
4,180	799	1,651	הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית			
1,142	417	298	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,826	739	724	עמלות
39	-	11	הכנסות אחרות
4,007	1,156	1,033	סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות			
3,242	824	801	משכורות והוצאות נלוות
1,185	285	294	אחזקה ופחת בניינים וציוד
2,254	422	557	הוצאות אחרות
6,681	1,531	1,652	סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,506	424	1,032	רווח לפני מסים
549	151	353	הפרשה למסים על הרווח
957	273	679	רווח לאחר מסים
50	4	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
רווח נקי:			
1,007	277	679	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(32)	2	(17)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
975	279	662	רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
0.84	0.24	0.57	רווח נקי למניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב, המיוחס לבעלי המניות של הבנק (בש"ח) א3

הביאורים לתמצית דוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

יוסף ברסי,
סמנכ"ל בכיר
חשבונאי ראשי

אורי לוין
המנהל הכללי

שאול קובריסנקי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
24 במאי 2021

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

מבוקר	בלתי מבוקר	
לשנה	לשלושת החודשים	
שהסתיימה	שהסתיימו ב- 31 במרס	
ב- 31 בדצמבר		
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
1,007	277	679
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
(32)	2	(17)
הפסד (רווח) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
975	279	662
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק		
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:		
157	(481)	(404)
התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן		
(254)	118	135
התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו		
(417)	343	194
התאמות של ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾		
(1)	1	(1)
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים		
(515)	(19)	(76)
הפסד כולל אחר, לפני מיסים		
97	46	68
השפעת המס המתייחס		
(418)	27	(8)
רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים		
(2)	2	-
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
(416)	25	(8)
רווח (הפסד) כולל אחר, המיוחס לבעלי המניות של הבנק, לאחר מיסים		
589	304	671
הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
(30)	-	(17)
הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
559	304	654
הרווח הכולל המיוחס לבעלי המניות של הבנק⁽¹⁾		

הערות:

(1) ראו ביאור 4.

(2) משקף בעיקר התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר. הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית מאזן מאוחד

מבוקר	בלתי מבוקר	ביאור	31.3.21	31.3.20	31.12.20
במיליוני שקלים חדשים					
נכסים					
מזומנים ופקדונות בבנקים	50,307	29,392	42,936		
ניירות ערך (מזה: בהתאמה 10,461, 7,920, 10,489 שועבדו למלווים)	5	44,212	42,785		
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	1,135	488	1,074		
אשראי לציבור	14,6	196,901	186,215	192,479	
הפרשה להפסדי אשראי	14,6	(3,609)	(3,028)	(3,761)	
אשראי לציבור, נטו	193,292	183,187	188,718		
אשראי לממשלות	3,520	4,406	3,473		
השקעות בחברות כלולות	355	152	348		
בניינים וציוד	3,012	2,641	2,995		
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	164	164	164		
נכסים בגין מכשירים נגזרים	11	5,099	7,757	6,400	
נכסים אחרים	5,046	5,612	5,076		
סך-כל הנכסים	306,142	276,404	293,969		
התחייבויות והון					
פקדונות הציבור	7	240,787	213,667	226,118	
פקדונות מבנקים		12,241	7,339	13,107	
פקדונות הממשלה		293	235	344	
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר		-	892	161	
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים		10,136	13,069	10,201	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	11	4,919	7,878	7,365	
התחייבויות אחרות ^(י)		17,368	13,880	16,946	
סך-כל ההתחייבויות	285,744	256,960	274,242		
הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק		19,836	18,929	19,182	
זכויות שאינן מקנות שליטה		562	515	545	
סך-כל ההון	20,398	19,444	19,727		
סך-כל ההתחייבויות וההון	306,142	276,404	293,969		

הערה:

(י) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים לימים 31.3.2021, 31.3.2020 ו-31.12.2020, בסך של 266 מיליון ש"ח, 247 מיליון ש"ח ו-298 מיליון ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

קרנות הון									
הון הנפרע מפרמיה אחרות	הון המניות	סך-כל	הון המיוחס			הון הנפרע			
		הון רווח	לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	הון הנפרע	הון הנפרע	הון הנפרע		
		(הפסד) כולל	המניות של הבנק	המניות של הבנק	המניות של הבנק	המניות של הבנק	המניות של הבנק		
		וקרנות אחר	מקנות שליטה	מקנות שליטה	מקנות שליטה	מקנות שליטה	מקנות שליטה		
במיליוני שקלים חדשים									
א. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 ו-2020 (בלתי מבוקר)									
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)	676	4,174	209	5,059	(897)	15,020	19,182	545	19,727
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	-	662	662	17	679
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	-	(8)	-	(8)	-	(8)
יתרה ליום 31 במרס 2021	676	4,174	209	5,059	(905)	15,682	19,836	562	20,398
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	676	4,174	215	5,065	(481)	14,094	18,678	515	19,193
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	-	279	279	(2)	277
דיבידנד שהוכרז	-	-	-	-	-	(49)	(49)	-	(49)
עסקאות עם מיעוט	-	-	(4)	(4)	-	-	(4)	-	(4)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	-	25	25	25	2	27
יתרה ליום 31 במרס 2020	676	4,174	211	5,061	(456)	14,324	18,929	515	19,444
ב. לשנת 2020 (מבוקר)									
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	676	4,174	215	5,065	(481)	14,094	18,678	515	19,193
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	-	975	975	32	1,007
דיבידנד ששולם	-	-	-	-	-	(49)	(49)	-	(49)
עסקאות עם מיעוט	-	-	(6)	(6)	-	-	(6)	-	(6)
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	-	(416)	-	(416)	(2)	(418)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	676	4,174	209	5,059	(897)	15,020	19,182	545	19,727

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים

מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
לשנה	לשלושת החודשים	לשלושת החודשים
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	שהסתיימו ביום 31 במרס	שהסתיימו ביום 31 במרס
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
1,007	277	679
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בחברות מאוחדות		
ההתאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:		
(54)	(4)	(8)
חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות		
491	117	131
פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)		
29	8	17
הפרשה לירידת ערך של ניירות ערך		
1,718	656	(147)
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
(3)	-	-
רווח ממכירת תיקי אשראי, נטו		
(647)	(194)	(98)
רווח ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר		
(91)	(44)	(8)
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר, נטו		
(8)	8	(85)
הפסד (רווח) שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר		
(32)	-	-
רווח ממימוש בניינים וציוד, נטו		
(353)	(41)	203
מסים נדחים, נטו		
201	(183)	(236)
פיצויי פרישה - גידול (קיטון) בעודף התחייבויות		
שינוי נטו בנכסים שוטפים:		
(1,855)	(3,211)	1,299
נכסים בגין מכשירים נגזרים		
1,441	(184)	(374)
ניירות ערך למסחר		
360	(714)	(4)
נכסים אחרים		
150	⁽¹⁾ 81	(71)
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים		
1,272	(413)	(5)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון		
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
2,526	3,038	(2,447)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים		
⁽¹⁾ 1,026	(673)	805
התחייבויות אחרות		
(143)	134	70
התאמות בגין הפרשי שער בנכסים והתחייבויות שוטפים		
18	7	4
דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות		
7,053	(1,335)	(275)
מזומנים נטו מפעילות שוטפת		

הערה:

(1) תוקן בעקבות טיוב נתונים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים (המשך)

מבוקר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	בלתי מבוקר לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2021	2020	2020
במיליוני שקלים חדשים				
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה				
שינוי נטו בפקדונות בבנקים	196	(50)	(372)	
שינוי נטו באשראי לציבור	(1,796)	(4,416) ^(י)	(5,610)	
שינוי נטו באשראי לממשלה	207	186	1,931	
שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	(61)	43	(543)	
רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון	(1,470)	(3,494)	(3,920)	
תמורה מפדיון איגרות חוב מוחזקות לפדיון	244	452	556	
רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	(5,492)	(5,443)	(19,086)	
תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	4,227	4,133	13,131	
רכישת תיקי אשראי	(2,257)	(2,282) ^(י)	(7,926)	
תמורה ממכירת תיק אשראי	33	121	74	
תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה	720	953	3,543	
רכישת מניות בחברות כלולות	-	-	(160)	
רכישת בניינים וציוד	(188)	(161)	(836) ^(י)	
תמורה ממימוש בניינים וציוד	-	-	60	
מזומנים נטו לפעילות השקעה	(5,637)	(9,958)	(19,158)	
תזרימי מזומנים מפעילות מימון				
שינוי נטו בפקדונות מבנקים	(866)	920	6,688	
שינוי נטו בפקדונות הציבור	14,516	13,217	25,125	
שינוי נטו בפקדונות הממשלה	(51)	55	163	
שינוי נטו בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	(161)	545	(185)	
הנפקת כתבי התחייבות ואיגרות חוב	-	100	540	
פדיון כתבי התחייבות	(86)	(147)	(3,438)	
דיבידנד ששולם לבעלי המניות	-	-	(49)	
מזומנים נטו מפעילות מימון	13,352	14,690	28,844	
גידול במזומנים	7,440	3,397	16,739	
יתרת מזומנים לתחילת התקופה	42,265	25,777	25,777	
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים	127	(99) ^(י)	(251)	
יתרת מזומנים לסוף התקופה	49,832	29,075	42,265	
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו				
ריבית שהתקבלה	1,963	2,119	6,947	
ריבית ששולמה	(244)	(432)	(1,260)	
דיבידנדים שהתקבלו	7	10	27	
מסים על הכנסה ששולמו	(132)	(201)	(1,066)	
מסים על הכנסה שהתקבלו	77	203	207	

הערה:

(י) תוקן בעקבות טיוב נתונים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

נספח א' – פעולות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח

מבוקר	בלתי מבוקר	
לשנה		
שהסתיימה	לשלושת החודשים	
ביום 31	שהסתיימו ביום 31 במרס	
בדצמבר		
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
-	49	-
895	745	45
134	18	-
(1,574)	(2,122)	661

הערה:

(1) טיוב בחישוב הנתונים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

עמוד	
84	1. מדיניות חשבונאית
85	2. הכנסות והוצאות ריבית
86	3. הכנסות מימון שאינן מריבית
87	3א. רווח למניה רגילה
87	4. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
89	5. ניירות ערך
103	6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
107	7. פקדונות הציבור
108	8. הטבות לעובדים
113	9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים
118	10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
121	11. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכויי אשראי ומועדי פרעון
125	12. מגזרי פעילות פיקוחיים
132	13. מגזרי פעילות ניהוליים
134	14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
152	15. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - מאוחד
155	16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
164	17. פעילות בתחום כרטיסי אשראי
165	18. דיבידנדים
166	19. מיסוי
166	20. הנפקת כתבי התחייבות נדחים (הרחבת סדרה ז')
166	21. משבר הקורונה

1. מדיניות חשבונאית

א. כללי. בנק דיסקונט לישראל בע"מ ("להלן: "הבנק") הינו תאגיד בנקאי אשר התאגד בישראל. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים (להלן: "הדוחות הכספיים ביניים") של הבנק ליום 31 במרס 2021 כוללים את אלה של הבנק ושל חברות הבת שלו (להלן: "הקבוצה"), וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות. הדוחות הכספיים ביניים אינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לעיין בדוחות כספיים אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2020 ולביאורים אשר נכללו בהם. הדוחות הכספיים ביניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2020, פרט לאמור בסעיף ה' להלן.

ב. הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 24 במאי 2021.

ג. עקרונות הדיווח הכספי. הדוחות הכספיים ביניים נערכים בהתאם לכללי החשבונאות שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים בדבר עריכת דוח כספי שנתי של תאגיד בנקאי, בשינויים המחויבים בנסיבות העניין, ובהתאם לעקרונות החשבונאיים המקובלים בארה"ב לעניין דיווח כספי לתקופות ביניים, וכללי הדיווח שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות המפקח מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

ד. שימוש באומדנים ושיקול דעת. בעריכת הדוחות הכספיים ביניים בהתאם לכללים, להוראות ולהנחיות כאמור, נדרשות הנהלות הבנק והחברות המוחזקות להפעיל שיקול דעת, ולעשות שימוש בהערכות, אומדנים והנחות, אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ה. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות המפקח על הבנקים

החל בתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2021, הבנק מיישם תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

- (1) שינויים בדרישות הגילוי של מדידות שווי הוגן והטבות לעובדים (ראו סעיף 1 להלן);
- (2) אירוע נגיף הקורונה – דגשים פיקוחיים (ראו סעיף 2 להלן).

להלן תיאור השינויים שנקטו בדוחות כספיים ביניים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

1. שינויים בדרישות הגילוי של מדידות שווי הוגן והטבות לעובדים. ביום 28 באוגוסט 2018 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB"), את ASU 2018-13 ו-ASU 2018-14, בדבר מסגרות הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידות שווי הוגן המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידות שווי הוגן ותכניות הטבה מוגדרת המהווה עדכון לתת נושא 715-20 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת, בהתאמה. עדכונים אלו פורסמו כחלק מפריקט המסגרת של סקירת הגילויים של ה-FASB, אשר מתמקד בעיקר בשיפור האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים, לרבות צמצום בעלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים.

היישום לראשונה והשפעתו. הוראות התיקונים יושמו החל מיום 1 בינואר 2021. ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית, פרט לשינויים בגילוי.

2. אירוע נגיף הקורונה – דגשים פיקוחיים. במסגרת מכתבי הפיקוח על הבנקים מהימים 3 ו-17 בדצמבר 2020 בנושא משבר נגיף הקורונה - דגשים בנושא המתווה הנוסף לדחיית תשלומים, נקבע כי תאגיד בנקאי שבחר שלא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות אשר לא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו מיום 1 בינואר 2021 ועד ליום 31 במרס 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווה הנוסף לדחיית תשלומים, יכלול בדוחות הרבעוניים והשנתיים לציבור בשנת 2021 גילוי פרופורמה להצגת ההשפעות העיקריות של יישום בחירה זו על הדוחות הכספיים. הבנק בחר לא לעשות שימוש בהקלה שנקללה במסגרת המתווה הנוסף. בנק מרכזי דיסקונט בחר אמנם לעשות שימוש בהקלה כאמור, אולם היקף החובות שבהתאם להקלה לא נערך לגביהם ארגון מחדש של חוב בעייתי אינו מהותי אף במונחים של בנק מרכזי דיסקונט.

ו. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL). ביום 28 במרס 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב במסגרתו נדרש, בין היתר, ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי (ASU 2016-13). ביום 29 בנובמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כולל שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור.

תאגידים בנקאיים יישמו את התקן החדש החל מיום 1 בינואר 2022. על תאגיד בנקאי להתחיל בביצוע ריצה במקביל מוקדם ככל האפשר, ובכל מקרה לא יאוחר מיום 1 ביולי 2021.

היישום לראשונה יעשה לפי שיטת יישום למפרע מותאם (modified retrospective), באמצעות התאמת השפעה מצטברת שתוכר ביתרת עודפים ליום 1 בינואר 2022. יחד עם זאת, היישום יהיה בדרך של מכאן ואילך (prospective) עבור: (1) נכסים פיננסיים שנרכשו עם הרעת אשראי, (2) איגרות חוב לגביהן הוכרה ירידת ערך אחרת מזמנית (OTTI) לפני אימוץ התקן.

מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיצוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

- במסגרת יישום ההנחיות החדשות, יחולו שינויים בכללי המדידה והגילוי בנושא זה, לרבות:
- ההפרשות להפסדי אשראי ייגזרו מהפסדי האשראי הצפויים במשך כל תקופת החיים של תיק האשראי (במקום הפרשות בגין הפסדי אשראי שהתהוו בתיק האשראי עד לתאריך הדוחות הכספיים בהתאם לכללים הנוכחיים);
 - בקביעת ההפרשות להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד, שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים;
 - יורחב הגילוי באשר להשפעת מועד מתן האשראי, על איכות תיק האשראי;
 - יחולו שינויים בכללים לרישום ירידת ערך של איגרות חוב בתיק ניירות הערך הזמין למכירה.
- בחזר הפיקוח על הבנקים מיום 1 בדצמבר 2020 בדבר "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים" נכללה הקלה, לפיה תאגיד בנקאי יהיה רשאי להוסיף להון עצמי רובר 1 את הקיטון שנרשם במועד היישום לראשונה, על פני שלוש שנים: ב-1 לינואר לשנת היישום הראשונה - 75%, השנייה - 50% והשלישית - 25%.
- כמו כן, בחודשים ינואר ופברואר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזרים אשר כוללים עדכון של הכללים החדשים בנושא הלוואות לדיוח. הבנק ממשיך להיערך ליישום ההוראות. יישום ההנחיות החדשות כרוך בעדכונים מתודולוגיים משמעותיים, ושינויים מהותיים בבסיסי הנתונים ובמערכות המידע הקיימות שאינן ערוכות, בשלב זה, לדיווח על פי הכללים החדשים. לפיכך, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את השפעות יישום ההנחיות החדשות.

2. הכנסות והוצאות ריבית

בלתי מבוקר			
לשלושת החודשים			
שהסתיימו ב-31 במרס			
2020	2021		
במיליוני שקלים חדשים			
		א. הכנסות ריבית⁽²⁾	
1,601	1,566	מאשראי לציבור	
20	16	מאשראי לממשלות	
14	9	מפקדונות בבנק ישראל	
11	2	מפקדונות בבנקים	
138	114	מאיגרות חוב ⁽¹⁾	
7	4	מנכסים אחרים	
1,791	1,711	סך-כל הכנסות הריבית	
		ב. הוצאות ריבית⁽²⁾	
(246)	(123)	על פקדונות הציבור	
(1)	(1)	על פקדונות הממשלה	
-	(1)	על פקדונות מבנק ישראל	
(20)	(8)	על פקדונות מבנקים	
(3)	-	על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	
(65)	(74)	על איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים	
(1)	-	על התחייבויות אחרות	
(336)	(207)	סך-כל הוצאות הריבית	
1,455	1,504	סך-הכנסות ריבית, נטו	
		ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים על הכנסות והוצאות ריבית⁽³⁾:	
(1)	(8)	הכנסות ריבית	
2	6	הוצאות ריבית	
		ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב:	
20	23	מוחזקות לפדיון	
113	89	זמינות למכירה	
5	2	למשחר	
138	114	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית	
		הערות:	
11	9	(1) הכנסות הריבית מניירות ערך מגובי משכנתא (MBS) - במיליוני דולר	
38	30	הכנסות הריבית מניירות ערך מגובי משכנתא (MBS) - במיליוני ש"ח	
		(2) כולל השפעת יחסי גידור.	
		(3) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א+ב.	

3. הכנסות מימון שאינן מריבית

בלתי מבוקר		
לשלושת החודשים		
שהסתיימו ב-31 במרס		
2020	2021	
במיליוני שקלים		
חדשים		
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
מפעילות במכשירים נגזרים		
592	576	הכנסות בגין מכשירים נגזרים ⁽⁴⁾
592	576	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים
מהשקעה באיגרות חוב:		
190	79	רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ⁽³⁾
(3)	(9)	הפרשה לירידת ערך של איגרות חוב זמינות למכירה ⁽³⁾
187	70	סך-הכל מהשקעה באיגרות חוב
(477)	(593)	הפרשי שער, נטו
רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות:		
5	19	רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר
(1)	-	הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר
(5)	(8)	הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למסחר
3	3	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
(8)	85	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽¹⁾
(6)	99	סך-הכל מהשקעה במניות
296	152	סך-כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽⁵⁾ :		
77	138	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
46	7	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
(2)	1	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾
121	146	סך-הכל מפעילויות מסחר ⁽⁶⁾
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון:		
(21)	79	חשיפת ריבית
144	66	חשיפת מטבע חוץ
(2)	1	חשיפה למניות
121	146	סך-הכל לפי חשיפת סיכון
417	298	סך-כל הכנסות מימון שאינן מריבית
הערות:		
(15)	(2)	מזה, חלק הפסדים הקשורים לאיגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן
-	-	מזה, חלק רווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן
		סוג מרווח כולל אחר מצטבר, ראו ביאור 4:
187	70	מזה, רווחים, נטו מהשקעה באיגרות חוב

3א. רווח למניה רגילה

מבוקר	בלתי מבוקר	לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר	2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים					
רווח נקי למניה					
סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק					
975	279	662			
באלפים					
רווח נקי למניה:					
ממוצע משוקלל של מניות בנות 0.1 ש"ח ערך נקוב:					
יתרה לתחילת ולסוף תקופה					
1,164,017	1,164,017	1,164,017			
1,164,017	1,164,017	1,164,017	ממוצע משוקלל של מניות בנות 0.1 ש"ח ערך נקוב, ששימש לחישוב הרווח הנקי למניה		
0.84	0.24	0.57	רווח נקי למניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב (בשקלים חדשים)		

בתקופות הדיווח לא היו בבנק ניירות ערך עם השפעה מדללת.

4. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר, לאחר השפעת המס

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	התאמות, נטו, בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות נטו בגין הטבות לעובדים	סך-הכל	במיליוני שקלים חדשים
א. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 ו-2020 (לא מבוקר)						
(897)	(13)	(910)	(799)	1	(598)	486
(8)	-	(8)	128	(1)	135	(270)
(905)	(13)	(918)	(671)	-	(463)	216
יתרה ליום 31 במרס 2021						
(481)	(11)	(492)	(524)	2	(344)	374
25	2	27	226	1	118	(318)
(456)	(9)	(465)	(298)	3	(226)	56
יתרה ליום 31 במרס 2020						
ב. לשנת 2020 (מבוקר)						
(481)	(11)	(492)	(524)	2	(344)	374
(416)	(2)	(418)	(275) ⁽¹⁾	(1)	(254)	112
(897)	(13)	(910)	(799)	1	(598)	486
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020						

הערות:

- (1) כולל התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברה מאוחדת - דיסקונט בנקורפ אינק., אשר מטבע פעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
(2) כולל סך של 365 מיליון ש"ח בגין תוכנית פרישה 2020, ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים לשנת 2020.

4. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. שינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת המס ואחרי השפעת המס

מבוקר				בלתי מבוקר			
לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר				לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס			
2020				2020			
לפני מס	השפעת המס	השפעת לאחר מס	לפני מס	לפני מס	השפעת המס	השפעת לאחר מס	לפני מס
במיליוני שקלים חדשים							
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:							
התאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן							
391	(169)	560	(194)	100	(294)	(224)	110
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן							
(279)	124	(403)	(124)	63	(187)	(46)	24
רווח והפסד ⁽²⁾							
112	(45)	157	(318)	163	(481)	(270)	134
שינוי נטו במהלך התקופה							
התאמות מתרגום							
(254)	-	(254)	118	-	118	135	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽¹⁾							
(254)	-	(254)	118	-	118	135	-
שינוי נטו במהלך התקופה							
גידור תזרימי מזומנים							
1	(1)	2	2	-	2	-	-
רווחים נטו בגין גידור תזרימי מזומנים							
(2)	1	(3)	(1)	-	(1)	(1)	-
רווח והפסד							
(1)	-	(1)	1	-	1	(1)	-
שינוי נטו במהלך התקופה							
הטבות לעובדים							
(588) ⁽⁴⁾	304	(892)	212	(111)	323	39	(20)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו							
313	(162)	475	14	(6)	20	89	(46)
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾							
(275)	142	(417)	226	(117)	343	128	(66)
שינוי נטו במהלך התקופה							
(418)	97	(515)	27	46	(19)	(8)	68
סך-כל השינוי נטו במהלך התקופה							
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:							
(2)	-	(2)	2	(1)	3	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה							
השינויים במרכיבי הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:							
(416)	97	(513)	25	47	(22)	(8)	68
סך-כל השינוי נטו במהלך התקופה							

הערות:

(1) כולל התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברה מאוחדת - דיסקונט בנקורפ אינק., אשר מטבע פעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה בביאור על הכנסות מימון שאינן מריבית.

(3) הסכום לפני מס סווג להוצאות אחרות.

(4) כולל סך של 365 מיליון ש"ח בגין תוכנית פרישה 2020, ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים לשנת 2020.

5. ניירות ערך

א. הרכב הסעיף

בלתי מבוקר				
31 במרס 2021				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)
במיליוני שקלים חדשים				
(1) איגרות חוב המוחזקות לפדיון				
איגרות חוב ומלוות:				
של ממשלת ישראל	8,427	8,427	224	37
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	463	463	6	1
של אחרים זרים ⁽⁵⁾	136	136	6	-
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון	9,026	9,026	236	38
9,224				
בלתי מבוקר				
31 במרס 2021				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)
במיליוני שקלים חדשים				
(2) איגרות חוב זמינות למכירה				
איגרות חוב ומלוות:				
של ממשלת ישראל	19,619	19,406	309	96
של ממשלות זרות	1,476	1,557	9	90
של מוסדות פיננסיים בישראל	136	133	3	-
של מוסדות פיננסיים זרים	399	390	10	1
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	8,432	8,361	126	55
של אחרים בישראל	434	415	19	-
של אחרים זרים ⁽⁵⁾	1,760	1,689	72	1
סך-הכל איגרות חוב הזמינות למכירה	32,256	31,951	548	243
32,256				
בלתי מבוקר				
31 במרס 2021				
הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)
במיליוני שקלים חדשים				
(3) השקעה במניות שאינן למסחר				
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	1,138	1,138	-	-
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	42,696	42,264		
42,894				

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

5. ניירות ערך (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

בלתי מבוקר				
31 במרס 2021				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)
במיליוני שקלים חדשים				
(4) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב ומלוות:				
1,440	1,439	3	2	1,440
27	27	-	-	27
37	36	1	-	37
8	12	-	4	8
1,512	1,514	4	6	1,512
סך-הכל איגרות חוב				
4	4	1	1	4
1,516	1,518	(4) 5	(4) 7	1,516
44,212	43,782			44,410
סך-הכל ניירות ערך				

הערות:

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, אינם משקפים בהכרח את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים "ברווז כולל אחר מצטבר".
- (3) לגבי מניות בטור זה שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (5) איגרות חוב מוניציפליות ואיגרות חוב של מדינות בארה"ב.

בלתי מבוקר				
31 במרס 2020				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)
במיליוני שקלים חדשים				
(ו) איגרות חוב המוחזקות לפדיון				
איגרות חוב ומלוות:				
7,186	7,186	209	11	7,384
306	306	8	1	313
182	182	6	2	186
7,674⁽²⁾	7,674	223	14	7,883

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

5. ניירות ערך (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

בלתי מבוקר				
31 במרס 2020				
רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ^(י)
במיליוני שקלים חדשים				
(2) איגרות חוב זמינות למכירה				
איגרות חוב ומלוות:				
18,864	18,778	306	220	18,864
695	660	44	9	695
186	185	4	3	186
842	885	1	44	842
7,926	7,852	187	113	7,926
428	440	5	17	428
2,174	2,237	28	91	2,174
31,115⁽²⁾	31,037	575⁽³⁾	497⁽³⁾	31,115
בלתי מבוקר				
31 במרס 2020				
הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)
במיליוני שקלים חדשים				
1,089	1,065	25 ⁽⁵⁾	1 ⁽⁵⁾	1,089
997	997	-	-	997
39,878	39,776			40,087
בלתי מבוקר				
31 במרס 2020				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)
במיליוני שקלים חדשים				
(4) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב ומלוות:				
2,593	2,601	3	11	2,593
14	15	-	1	14
60	58	2	-	60
56	64	-	8	56
2,723	2,738	5	20	2,723
4	4	1	1	4
2,727	2,742	6⁽⁵⁾	21⁽⁵⁾	2,727
42,605	42,518			42,814

הערות:

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, אינם משקפים בהכרח את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בחברה מאוחדת בחו"ל, מהתיק לפידיון בעלות מופחתת של 134 מיליון ש"ח (כ-38 מיליון דולר) ומהתיק הזמין בשווי שוק של 831 מיליון ש"ח (כ-233 מיליון דולר).
- (3) כוללים "ברווח כולל אחר מצטבר".
- (4) לגבי מניות בטור זה שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (6) איגרות חוב מוניציפליות ואיגרות חוב של מדינות בארה"ב.

5. ניירות ערך (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)	במיליוני שקלים חדשים
(1) איגרות חוב המוחזקות לפדיון					
איגרות חוב ומלוות:					
של ממשלת ישראל	7,594	7,594	301	-	7,895
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	165	165	6	1	170
של אחרים זרים ⁽⁵⁾	164	164	6	2	168
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון	7,923	7,923	313	3	8,233
הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.					
מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)	במיליוני שקלים חדשים
(2) איגרות חוב זמינות למכירה					
איגרות חוב ומלוות:					
של ממשלת ישראל	21,209	21,209	488	24	21,209
של ממשלות זרות	836	836	25	19	836
של מוסדות פיננסיים בישראל	138	138	2	-	138
של מוסדות פיננסיים זרים	475	475	12	1	475
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	7,799	7,799	148	6	7,799
של אחרים בישראל	379	379	19	-	379
של אחרים זרים ⁽⁵⁾	1,797	1,797	74	2	1,797
סך-הכל איגרות חוב הזמינות למכירה	32,633⁽⁶⁾	31,917	768⁽²⁾	52⁽²⁾	32,633
הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.					
מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(י)	במיליוני שקלים חדשים
(3) השקעה במניות שאינן למסחר					
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	1,000	1,000	-	-	1,000
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	41,648	40,891			41,958
הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.					

5. ניירות ערך (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2020				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שוי הוגן ^(י)
במיליוני שקלים חדשים				
(4) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב ומלוות:				
1,057	1,049	8	-	1,057
של ממשלת ישראל				
26	26	-	-	26
של ממשלות זרות				
40	39	1	-	40
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)				
13	16	1	4	13
של אחרים בישראל				
1,136	1,130	10	4	1,136
סך-הכל איגרות חוב				
1	1	1	1	1
מניות				
1,137	1,131	11⁽⁴⁾	5⁽⁴⁾	1,137
סך-הכל ניירות ערך למסחר				
42,785	42,022			43,095
סך-הכל ניירות ערך				

הערות:

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, אינם משקפים בהכרח את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים "ברוח כולל אחר מצטבר".
- (3) לגבי מניות בטור זה שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגת עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת, מעלה או מטה, למחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (4) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (5) איגרות חוב מוניציפליות ואיגרות חוב של מדינות בארה"ב.
- (6) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בחברה מאוחדת בחו"ל, מהתיק הזמין בשווי שוק של 184 מיליון ש"ח (כ-57 מיליון דולר).

5. ניירות ערך (המשך)

ב. עלות מופחתת והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של איגרות חוב מוחזקות לפדיון אשר נמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש – מאוחד

בלתי מבוקר						
31 במרס 2021						
פחות מ-12 חודשים			12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן			הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן			
עלות מופחתת			עלות מופחתת			
0-20%	20-40%	סך-הכל	0-20%	20-40%	סך-הכל	
במיליוני שקלים חדשים						

איגרות חוב מוחזקות לפדיון

איגרות חוב ומלוות:

של ממשלת ישראל	1,864	37	-	37	-	-
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	127	1	-	1	-	(n)
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון	1,991	38	-	38	4	-

בלתי מבוקר						
31 במרס 2020						
פחות מ-12 חודשים			12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן			הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן			
עלות מופחתת			עלות מופחתת			
0-20%	20-40%	סך-הכל	0-20%	20-40%	סך-הכל	
במיליוני שקלים חדשים						

איגרות חוב מוחזקות לפדיון

איגרות חוב ומלוות:

של ממשלת ישראל	977	11	-	11	-	-
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	-	-	-	-	50	1
של אחרים זרים	-	-	-	-	36	2
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון	977	11	-	11	86	3

מבוקר						
31 בדצמבר 2020						
פחות מ-12 חודשים			12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן			הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן			
עלות מופחתת			עלות מופחתת			
0-20%	20-40%	סך-הכל	0-20%	20-40%	סך-הכל	
במיליוני שקלים חדשים						

איגרות חוב מוחזקות לפדיון

איגרות חוב ומלוות:

מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	34	1	-	1	6	(n)
של אחרים בישראל	1	(n)	-	-	-	-
של אחרים זרים	-	-	-	-	32	2
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפדיון	35	1	-	1	38	2

הערה:

(n) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

5. ניירות ערך (המשך)

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה אשר נמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש – מאוחד

בלתי מבוקר							
31 במרס 2021							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
שווי הוגן	0-20%	20-40%	סך-הכל	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים							
איגרות חוב זמינות למכירה							
איגרות חוב ומלוות:							
של ממשלת ישראל	8,645	95	-	95	1,110	1	-
של ממשלות זרות	1,124	90	-	90	-	-	-
של מוסדות פיננסיים זרים	-	-	-	-	36	1	-
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	2,510	55	-	55	102	(¹)	-
של אחרים בישראל	52	(¹)	-	-	-	-	-
של אחרים זרים	45	1	-	1	84	(¹)	-
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה	12,376	241	-	241	1,332	2	-
בלתי מבוקר							
31 במרס 2020							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
שווי הוגן	0-20%	20-40%	סך-הכל	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים							
איגרות חוב זמינות למכירה							
איגרות חוב ומלוות:							
של ממשלת ישראל	6,812	71	149	220	-	-	-
של ממשלות זרות	108	9	-	9	-	-	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	89	3	-	3	-	-	-
של מוסדות פיננסיים זרים	665	42	-	42	40	2	-
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	1,009	92	-	92	329	21	-
של אחרים בישראל	324	15	2	17	-	-	-
של אחרים זרים	1,508	82	-	82	89	9	-
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה	10,515	314	151	465	458	32	-

5. ניירות ערך (המשך)

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של איגרות חוב זמינות למכירה אשר נמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש – מאוחד (המשך)

מבוקר							
31 בדצמבר 2020							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
שווי הוגן	0-20%	20-40%	סך-הכל	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים							
איגרות חוב זמינות למכירה							
הערה:							
איגרות חוב ומלוות:							
של ממשלת ישראל	3,959	23	-	23	1,110	1	-
של ממשלות זרות	459	19	-	19	-	-	-
של מוסדות פיננסיים בישראל	15	(1)	-	-	-	-	-
של מוסדות פיננסיים זרים	50	(1)	-	-	37	1	-
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	936	4	-	4	424	2	-
של אחרים בישראל	30	(1)	-	-	-	-	-
של אחרים זרים	98	2	-	2	87	(1)	-
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה	5,547	48	-	48	1,658	4	-

(1) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

- ד.** תיק ניירות הערך ליום 31 במרס 2021 כולל השקעה בניירות ערך מגובי נכסים, בעיקר איגרות חוב מגובות משכנתא (MBS) אשר מוחזקות בעיקר בידי חברה מאוחדת בחו"ל. פרטים בדבר המונחים "נייר ערך המגובה במשכנתא MBS", תיעול השקעות נדל"ן למשכנתאות (REMIC – real estate mortgage investment conduit), MBS מפוצלות (Stripped MBS), ניירות ערך מסוג העבר באמצעות "Mortgage Pass Through" והתחייבויות משכנתא מובטחות - "Collateralized Mortgage Obligation CMO" הובאו בביאור 12 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.
- ה.** מרבית ההפסדים שטרם מומשו ליום 31 במרס 2021 נובעים מניירות ערך המדורגים כ-"דירוג השקעה", והם מיוחסים למספר גורמים, לרבות שינויים בשיעור ריבית השוק לאחר מועד הרכישה, גידול במרווחים שחל בשוק האשראי לגבי סוגים דומים של ניירות ערך, השפעת השווקים הלא פעילים ושינויים בדירוג ניירות הערך. באשר לניירות ערך המייצגים חוב, אין כאלה שעבר זמן פרעונם או כאלה שלגביהם הונק ו/או חברות הבת הרלבנטיות מעריכים כיום שאין סבירות שיצליחו לגבות את כל הסכומים המגיעים להם בהתאם לתנאים של חוזה ההשקעה.
- כיוון שאין בכוונת הבנק וחברות הבת הרלבנטיות למכור ניירות ערך בעלי הפסד שלא מומש, הבנק וחברות הבת הרלבנטיות אינם רואים בירידת הערך של השקעות אלה ליום 31 במרס 2021, ירידה בעלת אופי אחר מאשר זמני.
- ו.** **הצגה בשווי הוגן.** ביתרת ניירות הערך לימים 31 במרס 2021, 31 במרס 2020 ו-31 בדצמבר 2020, נכללו ניירות ערך בסך של 34,038 מיליון ש"ח, 33,934 מיליון ש"ח ו-33,862 מיליון ש"ח, בהתאמה, שהוצגו בשווי הוגן.

5. ניירות ערך (המשך)

ז. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים

בלתי מבוקר			
31 במרס 2021			
הפסדים	רווחים	שטרם מומשו	שטרם מומשו
מהתאמות לשווי	מהתאמות לשווי	הוגני	הוגני
עלות מופחתת	עלות מופחתת	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
1. איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS):			
איגרות חוב זמינות למכירה			
622	-	20	602
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
מזה:			
396	-	13	383
איגרות חוב בערבות GNMA			
226	-	7	219
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
6,693	55	101	6,647
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
6,693	55	101	6,647
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
7,315	55	121	7,249
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)			
איגרות חוב מוחזקות לפידיון			
16	-	2	14
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
מזה:			
12	-	2	10
איגרות חוב בערבות GNMA			
4	-	-	4
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
452	1	4	449
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
452	1	4	449
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
468	1	6	463
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)			
איגרות חוב מוחזקות למסחר			
37	-	1	36
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
37	-	1	36
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
37	-	1	36
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות למסחר מגובות משכנתאות (MBS)			
7,820	56	128	7,748
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)			
1,117	-	5	1,112
2. סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)			
1,114	-	5	1,109
מזה איגרות חוב מובטחות מסוג CLO			
3	-	-	3
מזה איגרות חוב מגובות נכסים מסוג ABS			
8,937	56	133	8,860
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים			

הערה:

(1) איגרות חוב זמינות למכירה - רווח כולל אחר מצטבר.

ז. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים (המשך)

(1) איגרות חוב זמינות למכירה - רווח כולל אחר מצטבר.

5. ניירות ערך (המשך)

ז. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים (המשך)

מבוקר			
31 בדצמבר 2020			
הפסדים	רווחים	שטרם מומשו	שטרם מומשו
מהתאמות לשווי	מהתאמות לשווי	הוגני	הוגני
עלות מופחתת	עלות מופחתת	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
1. איגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS):			
איגרות חוב זמינות למכירה			
633	-	20	613
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
מזה:			
427	-	12	415
איגרות חוב בערבות GNMA			
206	-	8	198
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
6,051	4	124	5,931
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
6,051	4	124	5,931
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
6,684	4	144	6,544
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)			
איגרות חוב מוחזקות לפידיון			
17	-	1	16
איגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
מזה:			
13	-	1	12
איגרות חוב בערבות GNMA			
4	-	-	4
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
153	1	5	149
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
153	1	5	149
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
170	1	6	165
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)			
איגרות חוב מוחזקות למסחר			
40	-	1	39
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC CMO ו-STRIPPED MBS):			
40	-	1	39
מזה איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
40	-	1	39
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות למסחר מגובות משכנתאות (MBS)			
6,894	5	151	6,748
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)			
2. סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)			
1,115	2	4	1,113
מזה איגרות חוב מובטחות מסוג CLO			
1,111	2	4	1,109
מזה איגרות חוב מגובות נכסים מסוג ABS			
4	-	-	4
8,009	7	155	7,861
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים			

הערה:

(1) איגרות חוב זמינות למכירה - רווח כולל אחר מצטבר.

5. ניירות ערך (המשך)

ח. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

בלתי מבוקר			
31 במרס 2021			
פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
הפסדים שטרם שווי הוגן	הפסדים שטרם שווי הוגן	הפסדים שטרם שווי הוגן	הפסדים שטרם שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
1. איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS):			
איגרות חוב זמינות למכירה			
איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):			
-	-	55	2,424
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
-	-	55	2,424
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים			
-	-	55	2,424
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)			
איגרות חוב מוחזקות לפידיון			
איגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):			
- ⁽¹⁾	4	1	126
איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם			
-	4	1	126
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים			
-	4	1	126
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)			
-	4	56	2,550
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)			
2. איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS):			
איגרות חוב מובטחות מסוג CLO			
- ⁽¹⁾	102	- ⁽¹⁾	85
איגרות חוב מגובות נכסים מסוג ABS			
-	-	- ⁽¹⁾	1
-	102	-	86
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)			
-	106	56	2,636
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים			

הערה:

(1) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

5. ניירות ערך (המשך)

ח. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך)

בלתי מבוקר			
31 במרס 2020			
פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			

1. איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS):

איגרות חוב זמינות למכירה

איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):

1	100	1	214	איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם
1	100	1	214	סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים
1	100	1	214	סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)

איגרות חוב מוחזקות לפידיון

איגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):

1	49	-	-	איגרות חוב שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC או GNMA או בערבותם
1	49	-	-	סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים
1	49	-	-	סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)
2	149	1	214	סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)

2. איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)

איגרות חוב מובטחות מסוג CLO

20	229	91	790	איגרות חוב מגובות נכסים מסוג ABS
-	-	(1)	5	
20	229	91	795	סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)
22	378	92	1,009	סך-הכל איגרות חוב מגובי משכנתאות ומגובות נכסים

הערה:

(1) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

5. ניירות ערך (המשך)

ח. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש (המשך)

מבוקר

31 בדצמבר 2020

פחות מ- 12 חודשים		12 חודשים ומעלה	
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			

1. איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS):

ניירות ערך זמינים למכירה

איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-MBS STRIPPED):

913	4	12	(¹) -
913	4	12	-
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים			
913	4	12	-
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות משכנתאות (MBS)			

איגרות חוב מוחזקות לפידיון

איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-MBS STRIPPED):

33	1	6	(¹) -
33	1	6	-
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות אחרים			
33	1	6	-
סך-הכל איגרות חוב מוחזקות לפידיון מגובות משכנתאות (MBS)			
946	5	18	-
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS)			

2. איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)

איגרות חוב מובטחות מסוג CLO

22	(¹) -	412	2
1	(¹) -	-	-
איגרות חוב מגובות נכסים מסוג ABS			
23	-	412	2
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה מגובות נכסים (ABS)			
969	5	430	2
סך-הכל איגרות חוב מגובות משכנתאות ומגובות נכסים			

הערה:

(1) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

ט. מידע לגבי איגרות חוב פגומות

31 במרס 2021	31 במרס 2020	31 בדצמבר 2020
במיליוני שקלים חדשים		
89	43	13
יתרת חוב רשומה של איגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית		

י. מניות צים

הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט מחזיקים מניות של צים שירותי ספנות משולבים בע"מ (להלן: "צים"), אשר התקבלו בעבר במסגרת הסדר חוב ואשר נרשמו בעלות אפס. בהתאם לדיווח של צים, ביום 1 בפברואר 2021 הושלמה הנפקה של מניות צים בבורסה בניו יורק (NYSE). על המניות האמורות חלים הסדרי חסימה למשך 6 חודשים ממועד ההנפקה. בדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרס 2021 המניות הוצגו לראשונה בהתאם לשווין ההוגן, בסך של 66 מיליון ש"ח. בקביעת השווי ההוגן הובא בחשבון מקדם ניכיון על מחיר השוק בהתאמה ליתרת תקופת החסימה וסטיית התקן. השווי ההוגן של המניות שבידי הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט ליום 19 במאי 2021 (שווי שוק בניכוי מקדם ניכיון כאמור) מסתכם בכ-129 מיליון ש"ח. יודגש כי נוכח תנודות במחיר השוק ובשער החליפין, אין ודאות כי שווי השוק משקף בהכרח את התמורה שתתקבל בעת מימוש המניות.

6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

כללי. חובות – בביאור זה: אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.

יצוין כי בביאור 14 מובאים הפרטים הכלולים בביאור זה, והרחבה שלהם.

1. חובות, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי – מאוחד

בלתי מבוקר					
31 במרס 2021					
אשראי לציבור					
מסחרי	אנשים פרטיים - הלוואות	אנשים פרטיים - אחר	סך-הכל	בנקים וממשלות	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
92,300	2	645	92,947	6,439	99,386
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
230 ⁽²⁾	44,201	-	44,431	-	44,431
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
28,049	144	31,330	59,523	1,038	60,561
קבוצתי אחר					
120,579	44,347	31,975	196,901	7,477	204,378
סך-הכל חובות*					
מזה:					
1,302	-	241	1,543	-	1,543
חובות בארגון מחדש					
847	2	17	866	-	866
חובות פגומים אחרים					
2,149	2	258	2,409	-	2,409
סך הכל חובות פגומים					
32	290	28	350	-	350
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
5,051	49	326	5,426	-	5,426
חובות בעייתיים אחרים					
7,232	341	612	8,185	-	8,185
סך הכל חובות בעייתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
2,040	-	145	2,185	-	2,185
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
1 ⁽³⁾	253 ⁽³⁾	-	254	-	254
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
467	1	702	1,170	17	1,187
קבוצתי אחר					
2,508	254	847	3,609	17	3,626
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
377	-	128	505	-	505
מזה: בגין חובות פגומים					

הערות:

- (1) לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך של 96,977 מיליון ש"ח וההפרשה בגינו בסך של 1,680 מיליון ש"ח שחושבה על בסיס קבוצתי.
- (2) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיוור בסך של 230 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרייקטים שהן בנות מצויים בהליכי בניה.
- (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור, שחושבה על בסיס פרטני, בסך של 1 מיליון ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי, בסך של 184 מיליון ש"ח.

6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי – מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר					
31 במרס 2020					
אשראי לציבור					
מסחרי	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	אנשים פרטיים - אחר	סך-הכל	בנקים וממשלות	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
87,760	5	637	88,402	6,546	94,948
שנבדקו על בסיס פרטני ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
203 ⁽²⁾	38,189	-	38,392	-	38,392
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
27,029	197	32,195	59,421	666	60,087
קבוצתי אחר					
114,992	38,391	32,832	186,215	7,212	193,427
סך - הכל חובות*					
מזה:					
874	-	155	1,029	-	1,029
חובות בארגון מחדש					
1,235	5	37	1,277	-	1,277
חובות פגומים אחרים					
2,109	5	192	2,306	-	2,306
סך הכל חובות פגומים					
57	366	49	472	-	472
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
2,365	24	341	2,730	-	2,730
חובות בעיתיים אחרים					
4,531	395	582	5,508	-	5,508
סך הכל חובות בעיתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
1,592	-	87	1,679	-	1,679
שנבדקו על בסיס פרטני ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
1 ⁽³⁾	235 ⁽³⁾	-	236	-	236
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
422	2	689	1,113	1	1,114
קבוצתי אחר					
2,015	237	776	3,028	1	3,029
סך - הכל הפרשה להפסדי אשראי					
307	-	67	374	-	374
מזה: בגין חובות פגומים					

הערות:

- (1) לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך של 92,642 מיליון ש"ח וההפרשה בגינו בסך של 1,305 מיליון ש"ח שחושבה על בסיס קבוצתי.
- (2) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 203 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה.
- (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך של 4 מיליון ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 157 מיליון ש"ח.

6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. חובות, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי – מאוחד (המשך)

מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	אנשים פרטיים - הלוואות	אנשים פרטיים - אחר	סך-הכל	בנקים וממשלות
במיליוני שקלים חדשים					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
91,236	2	663	91,901	6,101	98,002
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
212 ⁽²⁾	42,505	-	42,717	-	42,717
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
26,697	144	31,020	57,861	928	58,789
קבוצתי אחר					
118,145	42,651	31,683	192,479	7,029	199,508
סך-הכל חובות*					
מזה:					
1,154	-	245	1,399	-	1,399
חובות בארגון מחדש					
792	2	14	808	-	808
חובות פגומים אחרים					
1,946	2	259	2,207	-	2,207
סך הכל חובות פגומים					
65	318	30	413	-	413
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
4,462	10	413	4,885	-	4,885
חובות בעיתיים אחרים					
6,473	330	702	7,505	-	7,505
סך הכל חובות בעיתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
2,119	-	148	2,267	-	2,267
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
1 ⁽³⁾	257 ⁽³⁾	-	258	-	258
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
484	1	751	1,236	15	1,251
קבוצתי אחר					
2,604	258	899	3,761	15	3,776
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
373	-	132	505	-	505
מזה: בגין חובות פגומים					

הערות:

- (1) לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך של 95,795 מיליון ש"ח וההפרשה בגינו בסך של 1,762 מיליון ש"ח שחושבה על בסיס קבוצתי.
- (2) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיור בסך של 212 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בונות מצויים בהליכי בניה.
- (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור, שחושבה על בסיס פרטני, בסך של 1 מיליון ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי, בסך של 187 מיליון ש"ח.

6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - מאוחד

בלתי מבוקר						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	אנשים פרטיים - הלוואות	אנשים פרטיים - אחר	סך-הכל	בנקים וממשלות	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים						
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)	2,817	258	984	4,059	15	4,074
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי	(91)	(2)	(56)	(149)	2	(147)
מחיקות חשבונאיות	(100)	(3)	(65)	(168)	-	(168)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	55	1	62	118	-	118
מחיקות חשבונאיות, נטו	(45)	(2)	(3)	(50)	-	(50)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	15	-	-	15	-	15
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2021	2,696	254	925	3,875	17	3,892
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	188	-	78	266	-	266
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	1,823	207	717	2,747	1	2,748
הוצאות בגין הפסדי אשראי	441	30	185	656	-	656
מחיקות חשבונאיות	(138)	-	(135)	(273)	-	(273)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	63	-	72	135	-	135
מחיקות חשבונאיות, נטו	(75)	-	(63)	(138)	-	(138)
התאמות מתרגום דוחות כספיים	10	-	-	10	-	10
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2020	2,199	237	839	3,275	1	3,276
מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	184	-	63	247	-	247

7. פקדונות הציבור

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
בישראל		
לפי דרישה:		
51,252	41,296	58,967
אינם נושאים ריבית		
56,454	52,422	53,704
נושאים ריבית		
107,706	93,718	112,671
סך-הכל לפי דרישה		
90,798	91,810	96,523
לזמן קצוב		
198,504	185,528	209,194
סך-הכל פקדונות בישראל*		
* מזה:		
106,847	101,737	108,264
פקדונות של אנשים פרטיים		
14,615	16,524 ^י	17,450
פקדונות של גופים מוסדיים		
77,042	67,267 ^י	83,480
פקדונות של תאגידים ואחרים		
מחוץ לישראל		
לפי דרישה:		
5,629	4,936	7,091
אינם נושאים ריבית		
18,246	15,715	20,560
נושאים ריבית		
23,875	20,651	27,651
סך-הכל לפי דרישה		
3,739	7,488	3,942
לזמן קצוב		
27,614	28,139	31,593
סך-הכל פקדונות מחוץ לישראל		
226,118	213,667	240,787
סך-הכל פקדונות הציבור		

הערה:
(ו) סווג מחדש - טיוב בשיוך יתרת הפקדונות של מספר לקוחות.

ב. פקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
יתרה		
תקרת הפקדון		
במיליוני שקלים חדשים		
במיליוני שקלים חדשים		
86,723	80,139	87,681
עד 1		
63,483	60,690	64,784
מעל 1 עד 10		
35,663	34,367	37,289
מעל 10 עד 100		
19,226	17,220	22,718
מעל 100 עד 500		
21,023	21,251	28,315
מעל 500		
226,118	213,667	240,787
סך-הכל		

8. הטבות לעובדים

א. פירוט ההטבות

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה:		
3,133	2,843	2,817
1,318	1,440	1,239
1,815	1,403	1,578
עודף ההתחייבויות על נכסי התוכנית		
1,815	1,403	1,578
עודף ההתחייבויות שנכלל בסעיף התחייבויות אחרות		
סכומים שנכללו בסעיף התחייבויות אחרות:		
305	248	266
613	539	609
150	152	172
8	7	8
2,891	2,349	2,633
סך-כל עודף ההתחייבויות שנכלל בסעיף התחייבויות אחרות		
33	28	35
מזה - בגין הטבות לעובדים בחו"ל		

ב. תוכניות להטבה מוגדרת

1. מחויבות ומצב המימון

1.1 שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

מבוקר	בלתי מבוקר				
לשנה שהסתיימה ב -	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 מרס				
31 בדצמבר	2020	2021	2020	2021	
פיצויי הטבות לגימלאים לאחר פרישה	פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה		
במיליוני שקלים חדשים					
673	3,213	673	613	3,213	3,133
6	90	1	2	22	26
16	75	4	4	18	15
(3)	886 ⁽²⁾	(132)	(2)	(367)	(34)
(1)	(1)	1	1	(1)	-
(78)	(1,130)	(8)	(9)	(42)	(323)
613	3,133	539	609	2,843	2,817
613	2,709	539	609	2,487	2,414

הערות:

(1) המחויבות בגין הטבה מצטברת שונה מהמחויבות בגין הטבה חזויה בכך שהיא אינה כוללת הנחות כלשהן בדבר רמות התגמול העתידיות.

(2) כולל סך של 555 מיליון ש"ח בגין תוכנית פרישה 2020, ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים לשנת 2020.

8. הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבות ומצב המימון (המשך)

1.2 שינוי בשווי הוגן של נכסי התוכנית ומצב המימון של התוכנית

מבוקר	בלתי מבוקר	
לשנה שהסתיימה	לשלושת החודשים ב-31 בדצמבר	2021
2020	2020	2021
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה במיליוני שקלים חדשים		
1,625	1,625	1,318
48	(157)	40
23	7	5
(378)	(35)	(124)
1,318	1,440	1,239
(1,815)	(1,403)	(1,578)

שווי הוגן של נכסי התוכנית לסוף התקופה

תשואה בפועל על נכסי התוכנית

הפקדות לתוכנית

הטבות ששולמו

1.3 סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
2020	2021	2020
2021	2020	2021
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה במיליוני שקלים חדשים		
(613)	(1,815)	(539)
(609)	(1,403)	(1,578)
(613)	(1,815)	(539)
(609)	(1,403)	(1,578)

סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

התחייבות נטו שהוכרה בסוף התקופה

1.4 סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת המס

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
2020	2021	2020
2021	2020	2021
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה במיליוני שקלים חדשים		
(53)	(1,152)	78
(51)	(51)	(515)
(957)	(957)	(957)
2	-	3
1	-	-
(51)	(1,152)	81
(50)	(515)	(957)

רווח (הפסד) אקטוארי נטו

עלות נטו בגין שירות קודם

יתרת סגירה ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

8. הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבות ומצב המימון (המשך)

1.5 תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התוכנית

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה במיליוני שקלים חדשים		
2,561	2,356	2,281
1,146	1,267	1,089
		מחויבות בגין הטבה מצטברת
		שווי הוגן של נכסי התוכנית

1.6 תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על נכסי התוכנית

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה במיליוני שקלים חדשים		
3,133	2,843	2,817
1,318	1,440	1,239
		מחויבות בגין הטבה חזויה
		שווי הוגן של נכסי התוכנית

8. הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לתקופה

2.1 רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד בגין תוכניות פנסיה להטבה מוגדרת ולהפקדה מוגדרת

מבוקר	בלתי מבוקר	
לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס	
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה		
90	22	26
עלות שירות		
75	18	15
עלות ריבית		
(58)	(11)	(15)
תשואה חזויה על נכסי התכנית		
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:		
65	14	21
הפסד אקטוארי נטו		
65	14	21
סך-כל ההפחתות של סכומים שלא הוכרו		
413	6	115
אחר, לרבות הפסד מצימצום או סילוק		
585	49	162
סך-כל עלות ההטבה נטו		
201	49	47
סך-כל ההוצאה בגין תוכניות פנסיה להפקדה מוגדרת		
786	98	209
סך-כל ההוצאות בגין פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה		
291	71	73
מזה: ההוצאות שנכללו במשכורות והוצאות נלוות		
495	27	136
מזה: ההוצאות שנכללו בהוצאות אחרות		
הטבות לגימלאים לאחר פרישה		
6	1	2
עלות שירות		
16	4	4
עלות ריבית		
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:		
(2)	-	-
רווח אקטוארי נטו		
(1)	-	(1)
זיכוי שירות קודם		
(3)	-	(1)
סך-כל ההפחתות של סכומים שלא הוכרו		
19	5	5
סך-כל עלות ההטבה נטו		
6	1	2
מזה: ההוצאות שנכללו במשכורות והוצאות נלוות		
13	4	3
מזה: ההוצאות שנכללו בהוצאות אחרות		

2.2 שינויים בנכסי התוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת המס

מבוקר	בלתי מבוקר				
לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 מרס				
2020	2020	2021	2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים					
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	הטבות לגימלאים לאחר פרישה	פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה	פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה	
(3)	896	(132)	(2)	(199)	(59)
הפסד (רווח) אקטוארי נטו					
2	(65)	-	-	(14)	(21)
הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי					
1	-	-	1	-	-
הפחתה של זיכוי בגין שירות קודם					
-	(413)	-	-	(6)	(115)
אחר, לרבות רווח מצימצום או סילוק					
-	418	(132)	(1)	(219)	(195)
סך-הכל הוכר בהפסד (רווח) כולל אחר					
19	585	5	5	49	162
סך עלות ההטבה נטו⁽¹⁾					
19	1,003	(127)	4	(170)	(33)
סך-הכל הוכר בעלות ההטבה נטו וברווח (הפסד) כולל אחר					

הערה:

(1) ראו סעיף 2.1 לעיל.

8. הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות

3.1 ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

3.1.1 ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה					
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר
2021	2020	2021	2020	2021	2020
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה			הטבות לגימלאים לאחר פרישה		
-0.01%-0.85%	1.81%-2.34%	0.05%-0.85%	-0.43%-1.09%	1.80%-2.51%	-0.08%-1.05%
שיעור היוון					

3.1 ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה ולמידת עלות ההטבה נטו (המשך)

3.1.2 ההנחות העיקריות המשמשות למידת עלות ההטבה נטו לתקופה					
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר
2021	2020	2021	2020	2021	2020
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה			הטבות לגימלאים לאחר פרישה		
0.05%-0.85%	0.11%-0.93%	0.69%-1.34%	-0.08%-1.05%	-0.13%-1.15%	0.65%-1.54%
שיעור היוון					

3.2 השפעה על שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת המס

בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
גידול בנקודת אחוז אחת				קיטון בנקודת אחוז אחת			
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה				הטבות לגימלאים לאחר פרישה			
31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר
2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020
במיליוני שקלים חדשים							
(243)	(242)	(284)	(41)	(23)	(45)	253	251
שיעור היוון							

ניתוח הרגישות כאמור מתייחס לבנק ולבנק מרכזי דיסקונט, אשר מהווים למעלה מ-90% מסך המחויבות בגין הטבה חזויה.

4. תזרימי מזומנים

4.1 הפקדות

בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
תחזית ⁽¹⁾		הפקדות בפועל	
לשנת 2021		לשנת 2020	
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס		לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 בדצמבר	
2021	2020	2021	2020
פיצויי פיטורין, פרישה ותשלומי קצבה			
במיליוני שקלים חדשים			
19	5	6	23
הפקדות			

הערה:

(1) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך יתרת שנת 2021.

ג. תוכנית פרישה 2020. בביאור 23 ט' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 תוארה תוכנית פרישה 2020 בבנק, בבנק מרכזי דיסקונט ובכאל. 75 פורשים בבנק השלימו את תהליך הפרישה במסגרת תוכניות הפרישה עד סוף הרבעון הראשון של שנת 2021. בהתאם, סכום הסילוק שנזקף לרווח והפסד ברבעון הראשון של שנת 2021, הגיע ל-115 מיליון ש"ח (ללא השפעת המס). היתרה תיפרס על פני מח"מ ההתחייבות העומד כיום על כ-13 שנים, בהתאם לכללי החשבוונאות החלים על הבנק.

9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

(א) **אימוץ הוראות באזל III.** פרטים בעניין זה הובאו בביאור 25, סעיף 1, בדוח שנתי 2020.

(ב) **דרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיוור.** ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נדרש התאגיד הבנקאי להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיוור. הדרישה כאמור הגדילה את סך דרישת ההון העצמי המינימלי וההון הכולל בכ-0.17%. יצויין כי בהתאם להוראת שעה מיום 27 באפריל 2020, הדרישה כאמור לא תחול בגין הלוואות לדיוור שאושרו החל מיום 19 במרס 2020 ועד לתום תוקף הוראת השעה. הלוואות לדיוור שאושרו החל מתחילת תוקף הוראת השעה ולא חלה לגביהן דרישת ההון הנוספת כאמור הסתכמו בסך של 8,065 מיליון ש"ח ליום 31 במרס 2021.

(ג) **הקלות בגין תוכניות פרישה**

(1) **הקלות בגין תוכנית פרישה 2016.** הפיקוח על הבנקים אישר לבנק הקלות בגין תוכנית התייעלות 2016. עלויות בסך כולל של כ-372 מיליון

ש"ח (לפני מס; על בסיס מאוחד; סך של 245 מיליון ש"ח לאחר מס); נוטרלו בחישובי הלימות ההון בדוח רבעון שלישי 2016 ומופחתות בהדרגה, החל מרבעון רביעי 2016, על בסיס רבעוני בקו ישר (5% לרבעון), על פני תקופה של חמש שנים. עד ליום 31 במרס 2021 הופחתו עלויות בסך של 220 מיליון ש"ח. פרטים נוספים בעניין זה הובאו בביאור 25, סעיף 1 ג' (1), בדוח שנתי 2020.

(2) **הקלות בגין תוכנית פרישה 2018.** הפיקוח על הבנקים אישר לבנק הקלות בגין תוכנית התייעלות 2018. עלויות בסך כולל של כ-145 מיליון

ש"ח (לפני מס; סך של 95 מיליון ש"ח לאחר מס) נוטרלו בחישובי הלימות ההון בדוח רבעון שני 2018 ומופחתות בהדרגה, החל מרבעון שלישי 2018, על בסיס רבעוני בקו ישר (5% לרבעון), על פני תקופה של חמש שנים. עד ליום 31 במרס 2021 הופחתו עלויות בסך של 52 מיליון ש"ח. פרטים נוספים בעניין זה הובאו בביאור 25, סעיף 1 ג' (2), בדוח שנתי 2020.

(3) **הקלות בגין תוכנית פרישה 2020.** הפיקוח על הבנקים אישר לבנק הקלות בגין תוכנית פרישה 2020. עלויות בסך כולל של כ-257 מיליון ש"ח

(לפני מס; סך של 169 מיליון ש"ח לאחר מס) נוטרלו בחישובי הלימות ההון בדוח רבעון שני 2020 ומופחתות בהדרגה, החל מרבעון שלישי 2020, על בסיס רבעוני בקו ישר (5% לרבעון), על פני תקופה של חמש שנים. עד ליום 31 במרס 2021 הופחתו עלויות בסך של 25 מיליון ש"ח. פרטים נוספים בעניין זה הובאו בביאור 25, סעיף 1 ג' (3), בדוח שנתי 2020.

(4) **הקלות בגין הרחבת תוכנית פרישה 2020.** הפיקוח על הבנקים אישר לבנק הקלות בגין הרחבת תוכנית פרישה 2020. עלויות בסך כולל של כ-

238 מיליון ש"ח (לפני מס; סך של 157 מיליון ש"ח לאחר מס) נוטרלו בחישובי הלימות ההון בדוח רבעון שלישי 2020 ומופחתות בהדרגה, החל מרבעון רביעי 2020, על בסיס רבעוני בקו ישר (5% לרבעון), על פני תקופה של חמש שנים. עד ליום 31 במרס 2021 הופחתו עלויות בסך של 16 מיליון ש"ח. פרטים נוספים בעניין זה הובאו בביאור 25, סעיף 1 ג' (4), בדוח שנתי 2020.

(5) **הקלות בגין תוכנית פרישה 2020 בנק מרכנתיל דיסקונט.** הפיקוח על הבנקים אישר לבנק מרכנתיל דיסקונט הקלות בגין תוכנית פרישה

2020. עלויות בסך כולל של כ-60 מיליון ש"ח (לפני מס; סך של 40 מיליון ש"ח לאחר מס) נוטרלו בחישובי הלימות ההון בדוח שנתי 2020 ומופחתות בהדרגה, החל מרבעון רביעי 2020, על בסיס רבעוני בקו ישר (5% לרבעון), על פני תקופה של חמש שנים. עד ליום 31 במרס 2021 הופחתו עלויות בסך של 3 מיליון ש"ח. פרטים נוספים בעניין זה הובאו בביאור 25, סעיף 1 ג' (5), בדוח שנתי 2020.

(ד) **הוראת שעה להקלה בדרישות ההון לצורך התמודדות עם משבר הקורונה.** ביום 31 במרס 2020 פרסמה המפקחת על הבנקים הוראת שעה,

לפיה על רקע התפשטות נגיף הקורונה, ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הופחתו דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים, כך שיחס ההון העצמי רובד 1 המינימלי (ללא כרית ההון הנוספת בגין החשיפה לאשראי לדיוור) יעמוד על 8% (לעומת 9% עובר לשינוי), ויחס ההון הכולל המינימלי יעמוד על 11.5% (לעומת 12.5% עובר לשינוי). הוראת השעה עמדה בתוקף למשך שישה חודשים, ובחודש ספטמבר 2020 היא הוארכה בשישה חודשים נוספים, עד ליום 31 במרס 2021. ביום 22 במרס 2021, תוקף הוראת השעה הוארך עד ליום 30 בספטמבר 2021. ההקלה בדרישות ההון תחול במשך 24 חודשים לאחר תום תוקף הוראת השעה (היינו, עד ליום 30 בספטמבר 2023) ובלבד שיחסי ההון של הבנק לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף הוראת השעה או יחסי ההון שחלו על הבנק טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם. במסגרת החוזר מיום 22 במרס 2021, נקבע כי הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף הוראת השעה (דהיינו, עד ליום 31 במרס 2022) לא תחשב כחריגה מדרישות ההון הרגולטוריות.

9. הלימות הון, מינוף ונדלילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

ה. הון לצורך חישוב יחס הון

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
19,707 ^י	19,218 ^י	20,333 ^י
356	356	178
20,063	19,574	20,511
5,170	5,588	5,211
25,233	25,162	25,722

הון עצמי רובד 1, לאחר ניכויים

הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים

הון רובד 1

הון רובד 2 לאחר ניכויים

סך-כל ההון הכולל

הערה:

(ז) ראו סעיף ג' לעיל.

1. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
173,317	171,162	178,806
3,337	4,542	4,039
1,763	2,216	1,491
14,815	14,379	14,991
193,232	192,299	199,327

סיכון אשראי^י

סיכון שוק

סיכון CVA

סיכון תפעולי

סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

הערה:

(ז) מסך היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחת סך של 415 מיליון ש"ח (ליום 31 במרס 2020: 10 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2020: 439 מיליון ש"ח) בשל התאמות בגין תוכניות ההתייעלות.

9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ז. יחס הון לרכיבי סיכון

בלתי מבוקר		מבוקר
31 במרס		31 בדצמבר
2021	2020	2020
באחוזים		
(א) במאוחד		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.20	9.99
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	12.90	13.09
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ^{(3) (5)}	8.17	8.20
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ^{(3) (5)}	11.67	11.70
(ב) חברות בת משמעותיות		
1. בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	11.5	11.2
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.7	13.8
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ^{(4) (5)}	8.2	8.2
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ^{(4) (5)}	11.7	11.7
2. דיסקונט בנקופר אינק ⁽¹⁾		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	14.0	13.7
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	15.2	14.9
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לאסדרה המקומית ⁽²⁾	4.5	4.5
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לאסדרה המקומית ⁽²⁾	8.0	8.0
3. כרטיסי אשראי לישראל בע"מ		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	13.9	13.0
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	15.0	14.1
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	8.0	8.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	11.5	11.5

הערות:

- (1) הנתונים בסעיף זה חושבו בהתאם לכללים המחייבים בארה"ב.
- (2) אי די בי ניו יורק כפופה לכללי ההון החדשים של באזל III, המבוססים על הכללים הסופיים שפורסמו על ידי ה-FRB. יחסי ההון הינם כלהלן: 4.5% הון עצמי רובד 1 (CET1) לנכסי סיכון; 6% הון רובד 1 לנכסי סיכון; ו-8% הון כולל לנכסי סיכון.
- (3) בתוספת 0.17% (ליום 31 במרס 2020: 0.20%, ליום 31 בדצמבר 2020: 0.18%), בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדירור – ראו סעיף ו(ב) לעיל.
- (4) בתוספת 0.19% (ליום 31 במרס 2020: 0.21%, ליום 31 בדצמבר 2020: 0.19%), בהתאם לדרישות הון נוספות בגין הלוואות לדירור – ראו סעיף ו(ב) לעיל.
- (5) לפרטים בדבר הוראת שעה להקלה בדרישות ההון לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, ראו סעיפים ב' ו-ד' לעיל.

9. הלימות הון, מינוף ונדלילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ח. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס הון

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
א. הון עצמי רובד 1		
19,727	19,444	20,398
הון עצמי		
(246)	(216)	(259)
הבדלים בין ההון העצמי לבין הון עצמי רובד 1		
19,481	19,228	20,139
סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים		
התאמות פיקוחיות וניכויים		
207	164	207
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים		
(16)	(19)	(19)
התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים		
191	145	188
סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים לפני תוכנית ההתייעלות		
417	135	382
סך-הכל התאמות בגין תכנית ההתייעלות		
19,707	19,218	20,333
סך הכל הון עצמי רובד 1 לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
ב. הון רובד 1 נוסף		
356	356	178
הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים		
356	356	178
סך הכל הון רובד 1 נוסף לאחר ניכויים		
ג. הון רובד 2		
2,896	3,334	2,870
מכשירים לפני ניכויים		
2,188	2,167	2,254
הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים		
86	87	87
זכויות מיעוט בחברת בת		
5,170	5,588	5,211
סך הון רובד 2 לפני ניכויים		
-	-	-
ניכויים		
5,170	5,588	5,211
סך-הכל הון רובד 2		

ט. השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
באחוזים		
9.96	9.92	9.99
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות		
0.24	0.07	0.21
השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות		
10.20	9.99	10.20
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות		

9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

2. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף.

הוראת שעה להקלה ביחס המינוף לאור משבר הקורונה. ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 250. העדכון עוסק בהקלה ביחס המינוף בתאגיד הבנקאי כך שיעמוד על 4.5% לתאגידים בנקאים שחלקם בשוק קטן מ-24%. זאת על מנת למנוע מצב שיחס המינוף יהווה חסם להעמדת אשראי בנקאי. לאחר שהוארכה, הוראת השעה תעמוד בתוקף עד ליום 30 בספטמבר 2021. ההקלה בדרישות בעניין זה תעמוד בתוקף במשך 24 חודשים לאחר תום תוקף הוראת השעה (היינו, עד ליום 30 בספטמבר 2023) ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מהשיעור במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המזערי הנדרש מתאגיד בנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם.

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
א. בנתוני מאוחד		
20,063	19,574	20,511
הון רובד ⁽¹⁾		
319,222	299,425	334,052
סך החשיפות		
באחוזים		
6.3	6.5	6.1
יחס המינוף		
4.5	5.0	4.5
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
ב. חברות בת משמעותיות		
1. בנק מרכזי דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו		
6.0	6.6	6.2
יחס המינוף		
4.5	5.0	4.5
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
2. דיסקונט בנקופר אינק		
10.3	10.7	10.1
יחס המינוף		
4.0	4.0	4.0
יחס המינוף המזערי הנדרש בהתאם לאסדרה המקומית		
3. כרטיסי אשראי לישראל בע"מ		
8.7	8.3	8.6
יחס המינוף		
4.5	5.0	4.5
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

הערה:

(1) להשפעת ההתאמות בגין תוכניות ההתייעלות, ראו סעיף 1 ח' ו- ט'.

3. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

כללי. החישוב מתבצע על בסיס ממוצע תצפיות יומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח (פרט ל-כאל, לגביה החישוב התבצע על בסיס ממוצע תצפיות חודשיות).

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
באחוזים		
א. בנתוני המאוחד		
147.5	128.8	145.6
יחס כיסוי הנזילות		
100.0	100.0	100.0
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי		
165.4	148.2	161.2
יחס כיסוי הנזילות		
100.0	100.0	100.0
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		
ג. חברות בת משמעותיות ⁽¹⁾		
בנק מרכזי דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו		
155.8	134.9	144.5
יחס כיסוי הנזילות		
100.0	100.0	100.0
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים		

הערה:

(1) ההוראה אינה חלה על חברות כרטיסי אשראי ולפיכך, לא מובאים נתונים המתייחסים לכאל. כמו כן, ההוראה אינה חלה על די בי ניו יורק.

10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

מבוקר	בלתי מבוקר	
31		
בדצמבר	31 במרס	
2020	2020	2021
במיליוני שקלים חדשים		
661 ⁽²⁾	658	647
708	566	751

1. התקשרויות לרכישת בניינים וציוד⁽¹⁾

2. התחייבויות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות וקרנות הון סיכון

הערות:

(1) בעיקר בגין הקמת קמפוס דיסקונט, ראו סעיף ב' 6 להלן.

(2) סווג מחדש - טיוב נתונים.

התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות – המשך

3. תובענות שונות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו:

כמפורט בביאור 26 ג' 11 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות תובענות שונות, ובכלל זה תובענות ייצוגיות ובקשות להכיר בתובענות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות, ו/או על עמדתן של הנהלות החברות המאוחדות שלו, אשר נסמכות על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין, בהתאמה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו.

סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות שלו, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably possible) הסתכם ליום 31 במרס 2021 בכ-587 מיליון ש"ח.

בביאור 26 ג', סעיפים 11-12, לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, הובא תיאור של הליכים משפטיים מהותיים המתנהלים כנגד הבנק וחברות הקבוצה. בביאור 1 ד' 16 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 פורטו אמות המידה שעל פיהן מגדיר הבנק, דרך כלל, הליך משפטי כמהותי. להלן יובאו בתמצית עדכונים מהותיים בנוגע לתובענות מהותיות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו:

3.1 בביאור 26 ג' 11.1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 תוארה תביעה שהוגשה ביום 28 באפריל 2014 לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית. עניינה של הבקשה הינה טענה לשני הסדרים כובלים בתחום כרטיסי החיוב המיידי ("דיבטי") וכרטיסי תשלום נטענים מראש ("pre paid"). ביום 8 ביוני 2016 הוגשה בקשה חדשה, במסגרתה הוערך הנזק, ביחס לכלל הנתבעים, בסך של כ-7 מיליארד ש"ח.

ביום 16 באוקטובר 2017 הוגשה לבית הדין לתחרות תובענה למתן סעד הצהרתי, במסגרתה התבקש בית הדין לקבוע כי בעת מתן פסק הדין במסגרתו אושר הסדר העמלה הצולבת, לא נכללו בהסדר כרטיסי חיוב מיידי וכרטיסים נטענים. חברות כרטיסי האשראי, ובכלל זה כאל, הגישו בקשה לסילוק על הסף של התובענה. ביום 16 באוקטובר 2018 קיבל בית הדין לתחרות את הבקשות לסילוק על הסף של התובענה למתן סעד הצהרתי. ביום 4 בדצמבר 2018 הוגש ערעור על החלטת בית הדין לתחרות. ביום 18 ביוני 2019 דחה בית המשפט העליון את הערעור.

ביום 23 בדצמבר 2018 הגישו המבקשים לבית המשפט העליון, שבבתו כבית דין גבוה לצדק, עתירה נגד הממונה על התחרות. בעתירה מבוקש כי בית המשפט יורה לממונה על התחרות לפעול לשם הבהרה או ביטול או שינוי של פסק דינו של בית הדין לתחרות במסגרתו אושר הסדר העמלה הצולבת. דיון בעתירה התקיים ביום 16 ביולי 2020 ובאותו היום הורה בית המשפט על דחיית העתירה. בהתאם לכך, יימשכו ההליכים בבית המשפט המחוזי. ביום 12 באפריל 2021 התקיים דיון קדם משפט ובו נשמעו טענות הצדדים. בהתאם להצעת בית המשפט, הודיעו הצדדים על הסכמתם לפנות להליך גישור.

3.2 בביאור 26 ג' 11.3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 תוארו הליכים שונים באוסטרליה ובישראל שהתנהלו נגד הבנק ונגד בנק מרכנתיל דיסקונט הנוגעים לחשבונות בשני הבנקים שניהלו בני משפחה אוסטרלית מסוימת וחברות הקשורות אליהם. עיקרם של הליכים אלה בתביעות אזרחיות (כספיות) שהוגשו באוסטרליה על ידי מפרקי החברות הקשורות, בטענות לנזקים שנגרמו לחברות בשל שומות מס מתוקנות שנקבעו על ידי רשות המיסים האוסטרלית. התביעות התבססו על הטענה (המוכחשת) כי הבנקים העמידו ללקוחות שירותי בנקאות שסייעו להם להתחמק מתשלום מס באוסטרליה. בבדיקה שנערכה בבנקים, לא אותרו חשבונות קשורים נוספים בגינם עשויות להיות מוגשות תביעות כאמור.

ביום 31 בינואר 2021 חתם הבנק על הסדר פשרה בנוגע להליכים האמורים, לסילוק כל תביעה וטענה של התובעים כנגד קבוצת דיסקונט, לרבות בקשר להליכים, בני המשפחה והחברות הקשורות, וזאת מבלי להודות באחריות. במקביל חתם גם בנק מרכנתיל דיסקונט על הסדר פשרה בקשר עם העניין המתואר בביאור 26 ג' 11.3 האמור, ס.ק. (ד). בהתאם להסדרים האמורים סכום הפשרה עומד על סך של 138 מיליון דולר אוסטרלי, שהינו כ-343 מיליון ש"ח.

במקביל הגיע הבנק להסדר לפיו לאחר ששולם סכום הפשרה לתובעים על ידי הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט ("הבנקים"), שולם לבנקים על ידי המבטחים סך של כ-55 מיליון דולר ארה"ב, שבגינו נרשמה הכנסה של כ-47.5 מיליון דולר ארה"ב (כ-151 מיליון ש"ח).

10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- 3.3 בביאור 26 ג' 11.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, תוארו תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, שהוגשו ביום 21 בפברואר 2017, לבית המשפט המחוזי בתל אביב. בבקשה נטען כי הבנק גובה מלקוחות הזכאים לחסות תחת הגדרת "עסק קטן", עמלות שלא על פי תעריפון עסק קטן. עוד נטען כי הבנק לא גילה ללקוחותיו העסקיים את האפשרות להיות מסווגים כעסקים קטנים ואת המשמעות המעשית של סיווג זה, התנהלות שהובילה לגביית עמלות ביתר. המבקשים העמידו את סכום התביעה על סך של כ-261 מיליון ש"ח.
- המבקשים הגישו תובענות דומות כנגד בנקים נוספים. הבנקים המשיבים הודיעו לבית המשפט כי יסכימו לאיחוד הדיון אך לא לאיחוד התיקים כך שיהיה צורך בבירור עובדתי נפרד מול כל משיב. הדיון בבית המשפט המחוזי בתיקים המאוחדים נקבע לקדם משפט ליום 6 באפריל 2021. בדיון הורה בית המשפט על איחוד טכני בלבד של התביעות לצורך ניהול דיוני ההוכחות, והבהיר כי כל תובענה תוכרע לגופה. בהחלטתו מיום 4 במאי 2021 הודיע בית המשפט לצדדים כי בכוונתו לבחון פניה למאסדר, והורה לצדדים להגיש עמדתם בענין זה עד ליום 1 ביוני 2021. התיק נקבע לשמיעת ראיות לחודשים מרס-אפריל 2023.
- 3.4 בביאור 26 ג' 11.6 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 תוארו תובענה שהוגשה ביום 22 ביולי 2018 נגד כאל וחברות כרטיסי אשראי אחרות ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית, כנגד כאל וכנגד שתי חברות כרטיסי אשראי נוספות. עניינה של הבקשה הינו עסקאות במסמך חסר (בעיקר עסקאות טלפוניות) בחברות העוסקות בשיווק ישיר. בבקשה נטען כי חברות כרטיסי האשראי לא מנעו מחברות העוסקות בשיווק ישיר, לנצל ולגזול מקשישים כספים בגין עסקאות שנעשו שלא כדין, כל זאת באמצעות חיוב כרטיסי האשראי שלהם. עוד נטען בבקשה כי על חברות כרטיסי האשראי היה למנוע תופעה זו מלכתחילה וקודם התקשרותן עם חברות השיווק הישיר, היה עליהן לבדוק טיב החברות ופעילותן ולוודא כי הן עומדות במלוא דרישות החוק. המבקשים העמידו סכום תביעתם לכלל חברי הקבוצה, על סך כ-900 מיליון ש"ח.
- ישיבת קדם משפט נקבעה ליום 2 ביוני 2021.
- 3.5 בביאור 26 ג' 11.5 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, תוארו תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, שהוגשו ביום 21 ביוני 2018 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד. לטענת המבקש, הבנק מפר את הוראות חוק האפוטרופוס הכללי, התשל"ח-1978 והוראות החוק להגנת רכוש מופקד, התשכ"ה-1964, בכך שאינו מדווח לאפוטרופוס הכללי על החזקתו ב"נכס עזוב". נטען כי הבנק אינו משקיע מאמצים סבירים באיתור בעלי ה"נכס העזוב", אינו מדווח במועד וגורם לחברי הקבוצה נזקים, שכן האפוטרופוס הכללי היה משקיע כספים אלו באופן הטוב ביותר והמתאים לאופי הנכס העזוב והיה נוקט בצעדים ממשיים לאיתור הבעלים. המבקש העמיד את סכום התביעה לכלל חברי הקבוצה על סך של 300 מיליון ש"ח.
- תגובת הבנק הוגשה ביום 10 בפברואר 2019.
- ביום 25 בדצמבר 2019 הוגשה בקשה לתיקון הבקשה לאישור. ביום 17 במרס 2020 הוגשה תגובת הבנק, לפיה הנו מתנגד לבקשה לתיקון הבקשה לאישור, המהווה ניסיון להרחבת חזית. ביום 26 במאי 2020 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה הבקשה לתיקון הבקשה לאישור תידון בישיבת קדם המשפט. דיון קדם משפט נקבע ליום 20 באפריל 2021 ובהמשך, הגיעו הצדדים להסכמה לפנות לגישור.
- 3.6 בביאור 26 ג' 12.3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, תוארו כתב תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד שני בנקים נוספים ביום 11 במאי 2020 בבית המשפט המחוזי בתל אביב. המבקש טוען כי הבנק מפר את חובת הסודיות הבנקאית בכך שהוא נותן דריסת רגל לתאגידים בינלאומיים כגון פייסבוק וגוגל לפלטפורמות הדיגיטליות שלו ומאפשר להם לאסוף מידע פרטי על לקוחות. נטען כי הבנקים ערכו עסקה עם תאגידי המידע הבינלאומיים ובכך קיבלו כלים יעילים וזולים בתמורה לפגיעה בפרטיות הלקוחות. לטענת המבקש המסמכים השונים של הבנק מנוסחים באופן גורף ורחב מבלי להבהיר ללקוחות את מהות המידע שהוא מעביר ואין לראות בחתימת הלקוחות על הסכמים אלו משום מתן הסכמה להעברת המידע.
- המבקש מצוין כי לא ניתן להעריך את סכום הנזק שנגרם לחברי הקבוצה.
- הבנק הגיש תשובה ביום 14 בפברואר 2021 ותגובות המבקשים יוגשו עד ליום 23 במאי 2021. קדם משפט נקבע ליום 15 ביולי 2021. לפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה כייצוגית שעוסקת בסוגיה דומה, שהוגשה כנגד כאל וגורמים נוספים, ראו סעיף 4.5 להלן.
4. נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות ותובענות אחרות, אשר לדעת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, ואו על עמדת ההנהלות של החברות המאוחדות, אשר נסמכת על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין, בהתאמה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן ולפיכך לא נערכה בגינן הפרשה.
- 4.1 בביאור 26 ג' 12.1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 תוארו תביעה ובקשה לדחיית תשלום אגרה, אשר הוגשו ביום 19 בדצמבר 2019 לבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו נגד הבנק ונגד 5 נתבעים נוספים.
- התביעה הוגשה על ידי בנק מסחרי באוקראינה Joint Stock Company Commercial Bank Privat Bank, ועניינה מעשי הונאה, מעילה ותרמית אשר בוצעו לטענת התובע על ידי מי שהיו בעלי השליטה של התובע והינם נתבעים בכתב התביעה. על פי הנתען בכתב התביעה, בעלי השליטה של התובע פעלו למתן הלוואות על ידי התובע לגופים אשר היו בשליטתם, וכספי הלוואות גולגלו דרך חשבוניות בנקים במטרה להסוות את מקורם, ולבסוף נגזלו לטובתם האישית של בעלי השליטה. עוד נטען, כי כחלק ממעשי המרמה וההונאה שבוצעו בהוראת בעלי השליטה, הוברח לישראל סך של כ-1.2 מיליארד דולר ארה"ב, באמצעות העברות כספיות מחשבון בנק בקפריסין של חברה שבעלות בעלי השליטה לחשבונה בבנק. על פי המתואר בכתב התביעה, מדובר בהעברות כספיות שבוצעו בין השנים 2007 ל-2011. לטענת התובע, הבנק גרם לו נזק בכך שאפשר את ביצוע ההעברות הכספיות אל ומחוץ לבנק וזאת, לטענת התובע, בניגוד לחובות החלות עליו מכוח חוק איסור הלבנת הון בישראל.

10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- סכום התביעה כנגד כלל הנתבעים הועמד על סך של 2.1 מיליארד ש"ח.
- ביום 30 בינואר 2020 שולמה האגרה. ביום 18 במרס 2020 נעתר בית המשפט לבקשת התובע והורה על היתר המצאת כתב התביעה מחוץ לתחום.
- ביום 17 בפברואר 2020 הגיש הבנק בקשה לסילוק התביעה על הסף ולחילופין לעיכוב ההליכים בה בשל הליכים מקבילים המתנהלים מחוץ לישראל. ביום 17 במאי 2020 ניתנה החלטת בית המשפט המקבלת את בקשת הבנק להארכת המועד להגשת כתב הגנה.
- ביום 7 בדצמבר 2020 ניתנה החלטה הדוחה את בקשת הבנק לסילוק התביעה על הסף. ביום 31 בדצמבר 2020, הבנק הגיש לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על ההחלטה האמורה. ביום 26 בינואר 2021 אישר בית המשפט לבנק ארכה להגשת כתב הגנה תוך 60 ימים ממועד הכרעת בית המשפט העליון בבקשת רשות הערעור. ביום 25 במרס 2021 דחה בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור.
- 4.2 בביאור 26 ג' 12.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, תוארו ארבע תביעות ובקשות לאישורן כתובענות ייצוגיות, שהוגשו נגד הבנק ביום 30 בינואר 2020 בבית המשפט המחוזי בתל אביב. עניינן של הבקשות הינה תקלה בהתקנת שרת באפליקציית התשלומים PayBox, תקלה אשר לטענת המבקשים, גרמה להם נזקים.
- סכומי התביעות לכלל חברי הקבוצה הועמדו בארבע הבקשות על סך 850 מיליון ש"ח, 500 מיליון ש"ח, 25 מיליון ש"ח ו-5.2 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- ביום 4 במרס 2020 הגיש הבנק בקשות בכל תיקי הבקשות לאישור, לפיהן התבקש בית המשפט לעשות שימוש בסמכותו ולהורות על מחיקת שלוש מתוך ארבע בקשות האישור. לבקשת הבנק, הורה בית המשפט כי תשובת הבנק לבקשת האישור תוגש תוך 90 יום לאחר מתן החלטה בבקשה למחיקת שלוש מהבקשות. ארבע בקשות האישור בנושא זה נקבעו לדיון מקדמי ליום 12 באפריל 2021, במהלכו הורה בית המשפט למבקשים בתביעות המקבילות לעדכנו בתוך 14 ימים האם הצליחו להגיע להסכמות בדבר איחוד הבקשות לבקשה אחת אותה יוביל בא כוח אחד. משהושגה הסכמה כאמור רק בין חלק מהמבקשים, קצב בית המשפט לצדדים תקופה נוספת להגשת הודעה מעדכנת.
- 4.3 בביאור 26 ג' 12.4 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, תוארו תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, שהוגשו נגד בנק מרכנתיל דיסקונט ביום 16 בספטמבר 2020 בבית המשפט המחוזי בירושלים. לטענת המבקש, כתנאי למתן הלוואה בערבות מדינה, מחייב בנק מרכנתיל דיסקונט פתיחת פיקדון מכספי ההלוואה המשועבד להבטחת החזר ההלוואה, היינו שסכום ההלוואה המתקבל בפועל הינו סכום ההלוואה בניכוי סכום הפיקדון. עוד טוען המבקש כי מסמכי ההלוואה אינם מציינים את גובה הריבית האפקטיבית הכוללת את כלל העמלות, הריביות והתשלומים אותם נדרש לשלם.
- המבקש העמיד את סכום תביעתם של כלל חברי הקבוצה על סך של כ-817 מיליון ש"ח אך צוין כי השווי המדויק יקבע לאחר קבלת החומר המצוי בידי בנק מרכנתיל דיסקונט.
- 4.4 בביאור 26 ג' 12.5 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, תוארו תביעה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט וחמישה בנקים נוספים שהוגשו ביום 16 בנובמבר 2020 לבית המשפט המחוזי בירושלים. התביעה נמסרה לבנקים במהלך חודש דצמבר 2020. טענת המבקשים היא כי הבנקים אינם פועלים על פי הוראות חוק נתוני אשראי והתקנות אשר הותקנו על פיו ומדווחים באופן שגוי נתונים על מקרים בהם אין להם סמכות לכך. כך נטען כי הבנקים מדווחים על הליך משפטי בגין חוב גם כאשר ניתן פסק דין בסופו וזאת עד לסיום תשלום החוב במלואו או עד חתימת הסדר, מועד מתן הפטר או כל מועד אחר לאחר פסק הדין.
- עוד נטען כי הבנקים מדווחים גם על תביעות בסכום קצוב אשר הוגשו ללשכת ההוצאה לפועל וזאת למרות שלא נפתח הליך משפטי בבית משפט. המבקשים טוענים לנזק ממזני שסכומם שונה לחברי הקבוצה השונים וכן לנזק שאינו ממוני בגין פגיעה באוטונומיה בסך של 50,000 ש"ח ללא הוכחת נזק.
- המבקשים מציינים כי חברי הקבוצה מונים עשרות אלפי לקוחות והנזק שנגרם להם משמעותי ביותר אך המבקשים אינם יכולים בשלב זה ובטרם קבלת נתונים להעריך את סכום הנזק הקבוצתי.
- 4.5 ביום 13 באפריל 2021 התקבלה בכאל בקשה לאישור תובענה ייצוגית. הבקשה הוגשה נגד 15 גופים פיננסיים, בהם בנקים, חברות כרטיסי אשראי, חברות ביטוח ובתי השקעות.
- עניינה של התובענה בטענת המבקשים כי המשיבים מעבירים לצדדים שלישיים, בפרט לחברת Google ולשירות הפרסומות שלה, מידע פרטי, אישי וסודי של לקוחותיהם העושים שימוש בשירותים הדיגיטליים של המשיבים, או שעשו כך ב-7 השנים שקדמו להגשת הבקשה, ללא הסכמתם של הלקוחות האמורים, תוך פגיעה בזכות לפרטיות ותוך הפרת חובות המוטלות על המשיבים על פי דין.
- הנזק שנגרם לקבוצה אותה הם מבקשים לייצג מוערך על ידי המשיבים בסכומים המגיעים עד כדי מיליוני ש"ח. המבקשים העמידו את סכום הנזק האישי על 1,000 ש"ח לכל תובע בגין נזק לא ממזני ועל 1,000 ש"ח לכל תובע בגין נזק ממזני.
- על כאל להגיש את תגובתה עד ליום 13 ביולי 2021.
- לפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה כייצוגית שעוסקת בסוגיה דומה, שהוגשה כנגד הבנק ובנקים נוספים, ראו סעיף 3.6 לעיל.
5. **קמפוס דיסקונט.** פרטים אודות הפרוייקט הובאו בביאור 26 ג' 17 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020. ההשקעה בפרוייקט הסתכמה ביום 31 במרס 2021 בסך של 440 מיליון ש"ח. למועד זה הסתכמה יתרת ההתחייבות בגין הפרוייקט בסך של 560 מיליון ש"ח. לאחר תאריך המאזן התווספו התחייבויות נוספות בסך של כ-215 מיליון ש"ח בגין התקשרויות לביצוע חלק מעבודות הגמר והתקשרויות בתחום הטכנולוגיות.

10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

6. **ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה.** ביום 31 במרס 2021, בהתאם לאישור ועדת התגמול והדירקטוריון, התקשר הבנק בפוליסה קבוצתית לביטוח דירקטורים ונושאי משרה, המכנים ואשר יכהנו מעת לעת בבנק לרבות בגין כהונתם מטעם הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת כלשהי שהבנק מחזיק בה (להלן: "פוליסת הביטוח") וזאת בהתאם לתקנה 101-21 (כפי שעודכנה לאחרונה בחודש אוגוסט 2020) ולהוראות מדיניות התגמול של הבנק כפי שאושרה על ידי אסיפת בעלי המניות של הבנק ביום 18 במרס 2020, בכפוף לאמור להלן.

פוליסת הביטוח תהיה בתוקף מיום 1 באפריל 2021 ועד ליום 31 במרס 2022 (להלן: "תקופת הביטוח"). גבול אחריות המבטח במסגרת פוליסת הביטוח הינו 115 מיליון דולר לתביעה ובסך הכל לתקופת הביטוח. עלות הפרמיה שתשולם בגין פוליסת הביטוח לתקופת הביטוח הינה בסך של כ-4.33 מיליון דולר. במקרה של תביעה נגד מי מנושאי המשרה, לא תחול השתתפות עצמית על נושאי המשרה עצמם. הבנק יישא בהשתתפות עצמית של 500 אלף דולר לאירוע, כאשר בגין תביעות שעניינן ניירות ערך (Entity – SEC), הבנק יישא בהשתתפות עצמית של 1 מיליון דולר לאירוע ובגין תביעות שעניינן יחסי עבודה (Entity-EPL) הבנק יישא בהשתתפות עצמית של 500 אלף דולר לאירוע.

11. פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

מבוקר			בלתי מבוקר					
31 בדצמבר 2020			31 במרס 2020			31 במרס 2021		
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סך-הכל	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סך-הכל	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים								
חוזי ריבית								
Forward			Forward			Forward		
13,164	5,987	7,177	18,683	11,351	7,332	13,085	7,060	6,025
826	792	34	5,705	5,312	393	879	859	20
965	892	73	3,185	2,732	453	1,430	1,376	54
112,932	103,393	9,539	141,446	125,687	15,759	117,489	110,685	6,804
127,887	111,064	16,823	169,019	145,082	23,937	132,883	119,980	12,903
Swaps ⁽¹⁾			Swaps ⁽¹⁾			Swaps ⁽¹⁾		
4,123	-	4,123	5,244	-	5,244	3,645	-	3,645
חוזי מטבע חוץ								
Forward			Forward			Forward		
35,124	33,026	2,098	34,076	30,092	3,984	40,787	38,834	1,953
15,680	15,646	34	17,325	17,325	-	14,190	14,156	34
14,847	14,813	34	16,115	16,115	-	15,343	15,308	35
92,131	76,536	15,595	84,672	41,351	43,321	99,182	83,154	16,028
157,782	140,021	17,761	152,188	104,883	47,305	169,502	151,452	18,050
חוזים בגין מניות								
Forward			Forward			Forward		
-	-	-	-	-	-	-	-	-
8,286	8,194	92	4,699	4,540	159	9,262	9,167	95
8,289	8,194	95	4,705	4,540	165	9,266	9,167	99
865	865	-	549	549	-	878	878	-
17,440	17,253	187	9,953	9,629	324	19,406	19,212	194
חוזי סחורות ואחרים								
Forward			Forward			Forward		
371	371	-	1,686	1,686	-	5	5	-
22	3	19	25	4	21	6	3	3
22	3	19	25	4	21	6	3	3
415	377	38	1,736	1,694	42	17	11	6
303,524	268,715	34,809	332,896	261,288	71,608	321,808	290,655	31,153

הערות:

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי

משלם שיעור ריבית קבוע

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

(4) מזה: נסחרים בבורסה

(5) הבנק מבצע גידור חשבונאי באמצעות עסקאות IRS.

35,319	43,613	34,741
13,208	12,517	13,171
1,640	2,764	2,047
11,939	5,794	10,805

11. פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
במיליוני שקלים חדשים					
בלתי מבוקר					
31 במרס 2021					
280	2,155	2,435	278	2,086	2,364
194	-	194	74	-	74
434	1,680	2,114	378	1,629	2,007
5	552	557	5	552	557
-	-	-	-	-	-
719	4,387	5,106	661	4,267	4,928
סכומים שקוזזו במאזן					
719	4,387	5,106	661	4,267	4,928
-	550	550	1	565	566
בלתי מבוקר					
31 במרס 2020					
308	3,929	4,237	579	4,368	4,947
52	-	52	328	-	328
778	2,174	2,952	668	1,704	2,372
6	530	536	6	530	536
1	40	41	1	38	39
1,093	6,673	7,766	1,254	6,640	7,894
סכומים שקוזזו במאזן					
1,093	6,673	7,766	1,254	6,640	7,894
-	866	866	23	509	532
מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
239	2,534	2,773	385	2,549	2,934
64	-	64	150	-	150
567	2,651	3,218	963	3,061	4,024
5	337	342	5	337	342
-	77	77	-	75	75
811	5,599	6,410	1,353	6,022	7,375
סכומים שקוזזו במאזן					
811	5,599	6,410	1,353	6,022	7,375
5	352	357	27	361	388

הערה:

(1) מזה - שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 7 מיליוני ש"ח (31.3.2020 - 9 מיליוני ש"ח, 31.12.2020 - 10 מיליוני ש"ח);
מזה - שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 9 מיליוני ש"ח (31.3.2020 - 16 מיליוני ש"ח, 31.12.2020 - 10 מיליוני ש"ח).

11. פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי

1. ההשפעה של גידור חשבונאי

מבוקר	בלתי מבוקר	
לשנה	לשלושת החודשים	
שהסתיימה ב- 31 בדצמבר	שהסתיימו ב-31 במרס	
2020	2020	2021
הכנסות (הוצאות) ריבית		
במיליוני ש"ח		
רווח (הפסד) מגידור שווי הוגן		
חוזי ריבית		
24	185	(185)
(34)	(187)	179
פריטים מגודרים		
נגזרים מגדרים		

2. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

בלתי מבוקר			
ליום 31 במרס 2020		ליום 31 במרס 2021	
התאמות שווי הוגן מצטבר		התאמות שווי הוגן מצטבר	
שהגדילו (הקטינו) את הערך		שהגדילו (הקטינו) את הערך	
בספרים	הערך בספרים	בספרים	הערך בספרים
יחסי גידור	יחסי גידור	יחסי גידור	יחסי גידור
שהופסקו	קיימים	שהופסקו	קיימים
במיליוני ש"ח			
-	258	3,385	18
-	-	357	(23)
-	(44)	1,306	-
-	-	-	1,310
-	-	-	(15)

הערה:
(1) הסכומים שיועדו לגידור מתוך תיק הלוואות בסך של כ-908 מיליון ש"ח.

3. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד

מבוקר	בלתי מבוקר	
לשנה	לשלושת החודשים	
שהסתיימה ב-31 בדצמבר	שהסתיימו ב-31 במרס	
2020	2020	2021
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות		
במכשירים נגזרים		
במיליוני ש"ח		
34	12	549
(1,035)	656	165
-	1	-
-	-	-
סך הכל		
(1,001)	669	714

הערה:
(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינו מריבית.

11. פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	אחרים	סך-הכל	בורסה	בנקים
במיליוני שקלים חדשים					
בלתי מבוקר					
31 במרס 2021					
57	7	3,183	5,106	77	1,782
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(12)	(3)	(1,590)	(3,058)	-	(1,453)
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽⁵⁾					
-	(2)	(157)	(458)	-	(299)
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל					
45	2	1,436	1,590	77	30
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
29	12	679	1,078	267	91
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
86	19	3,862	6,184	344	1,873
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾					
12	32	2,202	4,928	463	2,219
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(12)	(3)	(1,590)	(3,058)	-	(1,453)
מכשירים פיננסיים					
-	-	(198)	(913)	-	(715)
בטחון במזומן ששועבד					
-	29	414	957	463	51
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
בלתי מבוקר					
31 במרס 2020					
377	23	4,825	7,766	85	2,456
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
-	(14)	(3,013)	(5,034)	-	(2,007)
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽⁵⁾					
-	-	(55)	(478)	-	(423)
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל					
377	9	1,757	2,254	85	26
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
38	94	536	948	139	141
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
415	117	5,361	8,714	224	2,597
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾					
4	91	4,362	7,894	389	3,048
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
-	(14)	(3,013)	(5,034)	-	(2,007)
מכשירים פיננסיים					
(4)	-	(758)	(1,756)	-	(994)
בטחון במזומן ששועבד					
-	77	591	1,104	389	47
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
120	9	3,416	6,410	64	2,801
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
-	(3)	(1,666)	(4,077)	-	(2,408)
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ⁽⁵⁾					
(118)	(2)	(212)	(680)	-	(348)
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל					
2	4	1,538	1,653	64	45
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
26	12	697	1,099	239	125
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
146	21	4,113	7,509	303	2,926
סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים⁽⁴⁾					
-	50	3,369	7,375	272	3,684
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
-	(3)	(1,666)	(4,077)	-	(2,408)
מכשירים פיננסיים					
-	-	(715)	(1,892)	-	(1,177)
בטחון במזומן ששועבד					
-	47	988	1,406	272	99
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

הערות:

- (1) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
- (2) מזה: יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך של 5,099 מיליון ש"ח הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים (ליום 31 במרס 2020 - סך של 7,757 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2020 - סך של 6,400 מיליון ש"ח).
- (3) מזה: יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך של 4,919 מיליון ש"ח הכלולה בסעיף התחייבויות בגין מכשירים נגזרים (ליום 31 במרס 2020 - סך של 7,878 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2020 - סך של 7,365 מיליון ש"ח).
- (4) הסכום אינו כולל את ההפחתות לעיל.
- (5) השווי ההוגן של מכשירים נגזרים הכפופים להסכמי קיזוז היוו בסך של 3,006 מיליון ש"ח (ליום 31 במרס 2020 - סך של 4,958 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2020 - סך של 3,972 מיליון ש"ח).

11. פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

ד. פירוט מועדי פרעון – סכומים נקובים: יתרות לסוף תקופה על בסיס מאוחד

סך-הכל	מל 5 שנים	מל 3 שנה ועד 5 שנים	מל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
במיליוני שקלים חדשים					
בלתי מבוקר					
31 במרס 2021					
חוזי ריבית:					
13,171	1,641	7,170	3,734	626	שקל-מדד
119,712	46,692	49,285	20,599	3,136	אחר
169,502	6,046	13,723	72,497	77,236	חוזי מטבע חוץ
19,406	-	209	450	18,747	חוזים בגין מניות
17	-	6	-	11	חוזי סחורות ואחרים
321,808	54,379	70,393	97,280	99,756	סך-הכל
בלתי מבוקר					
31 במרס 2020					
332,896	67,850	70,823	90,217	104,006	סך-הכל
מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
303,524	50,426	69,030	73,216	110,852	סך-הכל

12. מגזרי פעילות פיקוחיים

- א. פרטים בדבר המגזרים הפיקוחיים הובאו בביאור 29 א' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020. עיקרי ההנחות, האומדנים ועקרונות הדיווח אשר שימשו בהכנת הנתונים פורטו בביאור 29 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.
- פרטים בדבר מגזרים ניהוליים, שהבנק זיהה, הובאו בביאור 30 א' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.
- מאחר שלא היה בידי הבנק, בגין חלק מהלקוחות, את מלוא המידע הנדרש לצורך סיווג למגזר פיקוחי בהתאם להוראות החדשות, בעיקר מידע על מחזור פעילות, בוצעו פעולות שונות להשגת המידע וכן, במקרים מסוימים, בהעדר מידע, התקבלו החלטות על בסיס הערכות ואומדנים. הבנק פועל להשלמת טיוב הנתונים ובהתאמה, יכול והטיב כאמור יצריך סיווג לקוחות בין המגזרים בתקופות הדיווח הבאות.
- ב. סיווג מחדש – ברבעונים השני, השלישי והרביעי של שנת 2020 יושמו טיובים מסוימים במודל הקצאת ההוצאות המתוקן, אשר הוטמע ברבעון הראשון של שנת 2020. מספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם.

12. מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ד. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים, מאוחד

בלתי מבוקר					
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021					
פעילות ישראל					
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	משקי בית	עסקים קטנים וזעירים	
			בנקאות פרטית		
במיליוני שקלים חדשים					
הכנסות ריבית מחיצוניים	608	291	134	1	382
הוצאות ריבית לחיצוניים	35	-	-	10	15
הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים	573	291	134	(9)	367
הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי	(105)	(164)	(5)	21	(21)
סך הכנסות ריבית, נטו	468	127	129	12	346
הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים	174	2	260	(189)	(62)
הכנסות שאינן מריבית בינמגזרי	185	-	-	211	201
סך הכנסות שאינן מריבית	359	2	260	22	139
סך הכנסות	827	129	389	34	485
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי	(59)	(2)	(1)	-	(93)
הוצאות תפעוליות ואחרות	798	53	285	24	332
רווח (הפסד) לפני מסים	88	78	105	10	246
הפרשה (הקטנת הפרשה) למסים על הרווח	22	27	37	3	82
רווח לאחר מסים	66	51	68	7	164
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס	-	-	-	-	-
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	66	51	68	7	164
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(14)	-	(14)	-	(2)
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק	52	51	54	7	162
יתרה ממוצעת של נכסים	73,590	42,752	15,854	405	36,572
מזה: השקעות בחברות כלולות	-	-	-	-	-
מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽³⁾	72,556	42,888	15,572	340	35,825
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח ⁽³⁾	74,653	⁽⁴⁾ 43,927	16,682	⁽⁴⁾ 358	36,397
יתרת חובות פגומים	260	2	121	-	738
יתרת חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום או יותר	318	290	-	-	32
יתרה ממוצעת של התחייבויות	93,318	102	2,510	17,889	47,774
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	89,423	-	16	17,792	42,975
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	90,149	-	16	18,115	45,012
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾	53,110	24,552	13,685	516	34,580
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾	53,476	25,006	13,809	513	34,493
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾	32,488	361	-	22,445	28,432
הכנסות ריבית, נטו:					
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור	418	127	129	1	324
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור	50	-	-	11	22
אחר	-	-	-	-	-
סך הכנסות ריבית, נטו	468	127	129	12	346

הערות:

- (1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
- (2) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
- (3) יתרת האשראי לציבור - מוצגת יתרה רשומה.
- (4) כולל הלוואות לדיור ללקוחות עסקים וקטנים עם יתרת אשראי לסוף תקופה בסך 3,071 מיליון ש"ח.

פעילות חו"ל						
עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי ישראל	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל
102	279	5	105	1,482	229	1,711
4	19	10	84	177	30	207
98	260	(5)	21	1,305	199	1,504
(10)	(49)	15	149	-	-	-
88	211	10	170	1,305	199	1,504
(26)	(28)	(47)	1,143	965	68	1,033
58	137	49	(841)	-	-	-
32	109	2	302	965	68	1,033
120	320	12	472	2,270	267	2,537
3	(57)	(1)	2	(205)	58	(147)
65	147	15	105	1,486	166	1,652
52	230	(2)	365	989	43	1,032
17	78	(2)	139	339	14	353
35	152	-	226	650	29	679
-	-	-	-	-	-	-
35	152	-	226	650	29	679
-	(2)	-	1	(17)	-	(17)
35	150	-	227	633	29	662
13,170	44,856	1,139	93,084	262,816	34,545	297,361
-	-	-	350	350	-	350
13,157	44,864	984	-	167,726	23,811	191,537
13,139	46,521	783	-	171,851	25,050	196,901
357	528	274	-	2,157	252	2,409
-	-	-	1,557	1,907	-	1,907
11,277	32,975	16,326	27,624	247,183	30,959	278,142
9,999	27,735	16,292	-	204,216	28,727	232,943
9,819	28,649	17,450	-	209,194	31,593	240,787
13,194	48,856	1,352	16,460	168,068	28,212	196,280
13,482	49,858	1,341	17,362	170,525	28,802	199,327
8,041	43,762	72,687	151	208,006	13,175	221,181
85	207	5	-	1,040	143	1,183
3	4	5	-	95	33	128
-	-	-	170	170	23	193
88	211	10	170	1,305	199	1,504

12. מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ד. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים, מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר				
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020				
פעילות ישראל				
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית		
		מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים				
409	1	139	210	569
30	28	-	-	37
379	(27)	139	210	532
8	49	(7)	(103)	(13)
387	22	132	107	519
(31)	(157)	268	4	226
176	176	-	-	172
145	19	268	4	398
532	41	400	111	917
190	1	101	29	210
(4)312	(4)23	(4)295	(4)44	(4)739
30	17	4	38	(32)
(4)12	(4)6	(4)-	(4)17	(4)13
18	11	4	21	(19)
רווח (הפסד) לפני מסים				
הפרשה (הקטנת הפרשה) למסים על הרווח				
18	11	4	21	(19)
רווח (הפסד) לאחר מסים				
-	-	-	-	-
18	11	4	21	(19)
-	-	2	-	2
18	11	6	21	(17)
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק				
(7)36,459	375	16,837	37,209	70,770
-	-	-	-	-
(7)35,952	311	16,595	37,289	69,841
(7)36,291	(5)326	15,834	(5)37,981	69,345
594	-	61	5	197
57	-	-	366	415
(7)43,872	16,302	2,736	99	81,396
(7)38,104	16,192	17	-	77,270
(7)39,337	18,107	15	-	83,630
35,225	495	13,554	21,156	51,402
34,689	502	13,564	21,530	51,616
29,112	20,368	-	369	36,236
הכנסות ריבית, נטו:				
345	1	132	107	428
42	21	-	-	91
-	-	-	-	-
387	22	132	107	519
סך הכנסות ריבית, נטו				

הערות:

- (1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
- (2) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
- (3) יתרת האשראי לציבור - מוצגת יתרה רשומה.
- (4) סווג מחדש - ראו ב' לעיל.
- (5) כולל הלוואות לדיור ללקוחות עסקים וקטנים עם יתרת אשראי לסוף תקופה בסך 2,683 מיליון ש"ח.
- (6) טיוב החישוב בעקבות תיקון טעות בשיוך יתרות מסוימות.
- (7) סווג מחדש - טיוב של סיווג לקוחות ללא מחזור מדווח.

סך-הכל	פעילות חו"ל		ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך-הכל	סך-הכל פעילות חו"ל				
1,791	319	1,472	115	6	275	97
336	104	232	67	32	29	9
1,455	215	1,240	48	(26)	246	88
-	-	-	(26)	35	(51)	(2)
1,455	215	1,240	22	9	195	86
1,156	106	1,050	1,109	(101)	38	(34)
-	-	-	(745)	104	54	63
1,156	106	1,050	364	3	92	29
2,611	321	2,290	386	12	287	115
656	53	603	-	1	149	52
1,531	160	1,371	(4)86	(4)16	(4)135	(4)60
424	108	316	300	(5)	3	3
151	36	115	(4)110	(4)(2)	(4)-	(4)2
273	72	201	190	(3)	3	1
4	-	4	4	-	-	-
277	72	205	194	(3)	3	1
2	-	2	-	-	-	-
279	72	207	194	(3)	3	1
265,642	33,326	232,316	72,187	825	(7)38,781	(7)12,919
170	-	170	170	-	-	-
181,860	23,590	158,270	-	709	(7)38,591	(7)12,866
186,215	25,173	161,042	-	770	(7)41,336	(7)12,974
2,306	156	2,150	-	274	845	240
472	-	472	-	-	-	-
246,724	29,603	217,121	22,845	18,790	(7)25,334	(7)8,582
205,415	26,196	179,219	-	18,757	(7)21,460	(7)7,436
213,667	28,139	185,528	-	15,744	(7)21,058	(7)7,652
188,373	29,045	159,328	14,765	1,320	42,944	13,177
192,299	30,269	162,030	16,717	1,381	44,378	12,747
219,887	12,237	207,650	(6)806	75,897	34,245	10,986
1,202	158	1,044	-	4	185	81
215	41	174	-	5	10	5
38	16	22	22	-	-	-
1,455	215	1,240	22	9	195	86

12. מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ד. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים, מאוחד (המשך)

מבוקר					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
פעילות ישראל					
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית			
		מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך-הכל	
במיליוני שקלים חדשים					
1,538	6	558	992	2,356	הכנסות ריבית מחיצוניים
73	76	-	-	156	הוצאות ריבית לחיצוניים
1,465	(70)	558	992	2,200	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
(30)	137	(22)	(536)	(225)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
1,435	67	536	456	1,975	סך הכנסות ריבית, נטו
909	520	1,020	12	1,846	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
(370)	(441)	-	-	(346)	הכנסות שאינן מריבית בינמגזרי
539	79	1,020	12	1,500	סך הכנסות שאינן מריבית
1,974	146	1,556	468	3,475	סך הכנסות
593	1	215	70	518	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,329	162	1,201	202	3,194	הוצאות תפעוליות ואחרות
52	(17)	140	196	(237)	רווח (הפסד) לפני מסים
18	3	28	68	(106)	הפרשה (הקטנת הפרשה) למסים על הרווח
34	(20)	112	128	(131)	רווח (הפסד) לאחר מסים
-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
34	(20)	112	128	(131)	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(6)	-	(13)	-	(13)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
28	(20)	99	128	(144)	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק
35,759	390	16,101	39,247	71,008	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
35,287	331	15,853	39,327	70,167	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ⁽¹⁾
36,439	⁽⁴⁾ 364	16,036	⁽⁴⁾ 42,246	72,620	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח ⁽³⁾
631	-	136	2	261	יתרת חובות פגומים
38	-	-	318	348	יתרת חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום או יותר
45,243	17,037	2,545	100	88,026	יתרה ממוצעת של התחייבויות
39,546	16,912	15	-	83,966	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
41,818	17,959	16	-	88,888	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
34,880	499	13,472	22,336	51,918	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
34,665	519	13,561	24,097	52,744	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
24,084	19,878	-	366	30,551	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
הכנסות ריבית, נטו:					
1,316	3	536	456	1,696	מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור
119	64	-	-	279	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור
-	-	-	-	-	אחר
1,435	67	536	456	1,975	סך הכנסות ריבית, נטו

הערות:

- (1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
- (2) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
- (3) יתרת האשראי לציבור - מוצגת יתרה רשומה.
- (4) כולל הלוואות לדיור ללקוחות עסקים וקטנים עם יתרת אשראי לסוף תקופה בסך 2,919 מיליון ש"ח.

סך-הכל	פעילות חו"ל		ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך-הכל	סך-הכל פעילות חו"ל				
6,987	1,083	5,904	445	24	1,128	407
1,089	251	838	319	85	103	26
5,898	832	5,066	126	(61)	1,025	381
-	-	-	268	99	(220)	(29)
5,898	832	5,066	394	38	805	352
4,007	216	3,791	(544)	190	625	245
-	-	-	1,725	(181)	(267)	(120)
4,007	216	3,791	1,181	9	358	125
9,905	1,048	8,857	1,575	47	1,163	477
1,718	130	1,588	15	2	261	198
6,681	695	5,986	386	59	589	267
1,506	223	1,283	1,174	(14)	313	12
549	79	470	449	(5)	107	4
957	144	813	725	(9)	206	8
50	-	50	50	-	-	-
1,007	144	863	775	(9)	206	8
(32)	-	(32)	(8)	-	(4)	(1)
975	144	831	767	(9)	202	7
280,266	34,378	245,888	82,958	874	41,971	12,928
200	-	200	200	-	-	-
185,087	23,850	161,237	-	728	41,841	12,883
192,479	23,497	168,982	-	1,007	45,687	12,865
2,207	196	2,011	-	276	567	276
1,575	25	1,550	1,162	2	-	-
261,208	30,629	230,579	24,586	17,703	28,019	9,965
218,715	27,707	191,008	-	17,656	24,105	8,823
226,118	27,614	198,504	-	14,615	25,382	9,842
191,538	28,542	162,996	16,071	1,338	45,027	13,263
193,232	27,623	165,609	15,557	1,364	47,854	12,906
203,417	13,008	190,409	544	70,140	37,014	8,198
4,705	560	4,145	-	21	776	333
673	146	527	-	17	29	19
520	126	394	394	-	-	-
5,898	832	5,066	394	38	805	352

13. מגזרי פעילות ניהוליים

בלתי מבוקר									
התאמות סך-הכל	אחר	כאלי	בנקאות	דיסקונט	דיסקונט	פעילות פיננסית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	בנקאות קמעונאית
במיליוני שקלים חדשים									
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021									
1,504	1	-	129	199	4	166	235	164	606
1,033	(39)	14	318	68	35	245	83	40	269
2,537	(38)	14	447	267	39	411	318	204	875
סך-כל הכנסות									
(147)	-	-	(4)	58	-	-	(104)	(6)	(91)
1,652	(38)	9	364	167	14	85	147	100	804
1,032	-	5	87	42	25	326	275	110	162
353	-	2	33	14	3	127	92	37	45
679	-	3	54	28	22	199	183	73	117
-	(1)	-	-	-	(2)	2	-	-	1
679	(1)	3	54	28	20	201	183	73	118
(17)	1	(1)	(17)	-	-	-	-	-	-
662	-	2	37	28	20	201	183	73	118
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק									
306,142	(28,691)	6,394	19,384	38,894	1,807	100,848	54,442	25,349	87,715
196,901	(8,160)	-	18,729	25,050	49	-	50,383	25,822	85,028
240,787	(6,094)	-	16	31,593	-	5,531	37,149	21,926	150,666
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020									
1,455	1	1	134	212	3	28	216	169	691
1,156	(38)	13	338	104	4	320	98	35	282
2,611	(37)	14	472	316	7	348	314	204	973
656	-	-	104	53	-	-	165	81	253
1,531	(38)	7	380	159	7	(2)76	(2)129	(2)102	(2)709
424	1	7	(12)	104	-	272	20	21	11
151	-	3	(6)	35	1	(2)96	(2)7	(2)8	(2)7
273	1	4	(6)	69	(1)	176	13	13	4
4	(2)	-	-	-	4	1	-	-	1
277	(1)	4	(6)	69	3	177	13	13	5
2	1	(1)	2	-	-	-	-	-	-
279	-	3	(4)	69	3	177	13	13	5
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק									
276,404	(32,592)	7,794	18,359	39,200	1,588	78,792	54,001	25,922	83,340
186,215	(10,034)	-	17,761	25,173	40	-	48,406	26,147	78,722
213,667	(7,860)	-	15	28,139	-	7,112	30,729	19,150	136,382

הערות:

(1) תרומה לתוצאות העסקיות של הבנק.

(2) סווג מחדש - ראו ב"אור 12 ב'.

13. מגזרי פעילות ניהוליים (המשך)

מבוקר									
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020									
התאמות סך-הכל	אחר	בנקאות קמעונאית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	פעילות פיננסית	דיסקונט קפיטלי	דיסקונט בנקורפי	כאלי	התאמות סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים									
2,582	665	890	381	14	829	530	2	5	5,898
1,059	136	360	829	175	218	1,327	52	(149)	4,007
3,641	801	1,250	1,210	189	1,047	1,857	54	(144)	9,905
733	319	313	-	-	130	223	-	-	1,718
3,227	420	571	324	41	695	1,493	54	(144)	6,681
(319)	62	366	886	148	222	141	-	-	1,506
(116)	22	126	338	54	78	40	8	(1)	549
(203)	40	240	548	94	144	101	(8)	1	957
1	-	-	2	50	-	1	-	(4)	50
(202)	40	240	550	144	144	102	(8)	(3)	1,007
-	-	-	-	-	-	(32)	(3)	3	(32)
(202)	40	240	550	144	144	70	(11)	-	975
86,759	25,889	53,970	92,236	1,777	35,394	18,534	6,356	(26,946)	293,969
83,293	26,278	49,612	-	39	23,497	17,901	-	(8,141)	192,479
146,487	22,589	29,949	5,630	-	27,614	16	-	(6,167)	226,118

הערה:
(1) תרומה לתוצאות העסקיות של הבנק.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

כללי. חובות – בביאור זה: אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף.

א. חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי – מאוחד

בלתי מבוקר						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיור	אנשים פרטיים - הלוואות	אנשים פרטיים - אחר	סך-הכל	בנקים וממשלות	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים						
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021						
2,817	258	984	4,059	15	4,074	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)
(91)	(2)	(56)	(149)	2	(147)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
(100)	(3)	(65)	(168)	-	(168)	מחיקות חשבונאיות
55	1	62	118	-	118	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(45)	(2)	(3)	(50)	-	(50)	מחיקות חשבונאיות נטו
15	-	-	15	-	15	התאמות מתרגום דוחות כספיים
2,696	254	925	3,875	17	3,892	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2021
188	-	78	266	-	266	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020						
1,823	207	717	2,747	1	2,748	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
441	30	185	656	-	656	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(138)	-	(135)	(273)	-	(273)	מחיקות חשבונאיות
63	-	72	135	-	135	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(75)	-	(63)	(138)	-	(138)	מחיקות חשבונאיות נטו
10	-	-	10	-	10	התאמות מתרגום דוחות כספיים
2,199	237	839	3,275	1	3,276	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2020
184	-	63	247	-	247	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)

הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

התאמות מתרגום דוחות כספיים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2021

מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

הוצאות בגין הפסדי אשראי

מחיקות חשבונאיות

גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות

מחיקות חשבונאיות נטו

התאמות מתרגום דוחות כספיים

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2020

מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה - מאוחד

בלתי מבוקר					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטיים - הלוואות	אנשים פרטיים - אחר	סך-הכל	בנקים וממשלות סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
31 במרס 2021					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
92,300	2	645	92,947	6,439	99,386
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
230 ⁽²⁾	44,201	-	44,431	-	44,431
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
28,049	144	31,330	59,523	1,038	60,561
קבוצתי אחר					
120,579	44,347	31,975	196,901	7,477	204,378
סך-הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
2,040	-	145	2,185	-	2,185
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
1 ⁽³⁾	253 ⁽³⁾	-	254	-	254
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
467	1	702	1,170	17	1,187
קבוצתי אחר					
2,508	254	847	3,609	17	3,626
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
31 במרס 2020					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
87,760	5	637	88,402	6,546	94,948
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
203 ⁽²⁾	38,189	-	38,392	-	38,392
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
27,029	197	32,195	59,421	666	60,087
קבוצתי אחר					
114,992	38,391	32,832	186,215	7,212	193,427
סך-הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
1,592	-	87	1,679	-	1,679
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
1 ⁽³⁾	235 ⁽³⁾	-	236	-	236
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
422	2	689	1,113	1	1,114
קבוצתי אחר					
2,015	237	776	3,028	1	3,029
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					

הערות:

- (1) לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך של 96,977 מיליון ש"ח (31.3.2020 - 92,642 מיליון ש"ח) וההפרשה בגינו בסך של 1,680 מיליון ש"ח חושבה על בסיס קבוצתי (31.3.2020 - 1,305 מיליון ש"ח).
- (2) יתרת החובות המסחריות כוללת הלוואות לדיוור בסך של 230 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בונויות מצויים בהליכי בניה (31.3.2020 - 203 מיליון ש"ח).
- (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור, שחושבה על בסיס פרטני, בסך של 1 מיליון ש"ח (31.3.2020 - 4 מיליון ש"ח), ושחושבה על בסיס קבוצתי, בסך של 184 מיליון ש"ח (31.3.2020 - 157 מיליון ש"ח).

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה - מאוחד (המשך)

מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
מסחרי	אשראי לציבור				
	אנשים פרטיים - הלוואות	אנשים פרטיים - אחר	סך-הכל	בנקים וממשלות	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים					
יתרת חוב רשומה של חובות:					
91,236	2	663	91,901	6,101	98,002
שנבדקו על בסיס פרטני ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
212 ⁽²⁾	42,505	-	42,717	-	42,717
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
26,697	144	31,020	57,861	928	58,789
קבוצתי אחר					
118,145	42,651	31,683	192,479	7,029	199,508
סך-הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
2,119	-	148	2,267	-	2,267
שנבדקו על בסיס פרטני ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
1 ⁽³⁾	257 ⁽³⁾	-	258	-	258
שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
484	1	751	1,236	15	1,251
קבוצתי אחר					
2,604	258	899	3,761	15	3,776
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					

הערות:

- (1) לרבות אשראי שנבדקו על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך של 95,795 מיליון ש"ח וההפרשה בגינו בסך של 1,762 מיליון ש"ח חושבה על בסיס קבוצתי.
- (2) יתרת החובות המסחריים כוללת הלוואות לדיוור בסך של 212 מיליון ש"ח, המשולבות במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרוייקטים שהן בוונות מצויים בהליכי בניה.
- (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור, שחושבה על בסיס פרטני, בסך של 1 מיליון ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי, בסך של 187 מיליון ש"ח.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות

1. איכות אשראי ופיגורים – המאוחד

בלתי מבוקר					
31 במרס 2021					
חובות לא פגומים- מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾			
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	לא פגומים	פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	לא פגומים
במיליוני שקלים חדשים					
פעילות לווים בישראל					
ציבורי-מסחרי					
17,029	241	122	17,392	4	54
11,275	157	140	11,572	3	20
9,927	52	297	10,276	-	6
51,361	1,618	970	53,949	25	86
89,592	2,068	1,529	93,189	32	166
43,855	290 ⁽⁵⁾	2	44,147	285	79
30,093	354	258	30,705	28	116
163,540	2,712	1,789	168,041	345	361
894	-	-	894	-	-
1,764	-	-	1,764	-	-
166,198	2,712	1,789	170,699	345	361
פעילות לווים בחו"ל					
ציבורי-מסחרי					
8,997	1,337	235	10,569	-	-
14,758	1,678	385	16,821	-	27
23,755	3,015	620	27,390	-	27
1,421	49	-	1,470	5	5
25,176	3,064	620	28,860	5	32
3,063	-	-	3,063	-	-
1,756	-	-	1,756	1,557	10
29,995	3,064	620	33,679	1,562	42
188,716	5,776	2,409	196,901	350	393
3,957	-	-	3,957	-	-
3,520	-	-	3,520	1,557	10
196,193	5,776	2,409	204,378	1,907	403

הערות לטבלה ראו בעמוד 139.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים – המאוחד (המשך)

בלתי מבוקר					
31 במרס 2020					
חובות לא פגומים- מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾			
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	לא פגומים	לא פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	לא פגומים
במיליוני שקלים חדשים					
פעילות לווים בישראל					
ציבורי-מסחרי					
14,875	164	119	15,158	8	33
10,663	60	136	10,859	2	22
7,546	57	424	8,027	-	2
51,575	1,141	1,099	53,815	47	152
84,659	1,422	1,778	87,859	57	209
37,759	380 ⁽⁵⁾	5	38,144	360	117
30,888	390	192	31,470	49	185
153,306	2,192	1,975	157,473	466	511
656	-	-	656	-	-
2,853	-	-	2,853	-	-
156,815	2,192	1,975	160,982	466	511
פעילות לווים בחו"ל					
ציבורי-מסחרי					
9,484	451	224	10,159	-	-
16,318	549	107	16,974	-	8
25,802	1,000	331	27,133	-	8
1,599	10	-	1,609	6	2
27,401	1,010	331	28,742	6	10
2,150	-	-	2,150	-	-
1,553	-	-	1,553	-	-
31,104	1,010	331	32,445	6	10
180,707	3,202	2,306	186,215	472	521
2,806	-	-	2,806	-	-
4,406	-	-	4,406	-	-
187,919	3,202	2,306	193,427	472	521

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים – המאוחד (המשך)

מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
חובות לא פגומים – מידע					
נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾			
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 30 ימים ⁽⁴⁾	לא פגומים	לא פגומים ⁽⁵⁾	לא פגומים	לא פגומים
במיליוני שקלים חדשים					
פעילות לווים בישראל					
ציבורי-מסחרי					
16,655	231	113	16,999	6	51
בינוי ונדל"ן - בינוי					
11,171	185	138	11,494	1	8
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן					
9,496	58	300	9,854	6	1
שרותים פיננסיים					
51,309	1,720	870	53,899	27	90
מסחרי - אחר					
88,631	2,194	1,421	92,246	40	150
סך-הכל מסחרי					
42,136	319 ⁽⁵⁾	2	42,457	312	66
אנשים פרטיים הלוואות לדיר					
29,695	443	259	30,397	30	99
אנשים פרטיים- אחר					
160,462	2,956	1,682	165,100	382	315
סך-הכל ציבור- פעילות בישראל					
849	-	-	849	-	-
בנקים בישראל					
1,755	-	-	1,755	-	-
ממשלת ישראל					
163,066	2,956	1,682	167,704	382	315
סך-הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבורי-מסחרי					
8,858	869	185	9,912	-	-
בינוי ונדל"ן					
14,183	1,464	340	15,987	25	97
מסחרי - אחר					
23,041	2,333	525	25,899	25	97
סך-הכל מסחרי					
1,471	9	-	1,480	6	-
אנשים פרטיים					
24,512	2,342	525	27,379	31	97
סך-הכל ציבור פעילות בחו"ל					
2,707	-	-	2,707	-	-
בנקים בחו"ל					
1,718	-	-	1,718	1,162	34
ממשלות בחו"ל					
28,937	2,342	525	31,804	1,193	131
סך-הכל פעילות בחו"ל					
184,974	5,298	2,207	192,479	413	412
סך-הכל ציבור					
3,556	-	-	3,556	-	-
סך-הכל בנקים					
3,473	-	-	3,473	1,162	34
סך-הכל ממשלות					
192,003	5,298	2,207	199,508	1,575	446
סך-הכל					

הערות:

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
- (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ראו ב.2.ג.ג. להלן.
- (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (4) חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום, אשר צוברים הכנסות ריבית, בסך של 104 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (31.3.2020 - 198 מיליון ש"ח, 31.12.2020 - 182 מיליון ש"ח).
- (5) כולל הלוואות לדיר בסך של 8 מיליון ש"ח עם הפרשה לפי עומק פיגור בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה (31.3.2020 - 9 מיליון ש"ח, 31.12.2020 - 8 מיליון ש"ח).

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים – מאוחד

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

בלתי מבוקר				
31 במרס 2021				
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים ⁽³⁾	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾
במליוני שקלים חדשים				
פעילות לווים בישראל				
ציבורי-מסחרי				
1,021	122	42	17	80
548	140	67	6	73
391	297	-	22	297
2,881	970	115	261	855
4,841	1,529	224	306	1,305
2	2	-	(4)-	2
581	258	17	128	241
5,424	1,789	241	434	1,548
5,424	1,789	241	434	1,548
פעילות לווים בחו"ל				
ציבורי-מסחרי				
630	235	102	51	133
437	385	155	20	230
1,067	620	257	71	363
-	-	-	-	-
1,067	620	257	71	363
1,067	620	257	71	363
6,491	2,409	498	505	1,911
6,491	2,409	498	505	1,911
מזה:				
	1,745	97	456	1,648
	1,543	267	295	1,276

הערות לטבלה ראו בעמוד 142.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים – מאוחד (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

בלתי מבוקר				
31 במרס 2020				
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים ^(א)	סך-הכל יתרת ^(א) חובות פגומים	יתרת ^(א) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ^(א)	יתרת הפרשה פרטנית ^(א)	יתרת ^(א) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ^(א)
במליוני שקלים חדשים				
פעילות לווים בישראל				
ציבורי-מסחרי				
1,023	119	40	24	79
876	136	77	3	59
526	424	-	33	424
3,276	1,099	191	212	908
5,701	1,778	308	272	1,470
5	5	-	(4)	5
550	192	44	67	148
6,256	1,975	352	339	1,623
6,256	1,975	352	339	1,623
פעילות לווים בחו"ל				
ציבורי-מסחרי				
595	224	83	35	141
173	107	107	-	-
768	331	190	35	141
-	-	-	-	-
768	331	190	35	141
768	331	190	35	141
7,024	2,306	542	374	1,764
7,024	2,306	542	374	1,764
מזה:				
	1,674	103	337	1,571
	1,029	308	159	721

הערות לטבלה ראו בעמוד הבא.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים – מאוחד (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2020				
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים ⁽³⁾	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾
במליוני שקלים חדשים				
פעילות לווים בישראל				
ציבורי-מסחרי				
996	113	28	27	85
867	138	71	7	67
393	300	-	20	300
2,805	870	97	251	773
5,061	1,421	196	305	1,225
2	2	-	(4)-	2
593	259	15	132	244
5,656	1,682	211	437	1,471
5,656	1,682	211	437	1,471
פעילות לווים בחו"ל				
ציבורי-מסחרי				
558	185	49	50	136
399	340	158	18	182
957	525	207	68	318
-	-	-	-	-
957	525	207	68	318
957	525	207	68	318
6,613	2,207	418	505	1,789
6,613	2,207	418	505	1,789
מזה:				
	1,515	66	428	1,449
	1,399	266	271	1,133

הערות:

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(3) יתרת הקרן החוזית כוללת ריבית שנצברה ולא שולמה במועד היישום לראשונה של ההוראה בעניין חובות פגומים, שטרם נמחקה או נגבתה.

(4) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים – מאוחד (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

בלתי מבוקר					
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס					
2020			2021		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	ממוצעת של הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרה ממוצעת של הכנסות ריבית פגומים ⁽¹⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	ממוצעת של הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרה ממוצעת של הכנסות ריבית פגומים ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים					
פעילות לווים בישראל					
ציבורי-מסחרי					
-	-	127	-	-	123
בינוי ונדל"ן - בינוי					
-	-	165	-	1	151
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן					
-	2	436	1	2	298
שרותים פיננסיים					
2	4	1,137	3	4	1,011
מסחרי - אחר					
2	6	1,865	4	7	1,583
סך-הכל מסחרי					
-	-	5	-	-	2
אנשים פרטיים הלוואות לדיוור					
1	2	202	3	5	275
אנשים פרטיים - אחר					
3	8	2,072	7	12	1,860
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
3	8	2,072	7	12	1,860
סך-הכל פעילות בישראל					

פעילות לווים בחו"ל

ציבורי-מסחרי					
-	1	235	-	-	210
בינוי ונדל"ן					
-	1	93	1	2	393
מסחרי אחר					
-	2	328	1	2	603
סך-הכל מסחרי					
-	2	328	1	2	603
סך-הכל ציבור פעילות בחו"ל					
-	2	328	1	2	603
סך-הכל פעילות בחו"ל					
3	10⁽³⁾	2,400	8	14⁽³⁾	2,463
סך-הכל					

הערות:

- (1) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
- (2) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
- (3) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 24 ו-25 מיליון ש"ח לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021 ו-31 במרס 2020, בהתאמה.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים – מאוחד (המשך)

ג. חובות בעייתיים באירגון מחדש – מאוחד

בלתי מבוקר				
31 במרס 2021				
יתרת חוב רשומה				
צובר ⁽¹⁾ בפיגור צובר ⁽¹⁾ של 90 ימים או של 30 ימים ועד 89 ימים				
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽¹⁾ של 90 ימים או של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית יותר
במיליוני שקלים חדשים				
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי				
23	14	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
24	19	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
1	274	-	-	שרותים פיננסיים
380	143	1	-	מסחרי - אחר
428	450	1	-	סך-הכל מסחרי
69	171	1	-	אנשים פרטיים - אחר
497	621	2	-	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
497	621	2	-	סך-הכל פעילות בישראל

פעילות לווים בחו"ל				
ציבור-מסחרי				
42	-	-	-	בינוי ונדל"ן
244	137	-	-	מסחרי - אחר
286	137	-	-	סך-הכל מסחרי
286	137	-	-	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
286	137	-	-	סך-הכל פעילות בחו"ל
783	758	2	-	סך-הכל

הערות:

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבות להעמדת אשראי נוסף לחייבים, שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי, הסתכמו ליום 31 במרס 2021 בסך של 24 מיליון ש"ח (ליום 31 במרס 2020 - 15 מיליון ש"ח; ליום 31 בדצמבר 2020 - 23 מיליון ש"ח).

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים – מאוחד (המשך)

ג. חובות בעייתיים באירגון מחדש – מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר				
31 במרס 2020				
יתרת חוב רשומה				
צוברי ⁽¹⁾ בפיגור צוברי ⁽¹⁾ בפיגור לא				
שאינו צובר	של 90 ימים או של 30 ימים	ועד 89 ימים	בפיגור	סך-הכל ⁽²⁾
הכנסות ריבית יותר				
במיליוני שקלים חדשים				
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי				
26	-	-	10	36
בינוי ונדל"ן - בינוי				
32	-	-	21	53
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן				
-	-	-	273	273
שירותים פיננסיים				
249	-	2	108	359
מסחרי - אחר				
307	-	2	412	721
סך-הכל מסחרי				
71	-	1	83	155
אנשים פרטיים - אחר				
378	-	3	495	876
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל				
378	-	3	495	876
סך-הכל פעילות בישראל				

פעילות לווים בחו"ל

ציבור-מסחרי

-	-	32	23	55
בינוי ונדל"ן				
57	-	-	41	98
מסחרי - אחר				
57	-	32	64	153
סך-הכל מסחרי				
57	-	32	64	153
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל				
57	-	32	64	153
סך-הכל פעילות בחו"ל				
435	-	35	559	1,029
סך-הכל				

הערות:

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים – מאוחד (המשך)

ג. חובות בעייתיים באירגון מחדש – מאוחד (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2020				
יתרת חוב רשומה				
צובר ⁽¹⁾ בפיגור צובר ⁽¹⁾ בפיגור צובר ⁽¹⁾ לא סך-הכל ⁽²⁾				
שאינו צובר של 90 ימים או של 30 ימים ועד 89 ימים הכנסות ריבית יותר במיליוני שקלים חדשים				
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי				
23	-	1	14	38
בינוי ונדל"ן - בינוי				
18	-	-	20	38
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן				
1	-	-	276	277
שרותים פיננסיים				
277	-	-	146	423
מסחרי - אחר				
319	-	1	456	776
סך-הכל מסחרי				
59	-	2	184	245
אנשים פרטיים - אחר				
378	-	3	640	1,021
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל				
378	-	3	640	1,021
סך-הכל פעילות בישראל				
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור-מסחרי				
41	-	-	-	41
בינוי ונדל"ן				
197	-	-	140	337
מסחרי - אחר				
238	-	-	140	378
סך-הכל מסחרי				
238	-	-	140	378
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל				
238	-	-	140	378
סך-הכל פעילות בחו"ל				
616	-	3	780	1,399
סך-הכל				

הערות:

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים – מאוחד (המשך)

ג. חובות בעייתיים באירגון מחדש – מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר					
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס					
2020			2021		
ארגונים מחדש שבוצעו					
יתרת חוב		יתרת חוב		יתרת חוב	
רשומה	יתרת חוב	רשומה	יתרת חוב	רשומה	יתרת חוב
לאחר ארגון	לפני	לאחר ארגון	לפני	לאחר ארגון	לפני
מספר חוזים	מספר חוזים	מספר חוזים	מספר חוזים	מספר חוזים	מספר חוזים
במיליוני שקלים חדשים					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
11	11	58	4	4	54
(11)	(11)	3	10	10	13
-	-	-	(11)	(11)	1
56	56	284	139	139	213
67	67	345	153	153	281
29	30	1,447	46	47	1,423
96	97	1,792	199	200	1,704
96	97	1,792	199	200	1,704

פעילות לווים בחו"ל

ציבור-מסחרי

–	–	–	–	–	–
65	65	1	52	52	3
65	65	1	52	52	3
–	–	1	–	–	1
65	65	2	52	52	4
65	65	2	52	52	4
161	162	1,794	251	252	1,708

הערה:

(1) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים – מאוחד (המשך)

ג. חובות בעייתיים באירגון מחדש – מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר			
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס			
2020	2021	ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽¹⁾	
יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	מספר חוזים
במיליוני שקלים חדשים			
פעילות לווים בישראל			
ציבור-מסחרי			
2	35	4	21
(2)-	1	(2)-	1
-	-	(2)-	1
10	146	6	104
12	182	10	127
7	992	5	683
19	1,174	15	810
19	1,174	15	810
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור-מסחרי			
57	1	-	-
57	1	-	-
-	-	-	-
57	1	-	-
57	1	-	-
76	1,175	15	810

הערות:

- (1) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
- (2) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

3. גילוי נוסף בדבר איכות האשראי

(א) מאפייני הסיכון לפי מגזרי האשראי

(1) אשראי מסחרי

- רגישות למחזוריות הכלכלית המקומית בישראל. בנוסף, נוכח יציאתם של גופים ישראלים גדולים להשקעות מהותיות בחו"ל, עלתה רמת החשיפה למשברים גלובליים;
- רגישות לשינויים בצריכה הפרטית;
- חשיפה לתחרות מחו"ל ובפרט להשפעות ה-E-commerce;
- לאור הריכוזיות הגבוהה של מבנה הבעלות והשליטה על החברות במשק - האשראי מאופיין בריכוזיות גבוהה ברמת קבוצות הלווים הגדולות;
- למגפת הקורונה שפרצה ברבעון הראשון של שנת 2020 השפעה מהותית על הכלכלה הגלובלית בכלל ועל הפעילות הכלכלית במשק הישראלי בפרט, לרבות על עצם יכולתם של עסקים לפעול ועל הביקוש למוצריהם. כפועל יוצא חלה עליה בסיכון האשראי העסקי-מסחרי, אשר תושפע בפרט ממשיך הזמן ומאופי המגבלות שיוותרו על הפעילות הכלכלית ומקצב ההתאוששות ביציאה מהמשבר.

(2) אשראי לאנשים פרטיים - הלוואות לדיור

- הלוואות בשיעור מימון גבוה מהוות מוקד סיכון בעת ירידה בערך הבטוחה מתחת ליתרת ההלוואה. מדיניות החיתום בבנק מגבילה את שיעור המימון בעת מתן האשראי.

(3) אשראי לאנשים פרטיים - אחר

- החשיפה בתחום האשראי הקמעונאי מושפעת מגורמים מקרו כלכליים.
- התעצמות התחרות במשק בשנים האחרונות, בין בתוך המערכת הבנקאית ובין מול גופים חוץ בנקאיים, עלולה להוביל לשחיקת מרווחים, ירידה באיכות הלווים וכפועל יוצא מכך, להגברת סיכון האשראי. מדיניות האשראי כיום בוחנת היטב את הסיכון בגין חיתום לקוח קיים ולקוח חדש באמצעות מודלים וכלים שפותחו לנקודות המכירה ובכך היא ממתנת סיכונים אלו.

(4) השלכות משבר הקורונה על האשראי לאנשים פרטיים (משכנתאות ואחר)

- ההשפעות הקשות של משבר הקורונה על האבטלה במשק ועל ההכנסה הפנויה של משקי הבית, עלולות להשליך על איכות האשראי במגזר זה. לקצב התאוששות המשק, היקפי הסיוע מהמדינה ולצמצום האבטלה תהיה השפעה מכרעת על יכולת הפרעון של הלווים. מתבצע מעקב וניטור אחר ענפים ולקוחות שמידת פגיעותם התעצמה בעקבות המשבר וסיוע ללקוחות שנקלעו לקשיים, בעלי פוטנציאל להתאוששות.

(ב) אינדיקציה לאיכות האשראי

מבוקר				בלתי מבוקר			
31 בדצמבר 2020				31 במרס 2021			
הלוואות לפרטיים				הלוואות לפרטיים			
סך-הכל	אחר	דיור	מסחרי	סך-הכל	אחר	דיור	מסחרי
96.1%	97.8%	99.2%	94.5%	95.9%	97.9%	99.3%	94.0%
שיעור יתרת אשראי תקין לציבור מיתרת אשראי לציבור							
שיעור יתרת אשראי בעייתי שאינו פגום לציבור מיתרת אשראי לציבור							
2.8%	1.4%	0.8%	3.8%	2.9%	1.3%	0.7%	4.2%
שיעור יתרת אשראי פגום לציבור מיתרת אשראי לציבור							
1.1%	0.8%	-	1.7%	1.2%	0.8%	-	1.8%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור							
2.0%	2.8%	0.6%	2.2%	1.8%	2.6%	0.6%	2.1%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת סיכון אשראי בעייתי (למעט נגזרים ואיגרות חוב)							
45.9%	125.4%	78.9%	36.4%	41.4%	127.0%	84.9%	32.3%

מספר ימי הפיגור של החוב היו גורם מרכזי בקביעת סיווגי חובות הבנק, ובהתאם משפיע על ההפרשה להפסדי אשראי והמחיקות החשבונאיות. חוב הנבחן על בסיס פרטני, מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ומצוי בהליכי גביה. עם זאת, בתקופת משבר הקורונה, לאור מתווה הדחיות בתשלומי הלוואות שניתן ללווים רבים, נלקחו פרמטרים נוספים לצורך סיווג הלווים, כגון: מצב הלווה, החשיפה למשבר, הפגיעה בהכנסות ועוד.

אינדיקציה מרכזית לאיכות תיק האשראי הינה שיעור החובות התקינים לעומת הבעייתיים בבנק.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)

4. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג ריבית

יתרת הלוואות לדיור					
סך-הכל					
סיכון					
מזה: בולט מזה: ריבית אשראי חוץ					
מאזני	משתנה	ובלון	משתנה	מאזני	משתנה
במיליוני שקלים חדשים					
בלתי מבוקר					
31 במרס 2021					
עד 60%	28,351	409	16,818	560	
מעל 60%	14,819	113	8,920	339	
	1,177	141	496	5,747	
סך-הכל	44,347⁽²⁾	663	26,234	6,646	
בלתי מבוקר					
31 במרס 2020					
עד 60%	24,848	398	14,879	329	
מעל 60%	12,471	129	7,627	167	
	1,072	119	433	3,208	
סך-הכל	38,391⁽²⁾	646	22,939	3,704	
מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
עד 60%	27,409	394	16,309	519	
מעל 60%	14,121	125	8,538	294	
	1,121	132	456	4,364	
סך-הכל	42,651⁽²⁾	651	25,303	5,177	

הערות:

- (1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.
- (2) יתרת הלוואות לדיור אינה כוללת את יתרת החובות המסחריים בסך של 230 מיליון ש"ח, המשולבת במערך העסקאות והבטחונות של עסקי לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה, שהפרויקטים שהן בנות מצויים בהליכי בניה (ליום 31 במרס 2020 סך של 203 מיליון ש"ח, ליום 31 בדצמבר 2020 סך של 212 מיליון ש"ח).

ג. מידע בדבר רכישות ומכירות של חובות

פרטים בדבר תמורה ששולמה או התקבלה עבור רכישה או מכירה של הלוואות

בלתי מבוקר									
אשראי לציבור					אשראי לציבור				
אנשים					אנשים				
פרטיים - אנשים					פרטיים - אנשים				
הלוואות פרטיים - לבנקים					הלוואות פרטיים - לבנקים				
מסחרי לדיור					מסחרי לדיור				
אחר וממשלות סך-הכל					אחר וממשלות סך-הכל				
במיליוני שקלים חדשים									
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 במרס 2020					לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס 2021				
1,986	-	-	271	2,257	1,205 ⁽¹⁾	-	-	1,077	2,282
33	-	-	-	33	121	-	-	-	121

הערה:

(1) סוג מחדש בעקבות בחינה מחדש של עסקאות מסוימות.

לפרטים נוספים בדבר רווחים (הפסדים) נטו, בגין הלוואות שנמכרו, ראו ביאור 3.

14. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים⁽³⁾

מבוקר		בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
יתרה ⁽¹⁾	הפרשה ⁽²⁾	יתרה ⁽¹⁾	הפרשה ⁽²⁾	יתרה ⁽¹⁾	הפרשה ⁽²⁾	
31 בדצמבר 2020		31 במרס 2020		31 במרס 2021		
במיליוני שקלים חדשים						
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:						
7	1,248	6	1,092	7	1,514	אשראי תעודות
42	2,256	32	2,303	39	2,206	ערבויות להבטחת אשראי
4	11,169	3	11,546	4	11,972	ערבויות לרוכשי דירות
59	10,801	77	9,588	46	10,396	ערבויות והתחייבויות אחרות
-	2,054	-	1,872	-	3,275	מסגרות לפעולות במכשירים נגזרים שלא נוצלו
67	33,537	54	32,573	60	33,134	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
47	10,584	30	9,496	43	10,463	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
67	23,199	40	20,377	63	27,014	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן ⁽³⁾
5	6,119	5	7,257	4	6,004	התחייבות להוצאת ערבויות

הערות:

- (1) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
- (2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.
- (3) כולל מחויבות למתן אשראי שניתנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 451 "נהלים למתן הלוואות לדיר".

15. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה – מאוחד

בלתי מבוקר						
31 במרס 2021						
מטבע ישראלי						
מטבע חוץ						
פריטים שאינם כספיים	מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים						
נכסים						
50,307	-	428	427	4,951	24	44,477
44,212	1,414	1	790	15,255	1,723	25,029
ניירות ערך						
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
1,135	-	-	-	-	-	1,135
193,292	-	331	2,346	28,882	19,579	142,154
3,520	-	-	899	1,485	257	879
אשראי לממשלות						
355	355	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
3,012	3,012	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
164	164	-	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין						
5,099	547	179	113	2,630	135	1,495
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
5,046	1,378	96	26	1,043	18	2,485
נכסים אחרים						
306,142	6,870	1,035	4,601	54,246	21,736	217,654
סך-כל הנכסים						
התחייבויות						
240,787	-	1,754	5,931	63,504	4,689	164,909
פקדונות הציבור						
12,241	-	-	40	1,358	-	10,843
פקדונות מבנקים						
293	-	-	-	154	5	134
פקדונות הממשלה						
10,136	-	-	28	-	5,438	4,670
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים						
4,919	548	159	181	2,279	175	1,577
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
17,368	190	24	9	700	777	15,668
התחייבויות אחרות						
285,744	738	1,937	6,189	67,995	11,084	197,801
סך-כל ההתחייבויות						
20,398	6,132	(902)	(1,588)	(13,749)	10,652	19,853
הפרש						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:						
-	-	865	1,732	17,687	(2,546)	(17,738)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	44	(256)	(507)	-	719
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	-	52	(30)	267	-	(289)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
20,398	6,132	59	(142)	3,698	8,106	2,545
סך-הכל כללי						
-	-	92	(234)	(635)	-	777
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	-	238	(227)	1,020	-	(1,031)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

הערה:
(ו) כולל צמודי מטבע חוץ.

15. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה – מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר						
31 במרס 2020						
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע ישראלי			מטבע חוץ(י)	
		לא צמוד	המחירים	צמוד למדד	אירו	מטבעות אחרים
במיליוני שקלים חדשים						
נכסים						
24,599	28	3,825	551	389	-	29,392
25,217	1,213	14,408	673	1	1,093	42,605
488	-	-	-	-	-	488
133,088	17,792	30,027	1,644	636	-	183,187
1,631	286	1,522	967	-	-	4,406
-	-	-	-	-	152	152
-	-	-	-	-	2,641	2,641
-	-	-	-	-	164	164
1,809	61	5,052	130	191	514	7,757
2,147	20	1,634	41	545	1,225	5,612
188,979	19,400	56,468	4,006	1,762	5,789	276,404
התחייבויות						
144,681	4,460	56,610	5,697	2,219	-	213,667
3,668	1	3,548	68	54	-	7,339
126	10	99	-	-	-	235
-	-	892	-	-	-	892
5,626	7,413	-	30	-	-	13,069
1,574	129	5,288	194	177	516	7,878
12,161	819	563	9	150	178	13,880
167,836	12,832	67,000	5,998	2,600	694	256,960
21,143	6,568	(10,532)	(1,992)	(838)	5,095	19,444
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:						
(14,316)	(3,797)	15,048	2,367	698	-	-
1,336	-	(1,075)	(357)	96	-	-
12	-	155	(122)	(45)	-	-
8,175	2,771	3,596	(104)	(89)	5,095	19,444
1,721	-	(1,449)	(435)	163	-	-
296	-	637	(772)	(161)	-	-

הערה:

(ו) כולל צמודי מטבע חוץ.

15. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה – מאוחד (המשך)

מבוקר						
31 בדצמבר 2020						
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים						
נכסים						
42,936	-	349	342	3,854	24 ⁽²⁾	38,367 ⁽²⁾
42,785	1,093	1	764	14,122	991	25,814
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
1,074	-	-	-	-	-	1,074
188,718	-	303	2,425	27,908	18,999	139,083
3,473	-	-	905	1,445	255	868
348	348	-	-	-	-	-
2,995	2,995	-	-	-	-	-
164	164	-	-	-	-	-
6,400	328	417	386	1,840	66	3,363
5,076	1,249	108	70	954	30	2,665
293,969	6,177	1,178	4,892	50,123	20,365	211,234
התחייבויות						
226,118	-	1,779	5,773	56,063	4,576	157,927
13,107	-	-	46	3,315	1	9,745
344	-	-	-	202	6	136
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
161	-	-	-	161	-	-
10,201	2	-	31	-	5,487 ⁽²⁾	4,681 ⁽²⁾
7,365	329	385	381	1,933	136	4,201
16,946	181	371	10	686	823	14,875
274,242	512	2,535	6,241	62,360	11,029	191,565
19,727	5,665	(1,357)	(1,349)	(12,237)	9,336	19,669
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:						
-	-	1,357	1,414	17,009	(3,660)	(16,120)
-	-	4	100	(1,155)	-	1,051
-	-	12	(189)	(90)	-	267
19,727	5,665	16	(24)	3,527	5,676	4,867
-	-	(26)	171	(1,000)	-	855
-	-	62	(993)	(1,037)	-	1,968

הערות:

- (1) כולל צמודי מטבע חוץ.
(2) טיוב בחישוב הנתונים.

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. ההרכב במאוחד

בלתי מבוקר				
31 במרס 2021				
שווי הוגן				יתרה
סה"כ	רמה 3י	רמה 2י	רמה 1י	במאזן
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים פיננסיים				
50,239	30,782	-	19,457	50,307
מזומנים ופקדונות בבנקים				
44,410	1,138	14,941	28,331	44,212
ניירות ערך ⁽²⁾				
1,135	1,135	-	-	1,135
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
194,567	191,584	-	2,983	193,292
אשראי לציבור, נטו				
3,473	3,473	-	-	3,520
אשראי לממשלות				
5,099	1,200	3,355	544	5,099
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
1,725	1,717	7	1	1,725
נכסים פיננסיים אחרים				
300,648	231,029	18,303	51,316	299,290⁽³⁾
סך-כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
241,093	38,637	172,939	29,517	240,787
פקדונות הציבור				
12,148	7,820	4,175	153	12,241
פקדונות מבנקים				
295	96	199	-	293
פקדונות הממשלה				
-	-	-	-	-
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
10,517	1,236	53	9,228	10,136
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
4,919	283	4,092	544	4,919
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
13,247	11,994	9	1,244	13,247
התחייבויות פיננסיות אחרות ⁽⁴⁾				
282,219	60,066	181,467	40,686	281,623⁽³⁾
סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
122	122	-	-	122
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				

הערות:

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) לפירוט נוסף של היתרה במאזן והשווי ההוגן של ניירות ערך, ראו ביאור 5.
- (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 64,577 מיליון ש"ח ו-154,501 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשוויים ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף בדבר מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה, ראו סעיפים ב' ו-ג' להלן.
- (4) לא כולל התחייבויות בגין חכירות.

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. ההרכב במאוחד (המשך)

בלתי מבוקר				
31 במרס 2020				
שווי הוגן				יתרה
סה"כ	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	במאזן
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים פיננסיים				
29,373	14,749	-	14,624	29,392
מזומנים ופקדונות בבנקים				
42,814	997	15,007	26,810	42,605
ניירות ערך ⁽²⁾				
488	488	-	-	488
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
183,030	181,230	-	1,800	183,187
אשראי לציבור, נטו				
4,400	4,400	-	-	4,406
אשראי לממשלות				
7,757	1,917	5,361	479	7,757
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
2,499	2,479	9	11	2,499
נכסים פיננסיים אחרים				
270,361	206,260	20,377	43,724	270,334⁽³⁾
סך-כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
214,182	42,041	150,321	21,820	213,667
פקדונות הציבור				
7,349	1,785	5,166	398	7,339
פקדונות מבנקים				
239	113	126	-	235
פקדונות הממשלה				
891	891	-	-	892
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
13,140	1,365	264	11,511	13,069
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
7,878	311	7,087	480	7,878
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
9,789	9,366	16	407	9,789
התחייבויות פיננסיות אחרות				
253,468	55,872	162,980	34,616	252,869⁽³⁾
סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
117	117	-	-	117
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				

הערות:

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) לפירוט נוסף של היתרה במאזן והשווי ההוגן של ניירות ערך, ראו ביאור 5.
- (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 62,102 מיליון ש"ח ו-124,321 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשוויים ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף בדבר מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה, ראו סעיפים ב' ו-ג' להלן.

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. ההרכב במאוחד (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2020				
שווי הוגן				יתרה
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	במאזן
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים פיננסיים				
42,879	26,163	-	16,716	42,936
מזומנים ופקדונות בבנקים				
43,095	1,000	14,211	27,884	42,785
ניירות ערך ⁽¹⁾				
1,074	1,074	-	-	1,074
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
189,508	187,121	-	2,387	188,718
אשראי לציבור, נטו				
3,459	3,459	-	-	3,473
אשראי לממשלות				
6,400	1,460	4,600	340	6,400
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
1,701	1,684	10	7	1,701
נכסים פיננסיים אחרים				
288,116	221,961	18,821	47,334	287,087⁽³⁾
התחייבויות פיננסיות				
226,731	36,224	164,914	25,593	226,118
פקדונות הציבור				
13,062	6,435	4,961	1,666	13,107
פקדונות מבנקים				
349	97	252	-	344
פקדונות הממשלה				
161	161	-	-	161
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
10,517	1,247	59	9,211	10,201
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים				
7,365	315	6,710	340	7,365
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
12,224	11,393	10	821	12,224
התחייבויות פיננסיות אחרות ⁽⁴⁾				
270,409	55,872	176,906	37,631	269,520⁽³⁾
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
121	121	-	-	121
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				

הערות:

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) לפירוט נוסף של היתרה במאזן והשווי ההוגן של ניירות ערך, ראו ביאור 5.
- (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 62,418 מיליון ש"ח ו-144,837 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשוויים ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף בדבר מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה, ראו סעיפים ב' ו-ג' להלן.
- (4) לא כולל התחייבויות בגין חכירות.

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן – מאוחד

בלתי מבוקר

31 במרס 2021

מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-

במיליוני שקלים חדשים

איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר

14,105	18,427	סך - הכל איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
--------	--------	--

איגרות חוב של ממשלת ישראל

169	1,347	סך-הכל ניירות ערך למסחר
-----	-------	-------------------------

נכסים בגין מכשירים נגזרים

17,636	23,302	סך-הכל נכסים
--------	--------	--------------

פקדונות הציבור

התחייבויות ב

חוזי רכישת אחרים

סך - הכלל ההתחייבויות	3,654	4,101
-----------------------	-------	-------

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

9,538	-	379	7,103	2,056	סך-הכל ההתחייבויות
-------	---	-----	-------	-------	--------------------

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן – מאוחד (המשך)

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2020				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
	נתונים לא	נתונים לא	נצפים	מחירים
	השפעת	משמעותיים	משמעותיים	מצוטטים
סך-הכל	השפעת	משמעותיים	אחרים	בשוק פעיל
שווי הוגן	קיזוז	(רמה 3)	(רמה 2)	(רמה 1)
במיליוני שקלים חדשים				
נכסים				
איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר				
21,209	-	-	3,284	17,925
836	-	-	64	772
138	-	-	28	110
475	-	-	475	-
7,799	-	-	7,798	1
379	-	-	123	256
1,797	-	-	1,797	-
92	-	-	13	79
32,725	-	-	13,582	19,143
סך-הכל איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר				
ניירות ערך למסחר				
1,057	-	-	205	852
26	-	-	-	26
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
40	-	-	40	-
13	-	-	1	12
-	-	-	-	-
1	-	-	-	1
1,137	-	-	246	891
סך-הכל ניירות ערך למסחר				
2,387	-	-	-	2,387
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
246	-	246	-	-
2,527	-	248	2,279	-
3,208	-	929	2,241	38
342	-	-	40	302
77	-	37	40	-
6,400	-	1,460	4,600	340
10	-	-	10	-
7	-	-	-	7
42,666	-	1,460	18,438	22,768
סך-הכל נכסים				
התחייבויות				
1,718	-	-	-	1,718
31	-	31	-	-
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
168	-	168	-	-
2,765	-	-	2,765	-
4,023	-	147	3,838	38
335	-	-	33	302
74	-	-	74	-
7,365	-	315	6,710	340
10	-	-	10	-
7	-	-	-	7
814	-	-	-	814
9,945	-	346	6,720	2,879
סך-הכל ההתחייבויות				

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן – מאוחד (המשך)

2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

בלתי מבוקר					
31 במרס 2021					
רווחים (הפסדים) לשלושת החודשים שהסתיימו ב- 31 במרס 2021	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
במיליוני שקלים חדשים					
7	664	664	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(8)	66	66	-	-	מניות שאינן למסחר
בלתי מבוקר					
31 במרס 2020					
הפסדים לשלושת החודשים שהסתיימו ב- 31 במרס 2020	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
במיליוני שקלים חדשים					
(25)	632	632	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(5)	6	6	-	-	מניות שאינן למסחר
מבוקר					
31 בדצמבר 2020					
הפסדים לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר 2020	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
במיליוני שקלים חדשים					
(122)	692	692	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(24)	94	94	-	-	מניות שאינן למסחר

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 – מאוחד

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה	שווי הוגן לסוף התקופה	העברות אל רמה 3	העברות מתוך רמה 3	סילוקים	רכישות	שך-הכל רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד	שווי הוגן לתחילת התקופה	
במיליוני שקלים חדשים								
בלתי מבוקר								
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2021								
נכסים (התחייבויות) בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(481)	38	-	-	(519)	-	(479)	78	חוזי ריבית שקל-מדד
(44)	189	13	(3)	(25)	-	(44)	248	חוזי ריבית אחרים
(481)	690	(2)	1	(249)	(90)	(248)	782	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	(37)	-	-	37	חוזי סחורות ואחרים
918	917	11	(2)	(830)	(90)	683	1,145	שך-הכל
התחייבויות								
(2)	(28)	-	-	3	-	(2)	(31)	פקדונות CLN
בלתי מבוקר								
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020								
נכסים (התחייבויות) בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(33)	103	-	-	(5)	-	(33)	75	חוזי ריבית שקל-מדד
(200)	426	5	(6)	44	-	(183)	200	חוזי ריבית אחרים
(1,124)	1,062	(30)	3	(155)	(57)	(1,048)	253	חוזי מטבע חוץ
(7)	15	-	-	(1)	-	(7)	23	חוזי סחורות ואחרים
1,350	1,606	(25)	(3)	(117)	(57)	1,257	551	שך-הכל
התחייבויות								
(2)	(68)	-	-	76	-	(2)	(144)	פקדונות CLN
מבוקר								
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020								
נכסים (התחייבויות) בגין מכשירים נגזרים, נטו								
(64)	78	-	-	(74)	-	(77)	75	חוזי ריבית שקל-מדד
(176)	248	9	(8)	(122)	-	(169)	200	חוזי ריבית אחרים
(687)	782	9	(12)	262	(147)	(417)	253	חוזי מטבע חוץ
(36)	37	-	-	7	-	(7)	23	חוזי סחורות ואחרים
963	1,145	18	(20)	73	(147)	670	551	שך-הכל
התחייבויות								
(2)	(31)	-	-	114	-	(1)	(144)	פקדונות CLN

הערות:

(1) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

(2) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות והוצאות ריבית".

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. העברות בין רמות בהיררכיות השווי ההוגן

ברבעון הראשון של שנת 2021 התבצעו העברות לא מהותיות אל רמה 3 או ממנה, בשל הבהרה של הפיקוח על הבנקים, לפיה מכשירים נגזרים בהם סיכון האשראי נקבע על בסיס נתונים שאינם נצפים יכללו ברמה 3.

ה. מידע נוסף בדבר נתונים לא ניצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

1. מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

בלתי מבוקר				שווי הוגן ליום 31.03.2021 במיליוני ש"ח	
טווח (ממוצע משוקלל) באחוזים	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	שווי הוגן ליום 31.03.2021 במיליוני ש"ח	טווח (ממוצע משוקלל) באחוזים
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
	שיעורי היוון, נתונים משוק הנדל"ן	היוון תזרימי מזומנים, הערכות שווי ושמאות	664	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון מניות שאינן למסחר	
	שווי החברה	הערכת שווי	66		
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו					
	מ- 1.50% עד 9.83% (1.54%)	היוון תזרימי מזומנים	38	חוזי ריבית שקל-מדד	
	מ- 0.00% עד 2.84% (0.79%)	היוון תזרימי מזומנים			
	מ- 0.00% עד 0.60% (0.01%)	היוון תזרימי מזומנים	189	חוזי ריבית אחרים	
	מ- 1.50% עד 9.83% (1.70%)	היוון תזרימי מזומנים	690	חוזי מטבע חוץ	
	מ- 0.00% עד 22.30% (0.12%)	היוון תזרימי מזומנים, מודלים לתמחור אופציות			
	מ- 0.00% עד 0.00% (0.00%)	מודל דירוג	-	חוזי סחורות ואחרים	
התחייבויות פקדונות CLN					
	סיכון אשראי של נכס הבסיס	היוון תזרימי מזומנים	28		
בלתי מבוקר					
טווח (ממוצע משוקלל) באחוזים	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	שווי הוגן ליום 31.3.2020 במיליוני ש"ח	טווח (ממוצע משוקלל) באחוזים
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
	שיעורי היוון, נתונים משוק הנדל"ן	היוון תזרימי מזומנים, הערכות שווי ושמאות	632	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון מניות שאינן למסחר	
	שווי החברה	הערכת שווי	6		
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו					
	מ- 1.20% עד 1.15% (0.41%)	היוון תזרימי מזומנים	103	חוזי ריבית שקל-מדד	
	מ- 0.00% עד 3.11% (0.81%)	היוון תזרימי מזומנים			
	מ- 0.00% עד 0.56% (0.01%)	היוון תזרימי מזומנים	426	חוזי ריבית אחרים	
	מ- 1.20% עד 1.15% (0.81%)	היוון תזרימי מזומנים	1,062	חוזי מטבע חוץ	
	מ- 0.00% עד 16.98% (0.41%)	היוון תזרימי מזומנים, מודלים לתמחור אופציות			
	מ- 0.00% עד 0.00% (0.00%)	מודל דירוג	15	חוזי סחורות ואחרים	
התחייבויות פקדונות CLN					
	סיכון אשראי של נכס הבסיס	היוון תזרימי מזומנים	68		

16. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. מידע נוסף בדבר נתונים לא ניצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

1. מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מבוקר				
שווי הוגן ליום 31.12.2020	טכניקות הערכה	נתונים לא ניצפים	טווח (ממוצע משוקלל)	באחוזים
במיליוני ש"ח				
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	היוון תזרימי מזומנים, הערכות שווי ושמאות	שיעורי היוון, נתונים משוק הנדל"ן		
692				
מניות שאינן למסחר	הערכת שווי	שווי החברה		
94				
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו				
חוזי ריבית שקל-מדד	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות האינפלציה	מ- -4.74% עד 1.31%	(0.68%)
78		סיכון אשראי צדדים נגדיים	מ- -0.00% עד 3.16%	(1.00%)
(CVA)				
חוזי ריבית אחרים	היוון תזרימי מזומנים	סיכון אשראי צדדים נגדיים	מ- -0.00% עד 1.81%	(0.01%)
248		(CVA)		
חוזי מטבע חוץ	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות האינפלציה	מ- -4.74% עד 1.31%	(0.83%)
782		סיכון אשראי צדדים נגדיים	מ- -0.00% עד 91.65%	(0.20%)
(CVA)				
חוזי סחורות ואחרים	מודל דירוג	סיכון אשראי צדדים נגדיים	מ- -0.00% עד 0.00%	(0.00%)
37		(CVA)		
התחייבויות				
פקדונות CLN	היוון תזרימי מזומנים	סיכון אשראי של נכס הבסיס		
31				

2. מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

הנתונים הלא ניצפים המשמעותיים, אשר שימשו במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים, הם עקום ריבית במגזר צמוד מדד, והתאמות בגין סיכון אשראי צדדים נגדיים (CVA). ככל שעקום הריבית עולה (יורד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן גדל (קטן) ככל שעקום הריבית עולה (יורד) והצד הנגדי לעסקה מחויב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן קטן (גדל). מקדם סיכון אשראי צד נגדי (CVA) מבטא את ההסתברות לכשל אשראי של הצד הנגדי לעסקה. עליה בהסתברות לכשל מקטינה את השווי ההוגן של העסקה, ולהפך.

17. פעילות בתחום כרטיסי אשראי

א. הסדרים קיימים בין חברות כרטיסי האשראי ובין לבין הבנקים

1. ההסדרים תוארו בביאור 36 א' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.

הפחתת שיעור העמלה הצולבת. ביום 25 בפברואר 2018 הודיעה נגידת בנק ישראל על מתווה הפחתה של העמלה הצולבת בעסקאות חיוב

נדחה משיעור של 0.7% באותו מועד, לשיעור של 0.5%, בחמש פעימות.

גובה העמלה הצולבת במתווה חושב על בסיס המתודולוגיה שאושרה בשנת 2006 על ידי בית הדין לתחרות כאמור לעיל.

ההפחתה בעמלת המנפיק לגובה של 0.5%, תתבצע במדורג, כלהלן:

- מיום 1 בינואר 2019, תום מועד ההסדר הנוכחי, עד ליום 31 בדצמבר 2019 עמדה עמלת המנפיק על שיעור ממוצע שלא עלה על 0.6%;
 - מיום 1 בינואר 2020, עד ליום 31 בדצמבר 2020, עמדה עמלת המנפיק על שיעור ממוצע שלא עלה על 0.575%;
 - מיום 1 בינואר 2021, עד ליום 31 בדצמבר 2021, תעמוד עמלת המנפיק על שיעור ממוצע שלא יעלה על 0.55%;
 - מיום 1 בינואר 2022, עד ליום 31 בדצמבר 2022, תעמוד עמלת המנפיק על שיעור ממוצע שלא יעלה על 0.525%;
 - מיום 1 בינואר 2023 תעמוד עמלת המנפיק על שיעור ממוצע שלא יעלה על 0.5%.
- בנוסף, נקבע מתווה הפחתה לעמלה הצולבת בגין עסקאות בחיוב מידי, משיעור של 0.3% באותו מועד, לשיעור של 0.25%, בשתי פעימות. ההפחתה כאמור תתבצע במדורג, כלהלן:

- מיום 1 בינואר 2021 עד ליום 31 בדצמבר 2022, תעמוד העמלה על שיעור ממוצע שלא יעלה על 0.275%;
 - מיום 1 בינואר 2023 תעמוד העמלה על שיעור ממוצע שלא יעלה על 0.25%.
- ביום 25 בנובמבר 2018 עוגנו שיעורים אלו בצו הבנקאות (שירות ללקוח)(פיקוח) על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיסי חיוב ושל עסקאות חיוב מידי, התשע"ט-2018.

17. פעילות בתחום כרטיסי אשראי (המשך)

יצוין כי ההפחתה בשיעורי העמלה הצולבת משפיעה על פרמטרים שונים, בזה: היקף העמלות שנגבות מבתי עסק, היקף התמלוגים לבנקים עימם קשורה החברה בהסכם הנפקה משותפת, עמלות תפעוליות שונות, היקף פעילות הסליקה, השפעות של השינויים בענף כרטיסי האשראי בעקבות "חוק שטרומ", ועוד. קיים קושי בהערכת כל אחד מהפרמטרים האמורים כשלעצמו ובהערכת השפעתם המצרפית, בפרט נוכח העובדה שהשפעתם באה לידי ביטוי על פני זמן באופן הדרגתי. לאור האמור, כאל בדעה כי לא ניתן להעריך את היקף ההשפעה של ההפחתה בשיעור העמלה הצולבת על תוצאותיה העסקיות. עם זאת, להערכת כאל והבנק, עלולה להיגרם פגיעה מהותית בתוצאותיה העסקיות של כאל כתוצאה מהפחתת שיעור העמלה כאמור.

ב. הסדרים בעקבות חוק שטרומ. ההסדרים תוארו בביאור 36 ב' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.

ג. הסכם הפצה משותפת עם חברת אל על. בביאור 36 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 תואר הסכם עקרונות להתקשרות של כאל עם אל על בענין הנפקה ותפעול של כרטיסי אשראי ממותגים, במסגרתו מופעל מועדון FlyCard. בהתאם לתכנית ההפעלה של ההסכם, צפויה להיגרם פגיעה ברווחיות כאל בשל הוצאות הקשורות בהפעלת המועדון בשנתיים הראשונות לפעילותו.

משבר הקורונה, ומגבלות על נוסעים שהוטלו בגינו על ידי ממשלות ברחבי העולם ובישראל, גרמו לפגיעה כלכלית בחברות תעופה רבות, בהן גם בחברת אל על. ביום 16 בספטמבר 2020 הודיעה אל על על השלמת הנפקת המניות, במסגרתה תתקבל תמורה בסך של 506 מיליון ש"ח. ביום 16 בפברואר 2021 הודיעה אל על על השלמת הנפקת כתבי אופציה, בגינם תתקבל תמורה בסך 250 מיליון ש"ח. ביום 25 במרס 2021 פרסמה אל על את דוחותיה הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, במסגרתם דיווחה כי בכוונת אל על לפעול לקבלת מימון בסיוע מדינת ישראל, בסך של 210 מיליון דולר, אשר ישולמו מראש, בעד אספקת כרטיסי טיסה של כח האדם במערך אבטחת התעופה. קבלת המימון הותנתה ביישום תכנית התייעלות על ידי אל על, בהנפקת הון מניות או אופציות למניות, בהגבלות על חלוקת דיבידנדים, ובתנאים נוספים. בדוחות צוין כי היות ויכולתה של אל על לעמוד בכל התחייבויותיה הפיננסיות תלויה בגורמים שאינם בשליטתה של אל על, בשלב זה, קיימים ספקות משמעותיים בדבר המשך קיומה כעסק ח'י. ביום 10 במאי 2021 דיווחה אל על אודות כניסתו לתוקף של ההסכם לקבלת המימון ממדינת ישראל, עם התקיימותו של התנאי המתלה האחרון להסכם.

כאל בחנה התפתחויות אלה, ובהתאם להערכות שביצעה, בהתבסס, בין היתר, על ביצועי המועדון וההכנסות הצפויות ממנו, הגיעה לכלל מסקנה כי בשלב זה אין מקום לבצע הפחתה (impairment) בגין סכומים מהותיים ששולמו לאל על במסגרת ההסכם, המופחתים בהתאם לאורך חייהם הכלכלי. מסקנה זו מבוססת על המידע הקיים בכאל למועד הדוח, ועל הערכת כאל כאמור. ייתכן כי ההתפתחויות בפועל תהיינה שונות מכפי שהוערך על ידי כאל.

ד. רכישת זכויות המיעוט בדיינרס. בחודש דצמבר 2015 רכשה כאל את מלוא אחזקותיהן של דור אלון וריבוע כחול בדיינרס (49%), כך שעם השלמת העסקה מחזיקה כאל במלוא הזכויות (100%) בדיינרס. בין הצדדים נתגלעה מחלוקת בדבר זכויות המוכרים לתמורה נוספת שהותנתה בתנאים מתלים. הצדדים פנו להליך גישור בנושא, אך הליך הגישור לא הסתיים בהצלחה.

ביום 24 בספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה כספית נגד כאל, בגדרה מתבקש בית המשפט לחייב את כאל לשלם לדור אלון וריבוע כחול, סך של כ-21 מיליון ש"ח. ביום 9 בפברואר 2020 הגישה כאל כתב הגנה בגין התביעה. בד בבד עם הגשת כתב ההגנה הגישה כאל תביעה שכנגד בגדרה מתבקש בית המשפט לחייב את הנתבעות שכנגד לשלם לכאל סך של כ-33 מיליון ש"ח. ביום 15 ביוני 2020 התובעות הגישו כתב תשובה ובו חזרו על טענותיהן, ובאותו היום הגישו כתב הגנה שכנגד ובו דחו את טענות החברה בתביעה שכנגד. קדם משפט התקיים ביום 5 במאי 2021.

ה. הארכת רשיון הסליקה של כאל ושל דיינרס. ביום 25 במרס 2021 הוארך היתר הסליקה הזמני של כאל ושל דיינרס, וזאת עד ליום 30 בספטמבר 2021 או עד לקבלת רישיון קבוע, לפי המוקדם.

18. דיבידנדים

פרטים בדבר מדיניות הדיבידנד של הבנק ובדבר דיבידנד ששולם עד וכולל הדיבידנד מרווחי רבעון רביעי 2019, הובאו בביאור 24 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020.

ביום 7 באפריל 2020 החליט דירקטוריון הבנק, על רקע משבר הקורונה ובמטרה לתמוך בצרכי האשראי של לקוחותיו, כי הבנק יפסיק בשלב זה חלוקת דיבידנדים עד לתום תוקף הוראת השעה שפרסמה המפקחת על הבנקים ביום 31 במרס 2020 והתבהרות התנאים. תוקף הוראת השעה הוארך עד ליום 30 בספטמבר 2021 (ראו ביאור 9 סעיף 1 לעיל).

19. מיסוי

ביום 14 בדצמבר 2016 הוציא מנהל מס ערך מוסף ("המנהל") לכאל שומות לתקופות חיוב מינואר 2012 ועד אוגוסט 2016. סכום החיוב בשומות, כולל ריבית והצמדה, עמד על 48 מיליון ש"ח. כאל חולקת על עמדת המנהל, וסבורה כי יש לה טענות טובות לתמיכת עמדתה. בהתאם, הגישה כאל השגה ביום 9 במרס 2017. ביום 8 במרס 2018 התקבלה בכאל החלטת מנהל מע"מ, לפיה נדחתה ההשגה שהוגשה כאמור, וכן הוגדל סכום החיוב בשומה לכדי 75 מיליון ש"ח (כולל ריבית והצמדה). ככל שעמדת כאל לא תתקבל על ידי בית המשפט, היא עלולה להתחייב בגין הסוגיות שבשומה גם בתקופות שלאחר מועד השומה. ביום 31 בינואר 2019 הגישה כאל ערעור על ההחלטה האמורה לבית המשפט המחוזי מרכז. ביום 3 בנובמבר 2019 אישר בית המשפט העליון בקשה מוסכמת לאיחוד הדיונים בערעור עם ערעוריהן של מתחרותיה של כאל. קדם משפט נקבע ליום 24 במאי 2021. כאל מעריכה את סכום החשיפה אשר בגינו לא נכללה הפרשה בדוחותיה הכספיים, בסכום של כ-161 מיליון ש"ח.

20. הנפקת כתבי התחייבות נדחים (הרחבת סדרה ז')

ביום 22 באפריל 2021 השלים הבנק, באמצעות חברת הבת דיסקונט מנפיקים בע"מ, מהלך של הנפקת כתבי התחייבות נדחים (הרחבת סדרה ז'), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן, שהינם מכשירי הון המסווגים כהון רובד 2 לצורך הכללתם בהון הפיקוחי של הבנק, בהיקף כולל של כ-932 מיליון ש"ח.

21. משבר הקורונה

ברבעון הראשון של שנת 2020 התפרץ נגיף חדש, מסוג "קורונה", שהתפשט במהירות למרבית המדינות בעולם תוך גרימת תחלואה נרחבת ושיעור תמותה משמעותי. בחודש מרס 2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על נגיף הקורונה כ"מגיפה עולמית". בעקבות התפרצות הנגיף, ממשלות בכל רחבי העולם, ובכללם בישראל, נקטו בצעדי התגוננות, אשר כללו הגבלת המעבר בין מדינות, אמצעי בידוד כדי הטלת סגר, הגבלות על סוגים שונים של פעילויות ועסקים וכיוצ"ב. הצעדים האמורים הביאו לפגיעה משמעותית בפעילות העסקית, לעליה בשיעורי האבטלה, לפגיעה ביכולת השרידות הכלכלית של עסקים ולפגיעה בהכנסות ובצריכה של משקי הבית. מהלכי החיסון המשמעותיים מתחילת שנת 2021 הביאו, החל מחודש מרס 2021, לירידה בשיעורי התחלואה ואיפשרו ביטול הדרגתי של חלק מההגבלות.

משבר הקורונה והשלכותיו המקומיות והעולמיות הובילו לעליה בסיכון במרבית תחומי הסיכון המנוהלים. להערכת הבנק, גברה במיוחד החשיפה לסיכון האשראי ולסיכון התפעולי.

הירידה המשמעותית במצב התחלואה וביטול הסגר השלישי הביאו לפתיחת המסחר והמשק כולו ולפעילות כלכלית מוגברת לקראת סוף הרבעון הראשון, שנמשכת גם לתוך הרבעון השני. אלה השפיעו לחיוב על מצב העסקים והלווים ועל פרמטרים מקרו כלכליים. השיפור כאמור תמך בהקטנת ההפרשה הקבוצתית ברבעון הראשון של שנת 2021.

להערכת הבנק, משבר הקורונה עשוי להמשיך להשפיע על מצבם של לוויים ועל יכולת ההחזר שלהם. בשלהי הרבעון הראשון של שנת 2021 ולאחריו פחתה רמת אי הוודאות נוכח החיסון רחב ההיקף של האוכלוסיה בישראל, הירידה הדרסטית בשיעורי התחלואה והסרת מרבית המגבלות שהוטלו על הפעילות במשק. יחד עם זאת, ההשלכות הכלכליות הכוללות של משבר הקורונה טרם התבררו, והן תלויות בקצב ההתאוששות המשקית והחזרת ענפי המשק השונים לפעילות מלאה.

הבנק וחברות הבת העיקריות ממשיכים לעקוב אחר ההתפתחויות בנושא זה ובוחנים את ההשלכות האפשריות על סקטורים ולקוחות, אשר עשויים להיות מושפעים מהמצב. להערכת הבנק, משבר הקורונה עשוי להמשיך להשפיע על מצבם של לוויים ועל יכולת ההחזר שלהם, אם כי בשלב זה, כאמור, קיימת אי ודאות בדבר קצב ההתאוששות מהמשבר ומשך הזמן בו הוא צפוי להשפיע.

ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

169	ממשל תאגידי ופרטים נוספים - רשימת לוחות	173	פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות פיקוחיים - פרטים נוספים
170	ממשל תאגידי וביקורת	177	הפעילות בתחום כרטיסי האשראי
170	הדירקטוריון וההנהלה	177	שיפורים טכנולוגיים וחדשנות
170	הביקורת הפנימית בקבוצה	179	קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021
170	עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים	183	חקיקה ופיקוח
170	ועדה מיוחדת ובלתי תלויה - הליכים באוסטרליה	185	הליכים משפטיים
171	פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם	186	הליכים של רשויות
171	תרשים מבנה האחזקות של בנק דיסקונט		
172	רכוש קבוע ומתקנים		
172	ההון האנושי		
173	דירוג התחייבויות הבנק וחברות בת מסוימות		

ממשל תאגידי ופרטים נוספים – רשימת לוחות

עמוד	
173	התפתחות בשוק המשכנתאות
173	ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים
179	השינויים במדדי מניות נבחרים שנרשמו בשלושת החודשים הראשונים של השנים 2020 ו-2021
179	תשואות איגרות החוב הממשלתיות
179	השינויים בדולר מול מטבעות נבחרים בשלושת החודשים הראשונים של השנים 2020 ו-2021
180	השינויים במדדי סחורות נבחרים בשלושת החודשים הראשונים של השנים 2020 ו-2021
181	השינויים שנרשמו במדדי מניות נבחרים בשלושת החודשים הראשונים בשנים 2020 ו-2021
182	שינויים במדדי אג"ח נבחרים בשלושת החודשים הראשונים בשנים 2020 ו-2021

ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון וההנהלה

שינויים בדירקטוריון

מינוי דירקטורים. באסיפה כללית מיום 23 במאי 2021 הוחלט למנות כדירקטורים לתקופה של 3 שנים, את גב' יודפת הראל בוכריס (דירקטורית מכהנת שנבחרה מחדש) החל מיום 15 בפברואר 2022, ואת פרופ' בן ציון זילברפרב (דירקטור מכהן שנבחר מחדש), החל מיום 1 באוגוסט 2021. באסיפה האמורה הוחלט למנות את ד"ר דורון אביטל כדירקטור, לתקופה של 3 שנים. מועד תחילת כהונתו של ד"ר אביטל יהיה לאחר קבלת הסכמת המפקח על הבנקים או אי התנגדותו. עוד הוחלט למנות את גב' סיגל ברמק כדירקטורית חיצונית, כמשמעות המונח בחוק החברות, התשכ"ט-1999, לתקופה של 3 שנים, החל מיום 1 באוגוסט 2021, בכפוף להסכמת המפקח על הבנקים או אי התנגדותו. הכל כמפורט בדוח מידי מיום 23 במאי 2021 (מס' אסמכתא 01-088467-2021), שהמידע המפורט בו בעניינים שצויינו לעיל מובא כאן על דרך ההפניה.

שינויים בהנהלה

ביום 28 באפריל 2021 החליט הדירקטוריון לקדם את מר יובל גביש, ראש החטיבה העסקית, מתואר סגן מנהל כללי בכיר לתואר המשנה למנכ"ל.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, קיים הדירקטוריון 7 ישיבות. כן התקיימו 23 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

הביקורת הפנימית בקבוצה

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה נכללו בדוח שנתי 2020 (עמ' 274-276).

עידכונים. ברבעון הראשון של שנת 2021 הוגשו ונדונו דוחות תקופתיים כלהלן:

- הדוח על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון הרביעי של שנת 2020 הוגש ביום 20 בינואר 2021 ונדון בוועדת הביקורת ביום 8 במרס 2021;
- הדוח השנתי על פעילויות הביקורת הפנימית בשנת 2020 הוגש ביום 25 במרס 2021, נדון בוועדת הביקורת ביום 5 באפריל 2021 ובדירקטוריון ביום 20 במאי 2021;
- הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון הראשון של שנת 2021 הוגש ביום 28 באפריל 2021 ונדון בוועדת ביקורת ביום 12 במאי 2021.

עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

ביום 31 במרס 2021, התקשר הבנק בפוליסה קבוצתית לביטוח דירקטורים ונושאי משרה, המכהנים ואשר יכהנו מעת לעת בבנק לרבות בגין כהונתם מטעם הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת כלשהי שהבנק מחזיק בה. לפרטים נוספים, ראו ביאור 10 סעיף 6 לתמצית הדוחות הכספיים. הבנק התקשר בפוליסת הביטוח, בהתאם לאישור ועדת התגמול והדירקטוריון ולעמדת רשות ניירות ערך 101-21. ביום 23 במאי 2021 אישרה האסיפה הכללית תיקון למדיניות התגמול, במסגרתו יעודכנו ההוראות הנוגעות לביטוח דירקטורים ונושאי משרה כך שתנאי פוליסת הביטוח יהיו תואמים להוראות מדיניות התגמול.

ועדה מיוחדת ובלתי תלויה – הליכים באוסטרליה

נגד הבנק ונגד בנק מרכזניל דיסקונט ("הבנקים") התנהלו הליכים שונים באוסטרליה ובישראל הנוגעים לחשבונות בבנקים שניהלו בני משפחה אוסטרלית מסוימת וחברות הקשורות אליהם. עיקרם של הליכים אלה בתביעות אזרחיות (כספיות) שהוגשו באוסטרליה על ידי מפרקי החברות

הקשורות, בטענות לנזקים שנגרמו לחברות בשל שומות מס מתוקנות שנקבעו על ידי רשות המיסים האוסטרלית. התביעות התבססו על הטענה (המוכחשת) כי הבנקים העמידו ללקוחות שירותי בנקאות שסייעו להם להתחמק מתשלום מס באוסטרליה.

ביום 31 בינואר 2021 חתמו הבנקים על הסדרי פשרה בנוגע להליכים האמורים ולהליך אפשרי נוסף, לסילוק כל תביעה וטענה של התובעים כנגד קבוצת דיסקונט, לרבות בקשר להליכים, בני המשפחה והחברות הקשורות, וזאת מבלי להודות באחריות. בהתאם להסדרים האמורים סכום הפשרה עומד על סך של 138 מיליון דולר אוסטרלי, שהינו כ-343 מיליון ש"ח.

במקביל הגיע הבנק להסדר לפיו ישולם לבנקים על ידי המבטחים סך של כ-55 מיליון דולר ארה"ב שבגינו נרשמה הכנסה של כ-47.5 מיליון דולר ארה"ב (כ-151 מיליון ש"ח).

לפרטים נוספים, ראו ביאור 26 ג' 11.3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (עמ' 193-195).

לפי דרישת המפקח על הבנקים, החליטו הדירקטוריונים של שני הבנקים להקים ועדה משותפת לשני הדירקטוריונים, שתהיה ועדה מיוחדת ובלתי תלויה, אשר בראשה תעמוד כבוד השופטת (בדימוס) הגב' הילה גרסטל. הוועדה תבחן את התהליכים הניהוליים ותהליכי הבקרה, שאפשרו את התנהלות הבנקים, שהביאה להליכים שבגינם נחתמו הסכמי הפשרה, תוך התייחסות בין השאר להיבטי ממשל תאגידי והתנהלות הדירקטוריון והנהלה הבכירה ובכלל זה תקבע מסקנות והמלצות כלליות ואישיות כלפי נושאי משרה ועובדים, ככל שנדרש, לרבות בהתייחס להטבות שכר שניתנו לנושאי המשרה בתקופה הרלוונטית.

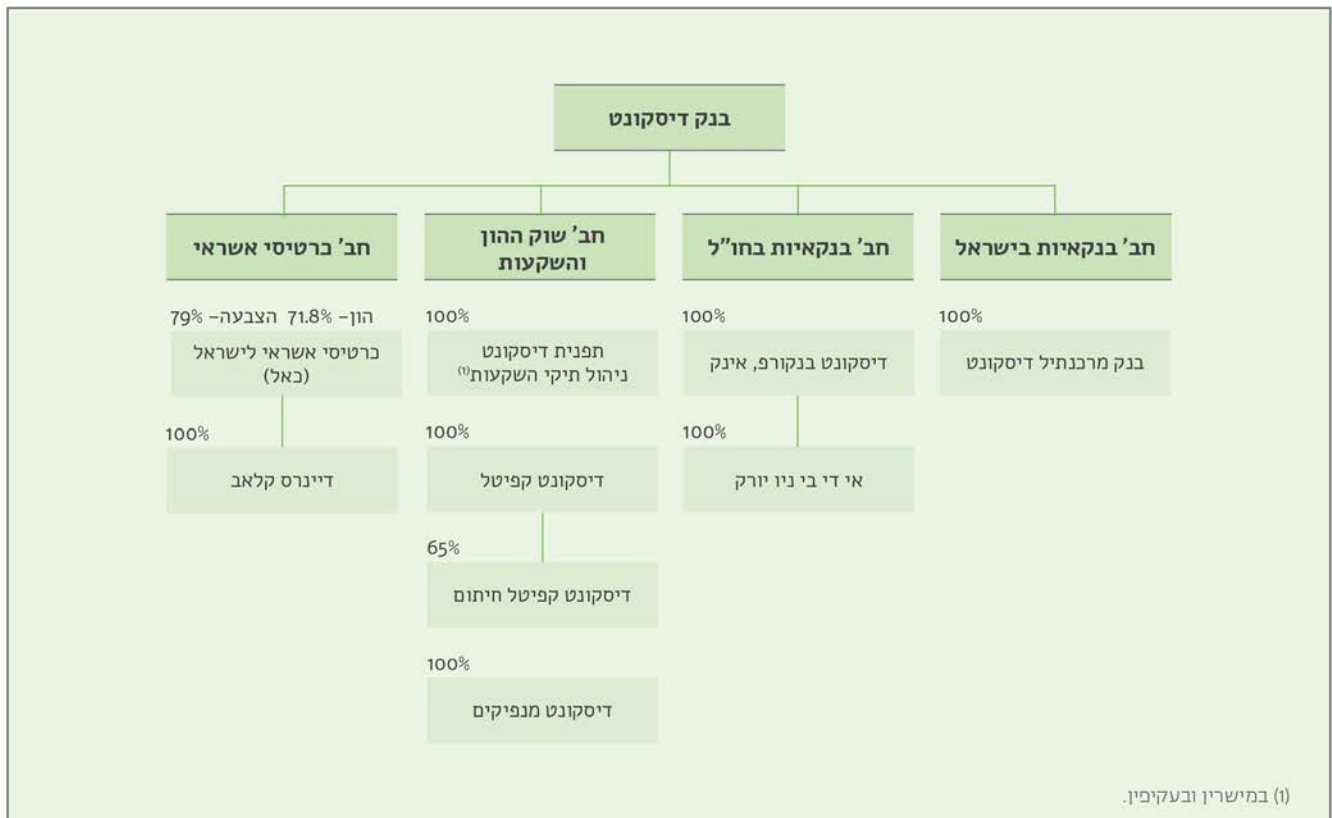
הוועדה תגיש את מסקנותיה והמלצותיה לדירקטוריונים של הבנקים.

מסקנות והמלצות הוועדה יימסרו למפקח על הבנקים במענה לדרישתו מהבנקים.

הוועדה החלה את עבודתה בתחילת חודש פברואר 2021.

פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

תרשים מבנה האחזקות של בנק דיסקונט

רכוש קבוע ומתקנים

בניינים וציוד

הקמת קמפוס דיסקונט. לפרטים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 283) וביאור 10 סעיף 5 לתמצית הדוחות הכספיים. **מימוש נכסים במסגרת ההיערכות למעבר מטה ותפעול הבנק לקמפוס דיסקונט.** במסגרת ההיערכות למעבר מטה ותפעול הבנק לקמפוס דיסקונט, מכר הבנק ביום 21 במרס 2021 נכס ברח' יהודה הלוי 17 בתל אביב, אשר משמש את אחת מיחידות המטה של הבנק. מסירת החזקה בנכס תתבצע ביום 31 בדצמבר 2021 ולאחר מכן הנכס יושכר לבנק עד המעבר המתוכנן לקמפוס דיסקונט, במחצית הראשונה של שנת 2023. עם מסירת החזקה בנכס הבנק צפוי לרשום רווח בסך של כ-38 מיליון ש"ח, לאחר השפעת המס.

מערכות מידע ומחשוב

לפרטים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 284-285).

ההון האנושי

תרבות ארגונית

תרבות ארגונית בתקופת משבר הקורונה. העבודה במתכונת שעת חירום הציבה אתגר של קיום תקשורת ארגונית דווקא בימי משבר הקורונה, במהלכם נמנע מעובדים רבים להגיע למשרדי הבנק. "פייסבוק עד אליך" - אתר העובדים "פייסבוק" בגרסה מותאמת לנייד, איפשר לעובדי הבנק להתעדכן במידע מגוון וכן להעלות תכנים מכל מקום ובכל זמן. מיד עם פרוץ המשבר הנהלת הבנק הקפידה לעדכן את העובדים בתמונות המצב והפיצה הודעות עידכון לעובדים באמצעי קשר מגוונים.

פרויקט תרבות ארגונית. אחד מנדבכי התכנית האסטרטגית של הבנק הינו בניית עוצמה ארגונית באמצעות הטמעת תרבות ארגונית מנצחת התומכת בשיפור מתמיד, ביצועיות, מציגות ורמת מחויבות גבוהה. בהתאם, הוזנק ברבעון השלישי של שנת 2020 פרויקט תרבות ארגונית במסגרתו הוקמו חמישה צוותי פרויקט בנושאים הבאים: חווית עובד ומחויבות, העצמת מנהלים, כשירות מקצועית, אופטימיזציה ארגונית ותרבות של ביצועים ושינוי.

סקר חווית עובד. ברבעון הראשון של שנת 2021 עלה לאוויר סקר חווית עובד. הסקר עלה מתוך רצון להקשיב לתחושות של עובדים בנושאים השונים, ללמוד את תמונת המצב, למפות פערים ולבצע שיפורים, והכל במטרה לייצר חווית עובד מנצחת, שתקדם את השגת האסטרטגיה העסקית של הבנק. בנוסף, נערך 'סקר שותפים' מקוצר וממוקד לבחינת עמדות עובדי מיקור חוץ ביחס לחווית העבודה שלהם עבור הבנק ומידת המחויבות שלהם לאסטרטגיה ומיקודי העשייה.

מודל מנהיגות חדש ברבעון הראשון של שנת 2021 הושק מודל המנהיגות בכנס חגיגי בהשתתפות כלל המנהלים. מודל המנהיגות מגדיר את סט ההתנהגויות המצופות מהמנהלים. מודל המנהיגות יוטמע בתהליכים מגוונים בבנק ויהפוך לכלי מעשי ומרכזי בעיצוב ושיפור איכות הניהול בבנק.

יחסי העבודה בחברות הבת העיקריות

הכרזת סכסוך עבודה בבנק מרכנתיל דיסקונט. ביום 15 בפברואר 2021 התקבלה בבנק מרכנתיל דיסקונט הודעת הסתדרות העובדים הכללית החדשה - הסתדרות המעו"ף (להלן: "ההסתדרות") בדבר הכרזת סכסוך עבודה ושביתה בבנק מרכנתיל דיסקונט, בהתאם לסעיפים 5, 5א ו-5ב לחוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957. לפי ההודעה, עיקר העניינים שבסכסוך נסוב על מעבר מטה הבנק לראשון לציון והשפעת המעבר על העובדים. לפי ההודעה, עובדי בנק מרכנתיל דיסקונט יוכלו לנקוט בצעדים ארגוניים (לרבות שביתה) על פי הנחיית ההסתדרות, החל מיום 3 במרס 2021 ואילך. הנהלת בנק מרכנתיל דיסקונט מנהלת שיח מול ועד העובדים במטרה ליישב את סכסוך העבודה.

שיפור השירות

טיפול בתלונות. הדוח השנתי לציבור על טיפול בתלונות בין שנת 2020, עומד לעיון באתר הבנק.

דירוג התחייבויות הבנק וחברות בת מסוימות

לפרטים בדבר הדירוג שקבעו סוכנויות דירוג שונות לבנק ולחלק מחברות הבת, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 296).

פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות פיקוחיים – פרטים נוספים

מגזר משקי בית (פעילות בישראל) – פרטים נוספים

התפתחויות במגזר

סינוף. בסוף הרבעון הראשון של שנת 2021 פעלו בקבוצת דיסקונט 176 סניפים בישראל (102 סניפים של הבנק ו-74 סניפים של בנק מרכנתיל דיסקונט). במהלך הרבעון הראשון נסגר בבנק סניף דרך שלמה בתל-אביב.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 297-301).

פעילות המשכנתאות

כיום פועלים בבנק 68 סניפים בפריסה ארצית בהם ניתן שירות בתחום המשכנתאות. הבנק מתמקד במתן משכנתאות ככלי לעיגון לקוחות קיימים וכן לגיוס לקוחות חדשים.

התפתחות בשוק המשכנתאות

	ליום 31 במרס	
	2020	2021
שינוי %	במיליוני שקלים חדשים	
	20,868	22,326
סך האשראי לדיור שניתן על ידי הבנקים, לא כולל מיחזורים פנימיים	7.0	
אשראי מכספי מדינה	200	120
	(40.0)	

ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	שינוי %	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
		2020	2021
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
10,037	23.9	2,404	2,979
56	(14.3)	14	12
10,093	23.7	2,418	2,991
1,079	(59.2)	448	183
11,172	10.7	2,866	3,174

הערות:

- (1) כולל ביצועי הלוואות חדשות שניתנו במשכון דירת מגורים בסך של 75 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021, לעומת 41 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ו-255 מיליון ש"ח בשנת 2020.
- (2) כולל הלוואות עומדות בסך 4 מיליון ש"ח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021 לעומת סך של 5 מיליון ש"ח בשלושת החודשים של שנת 2020 ולעומת 20 מיליון ש"ח בשנת 2020.
- (3) בבנק ובבנק מרכנתיל דיסקונט.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות

התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם וירוס הקורונה (הוראת שעה). לפרטים בדבר הקלה שקבע הפיקוח בהוראת השעה, בענין העמדת הלוואה בשיעור מימון של עד 70%, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 299). הפיקוח האריך מעת לעת את ההקלה האמורה, לאחרונה עד ליום 30 בספטמבר 2021.

מגזר עסקים גדולים (פעילות בישראל) – פרטים נוספים

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

ליום 31 במרס 2021, לא היתה חריגה מהמגבלות שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313. כמו כן, ליום 31 במרס 2021, לא היתה חריגה ממגבלת "אנשים קשורים". בהתאם להבהרה שהתקבלה מהפיקוח על הבנקים, השקעת הקבוצה בניירות ערך של סוכנויות פדוליות בארה"ב, לצורך חישוב החבות לפי הוראה 313, משוקללת ב-50%.

סקירת התפתחויות בסקטור העסקי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021

ברבעון הראשון התכווץ התוצר בקצב שנתי של 6.5%, כאשר הירידה החדה נובעת, במידה רבה, מנסיגה דרמטית ביבוא מכוניות נוסעים, על רקע הקדמת יבוא לרבעון האחרון אשתקד, בשל שינוי במדיניות המיסוי בראשית השנה. בניכוי מיסים נטו על יבוא, התכווץ התוצר ב-2.5% (שיעור שנתי). באותה עת, נרשמה נסיגה של 7.1% בתוצר העסקי. הירידה האמורה ביבוא מכוניות נוסעים מסבירה חלק משמעותי מהירידה בהשקעות ואת הירידה בצריכה הפרטית.

להלן הגורמים אשר השפיעו על התפתחות התוצר העסקי ברבעון הראשון של שנת 2021 לעומת הרבעון האחרון של שנת 2020:

- הצריכה הפרטית התכווצה ב-3%, אולם, בנטרול יבוא מכוניות, נרשם גידול בקצב שנתי של כ-4.5%. עליות חדות נרשמו בצריכת שירותים, מוצרי מזון ועליה דרמטית ברכישת ציוד חשמלי ואחר;
- הצריכה הציבורית (ללא יבוא בטחוני) ירדה בכ-23%, תוך ירידה של כ-21% בצריכה האזרחית וכ-38% בצריכה הבטחונית המקומית;
- בהשקעה בנכסים קבועים נרשמה ירידה של כ-14%, שנגזרת מירידה חדה ביבוא כלי תחבורה, בעוד שביבוא מכוניות וציוד נרשם גידול חד. בהשקעות בבניה נרשמה ירידה של כ-1%;
- מנגד, נרשם גידול של כ-23% ביצוא (ללא יהלומים וחברות הזנק). שנובע מגידול בקצב שנתי של כ-27% ביצוא שירותים אחרים (בעיקר שירותי היי-טק) וביצוא התעשייתי.

כתוצאה מההתפתחויות האמורות, חלה ירידה של כ-4% בסך השימושים במשק. באותה עת, התרחב יבוא הסחורות והשירותים (למעט יבוא ביטחוני, אוניות, מטוסים ויהלומים) בשיעור של כ-5%, כתוצאה מעליה של כ-32% ביבוא שירותים, למעט שירותי תיירות, בעוד ביבוא הסחורות נרשמה נסיגה.

התפתחויות בחוב הסקטור העסקי

בסוף חודש פברואר 2021⁴, הסתכם החוב של הסקטור העסקי (ללא בנקים וחברות ביטוח) ב-996 מיליארד ש"ח, עליה של 0.8% לעומת סוף חודש דצמבר 2020 (כל שיעורי השינוי הינם במונחים נומינליים, ומושפעים משינויים בשערי החליפין ובמדד המחירים).

העליה בסך החוב נגזרת מעליה בחוב למשקי בית (אג"ח) ולתושבי חוץ בשיעור של כ-2%, ומעליה של 0.5% בחוב לבנקים. מנגד, נרשמה ירידה בחוב לגופים המוסדיים (-0.5%), לנוכח ירידה של 1.5% בתירת איגרות החוב שבידי המוסדיים, בעוד שיתרת ההלוואות גדלה (1%). כתוצאה מהמגמות האמורות, משקל הבנקים בסך החוב של הסקטור העסקי נותר כמעט יציב ועמד בסוף חודש פברואר 2021 על 49.6%.

ברבעון הראשון גייס המגזר העסקי, ללא בנקים וחברות ביטוח, איגרות חוב בהיקף של 9.6 מיליארד ש"ח (בבורסה בתל-אביב ובאמצעות אג"ח לא סחיר), לעומת 10.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

המרווח בין אג"ח חברות (הנכללות בתל-בונד 60) לאג"ח ממשלתי, לסוף חודש מרס 2021, היה 1.02%, בהשוואה ל-1.3% בסוף שנת 2020 ו-2.36% בסוף הרבעון המקביל אשתקד. ירידת המרווחים עולה בקנה אחד עם הסנטימנט החיובי בשוק, ובתמיכת מעורבות בנק ישראל בשוק האג"ח.

התפתחויות שחלו בשווקים של המגזר

לקראת סוף הרבעון הראשון, המשק החל בחזרה לשגרה המוכרת מתקופת טרם משבר הקורונה. מנגד, לצד האופטימיות היחסית ברמה המקומית, רוב הפעילות הכלכלית בעולם חווה פגיעה ומתנהלת ברקע לרמות תחלואה גבוהות ועיכוב משמעותי בביצוע החיסונים.

להלן כיווני ההתפתחות בענפי המשק העיקריים:

- ענף התעשייה - הענף חווה נסיגה בפעילות הכלכלית של רוב ענפי התעשייה, בדומה למגמה העולמית (פרט לתעשיית ההיי-טק שהפגינה יציבות מרשימה). זאת על רקע השפעות המשבר שכללו, בין היתר, המשך התחזקות של השקל לצד ירידה בביקושים במדינות היעד ופגיעה בשרשרת האספקה. במבט קדימה וביחס לענפים אחרים - ההתאוששות צפויה להיות איטית יותר בשל המשך המשבר במדינות היעד, שממחן את היקף הביקושים;

4 הנתונים העדכניים ביותר שהיו זמינים במועד הבאת הדוח לבית הדפוס.

- ענף התיירות - עם הסרת המגבלות ופתיחת המלונות, חלה עליה ניכרת בשיעורי התפוסה כשבחלק מהמלונות בערי הנופש דיווחו על תפוסה מלאה בסופי שבוע וחגי האביב. העליה הניכרת בשיעורי התפוסה נתמכת, לפחות בטווח הקצר, גם בהמשך המגבלות על התיירות היוצאת. עם זאת, העדר תיירות נכנסת ממשיך לפגוע באתרי נופש המבוססים על מבקרים זרים;
- ענף המסחר - הסרת המגבלות ופתיחת מרכזי המסחר תומכת בירידה של רמת הסיכון בהשוואה לזו שנרשמה עם פרוץ המשבר, אך עוצמת ומשך ההתאוששות תהיה מתואמת עם כוח הקניה של הצרכן שנגזר, בין היתר, משיעור האבטלה.
- ענף הנדל"ן - לפרטים, ראו להלן "פעילות בניה ונדל"ן".

התפתחויות צפויות בשווקי המגזר

על פי תחזית הצמיחה העדכנית של בנק ישראל, התוצר צפוי לצמוח בשיעור של 6.3%- ו-5.0% בשנים 2021 ו-2022, בהתאמה. בנוסף, שיעור האבטלה שעלה לרמה גבוהה היסטורית, צפוי לשוב עד סוף השנה לשיעור חד-ספרתי. כמו כן, בניגוד לתחזיות רבות קודמות, האינפלציה צפויה להתכנס אל תוך טווח יעד יציבות. זאת, בשל גידול ניכר בחיסכון הפרטי של משקי הבית שפוגש שירותים שצריכתם הוגבלה בשנה האחרונה (מסעדות, פנאי, תיירות) לצד עליה במחירי הסחורות בעולם, אשר נובעת מפגיעה בשרשראות האספקה.

לפרטים אודות "מגזר עסקים גדולים", ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 305-308).

פעילות בניה ונדל"ן

התפתחויות בשווקים של הפעילות

נדל"ן למגורים. ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו במרס 2021 נמשכו המגמות שאפיינו את שוק הנדל"ן למגורים טרם משבר הקורונה, עם עליה של 4.5% במדד מחירי הדירות הכללי. כמו כן, במהלך התקופה האמורה חלה עליה של כ-24% בסך הדירות החדשות שנמכרו (43.1 אלף יחידות דיור. היציבות שמציג תחום המגורים מיוחסת בעיקר לנתוני הבסיס, ובראשם עודף ביקוש על פני היצע, לצד חזרת המשקיעים לשוק לאחר הורדת מס הרכישה.

נדל"ן מניב משרדים. תחום המשרדים הפגין יציבות יחסית, בעיקר בשל חוזים ארוכי טווח. עם זאת, בחלק מהנכסים קיימים סימנים לירידה בשיעורי התפוסה ובדמי השכירות. במבט קדימה, טרם הובררו השפעות המשבר לטווח ארוך, ועדיין קיים חשש מפני עודף היצע אזורי.

נדל"ן מניב מסחר. משבר הקורונה גרר שחיקה ב-MSI, בשל מתן הנחות יזומות לשוכרים וויתור על דמי שכירות בתקופות של סגרים. כמו כן, המשבר חידד את הפער בין קניונים סגורים שרשמו קיטון של כ-30% ב-MSI למרכזים פתוחים שהציגו שחיקה נמוכה בכמחצית. במבט קדימה, פוטנציאל ההתאוששות מתואם עם ביצועי המסחר הקמעונאי ובמעגל רחב יותר עם התאוששות כוח הקניה של הצרכן הישראלי. כמו כן, רמת הסיכון מושפעת מהרגלי הצריכה, לרבות מאפשרויות המסחר המקוון.

תשתיות. נמשכה הצמיחה בהיקף הפעילות של ענף התשתיות. מעבר לפרויקטים שכבר נמצאים בביצוע, ישנו צפי לתחילת פרויקטים משמעותיים נוספים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות

המגבלות שתוארו לעיל, בקשר למגזר העסקי, חלות אף על פעילות בניה ונדל"ן. בנוסף, ראוי לציין כי במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 315 חלה מגבלה על ריכוזיות אשראי ענפית, וזאת כאשר חלקו של האשראי באחריות התאגיד הבנקאי (כולל אשראי חוץ מאזני) הניתן לענף מסוים, כהגדרתו בהוראה, עולה על 20% מסך האשראי לציבור שבאחריות התאגיד הבנקאי. ריכוזיות האשראי הענפית של הבנק לענף הנדל"ן עמדה על 17.91% ליום 31 במרס 2021, לעומת 19.43% בסוף שנת 2020.

ביום 12 בינואר 2020 עודכנה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 בנושא "מגבלות חבות ענפית". העדכון מאפשר לתאגיד בנקאי כי סך חבויות בגין "בינוי נדל"ן ותעשייה ומסחר של מוצרי בניה", יעמוד על שיעור של 24% מסך כל חבויות הציבור לתאגיד הבנקאי, וזאת בתנאי שסך החבות כאמור, בינתיים חבות למימון פרויקטים בשיתוף המגזר הציבורי עם הפרטי, לא יעלה על 20%. תחילת התיקון להוראה - ביום פרסומה.

הקלה בצל משבר הקורונה. ביום 7 בדצמבר 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי במטרה להמשיך את התמיכה בענף הבינוי והנדל"ן בתקופת משבר הקורונה ולאחריה תעודכן המגבלה הענפית של ענף הבינוי והנדל"ן כלהלן: הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 250 ו-315 בנושא "מגבלות חבות ענפית" - יוארך תוקף ההקלה בהוראת השעה, שאפשרה לבנקים להגדיל את החשיפה לענף בינוי ונדל"ן מ-20% ל-22% (לא כולל תשתיות לאומיות) עד לשנת 2025; מגבלת החשיפה לענף בינוי ונדל"ן (כולל תשתיות לאומיות) גדלה מ-24% ל-26%; ונקבע כי אשראי, בגינו ניתן ביטוח אשראי כשיר, יסווג לפי הענף המבטח.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 308-310).

מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל) – פרטים נוספים

חברות ריאליות

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תת המגזר

ליום 31 במרס 2021, אין חריגה ממגבלת ההשקעה בתאגידים ריאליים בהתאם לסעיף 23 א' (א) לחוק הבנקאות (רישוי). לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 314).

תיק ההשקעות הריאליות – נתונים עיקריים

היקף התיק. סך תיק ההשקעות הריאליות של דיסקונט קפיטל הסתכם ביום 31 במרס 2021 בסך של 1,511 מיליון ש"ח יתרת ההתחייבות ההשקעה של דיסקונט קפיטל הסתכמה ביום 31 במרס 2021 בסך של 755 מיליון ש"ח (226.7 מיליון דולר), מרביתה בקרנות אשר טרם סיימו את תקופת ההשקעה שלהן.

הכנסות. ברבעון הראשון של שנת 2021, רשמה דיסקונט קפיטל הכנסות נטו מהשקעות ריאליות בסכום כולל של כ-21.6 מיליון ש"ח (בזה סך של כ-11.2 מיליון ש"ח מההשקעות בקרנות). זאת, לעומת הכנסות נטו בסכום כולל של כ-5.1 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2020.

השקעות חדשות. ברבעון הראשון של שנת 2021 השלימה דיסקונט קפיטל 7 עסקאות השקעה בהיקף כולל של כ-48 מיליון דולר, בקרנות השקעה ובחברות.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 312-314).

פעילות בחו"ל – פרטים נוספים

פעילות בצל משבר הקורונה

אי די בי ניו יורק נקט במספר צעדים על מנת לשמור על המשכיות עסקית ולהיענות ככל הניתן לצרכי לקוחותיו ועובדיו, ולתמוך בהם בהתמודדותם עם המשבר. אי די בי ניו יורק העניק ללקוחותיו הקלות הכוללות דחיית תשלומי קרן וריבית, והעמיד להם הלוואות בערבות ממשלתית מלאה, במסגרת תוכנית ההגנה על שכר עבודה של הסוכנות לעסקים קטנים. תוכנית זו מציעה הלוואות לעסקים אשר יתחייבו להמשיך להעסיק את עובדיהם, ואשר בנסיבות מסוימות יהפכו למענק. כמו כן, לאור הנסיבות, אי די בי ניו יורק התאים את מודל הפעלה שלו, כך שהשירותים ללקוחותיו ניתנו ללא הפרעה.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות בחו"ל

מגבלת החשיפה לשלוחות בחו"ל. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, דירקטוריון תאגיד בנקאי, שפועל או שבכוונתו לפעול באמצעות שלוחות חו"ל, נדרש לדון ולאשר מסמך מדיניות מקיף בנושא הפעילות בשלוחות חו"ל. במסגרת המסמך האמור, דירקטוריון התאגיד הבנקאי נדרש, בין היתר, לקבוע מגבלה, או מערכת מגבלות, על החשיפה לפעילות שלוחות חו"ל, אשר ישקפו את תיאבון הסיכון לגבי פעילות שלוחות חו"ל, ובלבד שעיקר פעילות התאגיד הבנקאי והקבוצה הבנקאית תהיה בישראל.

שיעור החשיפה המחושבת של הבנק לשלוחות חו"ל עמד על 14.45% מסך נכסי הסיכון ביום 31 במרס 2021, בהשוואה לשיעור של 14.3% ביום 31 בדצמבר 2020. שיעור החשיפה האמור עומד במגבלות החשיפה שקבע הדירקטוריון, במסגרת הצהרת תיאבון הסיכון של קבוצת דיסקונט. הבנק עוקב אחר התפתחות נכסי הסיכון בגין פעילותו בשלוחות חו"ל.

חקיקה אמריקאית. בעקבות חצית הסף של 10 מיליארד דולר בסך הנכסים בשנת 2020, אי די בי ניו יורק הוגדר כ-"בנק גדול" (Large Bank) וחלות עליו דרישות רגולטוריות שונות, שאי די בי ניו יורק נערך אליהן בהתאם. בין היתר, חלות עליו הוראות שונות בנוגע לפעילות נגזרים ולתמודולוגית חישוב ביטוח הפקדונות. עם חציית הסף, פעילות אי די בי ניו יורק כפופה גם לפיקוח על ידי ה-Consumer Financial Protection Bureau, אשר סמכויותיו נוגעות לציות להוראות שונות שנועדו להגנת לקוחות. בנוסף, יש שינוי בתכיפות ועומק הביקורות הרגולטוריות על אי די בי ניו יורק, מטעם NYDFS ו-FDIC, כך שהן רחבות יותר ורציפות.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 314-315).

מגזרים נוספים

לפרטים נוספים בדבר מגזר עסקים קטנים וזעירים (פעילות בישראל), ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 303-304). לפרטים נוספים בדבר מגזר עסקים בינוניים (פעילות בישראל), ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 304-305). לפרטים נוספים בדבר מגזר בנקאות פרטית (פעילות בישראל), ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 301-304). לפרטים נוספים בדבר מגזר גופים מוסדיים (פעילות בישראל), ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 310). לפרטים נוספים בדבר מגזר ניהול פיננסי (פעילות בישראל), ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 310-312).

הפעילות בתחום כרטיסי האשראי

התפתחויות בפעילות

פעילות כאל בצל משבר הקורונה. דירקטוריון כאל וועדותיו קיימו בחודשים האחרונים דיונים תכופים שעסקו בהתפשטות נגיף הקורונה וההשלכות על כאל בהיבטים שונים, לרבות המשכיות העסקית של פעילות החברה, היערכותה לתרחישים שונים וכן היערכות "ליום שאחרי". כמו כן, עם פרוץ המשבר מיקדה הנהלת החברה את מלוא תשומת הלב הניהולית במשבר ובהשלכותיו. צוותי עבודה חוצי ארגון, בראשות מנכ"ל החברה, ניהלו את הגזרות השונות של פעילות החברה תחת המשבר, תוך מעקב הדוק אחר ההתפתחויות ונקיטת פעולות לצמצום הסיכונים השונים ולשמירת המשכיות העסקית. החטיבות העסקיות הגבירו את פעילויות הניטור והבקרה אחר מצב תיק האשראי של החברה.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 315-321).

שיפורים טכנולוגיים וחדשנות

כללי. בין יעדי התוכנית האסטרטגית של הבנק, הוצב היעד של יישום אמצעים טכנולוגיים והעצמת חווית הלקוח. משבר הקורונה שפך לקראת סוף הרבעון הראשון של שנת 2020 נתן משנה תוקף לפעילות בערוצים הדיגיטליים, והדגיש את חשיבותם של קבלת מידע רחב ובצוע מגוון פעולות בנקאיות בצורה עצמאית, פשוטה, נוחה וגם בטוחה ללקוחות - כזו שניתן לבצע מהבית. **שיתוף פעולה אסטרטגי להקמת ארנק דיגיטלי.** לפרטים, ראו "טיפול ההנהלה בנושאים שוטפים מהותיים" לעיל.

ערוצים ישירים

במסגרת הפעילות השוטפת, עלו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 חידושים ועדכונים בתחומים הבאים:

עו"ש ומטבע חוץ

הארכת הצגת היסטוריית התנועות בעו"ש. הוארכה הצגת היסטוריית התנועות בעו"ש עד שנה אחורה (במקום חצי שנה).

אשראי

פרעון מלא להלוואה באתר לפרטיים. התווספה היכולת לפרוע הלוואה בריבית משתנה שנלקחה בדיגיטל פרעון מלא וללא עמלה על פרעון מוקדם.

כפל מבצעים בהלוואות באפליקציה לפרטיים. התווספה האפשרות להציע מספר הלוואות מבצעים או הלוואות המיועדות לאותה אוכלוסיית לקוחות. לדוגמה, לקוח שזכאי גם להלוואת סטודנט וגם להלוואת עובד הוראה, יוכל לקחת את שתיהן.

כרטיסי אשראי

הצגת עסקאות אונליין בכרטיס אשראי. הצגת מידע על עסקאות שבוצעו ממש עכשיו בכרטיס אשראי ומיד אפשר לראות אותן באפליקציה ובאתרים.

הזמנת כרטיס אשראי בדיגיטל. נוספה יכולת להזמנת כרטיס אשראי חדש דרך האתר ובאפליקציה לפרטיים. כמו כן, נוספו קישורים למידע על הכרטיסים השונים, עמלות ותעריפונים.

ניירות ערך, שוק ההון

הרחבת המידע על מצב השוק. אזור התוכן של מצב השוק באפליקציה שודרג משמעותית ונוספה האפשרות לקבל תמונת מצב עדכנית הכוללת: רשימת מדדים עשירה, מטבעות מובילים, סקירות כלכליות של בנק דיסקונט, מגמות יומיות במדדים מובילים ועולם חדשות והודעות בורסה. **הצגת המלצות אנליסטים על נייר זר.** צפייה בהמלצות אנליסטים על מניות זרות של חברות הנסחרות בבורסה בארה"ב (ההמלצות המוצגות מתקבלות מחברת טיפראנקס בע"מ Tipranks). כרוך בהצטרפות לשירות. **שיפור מנגנון החיפוש של ניירות ערך באפליקציה.** שיפור החוויה ומנגנון החיפוש של ניירות ערך לרבות הצגת הניירות האחרונים שהלקוח התעניין בהם במסגרת פעילותו בשוק ההון. ציוף קבצים לבקשה להעברת תיק ניירות ערך. נוספה אפשרות לצרף קבצים לבקשת העברה של תיק ניירות ערך. **אישורי מס לסוף שנת 2020.** אפשרות להוציא בדיגיטל את אישור המס לשנת 2020.

דיגיטל לעסקים

העברה באישור בנקאי. נוספה אפשרות להעביר פעולה של העברה בודדת/משכורות/ספקים לאישור בנקאי, גם במצב של חריגה מטבלת מגבלות בדיגיטל (חריגה מהגבלה יומית/חודשית והגבלת סכום של העברה חד פעמית בדיגיטל). בעבר שירות העברה לבנקאי, היה פעיל רק בחריגה מיתרה בחשבון. **העברת מט"ח לחו"ל.** כמו באתר, גם באפליקציית עסקים+, ניתן להעביר מט"ח לחו"ל. **העברת זה"ב.** נוספה אפשרות לבצע העברת זה"ב באפליקציית עסקים+. **ביטול הוראת קבע.** נוספה אפשרות לבצע ביטול להוראת קבע היישר מאפליקציית עסקים+. **תפריט יצירת קשר באתר ובאפליקציה.** תפריט חדש המרכז את כל ערוצי התקשורת של הלקוח העסקי מול הבנק. התפריט כולל את האופציות הבאות: קביעת פגישה עם בנקאי, איתור סניפים, טלפון של מוקד השירות ועוד. **העברה לחשבונות צד א' בבנקים אחרים.** הורחבה הרשאת "בין חשבונותיי" שתכיל גם צד א' בבנקים אחרים, קבוצה ונאמן. כעת ניתן לבצע העברה בודדת והעברת זה"ב לחשבונות מסוגים אלו ובכך להנות מההרשאות והרכבים של "בין חשבונותיי" וספים חדשים ייעודים למוטבים אלה. **תמיכה ברמת הרשאה חדשה מסוג העברה למוטבים קבועים.** נוספה תמיכה בהרשאה חדשה מסוג העברה למוטבים קבועים בהעברות זה"ב והעברה בודדת. הרשאה זו מאפשרת ללקוחות להעביר סכומים גבוהים יותר לרשימה סגורה של מוטבים שנקבעו מראש. **ניהול הטיטות באתר עסקים.** הלקוחות יכולים לקבוע האם לשמור או למחוק טיטות בסיום הפעולה. אם יבחרו למחוק, הטיטה תימחק לצמיתות במידי בסיום הפעולה. אם יבחרו לשמור, הטיטות יישמרו ל-90 יום במערכת ואם לא ייעשה בהם שימוש אז יימחקו.

חווית לקוח

תפריט תחתון באפליקציה. התווסף באפליקציה תפריט תחתון כדי להפוך את הניווט וההתמצאות להרבה יותר נוחים. התפריט מוצג בדף הבית ובעמודי הלווי. התפריט מורכב מהרכיבים הבאים: קשר עם הבנק - מעביר לתפריט לדרכי יצירת קשר: התכתבות, קביעת פגישה, טלפון ודואר. כמו כן, לפרטי סניף הלקוח; פלוס - מעביר לתפריט הפעולות; הגדרות - מוביל ל"הפרופיל שלי" ולהרשמה לשירותים; חיפוש - מאפשר ללקוח לחפש כל שירות (פעולה או מידע) שקיים באפליקציה/באתר, ודידי מעבירה אותו למקום הנכון; הצגת חיווי על תובנה חדשה - אחרי שנוצרת תובנה חדשה ללקוח באפליקציה, היא תסומן בנקודה אדומה. המטרה היא להבדיל אותה מתובנות אחרות שבהן הלקוח כבר צפה (למשל בכניסות קודמות לאפליקציה). **קביעת פגישה עם בנקאי באתרים.** מתן אפשרות לקבוע פגישה עם בנקאי. לקוחות פרטיים יכולים לבחור פגישה עם בנקאי/ שירותי קופה/ ייעוץ השקעות ואת נושא הפגישה. לקוחות החטיבה העסקית יכולים לבחור בשלב זה שירותי קופה בלבד. הרחבת שירות "תור לשירותי קופה". נוספה אפשרות לקביעת תור גם בסניפים ללא קופה, עבור: איסוף פנקסי שיקים, חתימה ומסמכים, הפקדת ומשיכת מט"ח. **הצגת הסיבות להחזרת שיק באתרים.** לצד סיבות החזרת השיק נוסף קישור לקבלת הסבר מפורט יותר.

פתיחת חשבון באפליקציה

פתיחת חשבון באפליקציה גם לקטינים. השירות הורחב לאוכלוסיית גילאי 16-18, כולל התאמת התהליך לרגולציה עבור קטינים.

אתר משכנתא דיגיטלית

אתר חדש המיועד ללקוחות כל הבנקים אשר מעוניינים במשכנתא. באתר מגוון תכנים שיווקיים בנושא משכנתא וכן פורטל דיגיטלי המלווה את הלקוחות הפוטנציאליים בכל שלבי התהליך- הגשת בקשה דיגיטלית למשכנתא, צפיה בסטאטוס הבקשה בכל עת, העלאת המסמכים הנדרשים לעסקה ועוד.

קווי התפתחות עיקריים בארץ ובעולם בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2021

התפתחויות בכלכלת העולם

כללי. הפעילות הכלכלית בעולם מתרחבת, עם זאת, קיימת שונות משמעותית בין המדינות, המושפעת מהמשך התפשטות הקורונה בחלק מהמדינות ומפערים בקצב חיסון האוכלוסייה. כלכלת ארה"ב התרחבה ברבעון הראשון בשיעור של 6.4% בעקבות התרחבות מהירה בצריכה הפרטית, בהשקעות ובהוצאות הממשלה. מנגד, גוש האירו התכווץ ברבעון הראשון בשיעור של 2.4% (בחישוב שנתי). בנקים מרכזיים בעולם, ובראשם הפד, ממשיכים לנקוט במדיניות מרחיבה. למרות ההתאוששות בכלכלה והעליה באינפלציה, ולאור החשש מפגיעה ארוכת טווח בשוק העבודה.

שווקים פיננסיים. מדדי המניות בעולם נסחרו בעלויות שערם על רקע ההאצה בקצב החיסונים, ההתאוששות הגלובלית והמשך המדיניות המוניטרית המרחיבה.

השינויים במדדי מניות נבחרים שנרשמו בשלושת החודשים הראשונים של השנים 2020 ו-2021

מדד	2021	2020
P&S 500	5.8%	(20.0%)
DAX	9.4%	(25.0%)
MSCI Emerging Markets	1.9%	(23.9%)

במהלך הרבעון נרשמה עליית תשואות חדה באג"ח ממשלת ארה"ב, שנתמכה, בעיקר, בהאצה בפעילות הכלכלית, בהרחבה הפיסקלית ובעליית מחירי הסחורות. זאת, תוך עליה בציפיות האינפלציה. תשואת האג"ח ל-10 שנים בארה"ב נסחרה בסוף הרבעון ב-1.74%, לעומת 0.91% בסוף שנת 2020. בגרמניה, התשואה ל-10 שנים עלתה בכ-30 נקודות בסיס, ונסחרה בסוף הרבעון ברמה שלילית של -0.29%.

תשואות איגרות החוב הממשלתיות

תשואת אג"ח ל-10 שנים	31.03.21	31.12.20
ארה"ב	1.7%	0.9%
גרמניה	(0.29%)	(0.57%)

הדולר התחזק בעולם במהלך הרבעון הראשון, לאור ההתאוששות המהירה, ההאצה בקצב חיסון האוכלוסייה ועליית התשואות בארה"ב. בסיכום הרבעון הראשון תוסף הסל הדולרי (ה-"דולר אינדקס") בשיעור של 3.7%.

השינויים בדולר מול מטבעות נבחרים בשלושת החודשים הראשונים של השנים 2020 ו-2021

שער חליפין	2021	2020
אירו	3.9%	1.6%
יון יפני	6.6%	(1.0%)
פאונד בריטי	(1.1%)	6.8%

על רקע תהליך ההתאוששות מהמשבר, נרשמו עליות חדות במחירי הסחורות, כאשר מחיר הנפט חזר לרמתו ערב המשבר.

השינויים במדדי סחורות נבחרים בשלושת החודשים הראשונים של השנים 2020 ו-2021

2020	2021	
(41.4%)	14.2%	מדד הסחורות - GSCI
(65.5%)	22.7%	מחיר הנפט (BRENT)
(66.5%)	21.9%	מחיר הנפט (WTI)
3.9%	9.6%	זהב

התפתחויות עיקריות במשק הישראלי

כללי

בראשית שנת 2021 החל תהליך מואץ של התחסנות האוכלוסייה, עובדה שהובילה לאופטימיות. עם זאת, לנוכח הטלת סגר, נרשמה ירידה בפעילות ועליה חדה באבטלה. בסיכום הרבעון הראשון, התכווץ התוצר בקצב שנתי של 6.5%, כאשר הירידה החדה נובעת, במידה רבה, מנסיגה דרמטית ביבוא מכוניות נוסעים, על רקע הקדמת יבוא לרבעון האחרון אשתקד, בשל שינוי במדיניות המיסוי בראשית השנה. בניכוי מיסים נטו על יבוא, התכווץ התוצר ב-2.5% (שיעור שנתי).

הירידה האמורה ביבוא מכוניות נוסעים מסבירה חלק משמעותי מהירידה בהשקעות ואת הירידה בצריכה הפרטית. כך, בנטרול יבוא מכוניות, ולמרות הסגר השלישי ההדוק בראשית הרבעון, התרחבה הצריכה הפרטית בקצב שנתי של כ-4.5%, זאת, לעומת ירידה של כ-3% בפועל. עוד נרשמו ברבעון הראשון ירידות בצריכה הציבורית (ללא יבוא בטחוני), כ-23%, ובהשקעה בנכסים קבועים - כ-14%. מנגד, נרשם גידול של כ-23% ביצוא (ללא יהלומים וחברות הזנק).

כאמור, לנוכח הטלת סגר, נרשמה עליה חדה באבטלה, וכתוצאה, עמד שיעור האבטלה הרחבה במחצית השניה של ינואר על 19.1%, לעומת 13.7% חודש קודם לכן. לאחר מכן, ובמקביל ליציאה מהסגר, חלה התרחבות משמעותית בפעילות הכלכלית במשק, תוך עליה באופטימיות של הצרכנים והעסקים, וירידה בשיעור האבטלה ל-11.6% במחצית השניה של חודש מרס. שיעור האבטלה הרחבה עמד בממוצע לרבעון הראשון של שנת 2021, על 15.9% לעומת 9.5% ברבעון המקביל אשתקד, ושיעור הבלתי מועסקים (כלומר, ניתוק יחסי עובד-מעביד) עמד ברבעון הראשון של השנה על 4.7%, לעומת 3.4% ברבעון המקביל אשתקד.

התפתחות בענפי המשק

על פי סקר המגמות בעסקים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, נרשם בחודש מרס שיפור בכל הענפים. שיפור ניכר במכירות לשוק המקומי מדווח במגזר השירותים, תוך מעבר לתחום החיובי, וכך גם לגבי המכירות במסחר הקמעונאי. בענף המלונאות, לראשונה מאז תחילת שנת 2020, עברו הדיווחים באשר ללילות ישראלים, פדיון ומועסקים, לתחום החיובי, ובמקביל, מדווחים מפעלי התעשייה על שיפור משמעותי בייצור ובמכירות.

התפתחות בפעילות המשק מול חו"ל

בחדשים ינואר-פברואר 2021 נרשם גידול בהשקעות הישירות (באמצעות הבנקים) של תושבי חוץ בישראל, בהשוואה לרבעון ראשון 2020. באותה עת חל יינוק חד בהשקעות הפיננסיות של תושבי חוץ בניירות ערך ישראלים סחירים, הנובע, רובו ככולו, מעליה דרמטית בהשקעות באג"ח ממשלתי. כמו כן, הרחיבו תושבי חוץ השקעותיהם במניות, לעומת מימושים ברבעון הראשון של שנת 2020. במקביל, הגדילו, בתקופה האמורה, תושבי ישראל בשיעור חד את השקעותיהם במניות בחו"ל.

השינויים שנרשמו בהשקעות המשק מול חו"ל

ינואר-פברואר 2020	ינואר-פברואר 2021	השקעות תושבי חוץ בישראל
מיליוני דולרים	מיליוני דולרים	
1,976	2,323	סך-הכל השקעות ישירות (באמצעות הבנקים בישראל)
3,377	8,954	סך-הכל השקעות פיננסיות
1,999	7,988	מזה: אג"ח ממשלתי ומק"מ
(438)	408	מניות
ינואר-פברואר 2020	ינואר-פברואר 2021	השקעות תושבי ישראל בחו"ל
מיליוני דולרים	מיליוני דולרים	
423	281	סך-הכל השקעות ישירות (באמצעות הבנקים בישראל)
(1,712)	6,701	סך-הכל השקעות פיננסיות

התפתחות שיערי חליפין ואינפלציה

על רקע העליה במחירי הסחורות, ההאצה באינפלציה בעולם והתאוששות הפעילות במשק, חלה עליה בקצב האינפלציה. כך, מדדי המחירים לצרכן לחודשים ינואר-מרס הפתיעו כלפי מעלה, ועלו במצטבר ב-0.8%, לעומת ירידה של 0.1% ברבעון המקביל אשתקד. כתוצאה, עלתה סביבת האינפלציה לרמה של 0.2% (במהלך 12 החודשים האחרונים), לעומת -0.7% בסוף 2020. במקביל, נרשמה עליה חדה בציפיות האינפלציה לכל הטווחים, ולטווח הקצר בפרט, מכ-0.3% לשנה, בסוף שנת 2020, לכ-1.4% בסוף חודש מרס (חוזה מדד).
בראשית השנה המשיך השקל במגמת ההתחזקות, עובדה שהובילה את בנק ישראל להכריז על תוכנית רכישות מט"ח בהיקף של 30 מיליארד דולר. במהלך הרבעון הראשון רכש בנק ישראל מט"ח בהיקף של כ-14 מיליארד דולר. כתוצאה, ובמקביל להתחזקות הדולר בעולם, נחלש השקל מראשית השנה ב-3.7% מול הדולר, ובכ-1% מול סל המטבעות.

מדיניות פיסקלית ומוניטרית

מדיניות פיסקלית. במהלך השנה שהסתיימה בחודש מרס 2021, הסתכם הגירעון ב-169 מיליארד ש"ח - 12.1% תוצר, לעומת 11.6% בסוף שנת 2020. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 נרשמה עליה חדה בהכנסות מגביית מיסים לעומת התקופה המקבילה אשתקד (20%), הכוללת את חודש מרס 2020, במהלכו פרץ המשבר, ובו נרשמה הפגיעה הגבוהה ביותר בגביית מיסים. גם בשיעורי מס אחידים (בניכוי תיקוני חקיקה והקדמת יבוא כלי רכב) חלה עליה מרשימה (15%), בעיקר במיסים ישירים. עם זאת, חל בתקופה האמורה גידול חד בהוצאות הממשלה לעומת הרבעון הראשון אשתקד, בעיקר על רקע ההוצאות להתמודדות עם המשבר.

מדיניות מוניטרית. במהלך הרבעון הראשון הותיר בנק ישראל את הריבית ללא שינוי, ברמה של 0.1%, והמשיך לנקוט במדיניות מרחיבה מאד, תוך שימוש במגוון הכלים העומדים לרשותו.

שינויים בבסיס הכסף. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 נרשם גידול מתון במצרף הכסף M1 (מזומן בידי הציבור ופקדונות עו"ש בשקלים) (3.5%) בהשוואה לגידול החד במצרף זה בתקופה המקבילה אשתקד (כ-11%), על רקע פרוץ המשבר. ההאטה בקצב הגידול נובעת מרכיב פיקדונות העו"ש, בעוד שבמזומן נרשם גידול יחסית מהיר (כ-5%).

ברבעון הראשון של שנת 2021 נמשך הגידול המהיר בבסיס הכסף - כ-14 מיליארד ש"ח, לעומת כ-11 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול זה נגרר מספיגה של הממשלה, לצד הזרמה של בנק ישראל. בנק ישראל הזרים ברבעון זה כ-37 מיליארד ש"ח, בעיקר באמצעות המרות מט"ח, ובנוסף, ביצע הזרמה על-ידי ההלוואה המוניטרית לבנקים המסחריים ופעולות בשוק הפתוח. מנגד, המשיך הבנק המרכזי לספוג באמצעות הגדלת מכרזי הפקדונות השקליים.

מקורות לשינויים בבסיס הכסף

שלושת החודשים הראשונים של		
2020	2021	
במיליארדי שקלים חדשים		
22.0	7.6	פעולות בשוק הפתוח
(0.0)	(24.0)	מכרז לפקדונות שקליים
(6.7)	44.4	המרת מט"ח
(4.4)	(23.2)	פעילות הממשלה

שוק ההון

בשוק ההון המקומי נמשכו עליות השערים, בדומה למגמה בעולם. בסיכום הרבעון הראשון עלה מדד ת"א 125 בכ-6%.

השינויים שנרשמו במדדי מניות נבחרים בשלושת החודשים הראשונים בשנים 2020 ו-2021

2020	2021	מדד
(21.0%)	7.0%	ת"א 35
(21.0%)	6.1%	ת"א 125
(24.0%)	15.6%	ת"א בנקים
(14.4%)	8.8%	ת"א גלובל בלו טק
(25.6%)	3.2%	נדל"ן

המסחר בישראל באיגרות החוב הממשלתיות התאפיינו, בדומה למגמה הגלובלית, בעליית תשואות, אם כי, בשיעור מתון יחסית (כ-40 נקודות בסיס באג"ח השקלית ל-10 שנים) לכ-1.3%. כתוצאה, נפתח פער שלילי משמעותי בין האג"ח השקלית ל-10 שנים לבין האג"ח האמריקאית המקבילה. עליית התשואות לוותה בעליה בציפיות האינפלציה, לכל אורך העקום, ומכ-1.5% ל-10 שנים בסוף 2020 לכ-1.8% בסוף חודש מרס 2021.

שינויים במדדי אג"ח נבחרים בשלושת החודשים הראשונים בשנים 2020 ו-2021

מדד	2021	2020
אג"ח כללי	0.3%	(4.5%)
אג"ח ממשלתי כללי	(0.8%)	(1.9%)
אג"ח ממשלתי שקלי	(1.5%)	(1.1%)
אג"ח ממשלתי צמוד	0.4%	(3.0%)
אג"ח קונצרני כללי	2.1%	(8.2%)
אג"ח קונצרני צמוד	2.2%	(7.8%)
תל בונד שקלי	0.3%	(8.1%)

בשוק האג"ח הקונצרני נרשמה ירידת מרווחים, כחלק מהסנטימנט החיובי בשוק, ובתמיכת מעורבות בנק ישראל בשוק האג"ח. בסיכום הרבעון הראשון של שנת 2021, גייסו באמצעות איגרות חוב קונצרניות של חברות ישראליות, סך של כ-11 מיליארד ש"ח, מזה כ-10 מיליארד ש"ח ללא בנקים, ביטוח ופיננסים. זאת, לעומת כ-12 מיליארד ש"ל וכ-10 מיליארד ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, בהתאמה.

תיק הנכסים שבידי הציבור

שווי תיק הנכסים הפיננסיים שבידי הציבור עלה במהלך החדשים ינואר-פברואר 2021 בכ-1%, תוך עליות במרבית מגזרי ההצמדה, והסתכם בסוף התקופה בכ-4.5 טריליון ש"ח. העליה, רובה ככולה, נבעה מגידול בשווי המניות בחו"ל (עליה של כ-12%), ועליה מתונה ברכיב הצמוד למט"ח. ברכיב המניות בארץ נרשמה ירידה. העליה בשווי המניות בחו"ל וברכיב הצמוד למט"ח הושפעה, בין היתר, מהפיחות בשקל.

התפלגות תיק הנכסים שבידי הציבור

	31 במרס 2021	31 בדצמבר 2020
מניות	26.0%	25.2%
נכסים לא צמודים	37.2%	37.9%
נכסים צמודים למדד	25.8%	26.1%
נכסים צמודים למט"ח	11.0%	10.8%

התפתחויות כלכליות עיקריות בחודשים אפריל – מאי 2021⁵

נתוני המקרו לחודש אפריל מצביעים על המשך התרחבות בכלכלה העולמית בתמיכת ההאצה בחיסונים בעולם וחזרה לפעילות. ההתאוששות בפעילות, מלווה בביקושים חזקים היוצרים לחצי מחירים, ויחד עם עליית מחירי הסחורות, תומכים בעליה באינפלציה ובציפיות האינפלציה. עם זאת, הבנקים המרכזיים מעריכים שהעליה באינפלציה תהיה זמנית, וממשיכים לשמור על מדיניות מוניטרית מרחיבה.

בישראל, עם חזרת המשק לפעילות כמעט מלאה, נמשכה ההתרחבות בפעילות הכלכלית, תוך ירידה מתונה באבטלה הרחבה, לרמה של 10.6% במחצית השניה של חודש אפריל. במקביל, נמשך השיפור בגירעון התקציבי, שירד לרמה של 11.2% תוצר (מצטבר ב-12 החודשים האחרונים).

לאחר שלושה מדדים שהפתיעו כלפי מעלה, עלה מדד המחירים לצרכן לחודש אפריל, בשיעור מתון מהצפוי, וקצב האינפלציה השנתי עלה ל-0.8%. במהלך התקופה המשיך בנק ישראל להתערב בשוק המט"ח. כתוצאה, ועל רקע היחלשות הדולר בעולם, התחזק השקל מול הדולר בכ-2% ושמר על יציבות מול סל המטבעות.

בניגוד לירידה מתונה בתשואות אג"ח ממשלת ארה"ב ל-10 שנים, חלה עליה של כ-10 נקודות בסיס בתשואות האג"ח של ממשלת ישראל (גנרי) לרמה של כ-1.4%. עליה זו נתמכה גם בהמשך עליה בציפיות האינפלציה לכל אורך העקום, בעיקר לטווחים הקצרים, כאשר חוזה מדד לשנה נסחר בסוף התקופה בכ-1.9%.

שוקי המניות המשיכו במגמה החיובית, תוך עליה של כ-5% במדד ת"א 125 במהלך התקופה הנסקרת, בדומה למדד S&P500, זאת על אף ההסלמה במצב הביטחוני במהלך חודש מאי.

5 כל הנתונים מתייחסים לתקופה מיום 1 באפריל 2021 ועד ליום 20 במאי 2021.

חקיקה ופיקוח

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה ויזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עלולים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

אסדרה בצל משבר הקורונה

על רקע התפשטות נגיף הקורונה, ננקטו צעדים שונים על ידי הממשלה ורשויות הפיקוח השונות להתמודדות עם השלכותיו ולתמיכה בפעילות המשק. לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 330-331).

הוראות המפקח על הבנקים בצל משבר הקורונה

מאז פרץ משבר הקורונה, יזם הפיקוח על הבנקים מהלכי אסדרה שונים, שנועדו לאפשר למערכת הבנקאית למלא את תפקידה בתקופת המשבר ולאחריה. מהלכים אלו לוו בצעדים נוספים בהם נקטה המדינה, לתמיכה בפעילות המשק בתקופה זו. ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 331).

חקיקה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים

חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2017

בחוק נקבע, בין היתר, איסור על בנק ששווי נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד עולה על 20% מסך שווי הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית ("בנק בעל היקף פעילות רחב"), לעסוק בתפעול הנפקת כרטיסי חיוב, לעסוק בסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב ולשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד העוסק בעיסוקים כאמור (היינו, החל מיום 1 בפברואר 2021). בתקופה שמתום ארבע שנים מיום התחילה ועד שש שנים ממועד זה מוסמך שר האוצר לקבוע, בהסכמת נגיד בנק ישראל ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, כי האיסור האמור יחול גם על תאגיד בנקאי שמחזיק שיעור נמוך מעשרים אחוזים, ובלבד שלא יפחת מעשרה אחוזים, וזאת בשים לב, בין השאר, למצב התחרות בשוק האשראי.

הוועדה לבחינת התחרות בשוק האשראי. בהתאם לחוק הוקמה ועדה לבחינת התחרות בשוק האשראי שתעקוב אחר יישום החוק מיום התחילה ועד תום שש שנים מהמועד האמור. תפקידי הוועדה הם לערוך בדיקות תקופתיות של מצב התחרות בשוק האשראי ולאתר חסמים בהתפתחות התחרות בשוק זה; לעקוב אחר יישום הוראות החוק ולהמליץ על צעדים לשיפור ולהגברת התחרות בשוק האשראי; להמליץ לעניין הפעלת סמכות שר האוצר בנוגע להרחבת האיסור על תאגידים בנקאיים נוספים לעסוק בתפעול הנפקה ובסליקה של כרטיסי חיוב, לשלוט או להחזיק באמצעי שליטה בתאגיד שעוסק בעיסוקים כאמור.

תבחינים מדידים לבחינת הצלחה בהגברת התחרות בשוק הבנקאות. בהתאם לחוק, ביום 25 באוקטובר 2017 פרסמה הוועדה לבחינת התחרות בשוק האשראי, תבחינים מדידים לבחינת הצלחה בהגברת התחרות בשוק הבנקאות. התבחינים יהיו את הבסיס לניתוח חצי שנתי ולדיווח שהוועדה תמסור לוועדת הכלכלה של הכנסת וצפויים לשמש את הוועדה בבואה להמליץ על צעדים לשיפור והגברת התחרות בשוק, ובכלל זה גם בעניין הפעלת סמכות שר האוצר מכוח חוק שטרם לשנות את הגדרת "בנק בעל היקף פעילות רחב". הוועדה שמרה לעצמה את הזכות לשנות, להוסיף או להפחית תבחינים. נקבעו שורה של תבחינים כלליים ותבחין נוסף המתייחס לבנק ולכאל.

הוועדה קבעה תבחינים מסוגים שונים, ובכלל זה - תבחינים להסרת חסמי כניסה וחסימי מעבר לקוחות; תבחינים הבוזקים כניסה של מתחרים חדשים ופעילות של הלקוחות; תבחינים להתפלגות נתחי השוק, הכמויות והמחירים; תבחינים הנוגעים לאמצעי תשלום.

תבחין לבנק ולכאל. הוועדה קבעה כי יבחן האם שיעור השינוי המצטבר ביתרות האשראי (ללא עסקים גדולים וללא חו"ל) של קבוצת דיסקונט בסוף שנת 2020 יהיה בטווח שבין 2.5 ל-4.5 נקודות אחוז מעל לשיעור השינוי המצטבר של ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות האחרות ושתי חברות כרטיסי האשראי שהופרדו. המעקב אחר תבחין זה יהיה בתדירות חצי-שנתית. הובהר כי תבחין זה, כמו יתר התבחינים, יהווה אינדיקציה לוועדה לצורך קבלת החלטתה לגבי הפרדת כאל מהבנק, אך בכל מקרה יוותר לוועדה שיקול דעת בנושא.

ביום 1 במאי 2018 פרסמה טיוטת תבחין נוסף לעניין יישום מסקנות ועדת שטרם בנושא פתיחת האוברדרפט לתחרות.

הדוח השני של הוועדה לבחינת התחרות בשוק האשראי. ביום 7 באפריל 2020 התפרסם הדוח, אשר נערך לפני השלכות משבר הקורונה. על פי הדוח חלה התקדמות משמעותית בהסרת חסמים לתחרות ובשנים האחרונות נרשמו אינדיקציות פרו תחרותיות מסוימות בשוק האשראי הצרכני. בדוח נכללה התייחסות לתבחין בגין בנק דיסקונט וכאל. התבחין ייבחן באופן סופי לאחר פרסום הדוחות השנתיים לשנת 2020 של הבנקים ושל חברות כרטיסי האשראי.

שיעור השינוי המצטבר ביתרות האשראי בפועל. האשראי של קבוצת דיסקונט צמח בשיעור של 35.9% במהלך השנים 2016 עד 2020 (סך האשראי בניכוי עסקים גדולים וח"ל), בעוד שארבעת הקבוצות הבנקאיות הגדולות ושתי חברות כרטיסי האשראי המופרדות צמחו בשיעור של 18% באותה תקופה. היינו, שיעור השינוי המצטבר ביתרות האשראי כאמור של קבוצת דיסקונט עלה ב-17.9% מעל המערכת.

תחרות כלכלית

היתר זמני לקיומו של ההסדר הכובל בין שב"א ומס"ב. ביום 11 באפריל 2021 התקבלה החלטת בית-הדין לתחרות המעניקה היתר זמני לקיומו של ההסדר הכובל בין שב"א ומס"ב עד ליום 31 בינואר 2022, בכפוף לתנאים שעניינים הפרדה מדורגת של שני הגופים. התנאים נועדו לייצר תחרות בין שני הגופים, שעד כה פעלו בתשתית משותפת.

הגנת הפרטיות

ניטוח להערות הציבור של גילוי דעת בנושא חובת צמצום מידע אישי. ביום 25 במרס 2021 פרסמה רשות הגנת הפרטיות להערות הציבור את הניטוח, שעוסקת במידע אישי המצוי במאגרי המידע של ארגונים שונים, פרטיים וציבוריים. הרשות מדגישה כי שמירת מידע שלא למטרה לשמה הוא נמסר ולמטרת המאגר, או שלא לצורך מטרות נלוות חיוניות, מגדילה את הסיכון לפגיעה בפרטיות ולהפרת חובות אבטחת המידע. במסמך מפורטים המלצות ודגשים כיצד לפעול במטרה להביא לצמצום האיסוף של מידע עודף כאמור. הרשות מציינת כי אי צמצום מידע עודף על ידי בעל המאגר שמצא כי מידע שכזה שמור אצלו עשוי להוות הפרה של הוראות תקנות אבטחת המידע.

נייר עמדה בנושא פרטיות באמצעי תשלום מתקדמים להעברת כספים ולתשלום בבתי עסק. ביום 22 באפריל 2021 פרסמה הרשות להגנת הפרטיות את עמדתה ביחס לשימוש באפליקציות כאמצעי תשלום (ארנקים דיגיטליים). הרשות מציינת שהליכי הרישום והשימוש באמצעים אלו כוללים איסוף מידע אישי ופיננסי רב, דבר שמציב אתגר לפרטיות המשתמשים ויכולתם לשלוט במידע. הרשות בחנה את מדיניות הפרטיות ותנאי השימוש של 'אמצעי התשלום המרכזיים' הפועלים כיום בשוק הישראלי ומפרטת מספר עקרונות בנוגע לקבלת הסכמה מצד המשתמשים להרשאות גישה לשימוש בטכנולוגיות אחרות; לאיסוף ועיבוד מידע באמצעות 'עוגיות', לזכויות מושאי המידע ולהיבטים הנוגעים לשמירת מידע ושימוש בו לאחר סיום ההתקשרות עם הלקוח.

הוראות המפקח על הבנקים

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן בנקאות פתוחה בישראל. ביום 5 באפריל 2021 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים, במסגרתו נדחתה כניסתם לתוקף של חלקים מההוראה במספר חודשים.

פעילות הבנקים וחברות כרטיסי האשראי כצרכני מידע. ביום 14 באפריל 2021 העביר המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאים וחברות כרטיסי האשראי, לפיו לאור העובדה כי המערכת מצויה בתקופת ביניים עד שיחוקק חוק המסדיר את פעילות השוואת העלויות, בנק ישראל מבקש לנקוט במשנה זהירות בשימוש שיעשו בנקים וסולקים במידע בתחום השוואת העלויות הכרוך בתיווך. המפקח ציין כי הוראת ניהול בנקאי בנושא תעודכן כך שבנק או סולק ידרשו לקבל אישור מראש מהמפקח על הבנקים במקרה של פעילות חדשה שיש בה שירות השוואת עלויות הכולל מרכיב תיווך מוצרים פיננסיים מהסוג שהבנק או הסולק עצמם מספקים לגוף פיננסי אחר, וכן יתכן ותתבקש חוות דעת משפטית בלתי תלויה בתחום ניגוד העניינים. הובהר כי בכוונת האוצר לקדם במסגרת חוק ההסדרים הקרוב את תזכיר החוק בהתאם למכתבו של שר האוצר. בנוסף, ביום 29 באפריל 2021 התקבלה עמדת רשות התחרות לפיה מתן שירותי השוואת עלויות עשוי להיחשב כהסדר כובל.

הנחיית בנק ישראל בנושא הסדר כשל סליקה. בנק ישראל האריך את המועד ליישום הסדר כשל הסליקה, שהיה קבוע לאפריל 2021. טרם נקבע מועד חדש. לפרטים נוספים ראו דוח שנתי 2020 (עמ' 336).

מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא הטבות לאנשים עם מוגבלות. ביום 6 במאי 2021 פנה הפיקוח על הבנקים אל הבנקים בנוגע להטבות בעמלות לאנשים עם מוגבלות. צוין כי במסגרת הסדר הסתלקות בתובענה ייצוגית נגד בנקים מסוימים, הסכימו הצדדים, כי הבנקים יפרסמו באתריהם את ההטבה הקבועה בכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), תשס"ח-2008 הניתנת ללקוחות בעלי מוגבלות בקשר עם גביית עמלות פעולה על ידי פקיד. הפיקוח הורה לבנקים להביא לידיעת הלקוחות את דבר ההטבה (למשל בפרסום באתר הבנק), את הדרישה להציג לבנק אישור של לקוח המעיד על נכותו וכן מידע על צירופם של לקוחות אלו למסלול העמלות הבסיסי. על בנק שיש ברשומותיו אישור של לקוח המעיד על נכותו, גם אם נמסר לצורך אחר, לפעול למתן ההטבות בעמלות להן זכאי הלקוח.

לפרטים נוספים בנושאי "חקיקה ופיקוח", ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 330-344).

הליכים משפטיים

בדוח שנתי 2020 (עמ' 191-194) ובביאור 10 לתמצית הדוחות הכספיים מתוארות תובענות מהותיות אשר תלויות ועומדות נגד הבנק והחברות המאוחדות שלו.

הליכים משפטיים נוספים

- בקשה לפי סעיף 198א לחוק החברות.** ביום 4 באוקטובר 2020 נמסרה לבנק בקשה, להורות לבנק להעביר לידי המבקש מסמכים בקשר ל"פרשת הלבנת הון", כהגדרתה בבקשה. לדברי המבקש, מחומר שהודלף ופורסם באתר האינטרנט Buzzfeed עולה חשד להלבנת הון עולמית במסגרתה השתמשו גורמים זרים לרבות עבריינים ומדינות זרות בבנקים שונים, לרבות בנקים ישראלים והבנק, להעברת כסף בהיקף ניכר בניגוד לדיון. ביום 11 באפריל 2021 ניתן פסק דין אשר קיבל את בקשת הבנק למחיקתה על הסף של הבקשה.
- בקשות לגילוי מסמכים לפי סעיף 198א לחוק החברות.** בימים 22 ו-23 בדצמבר 2020 נמסרו לבנק שתי בקשות שונות לפי סעיף 198א לחוק החברות לגילוי מסמכים לפני תביעה נגזרת בקשר להליך המתואר בביאור 10 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיף 4.1. הבקשות זהות במהותן. הבקשה הראשונה הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה והבקשה השנייה הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב. ביום 11 בינואר 2021 הורה בית המשפט העליון שהדיון בבקשה הראשונה יועבר לבית המשפט המחוזי בתל-אביב ויאחד שם עם הדיון בבקשה השנייה. כל אחד ממגיש הבקשות הגיש לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה למחיקת הבקשה המתחרה. בדיון בבקשות מיום 2 במאי 2021, נקבע כי שני המבקשים יגישו בקשה מאוחדת בתוך 30 יום.
- הליך משפטי בבלגיה.** במסגרת הליך לאכיפת פסק דין בבלגיה שמנהל הבנק מזה זמן נגד חברה בלגית שאינה לקוחת הבנק, הגישה החברה ביום 13 במאי 2019 קובלנה פלילית פרטית לבית-משפט מערכאה ראשונה (Court of first Instance) באנטוורפן בבלגיה כנגד הבנק וכנגד עובדת בנק לשעבר, בטענה כי הבנק זייף ופועל על סמך מסמכים מזויפים. ביום 22 באוקטובר 2020 עדכן עורך הדין המייצג את הבנק בהליך כי בית המשפט בבלגיה פסק לטובת הבנק ודחה את הקובלנה הפלילית שהוגשה נגד הבנק ונגד עובדת הבנק. החברה הגישה ערעור בזכות לבית המשפט לערעורים באנטוורפן. ביום 2 בפברואר 2021 דחה בית המשפט את הערעור כנגד הבנק וכנגד העובדת לשעבר. המערערים הגישו ערעור נוסף לבית המשפט העליון בבלגיה. בית המשפט העליון בבלגיה דחה את הערעור.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 344-345).

הליכים משפטיים מהותיים שהסתיימו ברבעון הראשון של שנת 2021

לפרטים בדבר הליכים שביום 31 בינואר 2021 נחתם בגינם הסדר פשרה, ראו ביאור 26 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020, סעיף 11.3 (עמ' 192-193) וביאור 10 סעיף 3.2 לתמצית הדוחות הכספיים.

הליכים של רשויות

דרישות נתונים מרשות התחרות. במהלך הרבעון התקבלה בבנק דרישת נתונים בנושא אספקת שירותי בנקאות ללקוחות במגזר הערבי.

לפרטים נוספים, ראו בדוח שנתי 2020 (עמ' 346).

נספחים לדוח הרבעוני

נספחים - רשימת לוחות	189
נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	190
נספח מס' 2 - פירוטים נוספים - תיק ניירות ערך	194
נספח מס' 3 - פירוטים נוספים	196
נספח מס' 4 - מילון מונחים	199
נספח מס' 5 - אינדקס	201

נספחים – רשימת לוחות

עמוד	
190	נספח מס' 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
194	פרטים בדבר התפלגות איגרות חוב בתיק הזמין למכירה, בחתך של ענפי משק
194	(1) פירוט איגרות חוב בענף שירותים פיננסיים בתיק הזמין למכירה
194	(2) פירוט לפי אזורים גיאוגרפיים של ההשקעה באיגרות חוב של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה
194	(3) פירוט בחתך מדינות של ההשקעה באיגרות חוב של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה במערב אירופה
195	פרטים אודות התפלגות איגרות החוב המוחזקות לפדיון, בחתך של ענפי משק
195	פרטים אודות התפלגות איגרות חוב בתיק למסחר, בחתך של ענפי משק
196	(1) פירוט בחתך דירוגים של יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים
196	(2) פירוט בחתך דירוגים של סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים
197	(3) פירוט לעמודת "אחרים" בביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים, בחתך סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
198	נתונים בחתך של ממשלות בהתייחס לכלל תיק ניירות הערך

נספח מס' 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – נכסים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס					
2020			2021		
שיעור הכנסות	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	הכנסות	שיעור הכנסות	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	הכנסות
במיליוני שקלים		במיליוני שקלים	במיליוני שקלים		במיליוני שקלים
באחוזים	חדשים	באחוזים	חדשים	באחוזים	חדשים
נכסים נושאי ריבית:					
אשראי לציבור: ⁽³⁾					
3.68	1,342	147,958	3.54	1,379	157,826
4.46	259	23,590	3.18	187	23,811
3.79	1,601	171,548	3.49	1,566	181,637
אשראי לממשלה:					
2.24	20	3,598	1.97	16	3,276
2.24	20	3,598	1.97	16	3,276
פקדונות בבנקים:					
1.27	11	3,473	0.23	2	3,555
-	-	146	-	-	612
1.22	11	3,619	0.19	2	4,167
פקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.25	13	20,730	0.10	9	35,026
1.64	1	246	-	-	689
0.27	14	20,976	0.10	9	35,715
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	663	-	-	1,135
-	-	663	-	-	1,135
איגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה: ⁽⁴⁾					
1.28	81	25,415	0.96	74	31,076
2.46	52	8,522	1.73	38	8,865
1.58	133	33,937	1.13	112	39,941
איגרות חוב למסחר: ⁽⁴⁾					
0.86	5	2,337	0.59	2	1,355
-	-	74	-	-	64
0.83	5	2,411	0.56	2	1,419
נכסים אחרים:					
4.25	7	670	2.54	4	636
4.25	7	670	2.54	4	636
3.05	1,791	237,422	2.58	1,711	267,926
חייבים בגין פעילות בכרטיס אשראי			9,751		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾			19,684		
265,642			297,361		
סך-כל הנכסים					
3.89	319	33,248	2.67	229	34,677
מזה: סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל			84		
* עמלות שנקללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור					
ערות לטבלה ראו בעמ' 193.					

נספח מס' 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב' – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – התחייבויות והון

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס					
2020			2021		
שיעור ההוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור ההוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
במיליוני שקלים			במיליוני שקלים		
באחוזים	חדשים		באחוזים	חדשים	
התחייבויות נושאות ריבית:					
פקדונות הציבור:					
0.04	5	46,536	0.01	1	55,122
0.64	151	94,082	0.40	95	94,506
0.44	156	140,618	0.26	96	149,628
1.46	50	13,772	0.44	21	19,003
1.95	40	8,284	0.62	6	3,893
1.64	90	22,056	0.47	27	22,896
0.61	246	162,674	0.29	123	172,524
פקדונות הממשלה:					
-	-	156	2.05	1	197
6.95	1	59	-	-	69
1.87	1	215	1.51	1	266
פקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	-	0.07	1	6,138
-	-	-	0.07	1	6,138
פקדונות מבנקים:					
0.69	8	4,660	0.43	5	4,686
2.31	12	2,100	0.71	3	1,693
1.19	20	6,760	0.50	8	6,379
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
1.66	3	728	-	-	163
1.66	3	728	-	-	163
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים:					
2.00	65	13,069	2.95	74	10,141
2.00	65	13,069	2.95	74	10,141
התחייבויות אחרות:					
7.20	1	57	-	-	63
7.20	1	57	-	-	63
0.73	336	183,503	0.42	207	195,674
פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית			60,418		
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי			10,510		
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁶⁾			11,540		
246,724			278,142		
18,918			19,219		
265,642			297,361		
2.32	1,455		2.16	1,504	
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית: ⁽⁷⁾					
2.46	1,242	204,174	2.26	1,305	233,249
2.59	213	33,248	2.32	199	34,677
2.47	1,455	237,422	2.26	1,504	267,926
1.71	106	24,943	0.48	30	24,821
מזה: סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל					
עירות לטבלה ראו בעמ' 193.					

הערות לטבלה ראו בעמ' 193.

נספח מס' 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג' – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס					
2020			2021		
שיעור הכנסות (הוצאות) (ההוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	הכנסות	שיעור הכנסות (הוצאות) (ההוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	הכנסות
במיליוני שקלים			במיליוני שקלים		
באחוזים			באחוזים		
מטבע ישראלי לא צמוד:					
3.17	1,307	166,650	2.61	1,252	194,049
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
(0.35)	(110)	(124,116)	(0.23)	(81)	(141,687)
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
2.82	1,197		2.38	1,171	
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד למדד:					
0.87	42	19,469	2.91	148	20,535
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
(1.24)	(37)	(12,029)	(2.76)	(69)	(10,093)
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
(0.37)	5		0.15	79	
פער הריבית					
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ):					
2.75	123	18,055	1.77	82	18,665
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
(1.49)	(83)	(22,415)	(0.57)	(27)	(19,073)
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
1.26	40		1.20	55	
פער הריבית					
סך כל הפעילות בישראל:					
2.92	1,472	204,174	2.57	1,482	233,249
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
(0.58)	(230)	(158,560)	(0.42)	(177)	(170,853)
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
2.34	1,242		2.15	1,305	
פער הריבית					

הערות לטבלה ראו בעמ' הבא.

נספח מס' 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד' – ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-31 במרס			
2021 לעומת 2020			
גידול (קטון) בגלל שינויים ⁽⁸⁾			
שינוי נטו	מחיר	כמות	
במיליוני שקלים חדשים			
נכסים נושאי ריבית:			
אשראי לציבור:			
			בישראל
37	(49)	86	
			מחוץ לישראל
(72)	(74)	2	
(35)	(123)	88	סך-הכל אשראי לציבור
נכסים נושאי ריבית אחרים:			
			בישראל
(27)	(53)	26	
			מחוץ לישראל
(18)	(23)	5	
(45)	(76)	31	סך-הכל נכסים נושאי ריבית אחרים
(80)	(199)	119	סך-כל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית:			
פקדונות הציבור:			
			בישראל
(60)	(66)	6	
			מחוץ לישראל
(63)	(64)	1	
(123)	(130)	7	סך-הכל פקדונות הציבור
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:			
			בישראל
7	(6)	13	
			מחוץ לישראל
(13)	(12)	(1)	
(6)	(18)	12	סך-הכל התחייבויות נושאות ריבית אחרות
(129)	(148)	19	סך-כל הוצאות הריבית
49	(51)	100	הכנסות ריבית, נטו

הערות:

- (1) הנתונים מובאים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכתה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אג"ח זמינות למכירה הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך של 1 מיליון ש"ח ו-589 מיליון ש"ח, בהתאמה; 2020 - בסך של 13 מיליון ש"ח ו-462 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית וניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים.
- (7) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (8) השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת פער הריבית בשינוי ביתרה הממוצעת בין התקופות. השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת היתרה הממוצעת בתקופה המקבילה אשתקד בשינוי בפער הריבית בין התקופות.

נספח מס' 2 – פירוטים נוספים – תיק ניירות ערך

1. איגרות חוב זמינות למכירה – נתונים לפי ענפי משק

פרטים בדבר התפלגות איגרות החוב בתיק הזמין למכירה, בחתך של ענפי משק

31 במרס 2021			
רווח כולל אחר מצטבר			
הפסדים	רווחים	שווי הוגן	עלות מופחתת
במיליוני שקלים חדשים			
איגרות חוב לא ממשלתיות			
1	91	2,194	2,104
56	139	8,967	8,884
57	230	11,161	10,988
איגרות חוב ממשלתיות			
89	7	1,271	1,353
96	309	19,619	19,406
1	2	205	204
186	318	21,095	20,963
243	548	32,256	31,951

* הסכום כולל את השקעת אי די בי ניו יורק באג"ח מוניציפליות בארה"ב. מזה, שלושת ההשקעות הגדולות ביותר הינן בסכום של 108-166 מיליון ש"ח כל אחת, באיגרות חוב של מדינת וושינגטון, של מדינת והעיר ניו-יורק ושל מדינת טקסס.

(ו) פירוט איגרות חוב בענף שירותים פיננסיים בתיק הזמין למכירה

31 במרס 2021			
רווח כולל אחר מצטבר			
הפסדים	רווחים	שווי הוגן	עלות מופחתת
במיליוני שקלים חדשים			
-	11	456	445
52	110	6,930	6,872
2	4	203	201
-	7	183	176
2	7	1,195	1,190
56	139	8,967	8,884

(2) פירוט לפי אזורים גיאוגרפיים של ההשקעה באיגרות חוב של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה

-	-	37	37
-	2	142	140
-	2	103	101
-	7	174	167
-	11	456	445

(3) פירוט בחתך מדינות של ההשקעה באיגרות חוב של בנקים וחברות החזקה בנקאיות בתיק הזמין למכירה במערב אירופה

-	-	22	22
-	2	120	118
-	2	142	140

נספח מס' 2 – פירוטים נוספים – תיק ניירות ערך (המשך)

2. איגרות חוב מוחזקות לפדיון – נתונים לפי ענפי משק

פרטים אודות התפלגות איגרות החוב המוחזקות לפדיון, בחתך של ענפי משק

31 במרס 2021			
הפסדים	רווחים	שטרם הוכרו	שטרם הוכרו
מהתאמות	מהתאמות	שווי הוגן	שווי הוגן
לשווי הוגן	לשווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
-	6	142	136
1	6	468	463
1	12	610	599
37	224	8,614	8,427
38	236	9,224	9,026
*להלן פירוט איגרות חוב מוחזקות לפדיון בענף שירותים פיננסיים:			
1	4	381	378
-	1	50	49
-	1	37	36
1	6	468	463

3. איגרות חוב למסחר – נתונים לפי ענפי משק

פרטים אודות התפלגות איגרות חוב בתיק למסחר, בחתך של ענפי משק

31 במרס 2021			
הפסדים שטרם	רווחים שטרם	שטרם הוכרו	שטרם הוכרו
מומשו מהתאמות	מומשו מהתאמות	שווי הוגן	שווי הוגן
לשווי הוגן	לשווי הוגן	שווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
4	-	8	12
-	1	37	36
4	1	45	48
2	3	1,467	1,466
6	4	1,512	1,514

נספח מס' 3 – פירוטים נוספים

1. הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים

סיכוני האשראי במכשירים פיננסיים. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה בגורמי סיכון מיוחדים ובהם סיכוני אשראי. ייחודיותו של סיכון האשראי בעסקאות אלה נובעת מכך שהסכום הנקוב של העסקה אינו משקף בהכרח את סיכון האשראי הכרוך בה. לפרטים נוספים ראו לעיל "גילוי כללי לגבי חשיפות הקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי" בסעיף "ניהול סיכוני האשראי".

בביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים, מובאים פרטים בדבר הפעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון. בחלק ב' של הביאור האמור, מובאים פרטים בדבר סיכון אשראי בגין נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, על בסיס מאוחד. להלן יובאו פירוטים נוספים לנתונים המובאים בחלק ב' האמור של הביאור.

(1) פירוט בחתך דירוגים של יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים		
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים - כנגד בנקים זרים		
117	98	בדירוג AA-
1,670	1,062	בדירוג A+
236	120	בדירוג A
3	9	בדירוג A-
85	45	בדירוג BBB+
2	-	בדירוג B+
94	63	לא מדורגים
2,207	1,397	סך-הכל כנגד בנקים זרים
594	385	סך-הכל כנגד בנקים ישראלים
2,801	1,782	סך-כל היתרות המאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

(2) פירוט בחתך דירוגים של סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים בעסקאות שהצד הנגדי בהן הוא בנקים

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2020	2021	
במיליוני שקלים חדשים		
יתרות חוץ מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים - כנגד בנקים זרים		
2	-	בדירוג AAA
-	-	בדירוג AA-
111	79	בדירוג A+
-	1	בדירוג A
-	4	בדירוג A-
1	-	בדירוג BBB+
1	-	בדירוג B+
115	84	סך-הכל כנגד בנקים זרים
10	7	סך-הכל כנגד בנקים ישראלים
125	91	סך-כל היתרות החוץ מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

נספח מס' 3 – פירוטים נוספים (המשך)

1. הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (המשך)

(3) פירוט לעמוד "אחרים" בביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים, בחתך סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרס 2020	ליום 31 במרס 2021	
במיליוני שקלים חדשים			
1	1		חקלאות
			תעשייה:
19	29	14	מכונות, ציוד חשמלי ואלקטרוני
144	307	99	כרייה, תעשייה כימית ומוצרי נפט
62	55	39	אחר
225	391	152	סך-הכל תעשייה
			בינוי ונדל"ן:
123	146	82	רכישת נדל"ן לבניה
426	476	275	אחזקות נדל"ן
12	14	10	אחר
561	636	367	סך-הכל בינוי ונדל"ן
346	203	338	חשמל ומים
349	250	204	מסחר
30	44	29	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
28	83	48	תחבורה ואחסנה
46	65	29	תקשורת ושירותי מחשב
			שירותים פיננסיים:
1,048	2,082	1,082	מוסדות כספיים (למעט בנקים)
663	628	570	לקוחות פרטיים הפעילים בשוק ההון
664	809	920	מוסדות אחזקה פיננסיים
-	-	-	שירותי ביטוח וקופות גמל
2,375	3,519	2,572	סך-הכל שירותים פיננסיים
40	23	32	שירותים עסקיים ואחרים
104	139	61	שירותים ציבוריים וקהילתיים
-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
8	7	29	אנשים פרטיים - אחר
4,113	5,361	3,862	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(1,878)	(3,068)	(1,747)	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים ובגין בטחון במזומן שהתקבל
2,235	2,293	2,115	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים (בניכוי מכשירים פיננסיים ובטחון במזומן)

נספח מס' 3 – פירוטים נוספים (המשך)

2. פירוט ההשקעה באיגרות חוב ממשלתיות

בביאור 5 לדוחות הכספיים מובאים, בין היתר, פרטים בדבר השקעה באיגרות חוב ממשלתיות בתיק המוחזק לפדיון, בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר, בחתך של איגרות חוב ומלוות של ממשלת ישראל ואיגרות חוב ומלוות של ממשלות זרות.

נתונים בחתך של ממשלות בהתייחס לכלל תיק ניירות הערך

31 בדצמבר 2020		31 במרס 2021		
שווי הוגן ⁽¹⁾	הערך במאזן	שווי הוגן ⁽¹⁾	הערך במאזן	
במיליוני שקלים חדשים				
30,161	29,860	29,673	29,486	של ממשלת ישראל
797	797	1,298	1,298	של ממשלת ארה"ב
65	65	205	205	של ממשלות אחרות
31,023	30,722	31,176	30,989	סך-הכל

הערה:

(1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, אינם משקפים בהכרח את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

נספח מס' 4 – מילון מונחים

אופציה	חוזת בין שני צדדים במסגרתו מעניק אחד הצדדים (כותב האופציה) לצד הנגדי זכות לרכוש או זכות למכור נכס שנקבע בחוזה, תמורת מחיר קבוע מראש, במועד קבוע מראש או לפניו.
איגרת חוב	נייר ערך הכולל התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק נייר הערך (איגרות החוב), את הקרן שנקבעה באגרת החוב בתוספת ריבית, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים (בהתאם לתנאים שנקבעו באגרת החוב).
ארצות פחות מפותחות – LDC	ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כקבוצת הכנסה נמוכה או בינונית.
הון פיקוחי	Least Developed Countries רכיבי הון המשמשים בחישוב יחסי יציבות (כגון: הלימות ההון) ומורכבים משני רבדים: א. הון ברובד הראשון הכולל את ההון העצמי החשבונאי לאחר התאמות פיקוחיות (כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 202). ב. הון ברובד השני הכולל בעיקר מכשירי חוב הוניים, והתאמות פיקוחיות אחרות.
חבות	אשראי והתחייבויות למתן אשראי (מאזני וחופ' מאזני) כמשמעותם בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.
חוב בהשגחה מיוחדת	חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגין נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה, אשר לא יטופלו, תיתכן הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של הבנק כנושה.
חוב בעייתי	חוב המסווג כ"פגום", "נחות" או ב"השגחה מיוחדת".
חוב נחות	חוב אשר אינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות או יכולת התשלום של החייב וקיימת אפשרות ברורה כי הבנק יספוג בגינו הפסד, אם הליקויים לא יתוקנו.
חוב פגום	חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את הסכומים המגיעים מהחייב, במועדים שנקבעו על פי הסכם החוב.
חוב שגבייתו מותנית בביטחון	חוב פגום שלהערכת הבנק, פרעונו צפוי ממימוש הבטחות שהועמדו להבטחתו, בלבד, מכיוון שלחייב אין מקורות זמינים אחרים לפירעונו.
יחס הלימות הון כולל	היחס שבין סך אמצעי ההון (ברובד הראשון וברובד השני), לבין סך נכסי הסיכון של הבנק.
יתרת חוב רשומה של חוב	יתרת חוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי כל חלק מהחוב שנמחק חשבונאית.
כללי באזל	כללים לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.
כתבי התחייבות נדחים	כתבי התחייבות שהזכויות המוקנות מכוחם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.
מכשירי אשראי חופ' מאזניים	מכשירי חוב כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
מכשיר נגזר	מכשיר פיננסי או חוזה אחר שמתקיימים בו שלושה מאפיינים במצטבר: א. בסיס וסכום נקוב הקובעים את סכום הסילוק של המכשיר. ב. ההשקעה הראשונית נטו הנדרשת קטנה מזו שהיתה נדרשת בסוגי חוזים אחרים, החשופים בצורה דומה לשינויים בגורמי שוק (או שלא נדרשת כל השקעה). ג. תנאי דורשים או מתירים סילוק נטו.
מידע צופה פני עתיד	חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות פעולותיו של הבנק בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מאלה שנוכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים מאקרו-כלכליים, שינויים במצב הגיאו-פוליטי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי-התממשות הערכות ו/או שינויים בתכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים, כגון: "מאמין", "צופה", "מעריך", "מתכוון", "נערך ל...", "יכול ש...", "ייתכן" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "רצון", "צפי", "כוונה", "צפייה", "הערכה", "תחזית" וכיו"ב. ביטויים צופי פני עתיד אלה, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, הערכות לגבי מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחול, שיעורי האינפלציה וכיו"ב, וכן ביחס להשפעת הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון ובתחומים אחרים, שיש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים דוגמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון והכספים בארץ ובעולם. האמור משקף את נקודת המבט של הבנק וחברות הבת שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק וחברות הבת שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

נספח מס' 4 – מילון מונחים (המשך)

מכשיר פיננסי

מזומן, ראייה לזכות בעלות בתאגיד, או חזוה המקיים שני תנאים, כדלקמן:
א. המכשיר מטיל על צד אחד מחויבות חוזית להעביר מזומן, או מכשיר פיננסי אחר לצד שני, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד השני בתנאים העלולים להיות לרעת הצד הראשון.
ב. המכשיר מעניק לצד השני זכות חוזית לקבל מזומן או מכשיר פיננסי אחר מהצד הראשון, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד הראשון בתנאים העשויים להיות לטובת הצד השני.

משך חיים ממוצע (מח"מ)

הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של מכשירים פיננסיים נושאי ריבית.

נגזר OTC (Over the counter)

מכשירים נגזרים אשר אינם נסחרים בבורסה רשמית, ונוצרו במסגרת התקשרות בין שני צדדים נגדיים.

סיכון אשראי צד נגדי – CVA

החשיפה להפסד שעלול להיגרם, אם הצג הנגדי לעסקה במכשיר נגזר, לא יעמוד בתנאי העסקה.

(Credit Valuation Adjustment)

שוק פעיל

שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים, על מנת לספק מידע על תמחור הנכסים וההתחייבויות על בסיס שוטף.

שיעור המימון – LTV (Loan to Value Ratio)

היחס בין המסגרת המאושרת של החוב בעת העמדת המסגרת, לבין שווי הנכס המבטיח את החוב, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת, המשמש בחישוב "הלימות ההון".

תהליך פנימי להערכת הלימות ההון של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment

Process)

נספח מס' 5 – אינדקס

עמוד	המונח	עמוד	המונח
68-66	אומדנים חשבונאיים קריטיים	52-51	מוסדות פיננסים זרים
107-103, 26-24	האשראי לציבור	59	מימון ממונף
14	הארנק הדיגיטלי	125-121, 164-155, 197-196	מכשירים נגזרים
116-113, 32-29	הון והלימות ההון	45-43, 36-33, 13, 67	משבר הקורונה
22	הוצאות משכורות	102-89, 28-27, 195-194	ניירות ערך
172	ההון האנושי	29-28	נכסי לקוחות
112-108, 68	הטבות לעובדים	6642	ניהול סיכונים
193-190, 85, 21-20	הכנסות ריבית	106-103, 57-42, 151-134	סיכון אשראי
184-183, 16	החוק להגברת התחרות	54-52	סיכונים אשראי בהלוואות לדירור
183, 121-118	הליכים משפטיים	58-54	סיכון אשראי לאנשים פרטיים
106-103, 67, 21, 142-140, 136-134	הפרשה להפסדי אשראי	58	סיכון אשראי לענף בינוי ונדל"ן
171-170	ועדה מיוחדת ובלתי תלויה – הליכים באוסטרליה	65-64	סיכון נזילות ומימון
42-38	חברות מוחזקות עיקריות	66	סיכונים ציזות
142-137, 26-25, 148-144	חובות בסיווג בעייתי	64-60	סיכון שוק
165, 32	חלוקת דיבידנד	15	סיכונים מובילים ומתפתחים
51	חשיפה למדינות זרות	22	עמלות
14-12	טיפול ההנהלה בנושאים שוטפים מהותיים	65	סיכונים תפעוליים
16	יחזמות הנוגעות למערכת הבנקאית ופעילותה	107, 28	פיקדונות הציבור
117	יחס המינוף	165-164	פעילות כרטיסי אשראי
117, 65	יחס כיסוי הנזילות	172, 120	קמפוס דיסקונט
12-10	יעדים ואסטרטגיה עסקית	164-155, 68	שווי הוגן
133-125, 38-33, 177-173	מגזרי פעילות	179-177	שיפורים טכנולוגיים וחדשנות
85-84, 68-66	מדיניות חשבונאית	17-16	תוכנית פרישה

המשרד הראשי

תל אביב, רחוב יהודה הלוי 23
website: www.discountbank.co.il

חברות בת בישראל

בנקאות

בנק מרכנתיל דיסקונט

שוק ההון והשקעות

תפנית דיסקונט ניהול תיקי השקעות

דיסקונט קפיטל

דיסקונט קפיטל חיתום

דיסקונט מנפיקים

ברטיסי אשראי

ברטיסי אשראי לישראל

דיינרס קלאב

חברה בת בנקאית בחו"ל

Israel Discount Bank of New York, USA

website: www.idbbank.com

Head Office: 511 Fifth Avenue, New York

Staten Island, NY Branch:

201 Edward Curry Avenue, Suite 204

Brooklyn, NY Branch:

705 Avenue U

Short Hills, NJ Branch:

150 JFK Parkway

Beverly Hills, CA Branch:

9401 Wilshire Boulevard, Suite 600

Downtown Los Angeles, CA Branch:

888 South Figueroa Street, Suite 550

Aventura, FL Branch:

Harbour Centre, 18851 NE 29th Avenue,

Suite 600

משרדי נציגות: ישראל / צ'ילה / אורוגוואי /

נציגות מקומית בלונג איילנד